

การฉ้อฉลทางวิชาการ : ศึกษาการกำหนดความผิดอาญา

ฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

โดย

นางสาวเมษยา โรจนอารีย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขากฎหมายอาญา

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การฉ้อฉลทางวิชาการ : ศึกษาการกำหนดความผิดอาญา

ฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

โดย

นางสาวเมษยา โรจนอารีย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขากฎหมายอาญา

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ACADEMIC FRAUD: CRIMINALIZATION OF ACADEMIC
GHOST-WRITER IN HIGHER EDUCATION

BY

MISS MAYSAYA ROCHANA-AREE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS
CRIMINAL LAW
FACULTY OF LAW
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวเมษยา โรจนอารีย์

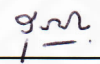
เรื่อง

การฉ้อฉลทางวิชาการ : ศึกษาการกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

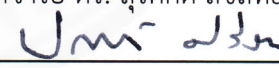
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2560

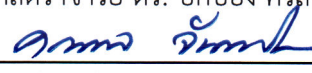
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____
(ศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

_____
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปกป้อง ศรีสินธิ)

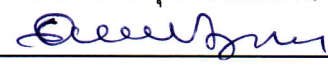
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คอมพล จันทน์หอม)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____
(อาจารย์ ประธาน จุฬาโรจนมนตรี)

คณบดี

_____
(ศาสตราจารย์ ดร. อุดม รัฏฐอมฤต)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การฉ้อฉลทางวิชาการ : ศึกษาการกำหนดความผิดอาญา ฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์
ชื่อผู้เขียน	นางสาวเมษยา โรจนอารีย์
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	กฎหมายอาญา นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. ปกป้อง ศรีสนิท
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในระดับอุดมศึกษาถือเป็นการฉ้อฉลทางวิชาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษาของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในการสื่อสารกันระหว่างคนในสังคม ยิ่งทำให้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ใช้ช่องทางตามสื่อออนไลน์ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์การให้บริการของตน ในขณะที่นักศึกษาผู้ว่าจ้างสามารถค้นหารายชื่อผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ด้วยการพิมพ์ข้อความค้นหาในเว็บไซต์อย่าง Google อีกทั้งยังใช้อีเมลเพื่อติดต่อระหว่างกัน ทำให้ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไม่จำเป็นต้องพบหน้ากัน หรือแม้กระทั่งอาจอยู่คนละประเทศก็ตาม

ขณะเดียวกันการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ก่อให้เกิดผลกระทบแก่สังคมในหลายด้านตามมาไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อตัวนักศึกษาผู้ว่าจ้างเองที่ไม่ได้พัฒนาความรู้ความสามารถตามหลักสูตรการศึกษา ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อนักศึกษาอื่นที่ได้ทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง ทำให้สถาบันการศึกษาได้รับความเสียหายในการประเมินผลการศึกษาและออกวุฒิการศึกษา ตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้รับความเสี่ยงจากการรองรับผลผลิตทางการศึกษาที่ไม่ได้คุณภาพและท้ายที่สุดนำมาซึ่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศที่ไม่มีคุณภาพและขาดมาตรฐาน การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงเป็นปัญหาที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนในสังคม

อย่างไรก็ตามพบว่าในปัจจุบันไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อใช้บังคับแก่การกระทำของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์โดยตรง มีเพียงมาตรการทางกฎหมายปกครองที่สถาบันการศึกษาใช้

ดำเนินการได้เฉพาะกับนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเท่านั้น และแม้ว่ามาตรการทางกฎหมายแพ่งว่าด้วยละเมิด ผู้เสียหายอาจยื่นฟ้องผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้ก็ตาม แต่การหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความเสียหายและค่าเสียหายซึ่งฝ่ายผู้เสียหายมีภาระต้องพิสูจน์ยังเป็นไปได้ยาก และเมื่อพิจารณามาตรการทางกฎหมายอาญาในปัจจุบันก็ไม่พบว่ามีฐานความผิดที่สามารถนำมาปรับใช้กับกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ นอกจากนี้ แม้มีมาตรการอื่นที่ไม่ใช่มาตรการทางกฎหมายเข้ามาช่วยเสริมการป้องกันการจ้างทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ได้แก่ การถอดถอนวิทยานิพนธ์ การกำหนดให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ การกำหนดภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักศึกษาก็ตาม แต่มาตรการดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอในการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นได้

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงการนำมาตรการทางกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่กรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์โดยเฉพาะ โดยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาถึงแนวทางในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา เสรีภาพในการประกอบอาชีพและเสรีภาพทางวิชาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมถึงกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ที่ได้กำหนดให้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือผลงานทางวิชาการแทนนักศึกษาเป็นความผิดอาญา แล้วนำมาใช้วิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในประเทศไทย เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การกำหนดความผิดอาญา, การฉ้อฉลทางวิชาการ, การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์, การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ

Thesis Title	ACADEMIC FRAUD: CRIMINALIZATION OF ACADEMIC GHOST-WRITER IN HIGHER EDUCATION
Author	Miss Maysaya Rochana-aree
Degree	Master of Laws
Major Field/Faculty/University	Criminal Law Law Thammasat University
Thesis Advisor	Associate Professor Pokpong Srisanit, Ph.D.
Academic Years	2016

ABSTRACT

In Thailand, ghost-writing in higher education has been a persistent form of academic fraud. Through the Internet, ghost-writers advertise their services on various types of social media. Students may Google and contact ghost-writers by e-mail without meetings in person.

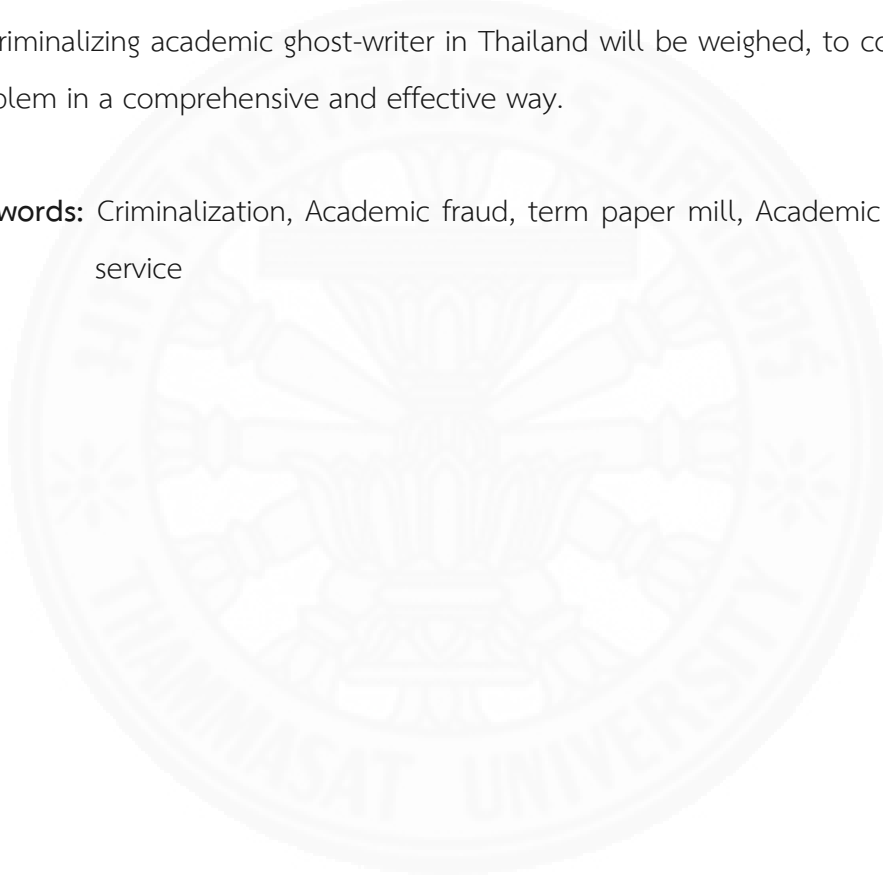
This action helps students who has not yet acquired necessary academic knowledge or skills, gains unfair advantages over classmates, and damages rankings and achievement levels of educational institutions. After graduation, the use of university-level ghostwriters may cause poor quality yields in public and private sectors of the labor market, and harm the national educational system due to lack of proper quality and standards.

Academic ghost-writing affects public order in society, yet no legal measures exist to sanction offenders, ghost-writers. Within institutions, disciplinary measures are merely carried out against student, faculty, and staff offenders. Although according to civil measures in tort law an injured person can file a lawsuit against ghost-writers for compensation, it is difficult to find evidence to prove damage and damages suffered by the injured person. When considering the existing criminal law, it was not found that any offenses can be applied to ghost-writers. Other measures include

withdrawal of theses, submission of progress reports, assignment of faculty workloads, and promotion of institutional ethics and morality. Yet the commissions of the offense continue.

For the aforementioned reasons, the introduction of criminal offense should be considered. This thesis will study the guidelines for criminalization and penalties, Constitutional protections of professional and academic freedoms in Thailand, the relevant laws in the United States and New Zealand. Then, the feasibility of criminalizing academic ghost-writer in Thailand will be weighed, to counteract this problem in a comprehensive and effective way.

Keywords: Criminalization, Academic fraud, term paper mill, Academic ghost-writing service

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องด้วยความกรุณาอย่างสูงจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ปกป้อง ศรีสนิท ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนคอยตรวจสอบข้อบกพร่องและชี้แนะแนวทางการแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนตลอดการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่ได้กรุณารับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม และท่านอาจารย์ประธาน จุฬาโรจน์มนตรี ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านทั้งสามได้ให้ความกรุณาเสนอแนะข้อคิดที่มีคุณค่า ชี้แนะให้ผู้เขียนเห็นถึงจุดบกพร่องซึ่งผู้เขียนได้มองข้ามไป ทำให้ผู้เขียนได้กลับมาค้นคว้าและเพิ่มเติมเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในโอกาสนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รณกรณ์ บุญมี ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาและแนะนำแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณเหรียญชัย โรจนอารีย์ และคุณกาญจนา โรจนอารีย์ บิดาและมารดาผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้เขียนเสมอมา ที่ให้การสนับสนุนในการเข้าเรียนระดับชั้นปริญญาโทของผู้เขียนอย่างเต็มที่ และคอยให้กำลังใจแก่ผู้เขียนในยามที่ผู้เขียนประสบปัญหาและรู้สึกท้อแท้ คุณอนุสรณ์ โรจนอารีย์ และคุณปนัดดา คำบึงกลาง ผู้เป็นที่ที่คอยให้กำลังใจและรับฟังปัญหาของผู้เขียนอย่างสม่ำเสมอ

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณวีระวัฒน์ กุลพรพันธ์ และคุณทิพวัลย์ แสงอุไร ผู้คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจอย่างดียิ่งแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด คุณกัลยทรรศน์ วณิชชานนท์ สำหรับความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมดในที่นี้ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดการจัดทำวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดและเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะนิติศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าหาข้อมูลและดำเนินการจัดการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนให้สำเร็จได้ด้วยดี

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเสร็จสมบูรณ์ไปไม่ได้หากขาดงานเขียนของบุคคลผู้เป็นเจ้าของแหล่งข้อมูลอ้างอิงทุกท่านที่ทำให้ผู้เขียนสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

สังเคราะห์ ตลอดจนแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้อย่างลุล่วง ผู้เขียน
จึงขอขอบคุณบุคคลผู้เป็นเจ้าของแหล่งข้อมูลอ้างอิงทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ท้ายสุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อผู้ที่สนใจหรือต่อวงการ
กฎหมาย ผู้เขียนขอมอบความดีทั้งหมดแก่บุคคลทุกท่านที่ได้กล่าวมาในที่นี้ แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว และผู้เขียนยินดีอย่างยิ่งที่จะได้รับคำวิจารณ์
และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสาระของวิทยานิพนธ์

นางสาวเมษยา โรจนอารีย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.5 วิธีการศึกษา	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.7 นิยามคำจำกัดความ	6
บทที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์	8
2.1 การฉ้อฉลทางวิชาการ	8
2.1.1 ความหมายของการฉ้อฉลทางวิชาการ	8
2.1.2 ประเภทของการฉ้อฉลทางวิชาการ	9
2.1.2.1 การทุจริตในการสอบ	10
2.1.2.2 การลักลอบผลงาน	11
2.1.2.3 การฉ้อฉลในการวิจัย	14
2.1.2.4 มหาวิทยาลัยห้องแถวและการปลอมวุฒิบัตร	15
2.1.2.5 การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ	18

2.2 ปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์	20
2.2.1 รูปแบบการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์	20
2.2.1.1 การรับจ้างเขียนงานรายบุคคล	20
2.2.1.2 การประมูลงานออนไลน์	22
2.2.1.3 คลังข้อมูลงานวิชาการออนไลน์	22
2.2.2 สาเหตุของปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์	23
2.2.2.1 สาเหตุการว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์	23
2.2.2.2 สาเหตุการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์	25
2.2.3 ผลกระทบจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์	25
2.2.3.1 ผลกระทบต่อนักศึกษาผู้ว่าจ้าง	26
2.2.3.2 ผลกระทบต่อนักศึกษาอื่น	26
2.2.3.3 ผลกระทบต่อสถาบันการศึกษา	26
2.2.3.4 ผลกระทบต่อตลาดแรงงานภาครัฐและภาคเอกชน	26
2.2.3.5 ผลกระทบต่อสังคมและประเทศ	27
2.3 ข้อความคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการประกอบอาชีพและเสรีภาพทางวิชาการตามรัฐธรรมนูญ	27
2.3.1 ความหมายของเสรีภาพและเงื่อนไขการจำกัดเสรีภาพ	27
2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการประกอบอาชีพและข้อจำกัด	29
2.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพทางวิชาการและข้อจำกัด	32
2.4 หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา	33
2.4.1 ภารกิจของกฎหมายอาญา	34
2.4.1.1 ภารกิจในการคุ้มครองสังคม	34
2.4.1.2 ภารกิจในการปราบปรามและป้องกันการกระทำความผิด	35
2.4.1.3 ภารกิจในการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายและคุณภาพของการกระทำ	35
2.4.2 แนวคิดและหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญา	36
2.4.2.1 หลักเกณฑ์การคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายในวิธีทางสุดท้าย	39
2.4.2.2 หลักเกณฑ์การบัญญัติความผิดอาญาของ Herbert L. Packer	41
2.4.2.3 หลักเกณฑ์การบัญญัติความผิดอาญาของ Nigel Walker	42

2.4.2.4 หลักเกณฑ์การบัญญัติความผิดอาญาของ Douglas Husak	43
2.4.2.5 หลักเกณฑ์ The Minimalist Approach	44
2.4.3 การกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน	45
2.4.4 โทษทางอาญา	47
2.4.4.1 ลักษณะของโทษ	47
2.4.4.2 ทฤษฎีการลงโทษ	47
2.4.4.3 ประเภทของโทษ	50
บทที่ 3 กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับความผิดอาญาฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ	54
3.1 ความผิดอาญาฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการในประเทศสหรัฐอเมริกา	55
3.1.1 การกำหนดความผิด	55
3.1.1.1 กฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal law)	56
3.1.1.2 กฎหมายระดับมลรัฐ (States law)	58
(1) การกระทำที่เป็นความผิด	61
(2) การกระทำที่ไม่เป็นความผิด	64
(3) บทกำหนดโทษ	65
(4) มาตรการคุ้มครองชั่วคราว	67
(5) การกำหนดความผิดแก่ผู้ว่าจ้าง	67
3.1.2 ตัวอย่างการดำเนินคดี	68
3.1.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย	70
3.2 ความผิดอาญาฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการในประเทศนิวซีแลนด์	72
3.2.1 การกำหนดความผิด	72
3.2.1.1 การกระทำที่เป็นความผิด	73
3.2.1.2 บทกำหนดโทษ	77
3.2.1.3 มาตรการคุ้มครองชั่วคราว	78
3.2.1.4 การกำหนดความผิดแก่ผู้รับบริการ	78
3.2.2 ตัวอย่างการดำเนินคดี	78
3.2.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย	80

บทที่ 4 บทวิเคราะห์มาตรการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในประเทศไทย	81
4.1 มาตรการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในปัจจุบัน	81
4.1.1 มาตรการทางกฎหมาย	82
4.1.1.1 มาตรการทางกฎหมายปกครอง	82
(1) กรณีอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา	82
(2) กรณีนักศึกษา	84
4.1.1.2 มาตรการทางกฎหมายแพ่ง	86
4.1.1.3 มาตรการทางกฎหมายอาญา	86
4.1.2 มาตรการอื่นที่ไม่ใช่ทางกฎหมาย	89
4.1.2.1 การถอดถอนวิทยานิพนธ์	89
4.1.2.2 การรายงานความก้าวหน้า	90
4.1.2.3 การกำหนดภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ การค้นคว้าอิสระของอาจารย์	91
4.1.2.4 การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม	92
4.2 บทวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้าง ทำวิทยานิพนธ์	92
4.2.1 ความเหมาะสมในการกำหนดเป็นความผิดอาญา	93
4.2.1.1 การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่น่าตำหนิ	93
4.2.1.2 การกระทำนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน	95
4.2.1.3 การปราบปรามโดยใช้กฎหมายอาญาลงโทษจะไม่ก่อให้เกิดผลร้าย ต่อสังคมมากไปกว่าผลร้ายจากการกระทำนั้นเอง	95
4.2.1.4 การกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาต้องพิสูจน์ได้ว่าไม่เป็น การละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเกินความจำเป็น	96
4.2.1.5 ไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่าการใช้มาตรการทางอาญาแล้ว	98
4.2.2 แนวทางการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา	99
4.2.2.1 องค์ประกอบความผิด	99
(1) องค์ประกอบภายนอก	99
1). ผู้กระทำ	99

2). การกระทำ	102
ก. ลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิด	102
ข. ลักษณะของผลงานทางวิชาการที่กระทำแล้วเป็นความผิด	103
ค. ปริมาณหรือขนาดของผลงานทางวิชาการที่กระทำแล้วเป็นความผิด	104
ง. ขอบเขตการใช้กฎหมาย	108
จ. การกำหนดค่าตอบแทน	112
3). ผลแห่งการกระทำ	114
(2) องค์ประกอบภายใน	115
4.2.2.2. เหตุยกเว้นโทษ	117
4.2.2.3 การกำหนดความผิดแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้าง	120
4.2.2.4 การกำหนดโทษ	124
(1) รูปแบบของโทษ	124
(2) มาตรการเสริมการลงโทษ	127
4.2.2.5 ผู้มีอำนาจฟ้องคดี	129
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	131
5.1 บทสรุป	131
5.2 ข้อเสนอแนะ	140
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา	144
ภาคผนวก ข กฎหมายประเทศนิวซีแลนด์	160
บรรณานุกรม	161
ประวัติผู้เขียน	171

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การฉ้อฉลทางวิชาการ (Academic fraud) เป็นพฤติกรรมที่แฝงตัวอยู่ในแวดวงวิชาการมาเป็นระยะเวลานานทั้งในรูปแบบของการทุจริตในการสอบ การลักลอกผลงาน การฉ้อฉลในการวิจัย โดยการสร้างข้อมูลเท็จหรือการปลอมแปลงข้อมูล การจัดตั้งสถาบันการศึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากภาครัฐหรือที่เรียกว่ามหาวิทยาลัยห้องแถว การปลอมแปลงวุฒิปัตร์ รวมถึงการจ้างทำผลงานทางวิชาการ นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันที่มีความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงง่าย ทำให้การฉ้อฉลทางวิชาการพัฒนารูปแบบและวิธีการไปอย่างมาก เช่น การใช้เทคโนโลยีช่วยส่งสัญญาณคำตอบในขณะสอบ การลักลอกผลงานวิชาการผู้อื่นมาเป็นงานของตนโดยอาศัยฐานข้อมูลออนไลน์ การใช้อีเมลในการติดต่อสั่งทำวุฒิการศึกษาปลอมจากเว็บไซต์ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ยิ่งล้วนทำให้ปัญหาการฉ้อฉลทางวิชาการแพร่ขยายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

สำหรับการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการแต่เดิมนั้นมาจากอาชีพบริการรับจ้างเขียนงาน (Ghostwriting) ที่รับเขียนงานประเภทต่าง ๆ ให้แก่บุคคลอื่น เช่น ผู้บริหารธุรกิจ ผู้มีชื่อเสียงในสังคม นักการเมือง รวมถึงนักเขียนอื่น¹ โดยไม่เปิดเผยตัวตน ต่อมาในภายหลังอาชีพบริการรับเขียนงานได้ขยายไปถึงการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการให้นักศึกษา ได้แก่ รายงาน งานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรืองานวิชาการในลักษณะอื่น เช่น งานศิลปะ งานเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น จึงทำให้เกิดเป็นธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการอย่างเป็นกิจจะลักษณะ มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามสถานศึกษา รวมทั้งมีการรับประกันคุณภาพของงานว่าเขียนโดยนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ หรือแม้กระทั่งการรับรองว่าจะไม่ถูกตรวจจับการลักลอกผลงาน ประกอบกับการเติบโตของยุคอินเทอร์เน็ตยิ่งทำให้ธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการแพร่ขยายและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ตนเองทางสื่อออนไลน์อย่างเว็บไซต์ Google หรือ Facebook และการใช้อีเมลเพื่อติดต่อกันระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ

---

¹ Leonard Price Stavisky, "Term Paper "Mills," Academic Plagiarism, and State Regulation," Vol. 88, No.3 Political Science Quarterly, p. 447 (September, 1973).

ยิ่งกระทำได้ง่ายโดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างไม่จำเป็นต้องพบหน้ากัน หรือแม้กระทั่งอาจอยู่คนละประเทศก็ตาม

ในประเทศไทยการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการถือเป็นปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นในแวดวงการศึกษาทุกระดับชั้นไม่ว่าจะเป็นกรรับจ้างทำการบ้านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน² การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนการจ้างทำผลงานในหลักสูตรอบรมการศึกษาที่จัดขึ้นด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการศึกษจะต้องจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อประเมินความรู้ หรือแม้กระทั่งการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น³

สำหรับระดับอุดมศึกษา⁴ พบว่ามีการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท หรือแม้กระทั่งระดับปริญญาเอก โดยผลงานที่รับทำมีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ⁵ ได้แก่ รายงาน โครงการงาน งานวิจัย ผลงานจบหรือที่เรียกว่าโปรเจกจบ

---

² “รับจ้างทำการบ้านเฟื่อง เต็มกรักสบาย-ครูสั่งงานมากเกินไป,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.posttoday.com/analysis/report/314133

³ “สั่ง ก.ค.ศ.สอบรับจ้างทำผลงานวิชาการครู,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.thairath.co.th/content/143693

⁴ โปรดดู หัวข้อ 1.7 นิยามคำจำกัดความ

⁵ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) คือ การศึกษาความรู้ความคิด พฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นเหตุเป็นผล พิสูจน์และอ้างอิงได้ ซึ่งนำไปใช้อธิบายหรือทำนายพฤติกรรมของคนในภาพกว้าง โดยให้ความสำคัญแก่ข้อมูลที่แจ่มชัดหรือวัดออกมาเป็นตัวเลข ได้ใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอาจบอกได้ว่าอะไรมากกว่ากัน อะไรสัมพันธ์หรือไม่สัมพันธ์กับอะไร อะไรแตกต่างจากอะไร ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ การแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความจริงในทุกมิติ สนใจข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด การให้ความหมายหรือคุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนค่านิยม พฤติกรรมหรืออุดมการณ์ของบุคคล ไม่เน้นการใช้สถิติตัวเลขในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์เป็นวิธีหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (inductive) โปรดดู นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณ, “ความแตกต่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2560, http://rlc.nrct.go.th/ewt_dl.php?nid=899.

สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ เป็นต้น ซึ่งผู้รับทำวิทยานิพนธ์อาจเป็นบุคคลใกล้ชิดนักศึกษา บุคลากรในแวดวงการศึกษา หรืออาจเป็นบุคคลภายนอก อีกทั้งในปัจจุบันที่สื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทในการสื่อสารกับคนในสังคม กลุ่มบุคคลผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้อาศัยช่องทางดังกล่าว โฆษณาการให้บริการ ซึ่งหากพิมพ์ข้อความคำว่า “รับจ้างทำวิทยานิพนธ์” ลงในเว็บไซต์ค้นหาข้อมูลอย่าง Google แล้วก็จะปรากฏรายชื่อเว็บไซต์ของผู้ให้บริการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ขึ้นมาให้เห็นได้ไม่ต่ำกว่า 100 ราย โดยตัวอย่างของข้อความโฆษณาการให้บริการ เช่น

“รับปรึกษาวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ รับวิเคราะห์ข้อมูลด้วย AMOS /LISREL /SPSS/ รับปรึกษา ปรับแก้และรับทำทั้งภาษาไทย/อังกฤษ งานเร็วและดี ด้วยผู้มีประสบการณ์ ราคาตัวเอง”⁶ หรือ

“บริการช่วยเหลืองานวิทยานิพนธ์ ถูก เร็ว ดีที่สุด ไวใจได้ซัวร์ กล้ารับประกัน ผลงานที่ความพึงพอใจ รายแรกของวงการ ได้งานก่อนจ่ายเงิน ด้วยทีมงานมืออาชีพ บริการทุกวัน ไม่เว้นวันหยุด บริการให้ความช่วยเหลือ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ ปัญหาพิเศษ แผนธุรกิจ รายงาน ด้วยแนวทางการให้คำปรึกษาที่เป็นกันเอง การให้บริการด้วยความจริงใจ เป็นมิตร”⁷

นอกจากนี้ภายในเว็บไซต์ของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์แต่ละรายยังได้บอกถึงช่องทางการติดต่อไม่ว่าจะเป็นทางโทรศัพท์ อีเมล หรือ Line เพื่อให้นักศึกษาที่จะเข้ารับบริการสามารถติดต่อได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว แม้จะไม่สามารถประเมินตัวเลขนักศึกษาที่ว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์ให้แทนตนเองว่ามีจำนวนเพียงใด แต่จากการโฆษณาของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่มีเป็นจำนวนมากย่อมสะท้อนให้เห็นได้ว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยมีนักศึกษาที่ใช้บริการจ้างทำวิทยานิพนธ์อยู่เป็นจำนวนมากไม่น้อย

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งหมายถึงการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาเป็นการสร้างบัณฑิตเพื่อไปสร้างบ้านเมืองต่อไป การอุดมศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญมากยิ่งขึ้น⁸ วุฒิการศึกษาที่จะได้รับจากการจัดทำวิทยานิพนธ์ย่อมแสดงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล อีกทั้งยังเป็นเครื่องช่วยยกระดับสถานะของบุคคลให้ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมอีก

⁶ โปรด ตู <https://globalresearchstat.wordpress.com>, สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2560.

⁷ โปรด ตู <http://www.thesisailand.com>, สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2560.

⁸ ดิเรก ควรสมาคม, คำอธิบายกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, (กรุงเทพฯ : วิทยุชน, 2558), น. 10.

ทางหนึ่งด้วย การปล่อยให้มีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เกิดขึ้นในสังคมย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของประเทศ

จากการศึกษาในเบื้องต้นพบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่ประชุมใหญ่อธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาต่างได้ออกมาตรการเพื่อป้องกันการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ขึ้น ทั้งการถอดถอนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาที่ให้ผู้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำแทนตนตามหลักการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรอุดมศึกษา การให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำผลงานทางวิชาการอย่างเป็นระยะ การกำหนดภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษา การทำให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของการทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง รวมถึงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ในส่วนของการปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์แต่ละสถาบันการศึกษาจะใช้ระเบียบและข้อบังคับของสถาบันในการลงโทษทางวินัยแก่อาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงนักศึกษาที่เป็นผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ ซึ่งการพิจารณาโทษทางวินัยจะขึ้นอยู่กับดุลพินิจของแต่ละสถาบันการศึกษา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมาตรการดังกล่าวข้างต้นมีขีดจำกัดที่ใช้บังคับได้เฉพาะแก่นักศึกษาหรือบุคลากรทางการศึกษาเท่านั้น ในกรณีที่บุคคลภายนอกเป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์แล้ว ยังไม่มีมาตรการใดที่สามารถเอาผิดหรือลงโทษกับบุคคลดังกล่าวได้

นอกจากนี้แม้ผู้ได้รับความเสียหายจากการจ้างทำวิทยานิพนธ์จะสามารถใช้มาตรการทางกฎหมายแพ่งว่าด้วยละเมิดเพื่อฟ้องเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ก็ตาม แต่การพิสูจน์ถึงความเสียหายและค่าเสียหายกลับเป็นไปได้ยาก อีกทั้งมาตรการทางกฎหมายอาญาในปัจจุบันก็ไม่สามารถนำมาปรับใช้แก่กรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันจึงไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการโฆษณาให้บริการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ทางสื่อออนไลน์ที่ยังพบอยู่เป็นจำนวนมาก

ด้วยเหตุดังกล่าวในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงจะมุ่งศึกษาถึงการนำมาตรการทางกฎหมายอาญามาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ และเนื่องจากมาตรการทางกฎหมายอาญาถือเป็นมาตรการสุดท้ายที่ควรนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมเพราะเป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาถึงรูปแบบ วิธีการ สาเหตุของการจ้างทำวิทยานิพนธ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ตลอดจนหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสมเพื่อที่จะกำหนดความผิดได้อย่างครอบคลุมและทำให้การปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงรูปแบบ วิธีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือผลงานทางวิชาการในต่างประเทศ

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์สำหรับประเทศไทย

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในประเทศไทย เป็นปัญหาร้ายแรงของวงการการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะนอกจากนักศึกษาจะไม่ได้พัฒนาองค์ความรู้ของตนเองแล้วยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของประเทศที่ตกต่ำลงไปด้วย แม้ว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการการศึกษาจะรับทราบถึงข้อปัญหาดังกล่าวและได้ออกมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามแล้วก็ตาม แต่กลับพบว่ามาตรการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีเพียงระเบียบและข้อบังคับของสถาบันการศึกษาซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายปกครองที่สามารถลงโทษได้เฉพาะฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น แต่ในกรณีของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกกลับไม่มีมาตรการใดที่สามารถเอาผิดได้ และแม้ว่าจะมีมาตรการทางกฎหมายแฝงในเรื่องละเมิดเข้ามาเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ก็ตามแต่การพิสูจน์ถึงความเสียหายและค่าเสียหายในชั้นศาลกลับเป็นไปได้ยาก รวมถึงมาตรการทางกฎหมายอาญาที่มีอยู่ในปัจจุบันก็ไม่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อลงโทษต่อผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในขบวนการได้ ดังนั้น ในการป้องกันและปราบปรามปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีกฎหมายกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นการเฉพาะ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับการฉ้อฉลทางวิชาการนี้ จะศึกษาเฉพาะกรณีปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในระดับอุดมศึกษา รวมถึงมาตรการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ในส่วนของกฎหมายต่างประเทศ จะศึกษาเฉพาะประเทศที่กำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือผลงานทางวิชาการไว้ กล่าวคือ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์

1.5 วิธีการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยใช้วิธีการศึกษาแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยค้นคว้าจากหนังสือ บทความทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข่าวการศึกษาต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายและคำพิพากษาต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับกฎหมายไทยต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบถึงสภาพของปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงมาตรการการป้องกันและปราบปรามการจ้างทำวิทยานิพนธ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน

1.6.2 ได้ทราบถึงแนวทางการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือผลงานทางวิชาการในต่างประเทศ และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาของประเทศไทยได้

1.6.3 สามารถเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์สำหรับประเทศไทยได้

1.6.4 มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการฉ้อฉลทางวิชาการโดยเฉพาะการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือผลงานทางวิชาการ ซึ่งอาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดความผิดแก่การผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการในระดับอื่นได้

1.7 นิยามคำจำกัดความ

ผลงานทางวิชาการ หมายถึง งานเขียนหรืองานลักษณะอื่นใดที่จัดทำขึ้นโดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามหลักวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาองค์ความรู้ อันเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

วิทยานิพนธ์ หมายถึง ผลงานทางวิชาการของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลการศึกษิตตามรายวิชาหรือหลักสูตร ได้แก่ รายงาน โครงการงาน งานวิจัย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ เป็นต้น

การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง การรับจัดทำวิทยานิพนธ์ ไม่ว่าจะมามีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ศึกษานำไปใช้ยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

อุดมศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาในระบบที่สูงกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดระดับคุณวุฒิของระดับอุดมศึกษาไว้ 6 ระดับ⁹ คือ อนุปริญญา ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และปริญญาเอก โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) สถาบันการศึกษาของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และวิทยาลัยชุมชน (2) สถาบันการศึกษาของเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบัน วิทยาลัยเอกชน

---

⁹ โปรตดู “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2556,” สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2560, bsq2.vec.go.th/crouse_manage/อาชีวศึกษาแห่งชาติ56.PDF. และ “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552,” สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2560, www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews2/news2.pdf.

บทที่ 2

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความผิดอาญารับจ้างทำวิทยานิพนธ์

การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ถือเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการฉ้อฉลทางวิชาการที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงขอบเขตและความสำคัญของปัญหาการจ้างทำวิทยานิพนธ์ในบทนี้จึงเป็นการศึกษาถึงรูปแบบการฉ้อฉลทางวิชาการประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้หากจะกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ขึ้น การทราบถึงข้อจำกัดเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการกำหนดความผิดอาญารับจ้างทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

2.1 การฉ้อฉลทางวิชาการ

ในส่วนของการฉ้อฉลทางวิชาการ จะกล่าวถึงความหมายของการฉ้อฉลทางวิชาการตามที่นักวิชาการได้ให้คำนิยามไว้ รวมถึงประเภทของการฉ้อฉลทางวิชาการที่ปรากฏในปัจจุบัน ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการฉ้อฉลทางวิชาการ

ในรายงานวิจัยของ Jacques Hallak และ Muriel Poisson ได้กล่าวถึงการฉ้อฉลทางวิชาการไว้ว่า

“การฉ้อฉลทางวิชาการ (Academic fraud) มักถูกจำกัดความหมายสำหรับการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอบหรือทดสอบเพื่อให้ได้รับประโยชน์ที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจเกิดจากตัวผู้เข้าสอบ ครู อาจารย์ ผู้ให้คำปรึกษา เจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสอบ หรือบุคคลที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้เข้าสอบ อย่างไรก็ตามขอบเขตของการฉ้อฉลทางวิชาการไม่ได้มีเพียงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสอบหรือทดสอบเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องกับวุฒิการศึกษา ใบรับรองวุฒิการศึกษา การวิจัย วารสารทางวิชาการ หรือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ด้วย”¹

---

¹Jacques Hallak and Muriel Poisson, Corrupt Schools, Corrupt Universities: What Can be Done? (Paris: International Institute for Education Planning, 2007), p. 231.

จากคำนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการฉ้อฉลในทางวิชาการสามารถเกิดขึ้นได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะในสถาบันการศึกษาหรือในวงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยหรือการตีพิมพ์บทความในวารสารสิ่งพิมพ์ ซึ่งผู้กระทำอาจเป็นได้ทั้งนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา นักวิชาการ ตลอดถึงบุคคลทั่วไป

นอกจากคำว่า “การฉ้อฉลทางวิชาการ” แล้ว ยังมีคำที่ใช้สื่อความหมายถึงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นหลากหลายคำ ได้แก่ ความไม่สุจริตในทางวิชาการ (Academic dishonesty)² การประพฤติมิชอบทางวิชาการ (Academic misconduct) หรืออาชญากรรมทางวิชาการ เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะของการฉ้อฉลทางวิชาการ ขอให้พิจารณารายละเอียดการฉ้อฉลทางวิชาการแต่ละประเภทในหัวข้อถัดไป

2.1.2 ประเภทของการฉ้อฉลทางวิชาการ

การจัดแบ่งประเภทของการฉ้อฉลทางวิชาการในที่นี้เป็นไปตามรายงานวิจัยของ Max A. Eckstein ที่ได้แบ่งกลุ่มประเภทของการฉ้อฉลทางวิชาการไว้ 4 ประเภท คือ การทุจริตในการสอบ การลักลอบผลงานวิชาการรวมถึงการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ มหาวิทยาลัยห้องแถว และการปลอมแปลงวุฒิการศึกษา และการฉ้อฉลในการวิจัย³ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เห็นถึง

---

² Gehring and Pavela ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ได้นิยามคำว่า “ความไม่สุจริตในทางวิชาการ” ว่าหมายถึง การกระทำอันฉ้อฉลโดยจงใจโดยที่นักศึกษาหาทางที่จะได้รับผลการเรียนหรือเอาเปรียบผู้อื่นโดยไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้ หรือใช้ข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการสร้างข้อมูลเท็จในงานทางวิชาการ นอกจากนี้ยังรวมถึงการบิดเบือนข้อมูลทางวิชาการ การกีดขวางหรือทำให้เกิดความเสียหายซึ่งงานทางวิชาการ หรือการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่กระทำการไม่สุจริต โปรดดู Gehring, D., & Pavela, G., “Issues and perspectives on academic integrity,” *Beginning Your Journey*, (Washington, DC: National Association of Student Personnel Administrators, 1994), p.5. อ้างถึงใน Robyn Hulsart and Victoria McCarthy, “Utilizing a Culture of Trust to Promote Academic Integrity,” *the Journal of Continuing Higher Education*, pp. 92-93 (2011).

³ Max A. Eckstein, Combating academic fraud towards a culture of integrity. (Paris: International Institute for Education Planning, 2003), pp. 25-34. นอกจากนี้ยังมีผู้จัดแบ่งประเภทการฉ้อฉลทางวิชาการออกเป็น 3 ประเภท คือ การทุจริตในการสอบ การฉ้อฉลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา และความประพฤติผิดทางวิชาชีพ โปรดดู Harold J. Noah and

ความแตกต่างระหว่างการลักลอบผลงานวิชาการและการจ้างทำผลงานทางวิชาการ จึงขอแยกพิจารณาการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเป็นอีกประเภทหนึ่ง โดยมีรายละเอียดของแต่ละประเภท ดังนี้

2.1.2.1 การทุจริตในการสอบ (Examination)

การทุจริตในการสอบถือเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเชิงวิชาการที่ทุกคนคุ้นเคยมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นการสอบของสถาบันการศึกษาหรือการสอบเข้ารับราชการ อาจกระทำโดยการลักลอบเอากระดาษคำตอบหรืออุปกรณ์ที่ช่วยให้รู้คำตอบเข้าไปในสนามสอบ การจ้างให้บุคคลอื่นส่งไปคำตอบในระหว่างเข้าสอบ⁴ การจ้างให้บุคคลอื่นเข้าสอบแทน การแก้ผลคะแนนสอบ เป็นต้น นอกจากนี้ในปัจจุบันยังพบว่ามีคนนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้การทุจริตเป็นไปได้ง่ายขึ้น เช่น การลักลอบนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถแสดงคำตอบได้เข้าไปในห้องสอบ ดังกรณีการทุจริตในการสอบเข้าคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่เกิดขึ้นเมื่อช่วงเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2559 ซึ่งผู้เข้าสอบใส่หน้ากากข้อมือนิ้วลักษณะเดียวกัน 3 คน จึงตรวจสอบและได้พบว่าโกงสอบโดยการส่งเฉลยข้อสอบผ่านมายังนาฬิกาที่นักเรียนแต่ละคนใส่⁵

ปัญหาทุจริตในการสอบนี้ไม่ใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้น หากยังเกิดขึ้นในอีกหลายประเทศทั่วโลก เช่น ในการสอบวัดผลระดับชาติของประเทศจีนที่พบว่ามีทุจริตในการสอบอย่างมาก รัฐบาลจึงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเพื่อลงโทษแก่

Max A. Eckstein, Fraud and Education: the worm in the apple, (USA: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2001), pp. 8-14.

⁴ เช่น การทุจริตสอบเข้าเป็นนายสิบตำรวจเมื่อต้นปี พ.ศ. 2560 โดยมีผู้ว่าจ้างให้กลุ่มนักศึกษาเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้ทำเฉลยข้อสอบหรือที่เรียกว่ามือปืนรับจ้าง โปรดดู “พบทุจริตสอบตร.นครบาล แฉจ้างนศ.มหาวิทยาลัยดังแฝงส่งไปคำตอบ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2560, <http://www.posttoday.com/crime/474023>.; และการทุจริตในการสอบครูผู้ช่วยเมื่อต้นปี พ.ศ. 2556 ซึ่งดำเนินการอย่างเป็นขบวนการและมีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมากโดยมีผู้เข้าสอบที่ถูกชี้มูลความผิดฐานทุจริตถึง 344 ราย รวมถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ถูกตั้งข้อหาว่าขายเฉลยข้อสอบให้แก่ผู้เข้าสอบ และยังเกี่ยวพันกับข้าราชการระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โปรดดู “ทุจริตการสอบครูภาพสะท้อนคุณภาพการศึกษาไทย,” สุขภาพคนไทย, น.73 (2557).

⁵ “ม.รังสิตเผยโกงข้อสอบแพทย์ ส่งคำตอบผ่านนาฬิกา ยันเอาผิดถึงที่สุดทั้งแพ่ง-อาญา!,” สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2560, www.nationtv.tv/main/content/social/378500874.

นักเรียนและผู้ที่มีความช่วยเหลือการทุจริตในการสอบให้มีโทษถึงจำคุก 3 ถึง 7 ปี โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559⁶ เช่นเดียวกับประเทศโมร็อกโกที่พบว่าการทุจริตในการสอบระดับชาติจึงได้มีการออกกฎหมายลงโทษนักเรียนและผู้ที่มีความช่วยเหลือทุจริตในการสอบให้มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และมีโทษปรับ 2000 ถึง 20,000 ดีแรห์มโมร็อกโก⁷

2.1.2.2 การลักลอกผลงาน (Plagiarism)

“Plagiarism” หมายถึง การใช้ความคิดหรือแนวคิดของบุคคลอื่นเพื่อทำให้ดูเหมือนเป็นงานของตนเองอย่างจงใจ หรือการคัดลอกแนวคิด วลี หรือการบรรยายจากผลงานของบุคคลอื่นโดยไม่ได้อ้างอิง⁸ ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นในระดับการศึกษาที่ต้องทำรายงานหรือวิทยานิพนธ์ และในระดับนักวิชาการซึ่งต้องจัดทำงานวิจัยหรือเขียนบทความทางวิชาการเพื่อเผยแพร่

คำว่า “Plagiarism” มีการแปลเป็นภาษาไทยด้วยคำที่หลากหลาย เช่น การขโมยความคิด การโจรกรรมผลงานวิจัย⁹ การลอกเลียนทางวิชาการ การลอกเลียนวรรณกรรม

---

⁶ "China Focus: Exam cheating criminalized as China sits strictest gaokao," Accessed January 9, 2017, http://news.xinhuanet.com/english/2016-06/07/c_135419973.htm.

⁷ “Morocco Students Face Up to 2 Years in Prison for Cheating on College-Entrance Exams,” Accessed January 16, 2017, <http://themoroccantimes.com/2016/06/19983/morocco-students-face-up-to-2-years-in-prison-for-cheating-on-college-entrance-exams>.

⁸ Bryan A. Garner, Editor in Chief, *Black's Law Dictionary*, tenth edition. (USA : Thomson Reuters, 2014), p.1335.

⁹ โปรตดู ยง ภูววรรณ, “การลอกเลียนผลงาน (Plagiarism),” ในเอกสารประกอบการประชุม, จัดโดยสำนักงานสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 16 มิถุนายน 2553.

การโจรกรรมวรรณกรรม การขโมยคัดลอกหนังสือ การลักลอกผลงานวิชาการและวรรณกรรม¹⁰ หรือ การลักลอกผลงาน¹¹

การลักลอกผลงานสามารถจำแนกประเภท ได้ 4 ประเภท คือ¹²

(1) การลักลอกแบบคำต่อคำหรือวลีต่อวลี (plagiarism outright) คือ การที่ผู้เขียนได้ทำซ้ำงานของผู้อื่นโดยไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำหรือเนื้อหาแต่ประการใด

(2) การลักลอกแบบถอดความ (paraphrase) คือ การสรุปเนื้อหา การแปลภาษา การปะติดปะต่องานของผู้อื่นเข้าด้วยกันให้แตกต่างจากต้นฉบับเดิม (patchwork, mosaic)

(3) การลักลอกแบบนำความคิดของผู้อื่นมาแสดงให้ดูเสมือนหนึ่งเป็นแนวคิดของตน คือ การที่ผู้เขียนลักความคิดของผู้อื่นมาเขียนเพื่อลวงให้คนอื่นเห็นว่าแนวคิดนั้นเป็นแนวคิดของผู้เขียนเอง กล่าวอีกนัยหนึ่งทำให้เห็นว่าผู้เขียนเป็นคนคิดเรื่องนั้นไม่ได้นำมาจากคนอื่น

(4) การลักลอกแบบนำงานเก่าของตนเองมาใช้ใหม่ (self-plagiarism) คือ การนำเอางานเก่าของตนเองที่ได้เผยแพร่หรือใช้งานนั้นไปแล้วไม่ว่าทั้งหมด ส่วนใหญ่ หรือส่วนสำคัญ โดยไม่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างใหญ่ เพื่อแสดงลวงว่าเป็นงานที่ตนสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ สามารถแบ่งประเภทการลอกเลียนงานของตนเองออกเป็น 3 ประเภท¹³ คือ การตีพิมพ์เกินความจำเป็น (redundant publication) การตีพิมพ์ซ้ำ (duplicate publication) และ การแบ่งซอยงานออกเป็น ส่วน ๆ (salami slicing)

การลักลอกผลงานอาจมีส่วนทับซ้อนกับการละเมิดลิขสิทธิ์อยู่บ่อยครั้ง แต่ยังคงมีความแตกต่างและให้ความคุ้มครองสิทธิที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ กฎหมายลิขสิทธิ์ห้ามนำงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต โดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีการอ้างอิงหรือไม่ ในขณะที่

¹⁰ โปรตตุ กัญญา บุญเกียรติ, การลักลอกงานวิชาการและวรรณกรรม (Plagiarism), (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554), น. 8.

¹¹ มานิตย์ จุมปา, เขียนผลงานทางวิชาการอย่างไรไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ลักลอกผลงาน (Plagiarism), พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), น. 97.

¹² คณะกรรมการส่งเสริมจริยธรรมทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (ร่าง) ข้อพึงปฏิบัติและข้อห้ามเกี่ยวกับการลักลอกงานวิชาการ (Plagiarism), กันยายน, 2555. อ้างใน เพ็งอ่าง, น. 101-106.

¹³ กัญญา บุญเกียรติ, อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 10, น. 11.

การลักลอกผลงานห้ามลักลอกความเห็น ข้อเท็จจริง ความคิดของผู้อื่นโดยไม่มีการอ้างอิง โดยไม่คำนึงถึงลิขสิทธิ์ กฎหมายลิขสิทธิ์ไม่ได้ให้ความคุ้มครองแก่ข้อเท็จจริงหรือความคิดและไม่จำเป็นต้องมีการอ้างอิง ในขณะที่การลักลอกผลงานเรียกร้องให้มีการอ้างอิงที่มาของข้อเท็จจริงหรือความคิดนั้น ดังนั้น การคัดลอก (copying) งานของผู้อื่นโดยมีการอ้างอิงอาจเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ แต่ไม่เป็นการลักลอกผลงาน ในขณะที่การคัดลอกโดยไม่มีการอ้างอิงอาจเป็นการลักลอกผลงาน แต่อาจจะไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์¹⁴

สำหรับการลักลอกผลงานใดที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้กระทำการลักลอกผลงานก็ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายลิขสิทธิ์ทั้งในทางแพ่งและทางอาญา แต่ในกรณีที่มีการลักลอกงานทางวิชาการใด ไม่เข้าข่ายเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์อาจได้รับบทลงโทษทางสังคม (social sanctions) เช่น ผลงานที่มีการลักลอกผลงานจะไม่ได้รับการยอมรับ ปริญญาหรือตำแหน่งที่ได้ไปจากการกระทำอันเป็นการลักลอกผลงานอาจถูกเพิกถอน ได้รับความอับยศอดสูจากสังคม¹⁵ ในกรณีของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งลักลอกผลงานผู้อื่นเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุง การกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการลักลอกดังกล่าวย่อมถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงด้วย¹⁶

ตัวอย่างการลักลอกผลงานที่เกิดขึ้นในประเทศไทย คือ กรณีสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีมติให้เพิกถอนมติของสภามหาวิทยาลัยซึ่งอนุมัติปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตให้แก่นายศุภชัย หล่อโลหการ ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) อดีตนิติระดับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2550 ที่ได้ลักลอกงานทางวิชาการของ Mr. William Wyn Ellis เพื่อนำไปเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของตนโดยไม่มีการอ้างอิงแหล่งที่มา¹⁷

¹⁴ Brian L. Frye, "Plagiarism is Not a Crime," *Duquesne Law review*, Vol.54, p. 137 (winter 2016).

¹⁵ มานิตย์ จุมปา, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 11*, น. 107.

¹⁶ โปรดดู พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 91

¹⁷ "จุฬาฯ ถอดป.คุณวุฒิบัณฑิต 'ผอ.สนช.'," สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2560, www.komchadluek.net/news/crime/133383

ปัจจุบันสถาบันทางวิชาการและสถาบันการศึกษาต่างได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยตรวจสอบการลักลอบผลงานของนักศึกษา เช่น โปรแกรม Turnitin¹⁸ ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในต่างประเทศรวมถึงในบางสถาบันการศึกษาของไทย สำหรับในประเทศไทยมีการพัฒนาโปรแกรมตรวจจับการลักลอบขึ้นใช้เอง ได้แก่ โปรแกรมอักขราวิสุทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹⁹ และโปรแกรมมายแคท (Mycat) ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์²⁰ เป็นต้น

2.1.2.3 การฉ้อฉลในการวิจัย (Research fraud)

ในการวิจัยความน่าเชื่อถือ (trust) และความซื่อสัตย์ (integrity) ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้งานวิจัยได้รับการยอมรับรวมถึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ หรืออ้างอิงเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ต่อไปได้ อย่างไรก็ตามนักวิจัยบางรายอาจฉ้อฉลในงานวิจัยขึ้น กล่าวคือ มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมในการวิจัยทุกรูปแบบโดยมีเจตนากระทำขึ้นเพื่อหลอกลวงผู้ตรวจสอบและผู้อ่าน²¹ ได้แก่ การสร้างข้อมูลเท็จ (fabrication)²² การปลอมแปลงหรือบิดเบือนข้อมูล (falsification)²³ การลักลอบผลงาน (plagiarism) กระบวนการตรวจสอบงานวิจัยไม่ถูกต้อง (abuse of the peer review process) การเผยแพร่ซ้ำ (redundant Publication) การอ้างอิงผิดพลาด (citation and quotation error) การออกหนังสือรับรองเท็จ และการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้สัตว์และมนุษย์ในการวิจัย เป็นต้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงกรณีความผิดพลาดในการพิจารณา ความผิดพลาดในการ

¹⁸ โปรดดู <http://turnitin.com>

¹⁹ โปรดดู <http://akarawisut.com>

²⁰ โปรดดู <http://mycat.library.tu.ac.th>

²¹ Dov Greenbaum, “Research fraud: methods for dealing with an issue that negatively impacts society’s view of science,” The Columbia Science and Technology Law Review, Vol. X, p. 72 (2009).

²² หมายถึง การสร้างข้อมูลขึ้นโดยมีเจตนาที่จะให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นข้อมูลที่ได้จากการทดลองหรือจากการเก็บรวบรวมงานวิจัย อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, คู่มือมาตรฐานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), น.8.

²³ หมายถึง การปกปิด บิดเบือน หรือทำให้ผิดจากความเป็นจริง โดยการตัดทอน ดัดแปลง ปُرุงแต่งแก้ไขข้อมูล ข้อความ หรือการปฏิบัติอื่นใดในกระบวนการวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามข้อสรุปที่ผู้วิจัยต้องการ, อ้างถึงใน เพ็งอ้วง.

บันทึก การคัดกรอง หรือการวิเคราะห์ข้อมูล การแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับการตีความข้อมูล หรือการประพจน์ที่ไม่เหมาะสมที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัย²⁴

พฤติกรรมการณ์ฉ้อฉลในการวิจัยดังกล่าวข้างต้นอาจเกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นแรงกดดันให้ผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์ ความก้าวหน้าทางอาชีพและการเลื่อนตำแหน่ง รวมถึงเพื่อให้ได้มาซึ่งชื่อเสียงและผลประโยชน์²⁵ และเนื่องจากการวิจัยที่ฉ้อฉลย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องในการวิจัย เช่น ผู้ร่วมวิจัย สถาบันต้นสังกัด ผู้ให้ทุนในการทำวิจัย ตลอดจนวงการทางวิชาการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์หรือทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาโรคย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อคนทั่วไปในสังคมได้ ในงานวิจัยใดที่ถูกตรวจพบว่ามีกรณีฉ้อฉลผู้วิจัยจึงอาจถูกถอนบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ให้ออกจากงาน ตัดสิทธิ์ในการได้รับทุนวิจัย รวมถึงถูกดำเนินคดีตามกฎหมายได้ เช่นกรณีที่เกิดขึ้นกับนายฮวาง อู โชก (Hwang Woo-suk) นักวิจัยสเต็มเซลล์ ชาวเกาหลีใต้ ที่อ้างว่าสามารถสร้างเซลล์ต้นกำเนิดตัวอ่อนมนุษย์ด้วยวิธีโคลนนิ่ง โดยผลงานได้รับการตีพิมพ์ลงในวารสารระดับโลกอย่าง Science แต่ถูกตรวจสอบพบในภายหลังว่ามีการสร้างข้อมูลเท็จในการศึกษาวิจัย และในเวลาต่อมาถูกดำเนินคดีอาญาต่อศาลกลางแห่งกรุงโซล โดยศาลตัดสินให้มีความผิดฐานยักยอกเงินวิจัยและซื้อขายไข่มนุษย์อย่างผิดกฎหมาย ให้อภัยฟ้องข้อหาฉ้อโกงทุนวิจัย²⁶

2.1.2.4 มหาวิทยาลัยห้องแถวและการปลอมวุฒิบัตร (Degree mill and Diploma mill)

ในตลาดแรงงานผู้ที่มีวุฒิมหาวิทยาลัยหรือวุฒิมหาวิทยาลัยที่สูงกว่าย่อมได้เปรียบกว่าผู้ที่ไม่มียุฒิมหาวิทยาลัยหรือวุฒิมหาวิทยาลัยที่ต่ำกว่า ทั้งในแง่ของตำแหน่งงาน อัตราเงินเดือน ความก้าวหน้าในตำแหน่ง โดยผู้ว่าจ้างส่วนใหญ่มักจะใช้หลักฐานทางการศึกษาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณารับสมัครบุคคลเข้าทำงาน การขึ้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง จากความต้องการใบปริญญาบัตรหรือหนังสือรับรองการศึกษาซึ่งถือเป็นหลักฐานสำคัญประกอบการรับจ้างทำงานที่เพิ่มสูงขึ้นมากทำให้เกิดธุรกิจประเภทมหาวิทยาลัยห้องแถว (Degree mill) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อออกวุฒิมหาวิทยาลัยให้แก่

²⁴ Dov Greenbaum, *supra note 21*, p. 91.

²⁵ Marcin Karcz, MD, Peter J. Papadacos, MD, "The Consequences of Fraud and Deceit in Medical Research," Volume 47.1 *Canadian Journal of Respiratory Therapy* p.18 (SPRING 2011).

²⁶ "Woo Suk Hwang," Accessed January 17, 2017, www.nature.com/news/specials/hwang/index.html.

บุคคลโดยที่บุคคลดังกล่าวไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานของวุฒิการศึกษา ซึ่งธุรกิจดังกล่าวจะได้รับเงินค่าธรรมเนียมจากบุคคลที่เรียกว่านักศึกษาโดยการหลอกลวงหรือโดยการให้ผู้ที่ได้รับวุฒิศึกษาดังกล่าวนำไปฉ้อฉลแก่บุคคลอื่น²⁷ ทั้งที่หลักสูตรการศึกษาของธุรกิจดังกล่าวไม่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่มีอำนาจรับรองหลักสูตรการศึกษา²⁸ อีกประเภทหนึ่งคือธุรกิจรับจ้างทำวุฒิบัตรปลอม (Diploma mill หรือ Accreditation mill) ซึ่งรับทำวุฒิบัตร ได้แก่ ระเบียบนผลการศึกษา หนังสือรับรองการศึกษา ประวัติการศึกษา หนังสือรับรองการทำงาน หรือเอกสารอื่นใดที่ต้องได้รับการประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้หลอกลวงหรืออ้างว่าได้สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการอบรมมาจริง²⁹ วุฒิบัตรปลอมจึงเป็นการปลอมวุฒิบัตรของสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรองหลักสูตรอย่างถูกต้อง ซึ่งแตกต่างจากวุฒิบัตรจากมหาวิทยาลัยห้องแถวซึ่งถือเป็นวุฒิบัตรที่แท้จริงแต่ออกโดยสถาบันที่ไม่ได้รับการอนุญาตให้จัดการหลักสูตร³⁰

นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวกและรวดเร็ว จึงเปิดโอกาสให้ผู้ทำธุรกิจมหาวิทยาลัยห้องแถวและรับจ้างทำวุฒิบัตรปลอมหันมาใช้ช่องทางสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ บล็อก Facebook หรือ

---

²⁷ Allen Ezell and John Bear, Degree mills : the billion-dollar industry that has sold more than a million fake college diplomas, update edition, (USA : Prometheus books, 2012), p. 22 (ebook version).

²⁸ ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้สภาองเกรส (Congress), Sovereign Indian tribe และรัฐบาลของมลรัฐ เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้จัดการศึกษา โปรดดู Alan Contreras & George Gollin, "The Real and the Fake Degree and Diploma Mills," Change: The Magazine of Higher Learning, p. 37 (March/April 2009). สำหรับประเทศไทยได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยสำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษาเป็นผู้มีอำนาจรับรองหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษา รายละเอียดของหลักสูตรที่ได้รับการรับรอง โปรดดู www.mua.go.th/users/bhes/MUA_CURR/CurrCer.html.

²⁹ Joan E. Van Tor, "Detecting, Deterring and Punishing the use of Fraudulent Academic Credentials: A play in two acts," Santa Clara Law Review, Vol. 30, p. 794 (1990).

³⁰ Alan Contreras & George Gollin, *supra note 28*, น. 37.

การซื้อโฆษณาในเว็บไซต์ เพื่อเชิญชวนกลุ่มบุคคลที่ต้องการวุฒิการศึกษาหรือจ้างทำวุฒิบัตรปลอมกันมากยิ่งขึ้น³¹

ธุรกิจมหาวิทยาลัยห้องแถวและรับปลอมวุฒิบัตรเป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมในวงกว้างไม่ว่าจะเป็นตัวบุคคลที่สมัครเรียนกับมหาวิทยาลัยห้องแถวหรือบุคคลที่จ้างทำวุฒิบัตรปลอมที่จะไม่ได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ผู้ว่าจ้างงานที่ถูกใช้วุฒิบัตรมากล่าวอ้าง สถาบันการศึกษาที่ถูกปลอมวุฒิบัตร และต่อบุคคลทั่วไปในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากว่าผู้ที่ได้รับวุฒิจากมหาวิทยาลัยห้องแถวหรือวุฒิบัตรปลอมได้ไปประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ พยาบาล นักบัญชี นักกฎหมาย วิศวกร สถาปนิก นักบิน หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ทั้งนี้บุคคลที่เกี่ยวข้องในธุรกิจมหาวิทยาลัยห้องแถวและปลอมวุฒิการศึกษาย่อมมีความผิดและอาจถูกดำเนินทั้งทางแพ่งและทางอาญาตามกฎหมายได้ ดังที่ปรากฏในกรณีของมหาวิทยาลัยสันติภาพโลก³² มหาวิทยาลัยอตัมสันและมหาวิทยาลัยโรซวิลล์³³ ที่จัดตั้งโดยไม่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือกรณีผู้ปลอมวุฒิบัตรย่อมเป็นความผิดฐานปลอมเอกสารและผู้ใช้วุฒิบัตรปลอมย่อมเป็นความผิดฐานใช้เอกสารปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 และ

---

³¹ เช่น รับทำวุฒิ.com, redwut789.blogspot.com และwww.friendlyfreelance.com/ตลาดฟรีแลนซ์/รับทำวุฒิการศึกษา-ไม่มีมัดจำ-ใช้งานได้จริง-ประสบการณ์มากกว่า4ปี-159 เป็นต้น

³² โปรดดู “บทเรียนจากมหาวิทยาลัยสันติภาพโลก . . . ปลุกคนไทยเลิกยึดติดใบปริญญา,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.unigang.com/Article/14995.

³³ โปรดดู “มหา’ลัยเถื่อนจากสหรัฐโผล่อีก จ่ายครบ 5 แสนรับปริญญาทันที,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1373425648. และ “สกอ.เร่งส่งข้อมูล “ม.อตัมสัน-โรซวิลล์” ให้ดีเอสไอตรวจสอบ ส่อเข้าข่ายแบบม.สันติภาพหรือไม่,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1373462233&groupid=00&catid=&subcatid=.

มาตรา 268³⁴ รวมถึงเป็นการละเมิดในทางแพ่งต่อผู้ที่ถูกนำวุฒิบัตรปลอมมากล่าวอ้างและได้รับความเสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 อีกด้วย³⁵

2.1.2.5 การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ (Academic Ghostwriting)

การประเมินความรู้ความสามารถทางวิชาการของบุคคลไม่ว่าจะเป็นในระดับนักเรียน นักศึกษา หรือครู อาจารย์ มักใช้ผลงานทางวิชาการเป็นส่วนสำคัญในการประกอบการพิจารณา ในส่วนของนักเรียน นักศึกษา การวัดผลการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา หรือการอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตร นอกจากจะใช้วิธีการสอบวัดผลแล้ว บางสาขาวิชาหรือหลักสูตรมักมีการมอบหมายงาน เช่น รายงาน บทความ งานวิจัย โครงการ สารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ วิทยานิพนธ์ หรือ คุชฎินิพนธ์ ให้นักศึกษาจัดทำส่งเพื่อประกอบการประเมินความรู้ความสามารถของนักศึกษาตามหลักสูตรด้วย

อย่างไรก็ดี ในการจัดทำผลงานดังกล่าวกลับพบว่ามึนักศึกษาบางรายให้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำงานที่รับได้มอบหมายจากสถาบันการศึกษาแทนตน แล้วนำผลงานดังกล่าวไปยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาในนามตนเองเพื่อให้ได้รับผลการศึกษาหรือวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรเกิดขึ้น ซึ่ง Robert Clarke และ Thomas Lancaster ผู้เชี่ยวชาญที่ศึกษารูปแบบการรับจ้างทำงานวิชาการได้เรียกลักษณะการกระทำเช่นนี้ว่า “Contract cheating”³⁶ ซึ่งบุคคลที่รับทำผลงานให้แก่นักศึกษา

³⁴ โปรตดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1489/2552 (สงเสริม), เล่มที่ 5, น. 63-65 : การที่จำเลยนำสำเนาระเบียงแสดงผลการเรียนที่จำเลยทำปลอมขึ้นไปใช้อ้างและแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานโดยกรอกข้อความในใบสมัครและใบขึ้นทะเบียนนักศึกษาก็เพื่อประโยชน์ของจำเลยในการใช้หลักฐานปลอมดังกล่าวสมัครเข้าเป็นศึกษาโดยมุ่งประสงค์ให้เจ้าพนักงานหลงเชื่อว่าสำเนาระเบียงแสดงผลการเรียนดังกล่าวเป็นเอกสารอันแท้จริงที่ออกให้แก่จำเลยการกระทำของจำเลยจึงเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

³⁵ โปรตดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4843/2540 (สงเสริม), เล่มที่ 8, น. 183-186 : ข.สมัครสอบเข้ารับราชการเป็นครูทั้งที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาตามที่ ข. ระบุนั้นไว้ อันเป็นการทำละเมิดต่อสำนักงานคณะกรรมการประณมศึกษาแห่งชาติโจทก์ การแจ้งวุฒิการศึกษาไม่ตรงต่อความจริงดังกล่าวเกิดขึ้นและสำเร็จผลเป็นละเมิด

³⁶ หมายถึง การที่นักศึกษาส่งงานที่ตนได้ว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้เขียนให้แทนเพื่อให้ได้ผลการศึกษา โปรตดู Robert Clarke and Thomas Lancaster, "Eliminating the successor to

ดังกล่าวมักจะกระทำในเชิงธุรกิจอย่างเป็นกิจจะลักษณะ กล่าวคือ มีการเรียกเก็บค่าบริการจากนักศึกษา ในต่างประเทศมีคำที่ใช้เรียกผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการหรือธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการลักษณะนี้ว่า Academic ghostwriter, Pseudepigraphy³⁷, Term-paper mill หรือ Essay mill เป็นต้น

การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการไม่ได้ปรากฏเฉพาะในการศึกษาระดับอุดมศึกษาเท่านั้น ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่ามีปัญหาการรับจ้างทำการบ้านที่ปรากฏอย่างมากในสื่อออนไลน์³⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ออกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการให้การบ้านนักเรียนโดยมีสาระสำคัญคือให้ครูพิจารณาอบหมายการบ้านให้นักเรียนอย่างเหมาะสม มีการพิจารณาโทษแก่นักเรียนที่จ้างทำการบ้าน รวมถึงการจัดให้มีการสอนเสริมแก่นักเรียนนอกเวลาโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย³⁹ นอกจากนี้การจ้างทำผลงานทางวิชาการยังแพร่หลายในกลุ่มของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งว่าจ้างหรือใช้ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ เพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้นด้วย⁴⁰ ซึ่งการว่าจ้างรวมถึงการรับจ้างทำงานวิชาการดังกล่าวถือเป็นความผิดวินัยร้ายแรงเช่นเดียวกับกรณีการลักลอกผลงาน⁴¹

---

plagiarism? Identifying the usage of contract cheating sites," p.1 (2006) available on <http://www.researchgate.net/publication/228367576>, Accessed January 28, 2017.

³⁷ เป็นคำที่ใช้เรียกนักเขียนที่ใช้ชื่อปลอมเป็นชื่อผู้เขียนงานเพื่อให้งานเขียนดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือในสมัยตะวันออกกลางโบราณ โปรตดู James Smith Page, "Cyber-Pseudepigraphy: A New Challenge for Higher Education Policy and Management," *Journal of Higher Education Policy and Management*, p. 429 (2004).

³⁸ “รับจ้างทำการบ้านเฟื่อง เต็มกรีกสบาย-ครูสั่งงานมากเกินไป,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.posttoday.com/analysis/report/314133.

³⁹ โปรตดู หนังสือที่ ศธ 04010/ว1228 เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการให้การบ้านนักเรียน ออกโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2557

⁴⁰ “สั่ง ก.ค.ศ.สอบรับจ้างทำผลงานวิชาการครู,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.thairath.co.th/content/143693.

⁴¹ โปรตดู พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 91

เนื่องจากการจ้างทำผลงานทางวิชาการมีลักษณะที่แตกต่างจากการ ลักลอกผลงาน (plagiarism) กล่าวคือ ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการยินยอมเขียนงานให้แก่ผู้อื่น ในขณะที่การลักลอกผลงานคือการที่งานเขียนของตนถูกนำไปใช้โดยคนอื่น โดยที่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการมีเจตนาให้งานของตนถูกนำไปใช้โดยบุคคลอื่นและอนุญาตให้ใช้เสมือนเป็นงานของตนเอง⁴² จึงทำให้ไม่สามารถใช้โปรแกรมตรวจจับการลักลอกผลงานเพื่อตรวจสอบการจ้างทำผลงานทางวิชาการได้ หากตัวงานได้ทำขึ้นเป็นชิ้นงานใหม่และใส่แหล่งอ้างอิงครบถ้วน

2.2 ปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ถือเป็นปัญหาหนึ่งของการจ้างทำผลงานทางวิชาการที่แพร่หลายเป็นอย่างมากในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในส่วนนี้จะกล่าวถึงรูปแบบการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ รวมไปถึงสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

2.2.1 รูปแบบการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์สามารถจำแนกตามลักษณะการให้บริการได้ ดังนี้⁴³

2.2.1.1 การรับจ้างเขียนงานรายบุคคล

ในการรับจ้างเขียนงานรายบุคคล ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์อาจเป็นผู้ทำงานดังกล่าวเองหรือว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำอีกทอดหนึ่ง โดยการติดต่อกว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อไปยังผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์พร้อมแจ้งรายละเอียดงาน ภายหลังจากนั้น ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะมีการกำหนดเงื่อนไขกันว่าต้องการให้ผู้ว่าจ้างดำเนินการให้ในส่วนใดบ้าง

---

⁴² Lisa G. Lerman, "Misattribution In Legal Scholarship: Plagiarism, Ghostwriting, and Authorship," *South Texas Law Review*, Vol. 42, p. 476 (2001).

⁴³ Philip M. Newton and Christopher Lang, "Custom Essay Writers, Freelancers, and Other paid third parties," *Handbook of Academic Integrity*, ed. Tracey Bretag, (Springer Singapore, 2015) p. 251.; and David A. Tomar, "The Ghostwriting Business: Trade Standards, Practices, and Secrets," Accessed January 20, 2017, <http://www.thebestschools.org/resources/ghostwriting-business-trade-standards-practices-secrets>.

จำนวนก๊อบท หรือทั้งหมด โดยเริ่มตั้งแต่การคิดหัวเรื่อง การหาข้อมูล การออกแบบสอบถาม การหา กลุ่มตัวอย่าง การเขียนเนื้อหาในแต่ละบท การทำข้อมูลเพื่อนำเสนอคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ การสรุปรอยอดให้ผู้ว่าจ้าง การแก้ไขทุกครั้งที่ถูกคณะกรรมการสั่งให้ปรับแก้⁴⁴ โดยราคาค่าจ้างจะ ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา เนื้อหา และปริมาณงาน โดยในระดับชั้นปริญญาตรีจะอยู่ที่ประมาณ 15,000 ถึง 30,000 บาท ระดับปริญญาโท 50,000 ถึง 80,000 บาท และระดับปริญญาเอก 50,000 ถึง 300,000 บาท⁴⁵ การจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้มีเฉพาะการศึกษาศาสตรบัณฑิต มนุษยศาสตร์ ที่เป็นการค้นคว้าจากเอกสารหรือการออกแบบสอบถามเท่านั้น ในภาคการศึกษาสาขา วิทยาการคอมพิวเตอร์ก็มีการรับจ้างทำผลงานจบหรือโปรเจกจบเช่นเดียวกัน⁴⁶

แต่เดิมการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ ผู้รับจ้างจะใช้วิธีการโฆษณารับจ้างโดย ติดประกาศภายในสถาบันการศึกษารวมถึงลงโฆษณาในวารสาร⁴⁷ ต่อมาเมื่อเข้าสู่ยุคเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่โฆษณากว้างไกลออกไปในวงกว้างมากขึ้นจึงยิ่งทำให้มีการว่าจ้าง และรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพิ่มสูงขึ้นเพราะมีความสะดวกและรวดเร็ว เช่น การโฆษณาของผู้รับจ้างทำ วิทยานิพนธ์ผ่านทางเว็บไซต์ การค้นหาผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ผ่านทางเว็บไซต์ค้นหาข้อมูล (search engine) อย่าง google, yahoo หรือ bing ที่ผู้ใช้บริการเพียงพิมพ์คำค้นหาว่า “รับจ้างทำ วิทยานิพนธ์” “รับจ้างทำโปรเจกจบ” หรือ “term paper for sell” ก็จะสามารถเจอเว็บไซต์ของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ขึ้นมาให้เลือกใช้บริการ⁴⁸ รวมถึงการติดต่อว่าจ้างและส่งไฟล์งานยังสามารถใช้

---

⁴⁴ “อธิการบดี ม.รามเปิดโปงแก๊งรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ ส่งตำรวจ-ดีเอสไอ ไล่ผล !,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9580000099113.

⁴⁵ “ที่นี่ Thai PBS : ธุรกิจสีเทา รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ (24 ก.ค. 58),” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.youtube.com/watch?v=LmqxxFuFPes&feature=youtu.be. (คลิปข่าว)

⁴⁶ “เปิดปม : ธุรกิจหลังใบปริญญา (31 ส.ค. 58),” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, www.youtube.com/watch?v=yZ5GUd7K-hl. (คลิปข่าว)

⁴⁷ “On the Internet, Term Papers Are Hot Items,” Accessed January 20, 2017, www.nytimes.com/1997/06/08/us/on-the-internet-term-papers-are-hot-items.html.

⁴⁸ เช่น www.facebook.com/ThaiThesiscenden, www.บริการรับทำวิจัย.com, www.papershelm.com และ www.customwritings.com เป็นต้น

อีเมลเป็นสื่อกลางในการติดต่อได้แม้ว่าผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะอยู่คนละสถานที่หรือคนประเทศก็ตาม โดยการโฆษณาของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะใช้ข้อความโฆษณาเชิญชวนนักศึกษาให้เห็นถึงความเหนื่อยยากในการทำวิทยานิพนธ์⁴⁹ กำหนดส่งงานที่ใกล้เข้ามา⁵⁰ มีการรับประกันคุณภาพงานโดยโฆษณว่าผู้รับจ้างมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการจัดทำ⁵¹ รวมถึงรับประกันว่างานจะไม่ถูกตรวจจับว่ามีการลักลอกผลงานด้วย⁵²

2.2.1.2 การประมูลงานออนไลน์

นักศึกษาจะใช้ช่องทางตามเว็บไซต์ที่จัดให้มีการประมูลรับจ้างทำผลงานลงประกาศว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์พร้อมแจ้งรายละเอียดงาน จากนั้นบุคคลที่สนใจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะเข้าร่วมประมูลเพื่อรับงานและนักศึกษาจะเป็นผู้เลือกหนึ่งในผู้ประมูลเป็นผู้รับงานไปตามราคาที่ได้ตกลงกัน ภายหลังจากที่ผู้ประมูลงานได้ส่งงานให้แก่นักศึกษาแล้วทางระบบเว็บไซต์ประมูลงานจึงจะชำระเงินให้แก่ผู้ประมูลงาน หากไม่มีการส่งงานนักศึกษาจะได้รับเงินคืนจากทางเว็บไซต์ และในบางเว็บไซต์จะมีการให้อันดับคะแนน (Rating) แก่ผู้จ้างงานเพื่อแสดงถึงความพร้อมในการชำระเงินและผู้ประมูลงานเพื่อแสดงถึงคุณภาพของงานด้วย⁵³ อย่างไรก็ตาม เว็บไซต์ประมูลงานเหล่านี้ไม่ได้จัดให้มีการประมูลงานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพียงอย่างเดียว หากแต่มีบริการอื่น ๆ เช่น การจ้างออกแบบเว็บไซต์ เขียนโปรแกรมเพื่อนำไปใช้งาน ให้แก่บุคคลทั่วไปและผู้ประกอบธุรกิจด้วย โดยเว็บไซต์ที่มีระบบการจัดการลักษณะนี้ เช่น www.rent-a-coder.com, www.freelancer.com, www.transtutors.com เป็นต้น

2.2.1.3 คลังข้อมูลงานวิชาการออนไลน์

เป็นคลังข้อมูลงานวิชาการที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ซึ่งนักศึกษาอาจต้องจ่ายเงินค่าสมาชิกหรือส่งงานเขียนของตนเองก่อนจึงจะสามารถเข้าสู่ระบบคลังข้อมูลดังกล่าวได้ เช่น www.studymode.com, www.123helpme.com ในขณะที่บางเว็บไซต์อาจให้บริการโดยไม่เรียก

⁴⁹ เช่น www.essaymills.com

⁵⁰ เช่น www.abcpapers.com

⁵¹ เช่น www.papersmart.net, www.professionaldatas.com

⁵² เช่น www.customwritings.com, www.dissertationgo.com

⁵³ Zaigham Mahmood, "Contract Cheating: A New Phenomenon in Cyber-Plagiarism," Vol. 10 Communications of the IBIMA, p. 94 (2009).

เก็บเงิน หากแต่เจ้าของเว็บไซต์หรือผู้เขียนงานจะมีรายได้มาจากค่าโฆษณาที่มีผู้ซื้อโฆษณาใน
เว็บไซต์⁵⁴

2.2.2 สาเหตุของปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

เนื่องจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นการกระทำที่มีบุคคลที่เกี่ยวข้อง 2 ฝ่าย
กล่าวคือ ฝ่ายผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์และฝ่ายผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงที่มาของ
ปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์อันนำมาสู่การแนวทางการแก้ไขปัญหานั้น จึงต้องพิจารณาสาเหตุจาก
บุคคลทั้งสองฝ่าย ดังนี้

2.2.2.1 สาเหตุการว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์

แรงจูงใจหรือสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาเลือกที่จะจ้างทำวิทยานิพนธ์
มากกว่าลงมือทำงานด้วยตนเองอาจเกิดขึ้นจากปัจจัยในหลายด้าน ได้แก่

(1) ปัจจัยที่เกิดจากตัวนักศึกษารวมถึงครอบครัว

1). นักศึกษาขาดพื้นฐานการใช้ภาษาต่างประเทศ กล่าวคือ ในกรณีงาน
ที่ทำส่งจะต้องใช้ภาษาต่างประเทศ เมื่อนักศึกษาไม่มีพื้นฐานการใช้ภาษาต่างประเทศย่อมไม่สามารถ
แปลความและการสรุปความจากแหล่งข้อมูลต่างประเทศเพื่อประกอบการจัดทำงานได้ นักศึกษากลุ่ม
ดังกล่าวจึงเลือกที่จะจ้างทำวิทยานิพนธ์แทน⁵⁵

2). นักศึกษาขาดทักษะการเขียนการวิจัย เกิดขึ้นกับนักศึกษาไม่无论在
ระดับปริญญาตรีหรือในระดับที่สูงกว่าที่ขาดทักษะหรือความรู้ความเข้าใจในการเขียนงานหรือการ
วิจัย⁵⁶

3). นักศึกษามีข้อจำกัดเรื่องเวลา หรือไม่สามารถจัดสรรเวลาให้
เหมาะสมได้ ทั้งนี้ อาจเกิดจากภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ เช่น นักศึกษาที่เป็นผู้ปกครองต้องเลี้ยง
บุตรและเรียนไปด้วยในขณะเดียวกัน นักศึกษาที่ต้องทำงานและเรียนไปพร้อมกัน หรือนักศึกษา
ตัวแทนสถาบันการศึกษาผู้มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา⁵⁷ที่ต้องใช้เวลาไปกับการฝึกซ้อมเพื่อแข่งขัน

⁵⁴ Patrice M. Jones, “Internet Term Papers Write New Chapter On plagiarism,” Accessed January 20, 2017, http://articles.chicagotribune.com/1997-12-08/news/9712080010_1_papers-plagiarism-academic-dishonesty.

⁵⁵ David A. Tomar, *supra note 43*.

⁵⁶ *Ibid.*

⁵⁷ *Ibid.* และ “จ้างทำวิทยานิพนธ์ สู่หายนะการศึกษาไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม
2560, www.manager.co.th/Campus/ViewNews.aspx?NewsID=95700000_82925.

- 4). นักศึกษาขาดแรงบันดาลใจหรือความสนใจในการจัดทำและรู้สึกว่าเป็นภาระ⁵⁸
- 5). นักศึกษาได้รับงานที่ต้องทำส่งจำนวนมาก⁵⁹
- 6). นักศึกษามีพฤติกรรมผัดวันประกันพรุ่งหรือเกียจคร้าน⁶⁰
- 7). นักศึกษาเห็นว่าความไม่สุจริตทางวิชาการเป็นเรื่องปกติที่สังคมยอมรับได้⁶¹
- 8). นักศึกษาส่วนใหญ่รวมถึงผู้ปกครองมีความกังวลต่อผลการเรียนหรือการได้วุฒิการศึกษามากกว่าการได้รับความรู้ความสามารถจากการเรียน โดยมองว่าสถาบันการศึกษาคือเป็นเพียงตัวที่จะพาไปสู่การทำงานเท่านั้น⁶²

(2) ปัจจัยที่เกิดจากอาจารย์ผู้สอน

ด้วยอัตราส่วนนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นต่อจำนวนอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนจึงต้องรับผิดชอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาเป็นจำนวนหลายเล่ม ทำให้ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา⁶³ และการขาดการสื่อสารกันในเรื่องวัตถุประสงค์ของการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา อาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจผิดและทัศนคติของนักศึกษาต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ขึ้นได้⁶⁴

⁵⁸ *Ibid.*

⁵⁹ *Ibid.*

⁶⁰ *Ibid.*

⁶¹ *Ibid.*

⁶² Darby Dickerson, "Facilitated Plagiarism: The Saga of Term-Paper Mills, and the Failure of Legislation and Litigation to Control Them," *Villanova Law Review*, Texas Tech University School of Law, Vol. 52, No. 1, p. 24 (2007).

⁶³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 44.

⁶⁴ Mary Walker & Cynthia Townley, "Contract cheating: a new challenge for academic honesty?," Vol. 10 Issue 1 *Journal of Academic Ethics*, p. 36 (March 2012).

(3) ปัจจัยที่เกิดจากสังคม

ค่านิยมของคนในสังคมที่ไม่ได้สอนให้ผู้เรียนภูมิใจในองค์ความรู้ แต่กลับให้คุณค่าแก่วุฒิการศึกษามากกว่าความสามารถที่แท้จริงของนักศึกษา⁶⁵ ดังจะเห็นได้จากการออกนโยบายในการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่งที่มีการระบุหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการพิจารณาขึ้นโดยมุ่งเน้นว่าต้องจบการศึกษาระดับปริญญาใด⁶⁶

2.2.2.2 สาเหตุการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

ด้วยผลประโยชน์ในทางทรัพย์สินที่ได้รับจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นจำนวนค่อนข้างสูงประกอบกับความต้องการจ้างทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาที่มีอย่างต่อเนื่องจึงเป็นแรงจูงใจและแรงดึงดูดให้บุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ นักศึกษาที่เพิ่งจบการศึกษาและอยู่ในช่วงหางาน รวมถึงอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เข้าสู่วงการการเป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์

นอกจากกลุ่มบุคคลผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ข้างต้นแล้ว ยังพบว่ายังมีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ให้นักศึกษาโดยไม่หวังผลประโยชน์ในทางทรัพย์สิน ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนนักศึกษา หรือบุคคลอื่นที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษา โดยการให้ความช่วยเหลือที่เกินขอบเขตเพราะหวังให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาโดยไม่ได้คำนึงว่าแท้จริงแล้วนักศึกษาจะได้รับความรู้และมีความรู้ความสามารถในการทำงานตามวุฒิการศึกษาที่ได้รับหรือไม่

2.2.3 ผลกระทบจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

เนื่องจากการจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นการหลอกลวงความรู้ความสามารถที่แท้จริงของตัวนักศึกษาให้ผู้อื่นเชื่อว่าเป็นผู้ผ่านการประเมินความรู้ความสามารถตามวุฒิการศึกษาหรือหลักสูตรแล้ว การกระทำดังกล่าวจึงก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบที่ตามมาในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อนักศึกษาผู้ว่าจ้าง นักศึกษาอื่น สถาบันการศึกษา ตลาดแรงงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมไปถึงสังคมและประเทศชาติ ดังนี้

⁶⁵ พิชณรรัักษ์ ปิตาทะสังข์, “มือปืนรับจ้างทำวิทยานิพนธ์,” กรุงเทพธุรกิจ (15 มิถุนายน 2547) : หน้า 1-2.

⁶⁶ เช่น ประกาศ ก.พ. เรื่อง กำหนดตำแหน่งและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2552

2.2.3.1 ผลกระทบต่อนักศึกษาผู้ว่าจ้าง

ในระดับอุดมศึกษาการทำรายงาน งานวิจัย วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา นอกจากจะมีขึ้นเพื่อประเมินความรู้ความสามารถของนักศึกษาตามโครงสร้างของหลักสูตรแล้ว นักศึกษายังจะได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้จากการจัดทำผลงานทางวิชาการด้วยการที่นักศึกษาว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์ย่อมทำให้นักศึกษาไม่ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตามหลักสูตรด้วยตนเอง

2.2.3.2 ผลกระทบต่อนักศึกษาอื่น

เมื่อนักศึกษาที่จ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ผลการศึกษาหรือวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรโดยที่ไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อนักศึกษาอื่นในหลักสูตรเดียวกันที่ได้ผลการศึกษาหรือวุฒิการศึกษาจากการทำรายงาน งานวิจัย วิทยานิพนธ์ด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง อีกทั้งยังอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบโดยนักศึกษาอื่น หากเกิดกรณีที่การทำงานด้วยตนเองกลับได้ผลการศึกษาที่ต่ำกว่านักศึกษาที่ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์

2.2.3.3 ผลกระทบต่อสถาบันการศึกษา

การที่นักศึกษาว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์และสามารถสอบผ่านการประเมินความรู้ตามหลักสูตรได้ย่อมแสดงถึงความบกพร่องของสถาบันการศึกษาที่ขาดความเข้มงวดในการสอบประเมินความรู้ และหากนักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้นำวุฒิการศึกษาที่ได้รับไปใช้ในการสมัครงาน เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง แต่เมื่อเข้าทำงานแล้วกลับไม่มีความรู้ความสามารถที่แท้จริงในการทำงาน ย่อมทำให้วุฒิการศึกษาขาดความน่าเชื่อถือซึ่งจะส่งผลให้สถาบันการศึกษาที่ออกวุฒิการศึกษาเสื่อมเสียชื่อเสียง

2.2.3.4 ผลกระทบต่อตลาดแรงงานภาครัฐและภาคเอกชน

ในตลาดแรงงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้รองรับผลผลิตทางการศึกษาย่อมได้รับความเสียหายจากการจ้างงานบุคคลที่ไม่มีความสามารถตามวุฒิการศึกษาที่ได้รับมาจริง เช่น สูญเสียงบประมาณในการจ่ายเงินเดือน เงินเพิ่ม ให้แก่แรงงานกลุ่มดังกล่าว การพัฒนาองค์กรและความก้าวหน้าขององค์กรไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะแรงงานไม่มีความรู้ความสามารถ เป็นต้น ทั้งนี้ แม้จะมีกรณีที่นักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์บางรายเป็นผู้มีความรู้และสามารถทำงานให้แก่องค์กรได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่องซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อองค์กรก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวย่อมถือเป็นเรื่องของความสามารถรายบุคคลที่ไม่สามารถรับประกันได้ว่าองค์กรจะได้รับบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานทุกคนและท้ายที่สุดแล้วองค์กรต้องกลายเป็นผู้รับความเสี่ยงในการรองรับผลผลิตทางการศึกษาเพราะวุฒิการศึกษาไม่สามารถเชื่อถือได้

2.2.3.5 ผลกระทบต่อสังคมและประเทศ

ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานย่อมสามารถผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาพัฒนาสังคมในด้านต่าง ๆ ได้ แต่การปล่อยให้มีการจ้างทำวิทยานิพนธ์อย่างเปิดเผยและแพร่หลายย่อมสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการจัดระบบการศึกษาของประเทศที่ขาดคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสังคมในท้ายที่สุด เช่น การวิจัยด้านสังคมศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาสังคมหรือการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เพื่อต่อยอดองค์ความรู้หรือนำมาประยุกต์ใช้ได้จัดทำขึ้นโดยบุคคลที่ไม่มีทักษะการทำงานวิจัยมาก่อน การบริหารองค์กรหรือหน่วยงานโดยบุคคลที่ไม่มีทักษะในการวิเคราะห์ด้านการบริหาร การมีผู้เชี่ยวชาญที่จบการศึกษาในสาขาต่าง ๆ แต่กลับไม่มีความรู้ความสามารถที่แท้จริง เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของระบบวุฒิการศึกษาของประเทศที่สังคมไม่สามารถนำมายึดถือได้ ตลอดจนทำให้ชื่อเสียงของประเทศด้านการศึกษาลดลงอีกด้วย

2.3 ข้อความคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการประกอบอาชีพและเสรีภาพทางวิชาการตามรัฐธรรมนูญ

ในรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทยได้รับรองและให้ความคุ้มครองเสรีภาพของบุคคลไว้ในหลายลักษณะ ซึ่งรวมถึงเสรีภาพในการประกอบอาชีพและเสรีภาพทางวิชาการของบุคคลด้วย อย่างไรก็ตาม การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะถือว่าการกระทำที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ และหากจะกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งถือเป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลจะกระทำได้หรือไม่ เพียงใด มีข้อพิจารณา ดังนี้

2.3.1 ความหมายของเสรีภาพและเงื่อนไขการจำกัดเสรีภาพ

เมื่อกล่าวถึง “เสรีภาพ” โดยทั่วไปย่อมนึกถึงความเป็นอิสระ แต่ในมิติทางกฎหมาย นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “เสรีภาพ” ไว้ ดังนี้

ศาสตราจารย์ ดร. อุดม รัฐอมฤต และคณะ ให้ความหมายว่า

“เสรีภาพเป็นสภาวะการณ์ของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของบุคคลอื่น หรือปราศจากการถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวาง บุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมมี

เสรีภาพอยู่ตรงเท่าที่บุคคลนั้นไม่ถูกบังคับให้ต้องกระทำในสิ่งที่ไม่ประสงค์จะกระทำ หรือไม่ถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวางไม่ให้กระทำในสิ่งที่บุคคลนั้นประสงค์ที่จะกระทำ”⁶⁷

ศาสตราจารย์ ดร.วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ ได้อธิบายว่า

“เสรีภาพ นั้นได้แก่ ภาวะของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น ภาวะที่ปราศจากการถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวาง บุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมมีเสรีภาพอยู่ ตรงเท่าที่เขาไม่ถูกบังคับให้กระทำในสิ่งที่เขาไม่พึงประสงค์จะกระทำและไม่ถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวางไม่ให้กระทำในสิ่งที่เขาประสงค์จะกระทำ กล่าวโดยสรุป เสรีภาพคือ อำนาจของบุคคลในอันที่จะกำหนดตนเอง (Self-determination) โดยอำนาจนี้ บุคคลย่อมเลือกวิถีชีวิตของตนได้ด้วยตนเองตามใจปรารถนา เสรีภาพจึงเป็นอำนาจที่ บุคคลมีอยู่เหนือตนเอง”⁶⁸

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิชณุ เครืองาม ให้ความหมายว่า “เสรีภาพ หมายถึง ความมีอิสระที่จะกระทำการหรือดเว้นกระทำการ”⁶⁹

ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ ให้ความหมายว่า “การที่บุคคลจะ กระทำการใด หรือไม่กระทำการใด โดยใจสมัครอันปราศจากการบังคับหรืออยู่ภายใต้ อาณัติของบุคคลอื่นหรือรัฐ”⁷⁰

จากการให้ความหมายของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น จึงอาจสรุปสาระสำคัญของคำว่า “เสรีภาพ” ได้ว่า คือ สภาวะที่บุคคลสามารถกำหนดการกระทำของตนเองได้โดยไม่ถูก บังคับหรือขัดขวางจากบุคคลอื่น

⁶⁷ อุดม รัฐอมฤต, นพนิธิ สุริยะ, และบรรเจิด สิงคะเนติ, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์หรือการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลตาม มาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2544), น. 87.

⁶⁸ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), น. 22.

⁶⁹ วิชณุ เครืองาม, กฎหมายรัฐธรรมนูญ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ นิติบรรณการ, 2530), น. 641.

⁷⁰ สมคิด เลิศไพฑูรย์, กฎหมายรัฐธรรมนูญ หลักการใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น. 47.

อย่างไรก็ดี การใช้เสรีภาพดังกล่าวของบุคคลย่อมมีขอบเขตเพื่อไม่ให้กระทบสิทธิของบุคคลอื่น เพื่อการดำรงอยู่ เพื่อความสามารถในการทำภาระหน้าที่ของรัฐ และเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ ซึ่งการกำหนดขอบเขตหรือการจำกัดเสรีภาพย่อมต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญในแต่ละเรื่องที่กำหนดเงื่อนไขไว้โดยเฉพาะ แต่หากเรื่องดังกล่าวไม่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขไว้เฉพาะย่อมเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 26⁷¹ ที่กำหนดเงื่อนไขการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้เป็นการทั่วไป กล่าวคือ (1) ต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม (2) ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ (3) จะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ (4) ต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ และ (5) ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการประกอบอาชีพและข้อจำกัด

เสรีภาพในการประกอบอาชีพเป็นหลักสากลที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญในประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม กล่าวคือ ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยและมีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมโดยหลักการรัฐย่อมไม่มีหน้าที่ดำเนินการทางเศรษฐกิจเองแต่ควรปล่อยให้เป็นที่ของเอกชนและกลไกตลาด หน้าที่ของรัฐในด้านเศรษฐกิจจึงมีเพียงการกำกับดูแลให้การดำเนินการทางธุรกิจของเอกชนเป็นไปโดยเสรีและเป็นธรรมโดยการใช้อำนาจออกกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และอำนาจในทางปฏิเสธที่จะไม่ออกกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ใด ๆ ที่จะเป็นอุปสรรคหรือจำกัดเสรีภาพการประกอบอาชีพของเอกชนเว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามกฎหมาย⁷²

⁷¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 26 “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

⁷² ศิระณัฐ วิทยาธรรมธัช, "เสรีภาพในการประกอบอาชีพ : ศึกษาจากกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานบริการ" สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2559, <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1282>.

ประเทศไทยได้รับรองเสรีภาพของบุคคลในการประกอบอาชีพไว้ในมาตรา 40 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560⁷³ อย่างไรก็ตามเสรีภาพดังกล่าวอาจถูกจำกัดลงได้ด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพจะต้องเกี่ยวข้องกับกรณีดังต่อไปนี้เท่านั้น คือ (1) เพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ (2) การแข่งขันอย่างเป็นธรรม (3) การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด (4) การคุ้มครองผู้บริโภค (5) การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือ (6) เพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

สำหรับคำว่า “ประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น” ถือเป็นข้อจำกัดเสรีภาพที่ถูกกำหนดขึ้นใหม่ ซึ่งเดิมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ไม่ได้ใช้ถ้อยคำดังกล่าวนี้ แต่ระบุจำกัดเฉพาะเจาะจงในเรื่องการคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม และสวัสดิภาพของประชาชน⁷⁴ แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ตัดข้อความดังกล่าวออกไป คำว่า “ประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น” จึงถือเป็นคำที่ใช้แทนข้อจำกัดเดิม

---

⁷³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 40 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

การตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวก่ายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา”

⁷⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 43 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือจำกัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

อีกทั้งยังขยายขอบเขตไปถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วย ซึ่งลักษณะของ “ประโยชน์สาธารณะ” ในทางกฎหมายมหาชนมี ดังนี้⁷⁵

1). ประโยชน์สาธารณะคือการตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่ผู้ดำเนินการการนั้น ๆ โดยความต้องการส่วนรวมดังกล่าวเป็นภารกิจของรัฐที่จะต้องดำเนินการแบ่งแยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ⁷⁶

ก. การคุ้มครองหรือให้ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชน และการส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในประเทศ การป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ การรักษาความมั่นคงของประเทศและรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ข. การส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น การศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การสาธารณสุข โภค และกิจการเศรษฐกิจต่าง ๆ เป็นต้น

2). ผู้ที่จะพิจารณาว่าอะไรคือประโยชน์สาธารณะ โดยหลักก็คือ รัฐสภาซึ่งเป็นผู้แทนปวงชน และศาล

3). เมื่อเป็นประโยชน์สาธารณะแล้วฝ่ายปกครองมีหน้าที่ต้องตอบสนองจะเลือกใช้ดุลพินิจว่าจะทำหรือไม่ทำก็ได้ ย่อมไม่ได้

4). สำหรับขอบเขตของ “ประโยชน์สาธารณะ” นั้น กว้างมากที่สุดแต่รัฐสภาจะกำหนดไว้ในกฎหมายต่าง ๆ ดังนั้น เนื้อหา เวลา สถานที่ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ศาลต้องพิจารณาตลอดเวลาทั้งในกรณีที่มีกฎหมายและไม่มีกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม เมื่อยังไม่มีกฎหมายจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพ แม้จะมีแนวโน้มว่าจะมีการตรากฎหมายเพื่อควบคุมหรือจำกัดการประกอบอาชีพใด แต่ตราบเท่าที่กฎหมายนั้นยังไม่ประกาศใช้ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพดังกล่าว⁷⁷

⁷⁵ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 3 : ที่มาและนิติวิธี, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538), น. 334-342.

⁷⁶ โปรตดู สมยศ เชื้อไทย, หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2550), น. 30.

⁷⁷ มานิตย์ จุมปา, คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2550) เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), น. 276.

2.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพทางวิชาการและข้อจำกัด

ในทางประวัติศาสตร์ เสรีภาพทางวิชาการเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการกำเนิดของมหาวิทยาลัยของยุโรปในยุคกลาง เสรีภาพในระยะเริ่มแรกที่ได้รับจากเจ้าผู้ปกครองได้แก่เสรีภาพที่จะสอนและอ่านตำราทุกประเภท รวมถึงตำราต้องห้ามภายในมหาวิทยาลัย ผู้ปกครองที่เป็นทั้งผู้ก่อตั้งและผู้ให้การสนับสนุนมหาวิทยาลัยจะพยายามให้เสรีภาพผู้สอนและผู้เรียนที่จะทำการศึกษาค้นคว้าได้อย่างมีอิสระพอสมควร⁷⁸

สำหรับประเทศไทย เสรีภาพทางวิชาการได้รับการรับรองเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 42⁷⁹ ภายหลังจากนั้นได้ปรากฏขึ้นอีกครั้งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 42⁸⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 50⁸¹ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 34 วรรคสอง⁸²

⁷⁸ ต่อพงศ์ กิตติยานุพงศ์, "เสรีภาพทางวิชาการ," สืบค้นเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2560, <https://twelvetables.wordpress.com/2010/11/22/เสรีภาพทางวิชาการ-3>.

⁷⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 42 “เสรีภาพในวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมือง”

⁸⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 42 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาย่อม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน”

⁸¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 50 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาย่อม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน”

⁸² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 34 วรรคสอง “เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น”

คำว่า “เสรีภาพทางวิชาการ” หมายความว่า เสรีภาพของผู้สอน หรือผู้เรียน ในอันที่จะถือเอาและแสดงออกซึ่งความเห็น โดยปราศจากความหวาดกลัวต่อการแทรกแซง⁸³ จากความหมายดังกล่าวสามารถอธิบายความหมายได้เป็น 3 ประการ⁸⁴ คือ ในประการแรก หมายถึง เสรีภาพที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยต้องการจะมีในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น จะเป็นในรูปของการพูดหรือการเขียนก็ตาม โดยที่เขาไม่ต้องหวาดกลัวว่าจะถูกบังคับบัญชาในมหาวิทยาลัย หรือผู้มีอำนาจทางการเมืองนอกมหาวิทยาลัยขัดขวาง ในความหมายรองลงมา เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงในสังคมกับสถาบันการปกครอง เสรีภาพทางวิชาการตามนัยนี้หมายถึงการที่สถาบันการศึกษาต้องการและเรียกร้องที่จะมีสิทธิที่จะวางนโยบาย และระเบียบการเองโดยไม่ถูกควบคุมจากองค์กรภายนอก ประการสุดท้าย ได้แก่การเรียกร้องที่จะมีเสรีภาพในการสอนโดยปราศจากข้อจำกัดตามกฎหมาย หรือระเบียบของสถาบันที่ปราศจากเหตุผล

อย่างไรก็ดี แม้การใช้เสรีภาพดังกล่าวจะไม่อาจถูกจำกัดลงได้ แต่การใช้เสรีภาพย่อมมีขอบเขต โดยในรัฐธรรมนูญได้กำหนดขอบเขตการใช้เสรีภาพไว้ กล่าวคือ (1) ต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย (2) ต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และ (3) ต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

จากความหมายและที่มาของเสรีภาพทางวิชาการจะเห็นว่าเป็นการรับรองเสรีภาพให้แก่บุคคลที่มีสถานะเป็นอาจารย์และนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่จะไม่ถูกปิดกั้นการสอน การแสดงออก รวมถึงการศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องในทางวิชาการและตามหลักวิชาการเท่านั้น แต่ไม่ได้ให้ความคุ้มครองการกระทำอื่นใดที่ไม่เกี่ยวกับทางวิชาการของอาจารย์และนักศึกษา หรือการกระทำของบุคคลทั่วไป

2.4 หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา

การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมย่อมต้องมีข้อขัดแย้งหรือปัญหาระหว่างกันเกิดขึ้น หากปล่อยให้ข้อขัดแย้งดังกล่าวบานปลายอาจนำมาสู่การตอบโต้หรือการกระทบกระทั่งกันของแต่ละฝ่ายและอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสังคมได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีมาตรการ

⁸³ กุลพล พลวัน, เสรีภาพทางวิชาการ, รายงานวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... , สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541, น. 6.

⁸⁴ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, “เสรีภาพทางวิชาการ,” วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, น.787 (4 ตุลาคม 2530).

ควบคุมความประพฤติของคนในสังคม กฎหมายอาญาจึงถือเป็นมาตรการสำคัญมาตรการหนึ่งในการควบคุมความประพฤติของคนในสังคม⁸⁵

เนื่องจากความผิดและโทษทางอาญามีผลกระทบต่อเนื้อตัวร่างกาย สิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ การกำหนดความผิดอาญาจึงต้องใช้เฉพาะกับการกระทำที่เป็นอาชญากรรมเท่านั้น กล่าวคือ ถ้ากำหนดความผิดอาญาเกิดความจำเป็น ก็จะมีผลกระทบต่อปัจเจกบุคคล หลักนิติธรรมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สังคม และกระบวนการยุติธรรม⁸⁶ การจะบัญญัติเป็นกฎหมายอาญาจำต้องมีหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดว่าการกระทำลักษณะใดที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นการกระทำผิดอาญารวมถึงโทษที่เหมาะสมแก่การกระทำผิดควรเป็นลักษณะใด ซึ่งก่อนที่จะศึกษาถึงหลักเกณฑ์ดังกล่าวในเบื้องต้นจึงมีความจำเป็นต้องทราบถึงภารกิจของกฎหมายอาญาอันเป็นฐานของการกำหนดหลักเกณฑ์เสียก่อน

2.4.1 ภารกิจของกฎหมายอาญา

ภารกิจของกฎหมายอาญาหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องมีการบัญญัติกฎหมายอาญาขึ้นใช้ สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.4.1.1 ภารกิจในการคุ้มครองสังคม

แม้ในสังคมมนุษย์จะมีระเบียบสังคมอันเป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความประพฤติของมนุษย์และเครื่องมือควบคุมความประพฤติที่มีมาแต่ดั้งเดิมอยู่แล้ว แต่การใช้ระเบียบสังคมเป็นเรื่องความสมัครใจของแต่ละบุคคลโดยปราศจากสภาพบังคับภายนอก ระเบียบสังคมเพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าสังคมจะมีความสงบและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยอย่างแท้จริง กฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายที่มีสภาพในเชิงบังคับที่รุนแรงที่สุดจึงถูกนำมาใช้ อย่างไร

⁸⁵ มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายและให้ความหมายของ “กฎหมายอาญา” ไว้โดยอาจสรุปสาระสำคัญได้ว่า กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยความผิดอาญา โดยกำหนดว่าการกระทำใดหรือไม่กระทำการใดเป็นความผิด เพื่อเป็นเงื่อนไขของการลงโทษทางอาญา รวมถึงวิธีการเพื่อความปลอดภัยและมาตรการบังคับทางอาญาอื่น โปรตดู จิตติ ดิงศภัทย์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2555), น.2.; คณิต ฦ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2556), น. 46-47.; และ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลสยามพริ้นติ้ง, 2551), น. 1.

⁸⁶ ธานี วรภัทร, "หลักนิติธรรมกับการใช้มาตรการบังคับทางอาญา," วารสารศาลรัฐธรรมนูญ, ฉบับที่ 48, ปีที่ 16, น. 125 (กันยายน-ธันวาคม 2557).

ก็ตามการใช้กฎหมายอาญาต้องกระทำเฉพาะเท่าที่จำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น เพราะหากมีการบัญญัติกฎหมายอาญาขึ้นใช้อย่างพร่ำเพรื่อแล้ว สิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะถูกกระทบกระเทือนจนเกินความจำเป็นอันไม่สอดคล้องกันหลักประชาธิปไตย⁸⁷

2.4.1.2 การกิจในการปราบปรามและป้องกันการกระทำความผิด

โดยภารกิจปราบปรามและป้องกันการกระทำความผิดทั้งสองประการ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กล่าวคือ การใช้กฎหมายอาญาในการปราบปรามต้องกระทำเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเองเห็นว่าสังคมไม่ยอมรับการกระทำของเขา และในขณะเดียวกันก็ต้องกระทำเพื่อเตือนบุคคลทั่วไปด้วยว่าถ้ามีการกระทำเช่นนั้นเกิดขึ้นอีกก็จะต้องมีการลงโทษ เช่นเดียวกันอันเป็น “การป้องกันทั่วไป” หรือ “การป้องกันโดยอ้อม” นอกจากนี้การใช้กฎหมายอาญาจะต้องให้บรรลุผลเป็น “การป้องกันโดยตรง” ด้วย กล่าวคือ จะต้องบรรลุผลของการป้องกันสำหรับผู้กระทำความผิดบางคนที่มีลักษณะที่เป็นอันตรายและเป็นที่ยกโทษได้ว่าเขาจะก่อเหตุการณ์อันไม่พึงปรารถนานั้นขึ้นซ้ำอีก และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงจึงอาจมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับทางอาญาอื่นที่ไม่ใช่โทษสำหรับผู้กระทำผิดที่เรียกว่าวิธีการเพื่อความปลอดภัยอันเป็นการ “ป้องกันพิเศษ” ด้วย⁸⁸

2.4.1.3 การกิจในการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายและคุณภาพของการกระทำ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมีความหลากหลาย การจะใช้กฎหมายอาญาเข้าจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นทุกเรื่องย่อมไม่ถูกต้อง กฎหมายอาญาควรจำกัดตัวเองอยู่กับการคุ้มครองคุณค่าที่จำเป็นที่เป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ ที่เรียกว่า “คุณธรรมทางกฎหมาย” ไม่ให้เป็นอันตรายหรือไม่ให้ถูกคุกคามเท่านั้น คุณธรรมทางกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล เช่น ชีวิต ความปลอดภัยของร่างกาย ทรัพย์สิน และคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม เช่น ความปลอดภัยในการจราจร ในความผิดกฎหมายว่าด้วยจราจร เป็นต้น

นอกจากการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายแล้ว กฎหมายอาญายังคุ้มครอง “คุณภาพของการกระทำ” ด้วย กล่าวคือ การกระทำผิดอาญานอกจากเป็นการกระทำที่ละเมิดคุณธรรมทางกฎหมายแล้วยังเป็นการกระทำที่ผิดหน้าที่ ซึ่งผลงานอันเกิดจากการกระทำผิด

⁸⁷ โปรตตุ คณิต ฌ นคร, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 85*, น. 61-62.

⁸⁸ โปรตตุ เฟิงอ้าง, น. 62-63.

หน้าที่เป็นผลงานที่ไม่มีคุณภาพและไม่พึงเกิดขึ้น กฎหมายอาญาจึงเข้ามาคุ้มครองคุณภาพของการกระทำไม่ให้เกิดการกระทำที่ไม่มีคุณภาพขึ้น⁸⁹

2.4.2 แนวคิดและหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญา

ในการกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดและมีโทษอาญา มีวิวัฒนาการของแนวคิดซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วงด้วยกัน คือ การใช้เกณฑ์ทางศีลธรรม การใช้เกณฑ์ทางสังคมและการใช้เกณฑ์ทางกฎหมาย

1). การใช้เกณฑ์ทางศีลธรรม ในสังคมดั้งเดิมการกำหนดว่าพฤติกรรมใดควรเป็นความผิดทางอาญาจะใช้มาตรวัดทางศีลธรรมกำกับ ในยุคนี้การผิดศีลธรรมกับการผิดกฎหมายจึงเป็นเรื่องเดียวกัน⁹⁰ อย่างไรก็ตาม มีข้อโต้แย้งว่าการกระทำที่จะมีความรับผิดชอบทางอาญาได้จะไม่รวมถึงการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนผลประโยชน์ร่วมกันของคนในสังคมที่ยังไม่ชัดเจนว่าสังคมจะเห็นว่าการกระทำนั้นผิดศีลธรรมหรือไม่ นอกจากนี้กฎเกณฑ์ทางศีลธรรมเบี่ยงเบนได้ง่ายเนื่องจากเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก มิใช่เหตุผลของเรื่องอย่างแท้จริง⁹¹

แม้ว่าแนวคิดในการกำหนดความผิดอาญาปัจจุบันจะไม่ได้ยึดตามหลักเกณฑ์ทางศีลธรรมแล้วก็ตามแต่ยังคงมีความคาบเกี่ยวกันอยู่บ้างในบางกรณี กล่าวคือ หากการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่างที่สังคมเห็นว่าร้ายแรงและไม่อาจยอมรับได้มักจะเป็นความผิดอาญาอยู่ในตัว เพราะเหตุที่การกระทำหรือพฤติกรรมนั้นขัดต่อศีลธรรมหรือความรู้สึกโดยเพาะสามัญสำนึกของมนุษย์ปุถุชน เช่น การฆ่าผู้อื่น หรือการลักทรัพย์ของผู้อื่น นอกจากผิดศีลธรรมแล้วบุคคลทั่วไปก็เห็นพ้องกันว่าจะต้องมีความผิดตามกฎหมายอาญาและต้องรับโทษด้วย ความผิดลักษณะนี้เรียกว่า ความผิดในตัวเอง (Mala in se) ซึ่งแตกต่างจากความผิดอีกประเภทหนึ่งที่เรียกว่า ความผิดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด (Mala prohibita) ที่เป็นความผิดขึ้นได้ก็เพราะกฎหมายกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิด หากไม่กำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดอาญา บุคคลทั่วๆไปก็จะไม่รู้สึกรู้สีกว่าผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบทางอาญาแต่ประการใด⁹²

⁸⁹ โปรตดู เฟ็งฮ้าง, น. 63-66.

⁹⁰ ปกป้อง ศรีสนิท, กฎหมายอาญาชั้นสูง, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559), น. 19-20.

⁹¹ Mark Finlay Stephen Odgers and Stanley Yeo, Australian Criminal Justice, 2nd ed. (Australia : Oxford University Press, 1999), p. 3.

⁹² คณพล จันทน์หอม, รากฐานกฎหมายอาญา, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2558), น. 75-76.

2). การใช้เกณฑ์ทางสังคม ในช่วงนี้มองว่าการกระทำผิดคือการกระทำที่กระทบกระเทือนสังคม ซึ่งการพิจารณาว่าอะไรคืออาชญากรรมก็มองจากการกระทำที่ทำให้สังคมเสียหาย อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้ยังสร้างความไม่แน่นอนให้กับกฎหมายอาญา เพราะเวลาเกิดการกระทำใดเกิดขึ้นแล้วยากที่จะหาตัวแทนสังคมมาชี้ว่าการกระทำนั้นเป็นอาชญากรรมและควรลงโทษหรือไม่⁹³

3). การใช้เกณฑ์ทางกฎหมาย เมื่อสังคมก่อตัวเป็นรัฐจึงมีฝ่ายนิติบัญญัติเข้ามาเป็นตัวแทนสังคมในการออกกฎหมาย ซึ่งหลักที่ฝ่ายนิติบัญญัติใช้ในการพิจารณาออกกฎหมายอาญาย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายการบัญญัติกฎหมายอาญาว่าจะมุ่งเน้นไปที่การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล หรือความสงบเรียบร้อยของสังคมอันเป็นประโยชน์ของรัฐเป็นสำคัญเพื่อให้บรรลุภารกิจของกฎหมายอาญาได้

ก. หลักการคุ้มครองป้องกันสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล (Individual Autonomy Approach) มักปรากฏในกลุ่มประเทศเสรีนิยมซึ่งมีนโยบายเสรีนิยมประชาธิปไตยจากข้อโต้แย้งเรื่องเกณฑ์ทางศีลธรรมประกอบกับความเฟื่องฟูของแนวความคิดมนุษยนิยม (Humanitarianism) ซึ่งถือว่าสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล (Individual autonomy) เป็นสิ่งที่มีอาจล่วงละเมิดได้ ทำให้แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาเปลี่ยนแปลงไป โดยเห็นว่าการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสิทธิหรือเสรีภาพ หรือที่เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่น (Harms to Others)⁹⁴ เท่านั้นที่เป็นความผิดอาญา⁹⁵ การกำหนดว่าการกระทำใดควรเป็นความผิดอาญาย่อมเป็นไปโดยความ

⁹³ ปกป้อง ศรีสนิท, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 90*, น. 21.

⁹⁴ ในเรื่องหลักการกำหนดความผิดอาญาที่เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่น (Harms to others) สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ใน AP Simester, JR Spencer, GR Sullivan and GJ Virgo, *Simester and Sullivan's Criminal Law*, (Oregon : Hart Publishing, 2013), pp. 643-658. ซึ่งได้สรุปทฤษฎีการกำหนดความผิดอาญาของ Joel Feinberg ไว้ 4 ทฤษฎี คือ harm to others, offense to others, immorality และ harm to self โดยทฤษฎีดังกล่าวนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนดความผิดอาญาของประเทศในกลุ่มระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common law)

⁹⁵ Mark Finlay, Stephen Odgers, and Stanley Yeo, *supra note 91*, น. 3-4.; Andrew Ashworth and Jeremy Horder, *Principles of criminal law*, seventh edition, (Great Britain : Oxford University Press, 2013), pp. 23-26.

ระมัดระวังและผ่อนเบาที่สุด⁹⁶ อย่างไรก็ตาม หากจะถือหลักที่ว่าภยันตรายต่อผู้อื่นก็เท่ากับปฏิเสธหลักที่ว่า “ความยินยอมไม่เป็นข้อยกเว้นความผิด” เพราะหากผู้ถูกกระทำผิดยินยอม การกระทำของผู้กระทำก็ไม่เป็นภัยต่อผู้ถูกกระทำอีกต่อไป แต่จะถือว่าการกระทำเช่นนั้นไม่ผิด เพราะไม่มีภัยต่อผู้อื่น เช่นนั้นจะถูกต้อแล้วหรือ⁹⁷

ข. หลักความสงบเรียบร้อยของสังคม (Community Welfare Approach) มักปรากฏในกลุ่มประเทศประเทศสังคมนิยมซึ่งมีนโยบายที่เป็นเผด็จการหรือประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่มเสรีนิยม มีหลักสำคัญที่มุ่งเฉพาะที่จะคุ้มครองป้องกันประโยชน์ของรัฐ สำหรับบุคคลเอกชนในฐานะพลเมืองคนหนึ่งนั้นมีความสำคัญที่รองลงมา ความผิดที่เกี่ยวกับประโยชน์รัฐจะมีระวางโทษสูง ส่วนความผิดที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนบุคคลจะมีระวางโทษต่ำอย่างมากเมื่อเทียบกับกฎหมายอาญาของกลุ่มประเทศเสรีนิยม⁹⁸ อย่างไรก็ตาม หากมีการอ้างหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนเพื่อใช้สนับสนุนนโยบายที่มุ่งเน้นไปที่ความปลอดภัยของสาธารณะโดยไม่คำนึงถึงหลักสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชนย่อมก่อให้เกิดความกระด้างกระเดื่องและล่วงล้ำสิทธิของปัจเจกบุคคลได้⁹⁹

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศในกลุ่มกำลังพัฒนา นโยบายการบัญญัติกฎหมายอาญาจึงมุ่งเน้นไปที่หลักความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นสำคัญ โดยที่ในปัจจุบันฝ่ายนิติบัญญัติจะกำหนดให้พฤติกรรมใดเป็นความผิดอาญาโดยดูจากการกระทำนั้นต้องขัดกับความสงบเรียบร้อยของสังคม¹⁰⁰ แนวคิดนี้แก้ไขปัญหาของแนวคิดดั้งเดิมและแนวคิดเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นอันตรายต่อผู้อื่นได้ทั้งยังมีลักษณะพลวัตมากกว่า กล่าวคือ การกระทำใดที่สังคมหนึ่งถือว่ามีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาจไม่เข้าลักษณะเป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในอีกสังคมหนึ่งก็ได้ และการกระทำที่สังคมถือว่ามีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในช่วงเวลาหนึ่งอาจไม่เป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในอีกช่วงเวลาหนึ่งก็ได้ เช่น เดิมกฎหมายไทยอนุญาตให้สูบบุหรี่ได้ แต่ต่อมาถือว่าฝิ่นเป็นยาเสพติดซึ่งห้ามเสพย์และมีไว้ในครอบครอง เป็นต้น ซึ่งทำให้การกำหนดความรับผิดทางอาญาของการกระทำต่าง ๆ

⁹⁶ คณิต ฦ นคร, “ปรัชญาและแนวความคิดของการกำหนดความผิดอันยอมความได้,” วารสารกฎหมายธุรกิจบัณฑิตย์, ฉบับที่ 1, ปีที่ 4, น. 1-2 (มกราคม – มิถุนายน 2547).

⁹⁷ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 85, น. 4.

⁹⁸ คณิต ฦ นคร, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 96, น. 2

⁹⁹ Andrew Ashworth and Jeremy Horder, *supra note 95*, pp. 26-27.

¹⁰⁰ ปกป้อง ศรีสนิท, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 90, น. 21.

สอดคล้องกับตามความต้องการที่แท้จริงของสังคม¹⁰¹ ด้วยเหตุดังกล่าวความผิดอาญาจึงไม่ใช่การกระทำที่เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่การฝ่าฝืนอาจถูกลงโทษทางสังคม หรือ การกระทำที่ผิดศีลธรรมที่เป็นบาปซึ่งมีสภาพบังคับทางศาสนาหรือทางความรู้สึกรวมทั้งบางกรณีก็มีสภาพบังคับทางสังคม หรือ การกระทำที่เป็นการละเมิดกฎหมายแพ่งซึ่งมีสภาพบังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่ง¹⁰²

นอกจากการใช้หลักนโยบายการบัญญัติความผิดอาญาเป็นตัวกำหนดการกระทำที่ควรกำหนดเป็นความผิดอาญาแล้ว ยังมีนักวิชาการที่สำคัญได้ให้หลักเกณฑ์การกำหนดขอบเขตของกฎหมายอาญาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาบัญญัติความผิดอาญาไว้ ดังนี้

2.4.2.1 หลักเกณฑ์การคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายในวิถีทางสุดท้าย

ในระบบกฎหมายของประเทศเยอรมนี การจะพิจารณาว่าการกระทำใดสมควรที่รัฐจะกำหนดให้เป็นความผิดอาญาหรือไม่นั้น ศาตราจารย์ Claus Roxin ได้วางหลักว่ากฎหมายอาญามีขึ้นเพื่อคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgüterschutz)¹⁰³เท่านั้น กล่าวคือ การกระทำใดที่ไม่ได้กระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมายฝ่ายนิติบัญญัติไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิดอาญา¹⁰⁴

จากหลักการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายข้างต้น จึงก่อให้เกิดผลที่ตามหลายประการ¹⁰⁵ ได้แก่

- 1). การกระทำที่เป็นแต่เพียงการขัดต่อศีลธรรมอันดี ไม่เป็นความผิดอาญา
- 2). การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ว่าของตนเองหรือผู้อื่นไม่เพียงพอที่จะกำหนดเป็นความผิดอาญา เช่น การมีเพศสัมพันธ์กับสัตว์ การฆ่าตัวตาย เป็นต้น

¹⁰¹ รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษอาญา โดยคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ 2547 (ฉบับเสนอผู้บริหาร), น. 3.

¹⁰² ปกป้อง ศรีสนิท, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 90*, น. 21-22.

¹⁰³ คำว่า “Rechtsgut” “Legal goods/interest” มีนักวิชาการได้แปลเป็นภาษาไทยไว้ เช่น คณิต ฒ นคร ใช้คำว่า “คุณธรรมทางกฎหมาย” สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ ใช้คำว่า “นิติสมบัติ”

¹⁰⁴ Lauterwein, Carl Constantin, *The Limits of Criminal law: a comparative analysis of approaches to legal theorizing*, (Surrey : Ashgate Publishing Limited, 2010), p. 9.

¹⁰⁵ *Ibid.*, pp. 10-17.

3). การคุ้มครองความรู้สึกในฐานะที่เป็นคุณธรรมทางกฎหมายจะต้องเป็นความรู้สึกจากการถูกคุกคาม

4). กฎหมายอาญาที่ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับสังคม (Symbolic Criminal Laws) ก่อนที่จะได้รับการพิสูจน์ว่ากระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมายควรถูกยกเลิกไป

5). วัตถุประสงค์ที่เป็นนามธรรมเกินไปไม่ถือเป็นคุณธรรมทางกฎหมาย เช่น การอ้างสุขภาพของคนในสังคมที่มักปรากฏในพระราชบัญญัติเกี่ยวกับบุหรี่

6). การกระทำที่เป็นแต่การละเมิดต่อระเบียบ ไม่เป็นความผิดอาญา¹⁰⁶ ในกรณีนี้มีเหตุผลมาจากแนวคิดที่ว่ากฎหมายอาญามีไว้เพื่อที่จะคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว กล่าวคือ เป็นการคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนที่มีอยู่ก่อนที่จะมีรัฐ ส่วนการละเมิดต่อกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของรัฐที่ไม่ได้มีไว้เพื่อที่จะคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมาย หากแต่เป็นกฎเกณฑ์ที่ออกมาเพื่อให้ภารกิจที่เกี่ยวกับระเบียบสาธารณะและภารกิจในการที่จะทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเป็นไปได้โดยเรียบร้อยนั้น การละเมิดต่อกฎเกณฑ์ดังกล่าวถือว่าเป็นแต่เพียงการละเมิดต่อระเบียบที่ไม่ควรที่จะนำมาตราการลงโทษทางอาญามาใช้บังคับ จากแนวความคิดดังกล่าวจึงทำให้การกระทำบางอย่าง เช่น การจอดรถในที่ห้ามจอด การไม่แจ้งย้ายเมื่อมีการย้ายที่อยู่ เป็นต้น ไม่เป็นการกระทำที่เป็นความผิดอาญา

เนื่องจากการให้ความคุ้มครองสังคมโดยวิธีการใช้กฎหมายอาญาเป็นเพียงสิ่งที่ช่วยเข้ามาเสริม ดังนั้น หลักสำคัญในการพิจารณาให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาจึงต้องอยู่ภายใต้หลักความได้สัดส่วนซึ่งมีรากฐานแนวความคิดมาจากหลักนิติรัฐด้วย กล่าวคือ¹⁰⁷

1). การกระทำที่ถูกบัญญัติเป็นความผิดอาญาต้องควรค่าแก่การลงโทษ เนื่องจากโทษทางอาญาเป็นเครื่องมือที่รุนแรงที่สุดของรัฐในการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายและการถูกพิพากษาลงโทษก่อให้เกิดตราบาป (Stigma)

2). การกระทำผิดดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องลงโทษ กฎหมายอาญาจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายนิติบัญญัติได้เป็นวิถีทางสุดท้าย (Ultima ratio) เมื่อวิธีการอื่น ๆ เช่น มาตรการทางกฎหมายแพ่งหรือกฎหมายปกครองที่มีความรุนแรงน้อยกว่าใช้ไม่ได้ผลแล้ว

¹⁰⁶ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, "การกำหนดความผิดอาญาตามกฎหมายเยอรมัน," ข่าวเนติบัณฑิตยสภา, ฉบับที่ 192, ปีที่ 18, น. 11-12 (กรกฎาคม 2548).

¹⁰⁷ Krey, Volker, German criminal law general part : textbook in German and English. Vol. 1, (Stuttgart : W. Kohlhammer, 2002), pp. 15, 17, 19.

2.4.2.2 หลักเกณฑ์การบัญญัติความผิดอาญาของ Herbert L. Packer

ศาสตราจารย์ Herbert L. Packer แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้หลักเกณฑ์ว่าด้วยการจำกัดขอบเขตกฎหมายอาญาไว้ 6 ประการ คือ¹⁰⁸

1). คนส่วนใหญ่ในสังคมเห็นได้ชัดว่าเป็นการกระทำนั้นคุกคามหรือเป็นอันตรายร้ายแรงต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และคนส่วนใหญ่ในสังคมไม่ให้อภัยแก่การกระทำเช่นนั้น

2). ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแล้ว จะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ใด ๆ ของการลงโทษ

3). การปราบปรามการกระทำเช่นนั้น จะไม่มีผลให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมต้องลดน้อยลง

4). หากเป็นความผิดอาญาแล้ว จะมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

5). การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวต้องไม่ก่อให้เกิดภาระแก่การดำเนินกระบวนการจนเกินขอบเขตทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

6). ไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่าการใช้มาตรการทางอาญา

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ศาสตราจารย์ ฌ็อง-ฌัก ฌ็อง ได้นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดความผิดอาญาที่เหมาะสมของไทยไว้ เพื่อให้ผู้บัญญัติกฎหมายหรือเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เสนอกฎหมายได้มีแนวทางในการเสนอกฎหมายที่ไม่ควรเป็นความผิดหรือไม่เสนอสภาพบังคับทางอาญาแก่การกระทำที่รัฐต้องการให้ประชาชนปฏิบัติตามเพราะโดยลักษณะของการฝ่าฝืนดังกล่าวไม่มีความร้ายแรงหรือไม่เข้าองค์ประกอบที่จะเป็นความผิดอาญา ซึ่งจะทำให้การบัญญัติกฎหมายไม่ก่อให้เกิดกฎหมายอาญาเพื่อได้ โดยอาจพิจารณาเป็นลำดับดังนี้¹⁰⁹

ขั้นที่ 1 การแยกพฤติกรรมกระทำผิดที่มีความผิดที่มีลักษณะผิดในตัวของมันเอง (Mala In Se) เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ช่มชู้น ออกจากพฤติกรรมที่เป็น

¹⁰⁸ Herbert L. Packer, The Limits of the Criminal Sanction, (California: Stanford University Press, 1968), p. 296.

¹⁰⁹ ฌ็อง-ฌัก ฌ็อง, “แนววิเคราะห์ในการกำหนดความผิดทางอาญาที่เหมาะสมในประเทศ,” ในเอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อพัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การกำหนดความผิดอาญาในกฎหมายไทย : ปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข, จัดโดยสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการศาลยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, มีนาคม 2548 : น. 83-86.

ความผิดทั้งหมดก่อน เพราะความผิดที่ร้ายแรงเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นความผิดอาญาที่สอดคล้องกับการบัญญัติความผิดแล้ว

ขั้นที่ 2 การแยกพฤติกรรมการกระทำความผิดที่บัญญัติขึ้นเพราะนโยบายของการที่รัฐต้องการควบคุมความประพฤติของคนเพื่อมิให้ฝ่าฝืนระเบียบ แบบแผน หรือคำสั่งทางปกครองออกจากพฤติกรรมการกระทำผิดทางอาญาที่เหลือเนื่องจากโดยลักษณะการกระทำ ความผิดนั้นไม่ได้เกิดจากพื้นฐานของการมีจิตใจชั่วร้ายหรือนำตัวหนีในตัวเอง แต่มีความต้องการที่จะใช้สภาพบังคับที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพเพื่อผลในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

ขั้นที่ 3 หากมีพฤติกรรมที่ไม่ใช่ทั้งสองกรณีข้างต้น แต่เข้าหลักเกณฑ์ทั้งหกประการของศาสตราจารย์ Herbert L. Packer เราก็จะพิจารณาว่า พฤติการณ์ใดควรเป็นความผิดทางอาญา และควรกำหนดโทษอย่างไรจึงจะเหมาะสม

2.4.2.3 หลักเกณฑ์การบัญญัติความผิดอาญาของ Nigel Walker

ศาสตราจารย์ Nigel Walker แห่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ ได้วางหลักขอบเขตของกฎหมายอาญา (Limiting Principles) ซึ่งอธิบายว่ากฎหมายอาญาไม่ควรนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใดหรือในสถานการณ์ใดบ้าง โดยได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของ Jeremy Bentham และ John Stuart Mill นักปรัชญาเสรีนิยม มีรายละเอียดดังนี้¹¹⁰

- 1). กฎหมายอาญาไม่ควรมีข้อห้ามที่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อว่าหากมีการฝ่าฝืนจะต้องได้รับการลงโทษเป็นการตอบแทน โดยที่มาของหลักนี้มาจากแนวคิดหลักอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarianism) นำโดย Cesare Beccaria ที่กล่าวไว้ว่า “การป้องกันอาชญากรรมดีกว่าการปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการบัญญัติกฎหมายที่ดี”
- 2). กฎหมายอาญาไม่ควรใช้เพื่อลงโทษกับการกระทำที่ไม่ก่อให้เกิดผลร้าย
- 3). กฎหมายอาญาไม่ควรใช้หากสามารถใช้วิธีการอื่นซึ่งมีต้นทุนที่ต่ำกว่าแต่มีประสิทธิภาพมากกว่าหรือเทียบเท่าในการลดอัตราการเกิดการกระทำดังกล่าว
- 4). กฎหมายอาญาไม่ควรใช้หากผลร้ายซึ่งเกิดจากการลงโทษมีมากกว่าผลร้ายซึ่งเกิดจากการกระทำที่มุ่งกำจัด
- 5). กฎหมายอาญาไม่ควรใช้เพื่อบังคับให้บุคคลกระทำการที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ

---

¹¹⁰ Nigel Walker, *Punishment, Danger and Stigma: The Morality of Criminal Justice*, (Oxford: Basil Blackwell, 1980), pp. 4-10.

2.4.2.4 หลักเกณฑ์การบัญญัติความผิดอาญาของ Douglas Husak

ศาสตราจารย์ Douglas Husak นักนิติปรัชญา ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เสนอหลักเกณฑ์จำกัดการบัญญัติความผิดอาญาเพื่อแก้ปัญหากฎหมายอาญาเพื่อ (Overcriminalization) ไว้ 7 ประการ แบ่งเป็นข้อจำกัดภายในกฎหมายอาญา (Internal constraints) 4 ประการ และข้อจำกัดภายนอกกฎหมายอาญา (External constraints) อีก 3 ประการ ซึ่งมีที่มาจากทฤษฎีทางการเมืองเกี่ยวกับเงื่อนไขการละเมิดสิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษของประชาชน อย่างเป็นธรรม ดังนี้

- 1). ไม่ควรบัญญัติความผิดอาญา เว้นแต่บทบัญญัติมีขึ้นเพื่อห้ามการกระทำที่เป็นอันตรายหรือชั่วร้าย (the nontrivial harm and evil constraint)¹¹¹
- 2). ไม่ควรบัญญัติความผิดอาญา เว้นแต่พฤติกรรมของจำเลยเป็นสิ่งที่ผิด (the wrongfulness constraint)¹¹²
- 3). การลงโทษทางอาญาจะมีความชอบธรรมก็ต่อเมื่อเป็นการลงโทษที่เหมาะสม (the desert constraint)¹¹³
- 4). ผู้เสนอให้มีการบัญญัติความผิดอาญามีภาระต้องพิสูจน์ถึงความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติเป็นกฎหมายอาญา¹¹⁴
- 5). การบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์อันสำคัญของรัฐ¹¹⁵
- 6). การบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์โดยตรงของรัฐ¹¹⁶
- 7). การบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องไม่เกินกว่าความจำเป็นในการบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญา¹¹⁷

---

¹¹¹ Douglas Husak, *Over criminalization: the limits of the criminal law*, (New York: Oxford University Press, 2008), p.66.

¹¹² *Ibid.*, p. 73.

¹¹³ *Ibid.*, p. 82.

¹¹⁴ *Ibid.*, p. 100.

¹¹⁵ *Ibid.*, p. 121.

¹¹⁶ *Ibid.*, p. 129.

¹¹⁷ *Ibid.*, p. 153.

2.4.2.5 หลักเกณฑ์ The Minimalist Approach

เป็นหลักการกำหนดความผิดอาญาที่ผสมแนวคิดจากหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล (principle of autonomy) เกณฑ์การคุ้มครองสังคม (principle of welfare) และเกณฑ์การควบคุมสังคมอื่น โดยมีข้อพิจารณาด้วยกัน 4 ประการ ดังนี้¹¹⁸

1). หลักการเคารพสิทธิมนุษยชน ในการบัญญัติความผิดอาญาจำเป็นที่ต้องเคารพหลักสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตามสิทธิดังกล่าวจะถูกแทรกแซงได้หากว่าเป็นกรณีจำเป็นพอสมควรในสังคมประชาธิปไตยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐ

2). สิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษโดยรัฐ การพิจารณาบัญญัติกฎหมายอาญาซึ่งรวมถึงการให้รัฐมีอำนาจในการลงโทษมีความแตกต่างจากการบัญญัติกฎหมายประเภทอื่น เนื่องจากเนื้อหาของกฎหมายเป็นการตีเตียนสังคมและละเมิดสิทธิของประชาชน การบัญญัติให้พฤติกรรมใดเป็นความผิดอาญาจึงต้องมีความชอบธรรมเป็นอย่างยิ่งและผู้กำหนดให้พฤติกรรมดังกล่าวเป็นความผิดมีภาระการพิสูจน์ถึงความชอบธรรมดังกล่าว

3). หลักวิธีทางสุดท้าย ในการควบคุมพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์แก่สังคม นอกจากมาตรการทางกฎหมายอาญาแล้ว ยังมีมาตรการทางสังคมอื่น รวมถึงมาตรการทางกฎหมายแพ่งและกฎหมายปกครองอยู่ด้วย ในการพิจารณาบัญญัติความผิดอาญาจึงต้องดูที่ความร้ายแรงที่เกิดขึ้น โดยกฎหมายอาญาควรจะถูกใช้เป็นวิธีทางสุดท้ายสำหรับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ผิดหรือเป็นอันตรายอย่างร้ายแรง

4). หลักการไม่กำหนดเป็นความผิดอาญา หากว่าการกำหนดความผิดอาญาก่อให้ผลเสียหายมากกว่าการไม่กำหนดเป็นความผิดอาญา

หลักเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขตของกฎหมายอาญาดังกล่าวข้างต้นนี้จะช่วยแก้ปัญหาการเกิดกฎหมายอาญาเพื่อ (overcriminalization) ขึ้นได้ เพราะหากรัฐมุ่งแต่จะควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมโดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือ โดยไม่พิจารณาถึงประสิทธิภาพและความสามารถของกลไกของรัฐที่จะใช้บังคับกฎหมายอาญาแล้ว กฎหมายอาญาก็จะไร้ความหมาย ขาดความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานของรัฐที่ประพฤติมิชอบมีโอกาสแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองจากกฎหมายเหล่านี้¹¹⁹

¹¹⁸ Andrew Ashworth and Jeremy Horder, *supra note 95*, pp. 31-35.

¹¹⁹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 85*, น. 7.

2.4.3 การกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

จากนโยบายการบัญญัติกฎหมายอาญาของไทยที่ใช้เกณฑ์ความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นหลักในการพิจารณากำหนดความผิดอาญาตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 2.4.2 แล้วในหัวข้อนี้จะศึกษาเพิ่มเติมว่าอย่างไรที่จะถือว่าเป็น “ความสงบเรียบร้อยของประชาชน” (public policy) เนื่องจากในทางกฎหมายอาญาหรือกฎหมายมหาชนไม่ได้มีการกำหนดคำนิยามหรือคำอธิบายไว้โดยเฉพาะ แต่ในทางกฎหมายแพ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและคำอธิบายไว้อย่างน่าสนใจซึ่งอาจนำมาเทียบเคียงกับความหมายในทางอาญาหรือทางมหาชนได้เช่นกัน ดังนี้

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ได้กล่าวไว้ว่า “ความสงบเรียบร้อยจะต้องเป็นความสงบเรียบร้อยของประชาชนไม่ใช่ของเอกชนคนใดหมู่ใดโดยเฉพาะ แต่การบางอย่างแม้จะกระทบกระทั่งถึงเอกชนคนเดียวก็อาจเกี่ยวไปถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมของประชาชนทั่วไปได้ เช่น ทำสัญญาจ้างไปฆ่าเอกชนคนใดคนหนึ่ง การนั้นย่อมก่อให้เกิดความหวาดเสียวขัดต่อความสงบของประชาชนทั่วไปด้วย . . . ความสงบเรียบร้อยของประชาชนนั้นอาจหมายถึงการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยความปลอดภัยของประชาชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมตลอดถึงความเจริญผาสุกของประชาชนด้วยประการทั้งปวง วัตถุประสงค์ใดขัดต่อหลักการความปลอดภัยสันติสุขของสังคมประเทศชาติ วัตถุประสงค์นั้นจะรับบังคับบัญชาให้ไม่ได้”¹²⁰

ศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มลคลนาวิน ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่า “ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หมายถึง ประโยชน์โดยทั่วไปของประเทศชาติและสังคม . . . แนวความคิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน มักจะแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ นอกจากนั้นยังอาจมีทั้งที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยตรงและที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ด้วย ด้วยเหตุนี้การที่จะจำแนกหรือกำหนดกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัวโดยทั่วไปว่าสิ่งใดขัดหรือไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมไม่อาจกระทำได้โดยถูกต้อง”¹²¹

ศาสตราจารย์ศักดิ์ สนองชาติ ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า “มนุษย์ซึ่งอยู่รวมเป็นหมู่เหล่า ย่อมประสงค์ต่อความสงบเรียบร้อยในหมู่คณะ มิฉะนั้น ก็ไม่อาจรักษาตัว

¹²⁰ เสนีย์ ปราโมช, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559), น. 116.

¹²¹ อุกฤษ มลคลนาวิน, “ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน,” บทบัญญัติ, เล่มที่ 32, ตอนที่ 1, น. 13-15, (มีนาคม 2518).

รอดและอยู่ร่วมกันเป็นสังคมหรือประเทศชาติต่อไปได้ ดังนั้น ความสงบเรียบร้อยของ หมู่คณะหรือประชาชนจึงเป็นสิ่งซึ่งสังคมประสงค์จะให้มีเพื่อความคงอยู่ของสังคมและ ความสงบสุขของผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคม การใดที่ขัดขวางต่อความประสงค์ดังกล่าว ย่อมถือได้ว่าเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความสงบเรียบร้อยของ ประชาชนอาจให้ความหมายได้ว่า ประโยชน์ทั่วไปของประเทศชาติหรือประชาชน หากจะกล่าวอย่างกว้าง ๆ การกระทำใดซึ่งมีผลกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของรัฐ เศรษฐกิจของประเทศ ความสงบสุขในสังคม หรือความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ย่อมเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน”¹²²

จากการให้ความหมายและแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น จึงอาจ กล่าวโดยสรุปได้ว่า “ความสงบเรียบร้อยของประชาชน” หมายถึง ประโยชน์ของประเทศชาติหรือ ประชาชนโดยส่วนรวมที่ทำให้สังคมดำรงอยู่และประชาชนในสังคมเกิดความสงบสุข ทั้งนี้ แม้การ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนจะไม่อาจกระทำได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แต่สามารถจัดแบ่งประเภทอย่างกว้างได้ดังนี้¹²³

- 1). ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางการเมืองการปกครอง ซึ่งเกี่ยวกับ อำนาจการปกครองประเทศ ได้แก่ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ
- 2). ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางเศรษฐกิจ
- 3). ความสงบเรียบร้อยของประชาชนด้านสังคม เช่น ด้านสถาบันครอบครัว ด้านวิชาชีพ และด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

ดังนั้น การกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนจึงหมายถึง การกระทำใด ๆ ของบุคคลเป็นการส่วนตัวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ หรือประชาชนโดยส่วนรวมทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

¹²² ศักดิ์ สนองชาติ, คำอธิบายนิติกรรมและสัญญา, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2549), น. 44.

¹²³ โปรตดู อุกฤษ มงคลนาวิน, คำบรรยายกฎหมายแพ่งว่าด้วยการจัดการงานนอกสั่ง และลามิควรรได้ (กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์, 2516), น.54-59. และ ไชยศ เหมะรัชตะ, กฎหมายว่าด้วยนิติกรรม, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), น. 174-186.

2.4.4 โทษทางอาญา

โทษทางอาญาเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งของการกำหนดความผิดอาญา การกำหนดโทษที่เหมาะสมแก่การกระทำความผิดอาญาย่อมทำให้ภารกิจของกฎหมายอาญาสำเร็จลุล่วงไปด้วย แต่ลักษณะการลงโทษแบบใดจึงจะเรียกว่าโทษทางอาญา รวมถึงโทษอาญาที่เหมาะสมในแต่ละฐานความผิดมีทฤษฎีใดเป็นพื้นฐานในการกำหนดโทษ ในส่วนนี้จึงขอกกล่าวถึงลักษณะของโทษ ทฤษฎีการลงโทษ และประเภทของโทษ ดังนี้

2.4.4.1 ลักษณะของโทษ

เมื่อกล่าวถึงการลงโทษทางอาญาย่อมหมายถึงการถูกจำกัดซึ่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั้งในทางร่างกายและทางทรัพย์สินจากเดิมที่เคยได้รับการคุ้มครองหรือรับรองไป ซึ่งลักษณะของโทษทางอาญา ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ ได้สรุปไว้ว่าต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ¹²⁴ คือ

- 1). ลักษณะภายนอกของโทษ โทษเป็นผลร้ายซึ่งตอบแทนแก่ผู้กระทำความผิด อันมีลักษณะที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดแก่ร่างกายหรือผลอันไม่พึงพอใจอื่น ๆ เช่น การสูญเสียเสรีภาพทางร่างกายหรือการสูญเสียทรัพย์สิน ผลร้ายดังกล่าวกระทำขึ้นเพื่อตอบแทนจากการที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดกฎหมายโดยสมัครใจและมุ่งกระทำต่อผู้กระทำความผิดเป็นการเฉพาะตัว
- 2). ผู้มีอำนาจกำหนดโทษ ต้องเป็นบุคคลที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจลงโทษซึ่งปกติจะเป็นศาลและต้องมีวิธีพิจารณาตลอดจนการลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ
- 3). ความประสงค์ของการลงโทษ ต้องเป็นการตอบแทนการกระทำผิดของผู้กระทำอันมีลักษณะตำหนิผู้กระทำว่าได้กระทำในสิ่งที่ไม่สมควรในสังคมและไม่ควรกระทำอีก ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเพื่อความปลอดภัยอันเป็นวิธีการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อป้องกันสังคมให้ปลอดภัย จึงไม่มีลักษณะของการตำหนิการกระทำของเขา

2.4.4.2 ทฤษฎีการลงโทษ

เมื่อทราบถึงลักษณะของโทษทางอาญาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในประการต่อมา จะพิจารณาถึงทฤษฎีการลงโทษหรือความประสงค์ของการลงโทษว่าการลงโทษดังกล่าวจะมุ่งหมายต่อผู้กระทำความผิดอย่างไร รวมถึงผลที่ผู้เสียหายและสังคมจะได้รับจากความมุ่งหมายดังกล่าวจะเป็นไปในทิศทางใด ซึ่งในปัจจุบันสามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท ดังนี้

¹²⁴ ณรงค์ ใจหาญ, กฎหมายอาญาวาดด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2543), น. 15.

(1) ทฤษฎีทดแทน (retributive theory)

เป็นทฤษฎีที่มีแนวคิดมาจากการที่เชื่อว่าบุคคลทั่วไปมีเจตจำนงอิสระ (free will) ในการตัดสินใจกระทำการใด ๆ ดังนั้น จึงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำนั้น ๆ ของตน เมื่อทำผิดแล้วก็ต้องรับโทษที่สาสมแก่ความผิด¹²⁵ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันได้นำหลักแนวคิดดังกล่าว ผสานกับหลักความยุติธรรมเพื่อให้เกิดการลงโทษที่ชอบธรรมขึ้นประกอบด้วยเงื่อนไข 3 ประการ คือ ประการแรก จะต้องกระทำเพื่อแก้ไขความเสียหายที่ผู้กระทำก่อให้เกิดขึ้น หรือทดแทนความรู้สึกของผู้เสียหายไปเนื่องจากการกระทำความผิด ประการที่สอง การลงโทษจะต้องกระทำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม (fairness) และประการสุดท้าย การลงโทษจะต้องได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิด¹²⁶

(2) ทฤษฎีข่มขู่ยับยั้ง (deterrence)

ตามแนวคิดนี้โทษอาญามีขึ้นเพื่อป้องกันหรือห้ามปรามมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นโดยหวังว่าโทษจะมีผลต่อบุคคลทั่วไปไม่ให้เอาเยี่ยงอย่างอันเป็นการมองผลเพื่อป้องกันทั่วไป และมีผลต่อผู้กระทำความผิดให้หวาดกลัวไม่กล้ากระทำความผิดอีกและกลับตนเป็นคนดีอันเป็นการป้องกันเฉพาะ ซึ่งตามแนวความคิดนี้อาจต้องลงโทษอย่างรุนแรงเพื่อให้คนทั่วไปเกรงกลัวจึงอาจเป็นการไม่ยุติธรรมแก่ผู้รับโทษ¹²⁷ อย่างไรก็ตาม Jeremy Bentham เสนอว่าการบังคับโทษตามแนวคิดนี้จะมีผลเป็นการข่มขู่ยับยั้งได้ จะต้องมิลักษณะดังนี้ด้วย กล่าวคือ การลงโทษจะต้องแน่นอน การลงโทษจะต้องมีความร้ายแรงพอที่จะยับยั้งความต้องการในการกระทำความผิดการลงโทษต้องกระทำโดยฉับไวและการลงโทษจะต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน¹²⁸

(3) ทฤษฎีตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม (incapacitation)

ตามแนวคิดนี้พิจารณาว่าการลงโทษทำให้บุคคลนั้นหมดความสามารถที่จะกระทำความผิด สังคมจึงปลอดภัยจากการกระทำผิดซึ่งเกิดจากบุคคลผู้ต้องโทษนั้น¹²⁹ เป็นวิธีป้องกัน

¹²⁵ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 17 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559), น. 213.

¹²⁶ ณรงค์ ใจหาญ, อ้างแล้ว *เชิงอรรถที่ 124*, น. 21.

¹²⁷ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว *เชิงอรรถที่ 125* น. 213-214.

¹²⁸ ณรงค์ ใจหาญ, อ้างแล้ว *เชิงอรรถที่ 124*, น. 29.

¹²⁹ เพ็งอ้าง, น. 34.

สังคมจากผู้กระทำความผิดโดยแยกผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคม อาจเป็นการชั่วคราว เช่น จำคุก กักขัง หรือเป็นการถาวร ได้แก่ โทษประหารชีวิต เพื่อมิให้มีโอกาสกลับมากระทำความผิดอีก¹³⁰

(4) ทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (reformation and rehabilitation)

ทฤษฎีนี้เน้นการปฏิบัติต่อตัวผู้กระทำความผิดโดยตรง โดยกำหนดให้การลงโทษมีวิธีการที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเปลี่ยนนิสัยหรือปรับปรุงพฤติกรรมให้สามารถเข้ากับสังคมได้ ซึ่งหากปรับปรุงผู้กระทำความผิดได้ ผู้นั้นจะไม่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดอีกต่อไป ดังนั้น การลงโทษตามทฤษฎีนี้จึงเป็นการแก้ไขโดยพิจารณาลักษณะเฉพาะของผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล โดยเน้นการบำบัดรักษาแทนการลงโทษเพื่อให้เกิดความเจ็บปวดทุกข์ทรมานดังเช่นการลงโทษโดยการข่มขู่หรือการทดแทน¹³¹

(5) ทฤษฎีเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย (restitution)

แต่เดิมแนวคิดในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดเป็นเรื่องระหว่างรัฐกับผู้กระทำความผิดเท่านั้น ส่วนผู้เสียหายมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย หากจะเรียกร้องความเสียหายต้องไปดำเนินการในคดีแพ่งต่างหาก ในทฤษฎีที่เป็นแนวคิดในการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายนี้ ทำให้การกำหนดโทษของศาลจะต้องคำนึงถึงความพอใจที่ผู้เสียหายได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิด¹³²

(6) ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (restorative justice)

แนวความคิดทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการประนีประนอมยอมความกันในคดีอาญาของฝ่ายผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดโดยเน้นการสื่อสารทำความเข้าใจเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้ตระหนักถึงผลเสียหายที่ตนได้ก่อให้เกิดแก่ผู้เสียหายและต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้เสียหายได้รับสิ่งที่เขาสูญเสียซึ่งอาจไม่ใช่การชดเชยด้วยเงินแต่อาจเป็นการขอโทษหรือทำงานชดเชยแก่ผู้เสียหาย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายให้ทั้งผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดมีความเข้าใจที่ติดต่อกันและอยู่กันได้อย่าง

¹³⁰ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 125*, น. 215.

¹³¹ สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่องศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา, จัดทำโดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มิถุนายน 2549, น. 13.

¹³² *เพ็งอ้าว*, น. 14.

สมานฉันท์ไม่ก่อให้เกิดข้อพิพาทต่อไป อันเป็นการลดความขัดแย้งซึ่งเป็นปัญหาที่จะนำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ¹³³

(7) ทฤษฎีการให้ความรู้ (education)

ในทฤษฎีนี้การลงโทษอาญาจะทำหน้าที่ให้ความรู้แก่สังคมจากการเผยแพร่ให้แก่ประชาชนที่เข้าร่วมฟังการพิจารณาคดี การพิพากษา และการลงโทษ เพื่อให้สังคมได้รู้ถึงความแตกต่างระหว่างการกระทำที่ถูกต้องและการกระทำที่ไม่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามทฤษฎีการให้ความรู้นี้ไม่มีความจำเป็นสำหรับความผิดในตัวเอง (Mala in se) หากแต่มีความสำคัญกับกรณีการกระทำความผิดที่ไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนอยู่บ่อยครั้ง หรือไม่ตรงกับความรู้สึทางศีลธรรม¹³⁴

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการลงโทษอาจมีความมุ่งหมายได้หลายแนวทางด้วยกันทั้งการตำหนิการกระทำของผู้กระทำผิด การแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำผิด และการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัย ดังนั้น การลงโทษจะต้องมีความมุ่งหมายหลาย ๆ ประการประกอบกันจะพิจารณาแง่หนึ่งแง่ใดโดยไม่คำนึงถึงจุดประสงค์อื่น ๆ ด้วยไม่ได้¹³⁵

2.4.4.3 ประเภทของโทษ

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 ได้กำหนดโทษไว้ 5 ประเภท ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน โดยโทษแต่ละประเภทจะใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

(1) โทษประหารชีวิต

เป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุด คือเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคมโดยเด็ดขาด¹³⁶ ในการลงโทษประหารชีวิต ศาลจะลงโทษได้ก็ต่อเมื่อกฎหมายกำหนดโทษประหารชีวิตไว้ในความผิดฐานนั้น ๆ เท่านั้น เพราะกฎหมายห้ามเพิ่มโทษเป็นประหารชีวิต¹³⁷

¹³³ เฝิงอ้วง, น. 14-15.

¹³⁴ Wayne R. LaFave, Criminal Law, 5th Ed. (USA : West, a Thomson business, 2010), p.30.

¹³⁵ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 85, น. 848.

¹³⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 125, น. 217.

¹³⁷ คณิต ฦ นคร, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 85, น. 439.

(2) โทษจำคุก

เป็นโทษตัดเสรีภาพของผู้กระทำความผิดให้อยู่ในที่จำกัด เพื่อมิให้ผู้ผู้นั้นออกไปกระทำความผิดอีก หรือเป็นการกักขังผู้นั้นออกจากสังคมชั่วคราว เพื่อลงโทษและปรับปรุงแก้ไขผู้นั้น โทษจำคุกจัดว่าเป็นวิธีการลงโทษที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการสนองนโยบายการลงโทษ การจำคุกจะทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกหวาดกลัวเพราะถูกจำกัดเสรีภาพ¹³⁸ โทษจำคุกอาจจำแนกได้เป็น 2 ชนิด คือ โทษจำคุกตลอดชีวิต และโทษจำคุกมีกำหนดเวลา

(3) โทษกักขัง

เป็นโทษซึ่งจำกัดเสรีภาพในร่างกายของผู้ต้องโทษเช่นเดียวกับโทษจำคุก แต่ต่างกันตรงที่สถานที่กักขังนั้นเป็นสถานที่อื่นซึ่งมิใช่เรือนจำ แต่โทษจำคุกต้องจำคุกผู้ต้องโทษในเรือนจำเท่านั้น และเงื่อนไขในการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในระหว่างที่ถูกกักขังมีความเคร่งครัดน้อยกว่า¹³⁹ แม้โทษกักขังจะเป็นโทษอาญาอย่างหนึ่ง แต่ก็ยังไม่มีความผิดฐานใดที่บัญญัติให้ต้องโทษกักขังโดยตรง แต่ให้โทษกักขังในลักษณะที่อิงกับโทษอื่น ๆ¹⁴⁰ เช่น การเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังหรือการกักขังแทนค่าปรับ เป็นต้น

(4) โทษปรับ

เป็นโทษที่บังคับเอาจากทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด โดยปกติโทษปรับต้องเป็นเงินตรา ซึ่งอาจกำหนดเป็นเงินจำนวนแน่นอน เช่น ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท เป็นต้น หรือกำหนดให้คำนวณค่าปรับจากวัตถุแห่งความผิด คำนวณโทษปรับเป็นรายวันหรือรายปี เนื่องจากเป็นความผิดต่อเนื่องกัน เป็นต้น ความมุ่งหมายของโทษปรับนี้สอดคล้องกับการลงโทษเพื่อทดแทนความเสียหายที่ผู้กระทำก่อให้เกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำความผิดและมีผลต่อการยับยั้งหรือข่มขู่ผู้กระทำความผิดและบุคคลอื่นให้มีความกลัวเกรงไม่กล้ากระทำความผิด เพราะโทษปรับอาจมีจำนวนสูงมากจนทำให้ผู้กระทำกลัวเกรงได้ แต่โทษปรับไม่มีผลในการแก้ไขหรือฟื้นฟูจิตใจผู้กระทำความผิด หรือเป็นการตัดโอกาสผู้นั้นในการกระทำความผิดอีก¹⁴¹

(5) โทษริบทรัพย์สิน

เป็นการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด โดยก่อให้เกิดผลสอดคล้องกับการลงโทษเพื่อทดแทนความผิดที่เขาได้ก่อให้เกิดขึ้น โดยทำให้เขาสูญเสียทรัพย์สิน

¹³⁸ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 125*, น. 219.

¹³⁹ ณรงค์ ใจหาญ, *อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 124*, น. 60.

¹⁴⁰ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 125*, น. 221.

¹⁴¹ ณรงค์ ใจหาญ, *อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 124*, น. 72-73.

ที่ได้มาจากการกระทำผิด และมีผลเป็นการข่มขู่ผู้กระทำผิดด้วย เพราะทำให้เขาหลายจำ ทั้งนี้ เพราะทรัพย์สินบางชนิดมีราคาสูง การริบทรัพย์สินยังมีผลเป็นการตัดโอกาสมิให้ผู้กระทำผิดใช้ทรัพย์สินที่ถูกริบเป็นเครื่องมือในการกระทำผิดอีก อย่างไรก็ตามโทษริบทรัพย์สินไม่มีผลโดยตรงต่อการแก้ไขหรือฟื้นฟูผู้กระทำผิด¹⁴²

จากการศึกษาถึงภาพรวมของแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ จึงอาจสรุปได้ว่าการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการฉ้อฉลทางวิชาการที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมเป็นวงกว้าง ไม่ว่าจะเป็นต่อนักศึกษาอื่น สถาบันการศึกษา ตลาดแรงงาน ตลอดจนกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษานั้นเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้สร้างผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งพฤติกรรมที่สร้างผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมนั้นมีความสอดคล้องกับแนวความคิดการกำหนดความผิดอาญาของประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่มเสรีนิยมในปัจจุบันที่ใช้หลักเกณฑ์ในการออกกฎหมายอาญาโดยมุ่งเน้นไปที่หลักความสงบเรียบร้อยของสังคมหรือการมุ่งคุ้มครองประโยชน์ของรัฐเป็นสำคัญ และเมื่อได้พิจารณาถึงข้อความคิดเกี่ยวกับเสรีภาพในการประกอบอาชีพแล้วยังพบว่าแม้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในปัจจุบันจะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเนื่องจากยังไม่มีมาตรากฎหมายเพื่อควบคุมหรือจำกัดการประกอบอาชีพ แต่เนื่องจากการกระทำดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม เสรีภาพดังกล่าวจึงอาจถูกจำกัดได้หากเป็นไปได้เพื่อประโยชน์สาธารณะ

อย่างไรก็ตามไม่ใช่ว่าทุกพฤติกรรมที่สร้างผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยต่อสังคมจะถูกกำหนดเป็นความผิดอาญาในทุกกรณี มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดปัญหากฎหมายอาญาเพื่อหรือทำให้ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายอาญาลดน้อยถอยลงไปจนไม่อาจใช้บังคับกับคนในสังคมได้นักวิชาการหลายท่านทั้งในระบบกฎหมาย Civil law และ Common law จึงได้สร้างหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดอาญาขึ้นเพื่อกำหนดขอบเขตในการพิจารณาว่าการกระทำใดสมควรที่จะถูกกำหนดให้เป็นความผิดอาญา โดยอาจสรุปเป็นสาระสำคัญร่วมกันได้ ดังนี้

- 1) การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่น่าตำหนิ กล่าวคือ ต้องเป็นพฤติกรรมที่ได้กระทำลงโดยฝ่าฝืนคุณธรรมทางกฎหมาย
- 2) การกระทำนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน กล่าวคือ ต้องเป็นพฤติกรรมที่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนโดยส่วนรวม

¹⁴² เฝิงอ้วง, น. 81.

3) การปราบปรามโดยใช้กฎหมายอาญาลงโทษจะไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อสังคม มากไปกว่าผลร้ายจากการกระทำนั้นเอง กล่าวคือ เมื่อพิจารณาระหว่างผลที่ตามมาจากการกำหนด ความผิดอาญาที่อาจเกิดขึ้นกับสังคม กับผลที่เกิดขึ้นหากปล่อยให้มีการกระทำดังกล่าวต่อไปโดยไม่มี กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด ต้องพบว่าผลที่ตามมาจากการกำหนดความผิดอาญามีน้อยกว่าเมื่อ ไม่มีการกำหนดเป็นความผิด

4) การกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาต้องพิสูจน์ได้ว่าไม่เป็นการ ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเกินความจำเป็น กล่าวคือ เมื่อพิจารณาโดยชั่งน้ำหนัก ระหว่างการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำซึ่งถือเป็นปัจเจกบุคคลตามรัฐธรรมนูญกับ ผลประโยชน์ของส่วนรวมแล้ว พบว่าการกำหนดความผิดอาญาไม่ได้ละเมิดสิทธิของผู้กระทำจนเกิน ควรกว่าเหตุ

5) ไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่าการใช้มาตรการทางอาญาแล้ว เนื่องจาก กฎหมายอาญาก่อให้เกิดการกระทบสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลเป็นอย่างมาก มาตรการทาง กฎหมายอาญาจึงเป็นเครื่องมือเสริมที่รัฐจะนำมาใช้ในการควบคุมสังคมที่เกิดขึ้นเป็นทางเลือกสุดท้าย (ultima ratio) เท่านั้น หากมีมาตรการอื่น เช่น มาตรการทางปกครอง มาตรการทางแพ่ง หรือ มาตรการทางสังคม ที่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่ จะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำ

หลักเกณฑ์ทั้ง 5 ประการ ข้างต้น จะถูกนำมาใช้เป็นหลักพื้นฐานในการวิเคราะห์ ถึงความเหมาะสมในการกำหนดความผิดอาญารับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของประเทศไทย ว่าพฤติกรรมดังกล่าวควรกำหนดเป็นความผิดอาญาหรือไม่ต่อไปในบทที่ 4¹⁴³

ในบทถัดไปจะได้ศึกษาถึงแนวทางการแก้ไขปัญหการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ ในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งทั้งสองประเทศนี้ได้ใช้ กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหโดยกำหนดให้การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ เป็นความผิดอาญา โดยมุ่งเน้นการลงโทษไปที่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการมากกว่านักศึกษาผู้ว่าจ้าง ทั้งนี้ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ถึงแนวทางการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา ฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์สำหรับประเทศไทยต่อไป

¹⁴³ โปรตดู หัวข้อ 4.2.1 ความเหมาะสมในการกำหนดเป็นความผิดอาญา

บทที่ 3

กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับความผิดอาญาฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ

ปัญหาการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น หากแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับวงการการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก¹ ในแต่ละประเทศ

---

¹ เช่น **ประเทศเยอรมนี** โปรดดู Fabienne Hurst, “Helping Careerists Get Ahead as a Ghostwriter,” Accessed January 28, 2017, www.spiegel.de/international/germany/german-ghostwriter-helps-careerists-get-ahead-with-phd-theses-a-883726.html; **ประเทศรัสเซีย** โปรดดู “Academic 'Ghostwriting' Still Going Strong In Russia,” Accessed January 28, 2017, www.rferl.org/a/russia-students-ghost-writing-cheating-buying-degrees/24824611.html; **ประเทศออสเตรเลีย** โปรดดู “Students enlist MyMaster website to write essays, assignments,” Accessed January 28, 2017, www.smh.com.au/national/education/students-enlist-mymaster-website-to-write-essays-assignments-20141110-11k0xg.html; **ประเทศจีน** โปรดดู “Chinese academia ghost-writing 'widespread',” Accessed January 28, 2017, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8442147.stm>; **ประเทศอังกฤษ** มี The Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA) หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ออกรายงานนำเสนอปัญหาการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ รวมถึงมองหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2559 ซึ่งแนวทางหนึ่งที่ QAA ให้ความสนใจคือการออกกฎหมายกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการตามประเทศสหรัฐอเมริกาและนิวซีแลนด์ โดยจะได้หารือกับรัฐบาลต่อไป โปรดดู “Plagiarism in Higher Education, custom essay writing services: an exploration and next steps for the UK higher education sector,” Accessed January 28, 2017, www.qaa.ac.uk/en/Publications/Documents/Plagiarism-in-Higher-Education-2016.pdf; **ประเทศฟิลิปปินส์** ได้มีการเสนอร่างกฎหมาย “An Act prohibiting the unlawful sale and purchase of Dissertations, Theses, Term Papers, Essays, Reports, or any other school assignment” Senate Bill No. 732 กำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างและผู้ว่าจ้างทำผลงานทางวิชาการไว้เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2556 แต่ร่างกฎหมายดังกล่าวยังคงอยู่ในการพิจารณา; และ **สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)** ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาระดับปริญญา (Degree Conferral Law) เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2556 ให้การจ้างและรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเป็น

ต่างออกมาตรการป้องกันและปราบปรามการดำเนินกิจการดังกล่าวด้วยวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบการวัดผลในการเรียนในรูปแบบใหม่ของสถาบันการศึกษา การทำให้นักศึกษาตระหนักถึงจริยธรรมทางวิชาการตามประมวลจริยธรรม (Honor code) การดำเนินการทางวินัยแก่นักศึกษา และในบางประเทศมีการนำมาตรการทางกฎหมายมาใช้บังคับ ในบทยี่จะเป็นการศึกษาถึงการใช้มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งเป็นประเทศที่มีการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ โดยนำมาตรการลงโทษทางแพ่ง (Civil Penalty) และมาตรการทางกฎหมายอาญามาใช้บังคับ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในวิเคราะห์ความเหมาะสมในการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์สำหรับประเทศไทยในบทต่อไป

3.1 ความผิดอาญาฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการในประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับหัวข้อความผิดอาญาฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการในประเทศสหรัฐอเมริกา จะนำเสนอถึงลักษณะการกำหนดความผิด ตัวอย่างการดำเนินคดีอาญา และปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 การกำหนดความผิด

การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากกว่า 50 ปีแล้ว โดยมีหลักฐานปรากฏในช่วงทศวรรษที่ 1960 ที่ Duke University และภายหลังจากนั้นในช่วงต้นทศวรรษที่ 1970 ก็พบการแพร่ขยายธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการอย่างมาก ทั้งในมลรัฐนิวยอร์ก วอร์ชิงตัน ดี.ซี. และลอสแอนเจลิส² รัฐบาลกลางและรัฐบาลของแต่ละมลรัฐต่างมีความพยายามที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อยับยั้งปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้น ในส่วนของรัฐบาลกลาง (Federal State) พนักงานอัยการและศาลได้ใช้ช่องทางตามกฎหมายของสหพันธรัฐว่าด้วยการฉ้อฉลโดยวิธีการทางจดหมาย (the federal mail-fraud statutes) ทั้งทางแพ่งและทางอาญามาใช้บังคับแก่กรณีปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนในแต่ละมลรัฐได้บัญญัติกฎหมายเพื่อกำหนด

ความผิดตามมาตรา 7-2 โดยมีการกำหนดโทษเป็นโทษปรับทางปกครองไว้ที่ 200,000 ถึง 1,000,000 ดอลลาร์ไต้หวันใหม่ โปรดดู <http://edu.law.moe.gov.tw/EngLawContent.aspx?Type=E&id=132&Keyword=%E5%AD%B8%E4%BD%8D%E6%8E%88%E4%BA%88%E6%B3%95>.

²Leonard Price Stavisky, "Term Paper "Mills," Academic Plagiarism, and State Regulation," Vol. 88, No.3 *Political Science Quarterly*, p. 447 (September, 1973).

ความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการไว้ในกฎหมายการศึกษาหรือในประมวลกฎหมายอาญาของ
มลรัฐ

3.1.1.1 กฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal law)

ช่วงระยะเวลาก่อนที่จะแต่ละมลรัฐจะตรากฎหมายเกี่ยวกับความผิดของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการฉ้อฉลโดยวิธีการทางจดหมาย (the federal mail-fraud statutes) มาปรับใช้กับปัญหาธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการที่เกิดขึ้น โดยบทบัญญัติดังกล่าวมีขึ้นเพื่อป้องกันไม่ใ้บุคคลใดใช้จดหมายเพื่อการติดต่อโดยการฉ้อฉล ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ฉบับ คือ (1) The criminal mail-fraud statute อันเป็นกฎหมายที่กำหนดความรับผิดทางอาญาสำหรับบุคคลที่ใช้จดหมายเพื่อริเริ่มหรือดำเนินการฉ้อฉล และ (2) The civil mail-fraud statute อันเป็นกฎหมายทางแพ่งที่ให้อำนาจแก่ United State Postal Service (“USPS”) มีสิทธิที่จะปฏิเสธการส่งจดหมายให้แก่บุคคลที่ใช้จดหมายเพื่อการฉ้อฉล³

ในส่วนของความรับผิดอาญาเกี่ยวกับการฉ้อฉลทางจดหมายมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (US CODE) ลักษณะ 18 ว่าด้วยกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนที่ 1 กฎหมายอาญา หมวด 63 ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อฉลทางจดหมายและการฉ้อฉลรูปแบบอื่น มาตรา 1341⁴ ซึ่งมีองค์ประกอบความรับผิดที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) มีการฉ้อฉล และ (2) การส่งจดหมายมีขึ้นเพื่อดำเนินการตามแผนการฉ้อฉล นอกจากนี้ศาลฎีกาได้วางหลักในคดีระหว่าง *In United States v. Pereira* ว่าการพิจารณาความรับผิดกรณีการฉ้อฉลไม่จำเป็นต้องเกิดจากการส่งจดหมายระหว่างผู้ก่อการกับบุคคลผู้ถูกฉ้อฉลโดยตรง หากแต่เป็นส่วนหนึ่งในขบวนการฉ้อฉลก็เพียงพอแล้ว ดังนั้น เมื่อนำบทบัญญัติดังกล่าวมาเทียบกับกรณีปัญหาธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ โดยที่ผู้รับจ้างและนักศึกษาได้ติดต่อกันว่าจ้าง ส่งงาน และจ่ายค่าจ้างให้แก่

³ Kathleen M. Capano, “Stopping Students from Cheating- Halting the Activities of Term-Paper Mills and Enforcing Disciplinary Sanctions against Students Who Purchase Term Papers”, *Journal of College and University Law*, Vol. 18, No.2, p. 279 (1991).

⁴ 18 U.S.C. § 1341- Frauds and swindles “Whoever, having devised or intending to devise any scheme or artifice to defraud, . . . , for the purpose of executing such scheme or artifice or attempting so to do, places in any post office or authorized depository for mail matter, . . . , shall be fined under this title or imprisoned not more than 20 years, or both . . . .”

กันทางจดหมาย แม้ว่าการส่งจดหมายดังกล่าวจะไม่เป็นความผิดเกี่ยวกับการฉ้อฉลโดยตรงระหว่างผู้รับจ้างกับนักศึกษาแต่เมื่อผู้รับจ้างรู้ว่านักศึกษาจะนำผลงานทางวิชาการดังกล่าวไปยื่นส่งเป็นงานของตนให้แก่สถาบันการศึกษา จึงถือว่าผู้รับจ้างเป็นส่วนหนึ่งในแผนการฉ้อฉลสถาบันการศึกษาทางจดหมายแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังไม่ปรากฏว่ามีการใช้บทบัญญัติดังกล่าวเพื่อฟ้องคดีต่อธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการแต่อย่างใด เนื่องจากการใช้มาตรการทางแพ่งตาม The civil mail-fraud statute ให้ผลลัพธ์ที่ดีกว่า⁵

สำหรับมาตรการทางแพ่ง มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา (US CODE) ลักษณะ 39 ว่าด้วยการให้บริการทางไปรษณีย์ ส่วนที่ 4 เกี่ยวกับจดหมายหมวด 30 จดหมายที่ห้ามส่ง มาตรา 3005⁶ ซึ่งให้อำนาจแก่ USPS ในการออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว (Injunction) ได้แก่ การยึดจดหมาย การส่งคืนจดหมายให้แก่ผู้ส่ง หรือการห้ามจ่ายเงินตามคำสั่งหรือตามธนาคัตติ หากรับฟังได้ว่ามีผู้ใดได้ดำเนินกิจการอันใดเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินโดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จทางจดหมาย

ในการออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวดังกล่าวข้างต้น ศาลอุทธรณ์ได้วางหลักไว้ในคดีระหว่าง *United States v. International Term Papers, Inc.*⁷ ว่าอาจออกคำสั่งให้แก่ผู้ที่

⁵ Kathleen M. Capano, *supra* note 3, p. 281.

⁶ 39 U.S. Code § 3005 - False representations; lotteries “(a) Upon evidence satisfactory to the Postal Service that any person is engaged in conducting a scheme or device for obtaining money or property through the mail by means of false representations, . . . , the Postal Service may issue an order which—

(1) directs the postmaster of the post office at which mail arrives, addressed to such a person or to his representative, to return such mail to the sender appropriately marked as in violation of this section, . . . ;

(2) forbids the payment by a postmaster to the person or his representative of any money order or postal note drawn to the order of either and provides for the return to the remitter of the sum named in the money order or postal note; and

(3) requires the person or his representative to cease and desist from engaging in any such scheme, device, lottery, or gift enterprise . . .”

⁷ โปรตตุ คดี 330 F. Supp. 689 (1971) ในศาลชั้นต้น และคดี 447 F. 2d 1277 (1st Cir. 1973) ในศาลอุทธรณ์

ขายสินค้าทางจดหมายให้แก่บุคคลหนึ่งซึ่งจะนำสินค้าดังกล่าวไปฉ้อฉลแก่บุคคลที่สามก็ได้ ในคดีดังกล่าว USPS ได้ยื่นฟ้อง International Term Papers, Inc. บริษัทรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเป็นจำเลยตาม The civil mail-fraud statute ซึ่งในชั้นต้นศาลแขวงได้ตัดสินว่าบริษัทผู้ผลิตดังกล่าวไม่อาจนำมาใช้บังคับกับคดีนี้ได้เนื่องจากไม่ใช่การติดต่อกันทางจดหมายกับสถาบันการศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกฉ้อฉลโดยตรง จึงพิพากษาให้ยกฟ้อง อย่างไรก็ตาม ศาลอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินของศาลแขวงและได้พิจารณาในประการแรกว่า จดหมายไม่จำเป็นต้องเป็นการติดต่อกันระหว่างผู้กระทำผิดกับผู้เสียหาย หากแต่จดหมายนั้นมีรูปแบบการฉ้อฉลก็ย่อมอยู่ภายใต้บทบัญญัตินี้แล้ว กรณีจึงเป็นความผิดตามกฎหมายเมื่อบริษัทรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเรียกรับเงินทางจดหมายเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนจากการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในการกระทำอันเป็นเท็จต่อสถาบันการศึกษา ในประการที่สอง ศาลได้ตัดสินว่าแม้ว่าการกระทำของจำเลยจะไม่ผิดกฎหมายโดยตรงและไม่เป็นเหตุให้สามารถออกคำสั่งคุ้มครองได้ แต่ศาลอุทธรณ์เห็นว่า USPS สามารถออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวแก่จำเลยได้ เนื่องจากนักศึกษาได้นำผลงานทางวิชาการนั้นยื่นส่งแก่สถาบันการศึกษาให้ไว้พิจารณา และการกระทำเพื่อให้ไว้พิจารณาด้วยวิธีการฉ้อฉลนั้นถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ศาลอุทธรณ์จึงมีคำสั่งเพิกถอนคำพิพากษาศาลแขวงและให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีต่อไปโดยให้สอดคล้องกับความเห็นของศาลอุทธรณ์นี้

3.1.2.2 กฎหมายระดับมลรัฐ (States law)

ในขณะที่ธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการแพร่หลายอย่างรวดเร็วช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 และสถานะนิติบัญญัติของรัฐบาลกลางและรัฐบาลมลรัฐเองยังไม่มีกฎหมายกำหนดความผิดแก่ผู้ทำธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการไว้โดยเฉพาะ

อย่างไรก็ตาม มลรัฐนิวยอร์กได้ดำเนินการฟ้องคดีผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการเป็นคดีระหว่าง *State of New York v. Saksniit (1972)*⁸ ในคดีนี้พนักงานอัยการได้ฟ้อง Kathleen SAKSNIIT ประธานและผู้จัดการบริษัทจำเลยที่ประกอบธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอให้ปิดกิจการและห้ามดำเนินการใดอันเกี่ยวกับการกระทำอันฉ้อฉล โดยอาศัยบทบัญญัติตาม Executive Law มาตรา 63(12) และ Business Corporation Law มาตรา 1101 รวมถึงยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราว (Preliminary injunction) โดยปัจจัยที่ศาลใช้ในการพิจารณาเจตนาของจำเลยว่าได้กระทำการอันฉ้อฉลโดยขายงานประจำภาคเรียนให้แก่นักศึกษา ประการแรก คือ การโฆษณาศาลพบว่าจำเลยมีเจตนาชัดเจนว่าขายงานเขียนตามผู้ซื้อต้องการ โดยการโฆษณาไม่เพียงแต่เน้นย้ำถึงปริมาณและกำหนดเวลาที่ต้องทำงานให้เสร็จของนักศึกษา แต่ยังได้กล่าวว่างานเขียนมีคุณภาพ

⁸ โปรตตุ คดี 69 Misc. 2d 554, 332 N.Y.S. 2d 343 (Sup. Ct. 1972)

เพียงพอที่จะใช้ยื่นส่งตามหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้ได้วุฒิการศึกษาซึ่งเขียนโดยทีมงานนักวิชาการอิสระ ศาสตราจารย์ ทุกสาขา ศาลจึงได้พิจารณาว่าจำเลยมีเจตนาขายงานเขียนตามที่มีผู้ซื้อต้องการเพื่อไปยื่นส่งตามหลักสูตร โดยจำเลยได้รู้อยู่แล้วว่างานดังกล่าวจะถูกนำไปยื่นส่งเพื่อให้ได้วุฒิการศึกษา ในประการที่สอง ศาลพบว่ากรณีที่นักศึกษาส่งงานโดยแจ้งรายละเอียดของหัวข้อ ความยาวของหน้า แสดงให้ผู้รับจ้างเห็นถึงเจตนาฉ้อฉลของนักศึกษาแล้วว่านักศึกษาดังใจจะใช้งานดังกล่าวที่ตนได้รับจากจำเลยยื่นส่งในนามของตนเอง อีกทั้งจำเลยยังขอให้นักศึกษาเขียนรายชื่อวิทยาลัยและหลักสูตรเพื่อไม่ให้เกิดปัญหานักศึกษายื่นส่งงานเขียนเดียวกันซ้ำ⁹ ด้วยเหตุดังกล่าวศาลจึงได้พิพากษาตามคำฟ้องโจทก์ทุกประการ โดยให้เห็นผลว่า

“สถานิติบัญญัติได้บัญญัติกฎหมาย Education Law มาตรา 224¹⁰ เพื่อป้องกันการฉ้อฉลการได้วุฒิการศึกษาและให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ในการสอบ ซึ่งถือเป็นนโยบายสำคัญของรัฐในการป้องกันและรักษาจริยธรรมของระบบการศึกษา . . . ธุรกิจของจำเลยดำเนินการโดยฝ่าฝืนความถูกต้อง . . . และฝ่าฝืนนโยบายโดยตรงของรัฐ การดำเนินธุรกิจของจำเลยจึงเกินกว่าวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งและนอกขอบอำนาจที่กระทำได้”

แม้ว่าช่วงเวลาศาลตัดสินคดีดังกล่าวจะยังไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการมาใช้บังคับ แต่ใน Education Law มาตรา 224(2) ได้กำหนดความรับผิดของผู้กระทำการอันฉ้อฉลไว้ รวมถึงในมาตรา 224(4) ได้กำหนดความรับผิดของผู้ที่ให้ความช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุนว่ามีความผิดและต้องรับโทษเช่นเดียวกัน ศาลในคดีนี้จึงได้ใช้ช่องทางของกฎหมายดังกล่าวในการพิจารณาว่าการกระทำของบริษัทจำเลยที่รับจ้างทำ

⁹ Kathleen M. Capano, *supra* note 3, pp. 289-290.

¹⁰ NY Educ L § 224 “(2) No person shall buy, sell or fraudulently or illegally make or alter, give, issue or obtain or attempt to obtain by fraudulent means any diploma, certificate or other instrument purporting to confer any literary, scientific, professional or other degree, or to constitute any license, or a duplicate thereof, or any certificate of registration, or to certify to the completion in whole or in part of any course of study in any university, college, academy or other educational institution., (4) . . . and any person who aids or abets another, or advertises or offers himself to violate the provisions of this section, shall be liable to the same penalties.” (คือ (3) เดิมขณะพิพากษาคดี ปี 1972)

ผลงานทางวิชาการเป็นความผิด และเมื่อเป็นความผิดตาม Education Law แล้ว ย่อมส่งผลต่อการจัดตั้งนิติบุคคลในรูปของบริษัทตามกฎหมาย ศาลจึงพิพากษาให้จำเลยปิดกิจการและห้ามการดำเนินการใดอันเกี่ยวกับการกระทำอันนี้อีก

ภายหลังจากคดีดังกล่าว สภานิติบัญญัติแห่งมลรัฐนิวยอร์กจึงได้พิจารณาตรากฎหมายกำหนดความผิดของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการไว้โดยตรงและมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 1972¹¹ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวและภายหลังจากนั้นมลรัฐอื่นต่างได้บัญญัติกฎหมายกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการเช่นกัน โดยปัจจุบันมีมลรัฐที่บัญญัติกฎหมายแล้วทั้งสิ้น 17 มลรัฐ ได้แก่ แคลิฟอร์เนีย (California)¹² โคโลราโด (Colorado)¹³ คอนเนตทิคัต (Connecticut)¹⁴ ฟลอริดา (Florida)¹⁵ อิลลินอยส์ (Illinois)¹⁶ เมน (Maine)¹⁷ แมริแลนด์ (Maryland)¹⁸ แมสซาชูเซตส์ (Massachusetts)¹⁹ เนวาดา (Nevada)²⁰ นิวเจอร์ซีย์ (New Jersey)²¹ นิวยอร์ก (New York)²² นอร์ทแคโรไลนา (North Carolina)²³ ออริกอน (Oregon)²⁴ เพนซิลเวเนีย

---

¹¹ Leonard Price Stavisky, *supra note 2*, p. 460.

¹² โปรดดู ภาคผนวก ก CA Educ Code § 66400 - § 664005

¹³ โปรดดู ภาคผนวก ก CO Rev Stat § 23-4-101 - § 23-4-106

¹⁴ โปรดดู ภาคผนวก ก CT Gen Stat § 53-392a - § 53-392e

¹⁵ โปรดดู ภาคผนวก ก FL Stat § 877.17

¹⁶ โปรดดู ภาคผนวก ก 110 ILL Comp Stat 5/1

¹⁷ โปรดดู ภาคผนวก ก 17-A ME Rev Stat § 705

¹⁸ โปรดดู ภาคผนวก ก MD Educ Code § 26-201

¹⁹ โปรดดู ภาคผนวก ก MA Gen L ch 271 § 50

²⁰ โปรดดู ภาคผนวก ก NV Rev Stat § 207.320

²¹ โปรดดู ภาคผนวก ก NJ Rev Stat § 18A:2-3

²² โปรดดู ภาคผนวก ก NY Educ L § 213-B

²³ โปรดดู ภาคผนวก ก NC Gen Stat § 14-118.2

²⁴ โปรดดู ภาคผนวก ก OR Rev Stat § 165.114

(Pennsylvania)²⁵ เท็กซัส (Texas)²⁶ เวอร์จิเนีย (Virginia)²⁷ และวอชิงตัน (Washington)²⁸ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) การกระทำที่เป็นความผิด

1). องค์ประกอบภายนอก

ในการกำหนดตัวผู้กระทำผิดว่าบุคคลใดที่จะต้องรับผิดชอบตามบทบัญญัติของกฎหมาย มลรัฐส่วนใหญ่กำหนดเพียงคำว่า “ผู้ใด” ซึ่งหมายถึงบุคคลธรรมดาโดยไม่ได้นิยามความหมายว่าให้หมายถึงนิติบุคคลด้วย มีเพียงมลรัฐแคลิฟอร์เนีย โคโลราโด ฟลอริดา นอร์ทแคโรไลนา ออริกอน เวอร์จิเนีย และวอชิงตัน ที่กำหนดหรือนิยามไว้ให้หมายความถึงนิติบุคคลอันได้แก่ หุ้นส่วน บริษัท บริษัทจำกัด หรือสมาคม ด้วย²⁹

ในส่วนของ การกระทำที่เป็นความผิด แต่ละมลรัฐได้กำหนดลักษณะของการกระทำในทิศทางเดียวกัน คือ ห้ามจัดเตรียม (prepare) เสนอที่จะจัดเตรียม (offer to prepare) ทำให้มีการจัดเตรียม (cause to be prepare) ขาย (sell) หรือเสนอขาย (offer for sell) ผลงานทางวิชาการให้แก่บุคคลอื่น นอกจากนี้ บางมลรัฐได้กำหนดให้รวมถึงการพยายามจัดเตรียม (attempting to prepare)³⁰ การดำเนินการหรือให้ความช่วยเหลือในการขาย (arrange for or assist in such sale)³¹ การโฆษณาเพื่อขาย (advertise for sale)³² การส่งต่อหรือการครอบครอง

²⁵ โปรดดู ภาคผนวก ก 18 PA Cons Stat § 7324

²⁶ โปรดดู ภาคผนวก ก Tex PENAL CODE ANN § 32.50

²⁷ โปรดดู ภาคผนวก ก VA Code § 18.2-505 – § 18.2-508

²⁸ โปรดดู ภาคผนวก ก WA Rev Code § 28B.10.580, § 28B.10.582 and § 28B.10.584

²⁹ โปรดดู CA Educ Code § 664005, CO Rev Stat § 23-4-102(1), FL Stat § 877.17(1), NC Gen Stat § 14-118.2(b), OR Rev Stat § 165.114(7)(b), VA Code § 18.2-506(a), และ WA Rev Code § 28B.10.582(1)

³⁰ มลรัฐนอร์ทแคโรไลนา (NC Gen Stat § 14-118.2(a))

³¹ มลรัฐแมสซาชูเซตส์ (MA Gen L ch 271 § 50)

³² ได้แก่ มลรัฐฟลอริดา (FL Stat § 877.17(1)), อิลลินอยส์ (110 ILL Comp Stat 5/1), นอร์ทแคโรไลนา (NC Gen Stat § 14-118.2(a) และเท็กซัส (Tex PENAL CODE ANN § 32.50(b)).

เพื่อขายหรือเพื่อส่งต่อ (transfer or possess with intent to sell or transfer)³³ การชักชวนหรือเผยแพร่การให้บริการ (make or disseminate)³⁴ อีกด้วย

สำหรับผลงานทางวิชาการที่กระทำแล้วเป็นความผิด ในแต่ละมลรัฐได้กำหนดประเภทของงานไว้ในลักษณะเดียวกันคือ งานเขียน เช่น รายงานประจำภาคเรียน (term paper) วิทยานิพนธ์ (thesis) สารนิพนธ์ (dissertation) เรียงความ (essay) รายงาน (report) หรืองานเขียนอื่นใด (any written) มีบางมลรัฐ เช่น มลรัฐคอนเนตทิคัต ฟลอริดา นิวเจอร์ซีย์ ออริกอน เพนซิลเวเนีย เทกซัส และวอชิงตัน ได้กำหนดงานประเภทอื่นที่ไม่ใช่งานเขียนไว้ด้วย ได้แก่ งานบันทึก (record) งานภาพ (pictorial) งานศิลปะ (artistic) หรืองานที่ได้รับมอบหมายอื่นใด (other assignment) รวมไว้ด้วย³⁵

สำหรับปริมาณหรือขนาดของผลงานที่กระทำแล้วเป็นความผิด มลรัฐส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องกระทำในปริมาณเท่าใดเพียงแต่กำหนดว่าเป็นงานที่ทำเพื่อให้ได้รับหน่วยกิตหรือวุฒิการศึกษาเท่านั้น มีเพียงมลรัฐคอนเนตทิคัต อิลลินอยส์ นิวเจอร์ซีย์ ออริกอน เพนซิลเวเนีย และวอชิงตัน ได้กำหนดขอบเขตของผลงานเพิ่มเติมไว้ว่า ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญต่อการได้หน่วยกิตหรือวุฒิการศึกษาย่อมถือว่ากระทำผิดแล้ว³⁶

---

³³ มลรัฐมาย (17-A ME Rev Stat § 705 B.)

³⁴ ได้แก่ มลรัฐแคลิฟอร์เนีย (CA Educ Code § 66401), โคโลราโด (CO Rev Stat § 23-4-103(2), เทกซัส (Tex PENAL CODE ANN § 32.50(C)) และเวอร์จิเนีย (VA Code § 18.2-505(b))

³⁵ Joseph W. Ambash ได้เสนอรูปแบบการบัญญัติและการตีความกฎหมายให้ครอบคลุมการกระทำผิดและไม่ละเมิดต่อสิทธิตามรัฐธรรมนูญโดยพิจารณาจากบทบัญญัติของมลรัฐนิวยอร์กและแคลิฟอร์เนียไว้ว่า เหตุที่ต้องกำหนด “งานบันทึก” ไว้ด้วยเนื่องจากงาน (assignment) บางประเภทเป็นการสอบปากเปล่า (oral) และยังเป็นการป้องกันการเล็งข้อความตามกฎหมายของผู้รับจ้างที่อาจบันทึกเทปเสียงและขายเทปเสียงให้แทน โปรดดู Joseph W. Ambash, “Trapping Term Paper Cheaters by Statute,” American Bar Association Journal, Vol. 59, p. 166 (February 1973).

³⁶ โปรดดู CT Gen Stat § 53-392b(a), 110 ILL Comp Stat 5/1, NJ Rev Stat § 18A:2-3 12A, OR Rev Stat § 165.114(1), 18 PA Cons Stat § 7324(b) และ WA Rev Code § 28B.10.584

ส่วนผลงานทางวิชาการที่รับจ้างจะถูกนำไปใช้ยื่นส่งประกอบการรับวุฒิการศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับใดถึงจะเป็นความผิดนั้น มลรัฐแคลิฟอร์เนีย โคโลราโด อิลลินอยส์ ออริกอน เทกซัส เวอร์จิเนีย และวอชิงตัน กำหนดว่าเป็นงานที่จะนำไปยื่นส่งแก่วิทยาลัย (college) มหาวิทยาลัย (university) หรือ สถาบันอื่นในระดับอุดมศึกษา (other post-secondary institutions)³⁷ ขณะที่มลรัฐอื่นกำหนดให้ครอบคลุมสถาบันการศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน (school) วิทยาลัยเฉพาะด้าน (academy) สถาบันทางการศึกษา (Education institutes) หรือ สถาบันที่ออกใบประกาศนียบัตรหรือใบรับรอง

นอกจากนี้ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย โคโลราโด คอนเนตทิคัต ฟลอริดา เพนซิลเวเนีย และเวอร์จิเนีย ยังจำกัดเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของสถาบันการศึกษาที่นักศึกษาจะนำงานไปยื่นส่งไว้เพียงสถาบันการศึกษาภายในมลรัฐตนเท่านั้น มีเพียงมลรัฐแมสซาชูเซตส์ที่บัญญัติให้ครอบคลุมถึงสถาบันการศึกษาทุกแห่งไม่ว่าจะตั้งอยู่ที่ใดก็ตาม ในประเด็นเรื่องเขตพื้นที่นี้ สำนักงานอัยการแห่งมลรัฐโอคลาโฮมา (Oklahoma) ซึ่งเป็นมลรัฐที่ไม่ได้บัญญัติให้การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเป็นความผิด ได้เคยตอบข้อหารือตามที่สมาชิกสภามหาวิทยาลัยแห่งมลรัฐโอคลาโฮมา สอบถามเกี่ยวกับความรับผิดของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการที่เกิดขึ้นในมลรัฐโอคลาโฮมาไว้ในตอนหนึ่งว่า แม้การกระทำดังกล่าวจะไม่ผิดกฎหมายของมลรัฐโอคลาโฮมา แต่อาจจะผิดกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ที่ขยายความถึงสถาบันการศึกษาทุกแห่ง ซึ่งรวมถึงมลรัฐโอคลาโฮมาไว้ด้วย³⁸ นอกจากนี้ ในส่วนของมลรัฐอื่น ๆ ไม่ได้กำหนดว่าจะจำกัดเขตพื้นที่สถาบันการศึกษาที่นักศึกษาจะนำผลงานทางวิชาการไปยื่นส่งไว้เพียงใด

2). องค์ประกอบภายใน

กฎหมายของมลรัฐส่วนใหญ่ได้กำหนดเงื่อนไขความรับผิดในส่วนของจิตใจของผู้กระทำผิด (State of mind) หรือส่วนเจตนาไว้ว่าผู้กระทำจะต้อง “รู้” หรือ “ควรรู้” ว่าผู้ซื้อจะนำผลงานทางวิชาการไปยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาในนามของผู้ซื้อเองเพื่อให้ได้หน่วยกิต มีเพียงมลรัฐแมริแลนด์ที่เดิมกำหนดองค์ประกอบภายในว่า “รู้” หรือ “ควรรู้” แต่เนื่องจากมีคดี

³⁷ โปรดดู CA Educ Code § 66400, CO Rev Stat § 23-4-103(1), 110 ILL Comp Stat 5/1, OR Rev Stat § 165.114 (1), Tex PENAL CODE ANN § 32.50(3), VA Code § 18.2-505 (a) และ WA Rev Code § 28B.10.584(1)

³⁸ โปรดดู หนังสือความเห็นกฎหมายของสำนักงานอัยการแห่งมลรัฐโอคลาโฮมา ความเห็นที่ 77-263 วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 1978 (Okl. A.G. Opin. No. 77-263 (OkLA.G.), 1978 WL 31403)

เกิดขึ้นที่ศาล Baltimore County Circuit Court ในปี 1975 (คดีไม่ได้ถูกเผยแพร่) โดยจำเลย ถูกกล่าวหาว่ากระทำฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการจากการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจล่อซื้อโดยหลอกว่า เป็นนักศึกษา อย่างไรก็ตามจำเลยได้ให้การว่าตนไม่รู้ว่าผลงานดังกล่าวจะถูกนำไปยื่นส่งแก่ สถาบันการศึกษา และเมื่อศาลพิจารณาแล้วจึงได้วางหลักว่าบทบัญญัติดังกล่าวขยายความกว้างเกินไปที่ใช้บังคับกับบุคคลที่ไม่รู้ว่าลูกค้าของตนตั้งใจจะนำผลงานที่ซื้อไปยื่นส่งเป็นงานของตัวเอง เพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษา ในปี 1997 มลรัฐแมริแลนด์ จึงได้แก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวให้เหลือกำหนด เพียงว่าผู้กระทำต้อง “รู้” เท่านั้น³⁹ ในขณะที่มลรัฐนอร์ทแคโรไลนาไม่ได้กำหนดองค์ประกอบในส่วน รู้ซึ่งเป็นส่วนเจตนาไว้แต่อย่างใด⁴⁰

(2) การกระทำที่ไม่เป็นความผิด

ในหลายมลรัฐได้กำหนดลักษณะของการกระทำที่ไม่เป็นความผิดไว้อย่าง ชัดแจ้งเพื่อแบ่งแยกให้เห็นว่าลักษณะการกระทำประเภทใดที่มลรัฐประสงค์จะลงโทษ โดยลักษณะ การกระทำที่ไม่เป็นความผิด เช่น การกวดวิชา การช่วยหาข้อมูล การอบรมเกี่ยวกับการวิจัยหรือการ เขียน รวมถึงการให้บริการพิมพ์งาน ถอดความ รวบรวม ทำสำเนา หรือแก้ไขงาน โดยเรียกเก็บ ค่าบริการ⁴¹

³⁹ โปรตดู MD Educ Code § 26-201(b) และ Darby Dickerson, "Facilitated Plagiarism: The Saga of Term-Paper Mills, and the Failure of Legislation and Litigation to Control Them," *Villanova Law Review*, Texas Tech University School of Law, Vol. 52, No. 1, p.55 (2007).

⁴⁰ โปรตดู NC Gen Stat § 14-118.2(a)

⁴¹ ได้แก่ มลรัฐคอนเนตทิคัต (CT Gen Stat § 53-392b(b)), ฟลอริดา (FL Stat § 877.17(2)), แมริแลนด์ (MD Educ Code § 26-201(c)), นิวเจอร์ซีย์ (NJ Rev Stat § 18A:2-3(b)), นิวยอร์ก (NY Educ L § 213-B(2)), ออริกอน (OR Rev Stat § 165.114(3)), เพนซิลเวเนีย (18 PA Cons Stat § 7324(e)), เทกซัส (Tex PENAL CODE ANN § 32.50(d)(e)(f)) และวอชิงตัน (WA Rev Code § 28B.10.584(3)) นอกจากนี้ ในประเด็นการจำแนกความแตกต่างระหว่างผลงานที่กระทำ แล้วเป็นความผิดหรือไม่นั้น Joseph W. Ambash ได้ตีความกฎหมายไว้ว่า ความสำคัญของผลงาน ทางวิชาการ (assignment) คือ เป็นงานที่ได้รับมอบหมายที่ซื้อยื่นส่งเพื่อให้ได้หน่วยกิตโดยเฉพาะ ส่วนการจัดเตรียม (prepare) คือการทำให้มีผลงานทางวิชาการดังกล่าวขึ้น ดังนั้น รายงานผลการวิจัย หรือการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่นจึงไม่เป็นความผิดตามกฎหมายตราบเท่าที่ยังไม่ใช้การ จัดเตรียมผลงานทางวิชาการให้อย่างแท้จริง โปรตดู Joseph W. Ambash, *supra* note 35.

นอกจากนี้มลรัฐนอร์ทแคโรไลนายังได้กำหนดให้ไม่นำกฎหมายมาใช้บังคับในกรณีที่นักศึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาด้วยกัน หากนักศึกษาผู้ให้ความช่วยเหลือได้ลงทะเบียนเรียนในสถาบันการศึกษาของมลรัฐนอร์ทแคโรไลนาและอยู่ภายใต้ระเบียบบังคับของสถาบันการศึกษา⁴²

อีกทั้งมลรัฐคอนเนตทิคัต นิวเจอร์ซีย์ และเพนซิลเวเนีย ยังกำหนดเรื่องความคุ้มครองและไม่เอาผิดแก่เจ้าของผลงานตามกฎหมายลิขสิทธิ์ที่จะขายหรือเสนอขายงานเขียน หากเจ้าของผลงานดังกล่าวไม่ได้มีเจตนาอนุญาตให้ผู้ซื้องานเขียนนำไปใช้ยื่นส่งในฐานะงานทางวิชาการต่อสถาบันการศึกษาเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาด้วย⁴³

(3) บทกำหนดโทษ

กฎหมายอาญาสารบัญญัติของประเทศสหรัฐอเมริกาจะจำแนกประเภทความผิดอาญาออกเป็น 2 ประเภท คือ Felony และ Misdemeanor แต่ในบางมลรัฐอาจจำแนกประเภทความผิดเล็กน้อยซึ่งไม่มีโทษจำคุก เรียกว่า Infraction, Violation หรือ Petty offense เป็นอีกประเภทหนึ่ง การจำแนกประเภทความผิดอาญาดังกล่าวจะอาศัยอัตราโทษตามกฎหมายของความผิดเป็นสำคัญ กล่าวคือ โดยส่วนใหญ่ Felony จะหมายถึงความผิดที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือจำคุกเกินกว่า 1 ปี ส่วนความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีลงมาหรือมีอัตราโทษที่เบากว่าโทษจำคุก เช่น ปรับ เป็นต้น จะเรียกว่า Misdemeanor⁴⁴

สำหรับบทกำหนดโทษของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ มลรัฐส่วนใหญ่กำหนดโทษในระดับ Misdemeanor ที่มีช่วงอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา เช่น มลรัฐฟลอริดา ได้กำหนดให้เป็นความผิดระดับ Misdemeanor of the

⁴² โปรดดู NC Gen Stat § 14-118.2 (b)

⁴³ โปรดดู CT Gen Stat § 53-392c, NY Educ L § 213-B(3) และ 18 PA Cons Stat § 7324(f)

⁴⁴ Rollin M. Perkins and Ronald N. Boyce, Criminal Law, third edition, (New York: The Foundation Press, 1982), p.18. อ้างถึงใน สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่องศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา, จัดทำโดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มิถุนายน 2549, น. 108-109.

second degree ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 60 วัน และปรับไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐอเมริกา⁴⁵ มีเพียงมลรัฐออริกอน ที่กำหนดโทษในระดับ Class A violation ซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน 2,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาสำหรับบุคคลธรรมดา และไม่เกิน 4,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาสำหรับนิติบุคคล⁴⁶ และมลรัฐเทกซัส ที่กำหนดโทษในระดับ Class C misdemeanors ซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐอเมริกาเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีโทษจำคุก⁴⁷

สำหรับมลรัฐอิลลินอยส์ นิวเจอร์ซีย์ และวอชิงตัน ได้กำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่ง (Civil Penalty)⁴⁸ มาใช้บังคับ โดยในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์และวอชิงตัน กำหนดโทษปรับทางแพ่งไว้ไม่เกิน 1,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา อีกทั้งยังให้อำนาจแก่ศาลในการออกคำสั่ง

---

⁴⁵ FL Stat § 877.17 “(3) Any person violating the provisions of this section is guilty of a misdemeanor of the second degree, punishable as provided in § 775.082 or § 775.083”; § 775.082 “(b) For a misdemeanor of the second degree, by a definite term of imprisonment not exceeding 60 days”; and § 775.083 “(1) . . . Fines for designated crimes and for noncriminal violations shall not exceed: (e) \$500, when the conviction is of a misdemeanor of the second degree or a noncriminal violation.”

⁴⁶ OR Rev Stat § 165.114 “(4) A person who violates any provision of this section commits a Class A violation . . . .”; § 153.018 “(2) Except as otherwise provided by law, the maximum fine for a violation committed by an individual is: (a) \$2,000 for a Class A violation . . . ., (3) . . . the maximum fine for a violation committed by a corporation is: (a) \$4,000 for a Class A violation . . . .”

⁴⁷ Tex PENAL CODE ANN § 32.50 “(g) An offense under this section is a Class C misdemeanor”; § 12.23 “An individual adjudged guilty of a Class C misdemeanor shall be punished by a fine not to exceed \$500.”

⁴⁸ เป็นมาตรการทางเลือกในการบังคับใช้กฎหมายซึ่งมีลักษณะผสมกันระหว่างกฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง กล่าวคือ จะมีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกับโทษทางอาญา แต่ใช้วิธีพิจารณาความแพ่งในการพิจารณาคดีเพื่อกำหนดโทษดังกล่าว โดยมาตรการที่สำคัญของการลงโทษทางแพ่งคือ มาตรการลงโทษทางการเงิน ที่จะต้องนำส่งให้รัฐ มิใช่เข้าไปชดใช้แก่ผู้เสียหาย โปรดดู ทัตย์ภัทร อนันตะยา, “มาตรการลงโทษทางแพ่ง (Civil penalty) แนวคิดการลงโทษในความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์,” (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), น. 40.

ระงับเหตุที่จำเป็นต่อการบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติ ซึ่งรวมถึงการออกคำสั่งคุ้มครอง (Injunction) ด้วย⁴⁹

ส่วนมลรัฐแคลิฟอร์เนีย และโคโลราโด ไม่ได้กำหนดโทษทางอาญาหรือนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้แต่อย่างใด มีเพียงบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลในการออกคำสั่งระงับเหตุที่จำเป็นต่อการบังคับเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติ ซึ่งรวมถึงการออกคำสั่งคุ้มครอง (Injunction) เท่านั้น⁵⁰

(4) มาตรการคุ้มครองชั่วคราว (Injunctive relief)

นอกจากการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการแล้ว ในบทบัญญัติของมลรัฐคอนเนตทิคัต⁵¹ ออริกอน⁵² นีวยอร์ก⁵³ เพนซิลเวเนีย⁵⁴ และเวอร์จิเนีย⁵⁵ ยังกำหนดให้นำมาตรการคุ้มครองชั่วคราวตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับด้วย มาตรการคุ้มครองชั่วคราวถือเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพและช่วยบรรเทาความเสียหายที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากได้ โดยให้อำนาจแก่ศาลในการออกคำสั่งแก่คู่ความในคดีให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งการสั่งอนุญาตหรือการปฏิเสธคำร้องของศาลย่อมก่อให้เกิดผลที่ตามมาอย่างมีนัยสำคัญได้⁵⁶ เช่น การออกคำสั่งให้หยุดการประกอบกิจการ ปิดกิจการ เป็นต้น

(5) การกำหนดความผิดแก่ผู้ว่าจ้าง

นอกจากการกำหนดความผิดแก่บุคคลผู้ได้กระทำความผิดตามที่กล่าวไว้ใน (1) แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายของมลรัฐใดกำหนดความผิดแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้างทำผลงานทางวิชาการไว้ นอกจากนี้ ในการประชุมร่างกฎหมาย Education Law มาตรา 213-B ของมลรัฐนิวยอร์ก

⁴⁹ โปรดดู 110 Ill Comp Stat 5/1, NJ Rev Stat § 18A:2-3 12C และ WA Rev Code § 28B.10.584(4)(5)

⁵⁰ โปรดดู CA Educ Code § 66402 และ CO Rev Stat § 23-4-104

⁵¹ โปรดดู CT Gen Stat § 53-392e

⁵² โปรดดู OR Rev Stat § 165.114(6)

⁵³ โปรดดู NY Educ L § 213-B(7)

⁵⁴ โปรดดู 18 PA Cons Stat § 7324 (h)

⁵⁵ โปรดดู VA Code § 18.2-507

⁵⁶ Kristin Stoll-DeBell, Brandford Dempsey, and Nancy Demsey, Injunctive relief: TROs and preliminary injunctions, (Illinois: ABA Publishing, 2009), p.2.

Leonard Price Staviskey หนึ่งในสมาชิกสภานิติบัญญัติมลรัฐนิวยอร์กซึ่งเป็นผู้สนับสนุนการออกกฎหมายกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้บันทึกไว้ว่าที่ประชุมได้เห็นร่วมกันว่ามลรัฐควรจะเป็นผู้ดำเนินคดีกับผู้ขาย(ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ) ในขณะที่สถาบันการศึกษาควรจะเป็นผู้จัดเตรียมบทลงโทษแก่นักศึกษาผู้ซึ่งทำงานทางวิชาการดังกล่าว⁵⁷ ประกอบกับในคดีที่เคยมีการฟ้องร้องผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ ก็ไม่ปรากฏว่ามีการฟ้องนักศึกษาผู้ว่าจ้างเป็นจำเลยในคดีแต่อย่างใด ด้วยเหตุดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่ากฎหมายของแต่ละมลรัฐมุ่งใช้บังคับเฉพาะแต่ฝ่ายผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น

3.1.2 ตัวอย่างการดำเนินคดี

แม้ประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีการบัญญัติกฎหมายกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการถึง 17 มลรัฐ แต่พบว่าไม่มีแนวคำวินิจฉัยของศาลที่ได้รับการเผยแพร่เป็นการทั่วไปอยู่ไม่มาก โดยคดีที่สำคัญและมีการเผยแพร่มีดังนี้

1). คดี *The People of the State of New York v. John MAGEE*⁵⁸

คดีนี้เป็นคดีที่ฟ้องตามบทบัญญัติที่กำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการโดยเฉพาะ โดยมีการวินิจฉัยถึงประเด็นข้อต่อสู้ของจำเลยทั้งเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญและงานอันมีลิขสิทธิ์ซึ่งจะมีผลให้การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

ในคดีนี้พนักงานอัยการมลรัฐนิวยอร์กได้ฟ้อง MAGEE ผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ ตาม Education Law มาตรา 213-b เพื่อให้จำเลยหยุดดำเนินการใดอันเกี่ยวกับการขายงานวิชาการให้แก่นักศึกษา จำเลยได้ให้การต่อสู้คดีว่างานวิชาการดังกล่าวที่จำเลยรับทำไม่ใช่การให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาโดยมีค่าจ้างอันเป็นความผิดตามกฎหมาย หากแต่งานวิชาการดังกล่าวถือเป็นงานเขียนที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 (First Amendment)⁵⁹ เกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนโดยไม่ถูกแทรกแซง

⁵⁷ Leonard Price Staviskey, *supra* note 2, p. 460.

⁵⁸ โปรดดู คดี 102 Misc. 2d 345, 423 N.Y.S.2d 417 (Sup. Ct. 1979)

⁵⁹ First Amendment – “Congress shall make no law respecting an establishment of religion, or prohibiting the free exercise thereof; or abridging the freedom of speech, or of the press; or the right of the people peaceably to assemble, and to petition the government for a redress of grievances.”

อนึ่ง ในประเทศสหรัฐอเมริกาผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาอาจยกข้อต่อสู้ว่ากฎหมายที่กำหนดความผิดอาญานั้นเป็นกฎหมายที่ขัดรัฐธรรมนูญได้ ซึ่งหากศาลเห็นว่ากฎหมายนั้น

หรือจำกัดโดยรัฐ จำเลยได้ให้การต่อไปอีกว่างานเขียนดังกล่าวถือเป็นงานประเภทเดียวกับสารานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง อีกทั้งในแคตตาล็อกตัวอย่างกว่า 5,000 วิชาที่จำเลยขายยังเขียนคำเตือนไว้⁶⁰ รวมทั้งนักศึกษาได้ลงนามในสัญญาว่าจ้างรับทราบเงื่อนไขในการให้บริการของจำเลยแล้ว⁶¹ ข้ออ้างของจำเลยจึงเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าจำเลยดำเนินการโดยสุจริต

อย่างไรก็ดี เมื่อศาลพิจารณาจากงานเขียนในคดีนี้ซึ่งตัวแทนของพนักงานอัยการได้ว่าจ้างจำเลยเข้ามาพบว่าเป็นงานเขียนที่มีขึ้นเพื่อการฉ้อฉลและไม่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการ หากแต่เป็นงานที่เขียนไว้เพื่อนำไปยื่นส่งในฐานะงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีหรือปริญญาในลำดับสูงกว่า งานเขียนดังกล่าวจึงไม่เข้าข่ายยกเว้นตาม Education Law มาตรา 213-b(4) ที่ให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ข้อเท็จจริงที่ว่างานเขียนที่จำเลยขายนักศึกษาอาจนำไปใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมายก็ไม่ทำให้บทบัญญัติกฎหมายที่ห้ามการกระทำของจำเลยขัดต่อรัฐธรรมนูญ เมื่องานเขียนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ยื่นส่งรวมทั้งการเชิญชวนเพื่อขายงานเขียนของจำเลย จึงพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีเจตนากระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

2). คดี *Trustee of Boston University v. ASM Communications, Inc.*⁶²

เป็นคดีที่ศาลได้วินิจฉัยเกี่ยวกับบุคคลผู้มีอำนาจฟ้องคดีตามกฎหมายกำหนดความผิดของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ

ขัดรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาก็จะไม่ถูกตัดสินว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมายนั้น มานิตย์ จุมปา, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2553), น. 193.

⁶⁰ “บริษัทของเราดำเนินการในฐานะสำนักพิมพ์หรือผู้ผลิตแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการ ไม่ใช่ผู้เขียนผลงานทางวิชาการ ข้อมูลทางวิชาการที่เราจัดเตรียมให้มีเจตนาเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบข้อมูลพื้นฐานและแหล่งข้อมูลตามหัวข้อที่สอบถามและไม่ถือเป็นผลงานที่ผู้อ่านจะนำไปใช้เป็นต้นฉบับผลงานทางวิชาการของตนเอง เราไม่สนับสนุนและไม่ลักลอบผลงานทางวิชาการหรือการฉ้อฉลทางวิชาการ”

⁶¹ “ข้าพเจ้าตกลงและรับรองว่าจะไม่ลักลอบผลงานทางวิชาการและยื่นส่งผลงานทางวิชาการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในฐานะเป็นงานของตนเองเพื่อให้ได้รับผลการศึกษาวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรที่ได้ศึกษา และไม่อนุญาตให้ผู้อื่นหรือผู้ใดกระทำการดังกล่าว”

⁶² โปรตตุ คดี 33 F. Supp. 2d 66 (D. Mass. 1998)

ในคดีนี้มีมหาวิทยาลัยบอสตัน มลรัฐแมสซาชูเซตส์ ได้ยื่นฟ้องบริษัทรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ 8 บริษัท ในความผิดเกี่ยวกับการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการในหลายข้อหา ทั้งตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องปรามองค์กรอาชญากรรม (Racketeer Influenced and Corrupt Organizations (RICO)) และกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ มลรัฐแมสซาชูเซตส์ มาตรา 50 (Massachusetts General Law chapter 271 § 50) ซึ่งเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยได้ใช้มาตรการล่อซื้อโดยว่าจ้างนักศึกษาให้ไปซื้องานเขียนประจำภาคกับบริษัทจำเลยแต่ละราย โดยนักศึกษาได้แจ้งอย่างชัดเจนว่าจะนำงานดังกล่าวไปยื่นส่งต่อมหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษา

อย่างไรก็ดี ศาลได้พิพากษายกฟ้องทั้งความผิดตาม RICO เนื่องจากไม่มีหลักฐานเพียงพอเพื่อสนับสนุนว่าธุรกิจดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม และในความผิดฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการตาม Massachusetts General Law หมวดที่ 271 มาตรา 50 เนื่องจากโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง โดยศาลฎีกาได้เคยวางหลักเกณฑ์การพิจารณาว่าบทบัญญัติของกฎหมายได้ให้สิทธิแก่เอกชนในการฟ้องคดีโดยปริยายหรือไม่ ไว้ 4 ประการ กล่าวคือ ประการแรก บทบัญญัติของกฎหมายให้สิทธิที่เอื้อประโยชน์แก่โจทก์หรือไม่ ประการที่สอง มีการระบุเจตนารมณ์ของกฎหมายไม่ว่าโดยตรงหรือโดยปริยายให้สิทธิดังกล่าวไว้หรือไม่ ประการที่สาม เป็นการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้สิทธิแก่เอกชนโดยปริยายหรือไม่ และประการสุดท้าย ประเด็นในการฟ้องคดีเป็นไปตามหลักของกฎหมายมลรัฐหรือไม่ เมื่อศาลมุ่งไปที่หลักเกณฑ์ประการที่สอง พบว่าเบื้องหลังการออกกฎหมายดังกล่าวระบุว่าฝ่ายนิติบัญญัติได้พิจารณาและปฏิเสธสิทธิการดำเนินคดีโดยเอกชนไป โดยในขณะที่มีการพิจารณาร่างกฎหมาย มีร่างกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น 4 ฉบับ มีเพียงฉบับเดียวที่ให้สิทธิแก่ทรัสต์ของมหาวิทยาลัยในการฟ้องคดีได้ (H.R. 611 (Mass. 1973)) แต่สภาผู้แทนราษฎรให้ความสนใจแก่ร่างกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่ไม่ได้ให้สิทธิแก่เอกชนไว้และได้นำร่างกฎหมายดังกล่าวมาบัญญัติเป็นมาตรา 50 นี้ (H.R. 1343 (Mass. 1973)) ด้วยเหตุดังกล่าวข้อถกเถียงเรื่องผู้มีอำนาจฟ้องคดีจึงเป็นที่ยุติแล้ว ศาลจึงยกฟ้องในข้อหานี้

3.1.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย

แม้ว่าการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละมลรัฐจะก่อให้เกิดการปราบปรามธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการได้ก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ทำให้ธุรกิจดังกล่าวลดน้อยลงไป โดยปัจจัยที่ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ประสบผลสำเร็จมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1). การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ กล่าวคือ ในยุคที่อัตราการเกิดอาชญากรรมสูงขึ้นแต่งบประมาณของรัฐมีจำกัด การดำเนินคดีกับผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการดูเหมือนว่าจะไม่อยู่ในอันดับต้น⁶³

2). สถาบันการศึกษาอยากจะทำเข้ามาแก้ปัญหาแต่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจเอกชนในการฟ้องคดีอาญาได้ เช่น มหาวิทยาลัยบอสตัน ที่ต้องการต่อสู้กับธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ มีเพียงมลรัฐอิลลินอยส์และนิวเจอร์ซีย์ซึ่งเป็นมลรัฐที่ใช้มาตรการทางแพ่งในการปราบปรามธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเท่านั้นที่มีกฎหมายให้อำนาจสถาบันการศึกษาในการยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวต่อศาล ในอีกด้านหนึ่งสถาบันการศึกษาเองก็มียกงบประมาณที่จำกัดและมีปัญหาด้านอื่นที่จะต้องจัดการ สถาบันการศึกษาหลายแห่งจึงไม่อยากจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้กับเรื่องการดำเนินคดีกับธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง⁶⁴

3). ผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเองมีไหวพริบและรู้วิธีปรับตัว เช่น ภายหลังจากที่กฎหมายได้ประกาศใช้ หลายบริษัทแทนตัวเองว่ามีฐานะเป็นผู้ให้บริการค้นคว้าข้อมูล เพื่อให้เข้าข่ายยกเว้นความกฎหมาย⁶⁵

4). การให้บริการของธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการผ่านทางเว็บไซต์ ถือเป็นเรื่องยากที่จะตรวจสอบว่าธุรกิจดังกล่าวตั้งอยู่ที่ใดและใครเป็นเจ้าของ อีกทั้งยังเป็นเรื่องง่ายที่จะปิดเว็บไซต์และเปิดเว็บไซต์โดยใช้ชื่อและชื่อโดเมนใหม่⁶⁶

5). เขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดี เนื่องจากปัญหาการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการมีบุคคลเกี่ยวข้องหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นบริษัทที่ให้บริการ คนงาน และเจ้าของบริษัท บุคคลที่เป็นผู้จัดการงานทางวิชาการ นักศึกษา และสถาบันการศึกษาที่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวได้ถูกส่งไป ซึ่งแต่ละบุคคลอาจอยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลที่แตกต่างกัน การใช้มาตรการทางกฎหมายจึงส่งผลเพียงแค่ทำให้ธุรกิจปิดตัวลงและเปิดขึ้นใหม่ซึ่งคล้ายกันกับกรณีการธุรกิจปลอมวุฒิการศึกษา ที่ธุรกิจดังกล่าวมักจะหมุนเวียนเปิดกิจการในเขตอำนาจศาลใหม่ได้⁶⁷

⁶³ Darby Dickerson, *supra* note 39, p.59.

⁶⁴ *Ibid.*

⁶⁵ *Ibid.*

⁶⁶ *Ibid.*, pp. 59-60.

⁶⁷ Philip M. Newton and Christopher Lang, “Custom Essay Writers, Freelancers, and Other paid third parties,” *Handbook of Academic Integrity*, ed. Tracey Bretag, (Springer Singapore, 2015) p. 263.

3.2 ความผิดอาญาฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการในประเทศนิวซีแลนด์

ในปี ค.ศ. 2011 ประเทศนิวซีแลนด์ได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม Education Act 1989 โดยกำหนดความผิดอาญาฐานใหม่ขึ้นเพื่อเอาผิดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการที่ฉ้อฉล (cheating services) อันได้แก่ (1) การทำผลงานทางวิชาการให้เสร็จตามหลักสูตรให้แก่นักศึกษา (2) การจัดให้มีหรือจัดเตรียมผลงานทางวิชาการตามหลักสูตรให้แก่นักศึกษา (3) การจัดให้มีหรือจัดเตรียมคำตอบสำหรับการสอบเข้าของนักศึกษา และ (4) การเข้าสอบแทนหรือจัดหาผู้อื่นเข้าสอบแทน โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 292E ทั้งนี้ เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาระดับที่เกื้อหนุนกับสถาบันฝึกอบรมเอกชน (Private Training Establishments- PTEs) ที่มีบุคคลโฆษณารับทำผลงานทางวิชาการที่นักศึกษาได้รับมอบหมายโดยมีคำตอบแทน ซึ่งการโฆษณาดังกล่าวพุ่งเป้าไปที่นักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน การกระทำดังกล่าวจึงถือเป็นบ่อนทำลายความน่าเชื่อถือในระบบการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์⁶⁸

เมื่อทราบที่มาของการบัญญัติกฎหมายแล้ว ในส่วนต่อไปจะขอเสนอเกี่ยวกับการกำหนดความผิด ตัวอย่างการดำเนินคดี และปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย

3.2.1 การกำหนดความผิด

ตาม Education Act 1989 มาตรา 292E ได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับการให้บริการที่ฉ้อฉลแก่บุคคล 3 ประเภท คือ ผู้จัดให้มีการบริการที่ฉ้อฉล ผู้โฆษณาการบริการที่ฉ้อฉล และผู้เผยแพร่โฆษณาการบริการที่ฉ้อฉล โดยมีรายละเอียดของบทบัญญัติ ดังนี้

“มาตรา 292E ความผิดเกี่ยวกับการจัดให้มีหรือการโฆษณาบริการที่ฉ้อฉล⁶⁹

- (1) ผู้ใดต้องรับผิดทางอาญาต่อเมื่อผู้นั้นจัดให้มีการบริการใดตามที่ระบุใน
- (4) โดยมีเจตนาเพื่อให้นักศึกษาได้รับประโยชน์อันไม่เป็นธรรมกับนักศึกษาอื่น
- (2) ผู้ใดต้องรับผิดทางอาญาต่อเมื่อผู้นั้นโฆษณาการบริการใดตามที่ระบุใน
- (4) โดยรู้ว่าการบริการดังกล่าวก่อหรืออาจก่อให้เกิดผลให้นักศึกษาได้รับประโยชน์อันไม่เป็นธรรมกับนักศึกษาอื่น

⁶⁸ โปรตดู EDUCATION AMENDMENT BILL (No 4) – INITIAL BRIEF, p. 22.

⁶⁹ โปรตดู ภาคผนวก ข Education Act 1989, Section 292E Offence to provide or advertise cheating services

(3) ผู้ใดต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อเมื่อผู้นั้นเผยแพร่โฆษณาบริการใดตามที่ระบุใน (4) โดยปราศจากเหตุอันสมควร

(4) การบริการตามที่ระบุใน (1) และ (3) หมายความว่าถึงกรณีดังต่อไปนี้

(a) การทำให้เสร็จซึ่งผลงานทางวิชาการหรืองานอื่นใดที่นักศึกษาจะต้องทำให้เสร็จในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม

(b) การจัดให้มีหรือจัดเตรียมซึ่งผลงานทางวิชาการที่นักศึกษาจะต้องทำให้เสร็จในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม

(c) การจัดให้มีหรือจัดเตรียมซึ่งคำตอบสำหรับการสอบที่นักศึกษาจะต้องเข้าสอบในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม

(d) การเข้าสอบในการสอบที่นักศึกษาจะต้องเข้าสอบในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม หรือจัดให้มีบุคคลใดเข้าสอบแทนนักศึกษา

(5) ผู้กระทำความผิดตามบทบัญญัติในมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 เหรียญนิวซีแลนด์

(6) ภายใต้บทบัญญัติมาตรานี้

หลักสูตร มีความหมายตามมาตรา 159(1)

นักศึกษา หมายถึงนักศึกษาตามหลักสูตรหรือการฝึกอบรม

การฝึกอบรม มีความหมายตามมาตรา 159(1)”

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น สามารถแยกพิจารณารายละเอียดความรับผิดชอบของผู้ให้บริการที่ฉ้อฉลได้ ดังนี้

3.2.1.1 การกระทำที่เป็นความผิด

(1) องค์ประกอบภายนอก

ตามมาตรา 292E(1)(2)(3) ได้กำหนดความผิดแก่บุคคลที่กระทำการดังต่อไปนี้ คือ บุคคลที่จัดให้มีบริการที่ฉ้อฉล บุคคลโฆษณาบริการที่ฉ้อฉล และบุคคลที่ทำการเผยแพร่โฆษณาบริการที่ฉ้อฉล ดังนั้น ลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดจึงได้แก่ การจัดให้มีบริการที่ฉ้อฉล การโฆษณาบริการที่ฉ้อฉล และการเผยแพร่โฆษณาบริการที่ฉ้อฉล

สำหรับลักษณะการบริการที่ฉ้อฉลที่เกี่ยวข้องกับการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการมีกำหนดไว้ในมาตรา 292E(4)(a)(b) กล่าวคือ การทำให้เสร็จซึ่งผลงานทางวิชาการหรืองานอื่นใดที่นักศึกษาจะต้องทำให้เสร็จในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม และการจัดให้มีหรือจัดเตรียมซึ่งผลงานทางวิชาการที่นักศึกษาจะต้องทำให้เสร็จในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม

ทั้งนี้ ในประเด็นเกี่ยวกับขอบเขตการตีความลักษณะการกระทำ ในชั้นร่างกฎหมาย Education Act Amendment Bill No.4 มีหน่วยงาน Legislation Advisory Committee (LAC)⁷⁰ ได้พิจารณาและมีความเห็นว่าฐานความผิดที่กำหนดไว้น่าจะมีขอบเขตที่กว้างเกินไป กล่าวคือ

ประการแรก คำว่า “ทำให้เสร็จ” (completing) ซึ่งผลงานทางวิชาการหรืองานอื่นใดมีความหมายไม่ชัดเจนว่าต้องการให้ครอบคลุมถึง “การทำงานให้” (doing) หรือ “การทำงานให้จนเสร็จ” (finishing)⁷¹ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการมาธิการยกร่างกฎหมาย (The Education and science select committee) ได้ชี้แจงว่า คำว่า “ทำให้เสร็จ” (completing) ตามมาตรา 292E(4)(a) มีความหมายครอบคลุมไปจนถึงสถานการณ์ที่บุคคลทำผลงานทางวิชาการหรืองานอื่นใด “ให้จนเสร็จ” (finishing) แทนนักศึกษา คณะกรรมการเห็นว่าฐานความผิดใหม่นี้มีขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างของกฎหมายที่บุคคลจะใช้เพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิด⁷²

ประการที่สอง LAC ยังให้ความเห็นอีกว่าบทบัญญัติดังกล่าวได้รวมถึงการบริการที่ไม่ใช่ทางการค้าด้วย ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ผิดจริยธรรม (และอาจฝ่าฝืนข้อบังคับทางการศึกษาของนักศึกษา) แต่ในความเห็นของ LAC ไม่ควรจะกำหนดเป็นความผิดทางอาญาแก่บุคคลที่ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา ยกตัวอย่างเช่น หากเพื่อนของนักศึกษาทำงานให้จนเสร็จ หรือผู้ปกครองช่วยบุตรหลานของตนทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ การกระทำดังกล่าวก็ถือว่าเป็นการกระทำ ความผิดอาญาแล้ว LAC จึงขอให้คณะกรรมการมาธิการยกร่างกฎหมายเพิ่มเติมเนื้อหาของบทบัญญัติดังกล่าวว่าเป็นความผิดอาญาต่อเมื่อเป็นการบริการในทางการค้าหรือมีค่าตอบแทน (เงินหรือประโยชน์ในทางอื่นใด) ซึ่งนักศึกษาได้ให้เพื่อใช้บริการ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมาธิการยกร่างได้

---

⁷⁰ เป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาด้านการบัญญัติ การเสนอ และการออกกฎหมายแก่รัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่ในการพิจารณาและจัดทำข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการร่างกฎหมายมหาชน หรือที่มีประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนให้แก่รัฐสภา รวมถึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการออกกฎหมายให้ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล ตรวจสอบการปฏิบัติตามแนวทางของ LAC และคัดค้านการออกกฎหมายที่ไม่จำเป็น

⁷¹ โปรดดู EDUCATION AMENDMENT BILL (No 4), submission made by the Legislation Advisory Committee (LAC), 11 May 2011, p.3.

⁷² โปรดดู EDUCATION AMENDMENT BILL (No 4), Report to the Education and Science Select Committee, Prepared by the Ministry of Education and the New Zealand Qualifications Authority, 20 June 2011, p. 45-46.

ชี้แจงว่าบุคคลจะต้องรับผิดชอบทางอาญาก็ต่อเมื่อได้ทำผลงานทางวิชาการหรืองานอื่นใดให้เสร็จแทนนักศึกษา และการกระทำดังกล่าวมีเจตนาเพื่อให้นักศึกษาได้รับผลประโยชน์อันไม่เป็นธรรมแก่นักศึกษาคนอื่น คณะกรรมการยกร่างจึงไม่เห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มข้อจำกัดความรับผิดชอบในฐานะความผิดนี้แต่อย่างใด ดังนั้น ไม่ว่าจะการให้บริการที่น้อยลงจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ก็อาจเป็นการกระทำ ความผิด ตามบัญญัตินี้ได้หากมีเจตนากระทำเพื่อให้นักศึกษาคนหนึ่งได้รับประโยชน์อันไม่เป็นธรรมแก่นักศึกษาอื่น⁷³

สำหรับประเภทของงานที่กระทำแล้วเป็นความผิด ตามมาตรา 292E(4)(a)(b) กำหนดไว้ว่าเป็นผลงานทางวิชาการ (assignment) หรืองานอื่นใด (any other work) ที่นักศึกษาจะต้องทำให้เสร็จในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม โดยคำว่า “หลักสูตร” (programme) ตามมาตรา 159(1)⁷⁴ หมายความว่า หลักสูตรการเรียนหรือการอบรมตามรายการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (Qualifications Framework) ของสถาบันการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา 249(1)⁷⁵ ได้แก่ สถาบันการศึกษาใด ๆ สถาบันฝึกอบรมของรัฐบาล สถาบันที่ได้รับการจดทะเบียน เกี่ยวเนื่องกับโรงเรียน หน่วยงานที่จัดให้มีการอบรม หรือหน่วยงานอื่นใด ส่วนคำว่า “การฝึกอบรม” (training scheme) ตามมาตรา 159(1)⁷⁶ หมายความว่า การเรียนหรือการฝึกอบรมที่จะได้รับวุฒิ การศึกษาแต่ไม่รวมถึงการได้รับวุฒิการศึกษาตามรายการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ⁷⁷ ได้แก่

---

⁷³ เฟิงอ้าง

⁷⁴ Section 159 Interpretation: “*programme*, in relation to an institution within the meaning of section 249(1), means a programme of study or training leading to a qualification listed on the Qualifications Framework”

⁷⁵ Section 249 Approval of programmes: “(1) In this section, institution includes any institution, government training establishment, registered establishment, relevant school, industry training organisation, or other body.”

⁷⁶ Section 159 Interpretation: “*training scheme* means study or training that— (a) leads to an award; but (b) does not, of itself, lead to an award of a qualification listed on the Qualifications Framework.”

⁷⁷ Section 159 Interpretation: “*award* means— (a) a certificate, diploma, degree, or other qualification that is listed on the Qualifications Framework; or (b) a certificate or other document granted in recognition of a student’s achievement and

ประกาศนียบัตรหรือหลักฐานอื่นใดที่รับรองว่านักศึกษาได้ผ่านการฝึกอบรม ใบรับรองว่านักศึกษาได้รับทุนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ดังนั้น ลักษณะของผลงานทางวิชาการที่กระทำแล้วเป็นความผิดจึงไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นงานในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น หากเป็นงานที่นักศึกษาต้องทำเพื่อให้ผ่านหลักสูตรหรือการฝึกอบรมก็เข้าองค์ประกอบภายนอกของความผิดแล้ว

สำหรับบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 292E นอกจากจะหมายถึงบุคคลธรรมดาแล้ว ในมาตรา 292B ของพระราชบัญญัติดังกล่าวยังกำหนดเงื่อนไขความรับผิดของนิติบุคคลรวมทั้งผู้บริหาร นิติบุคคล และ governing member ไว้ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดในมาตรา 292E ด้วย⁷⁸ กล่าวคือ หากเป็นการกระทำของผู้บริหารนิติบุคคล ลูกจ้าง หรือตัวแทนของ

---

completion of a training scheme; or (c) a certificate granted in recognition of a student's achievement in scholarship examinations at secondary education.”

⁷⁸ Section 292B “Liability of body corporate and directors in respect of false representations

(1) If, in proceedings in respect of conduct engaged in by a body corporate, being conduct in relation to which section . . . , 292E, . . . applies, it is necessary to establish the state of mind of the body corporate, it is sufficient to show that a director, an employee, or an agent of the body corporate, acting within the scope of that person's actual or apparent authority, had that state of mind.

(2) For the purpose of section . . . , 292E, . . . , any conduct engaged in on behalf of a body corporate—

(a) by a director, an employee, or an agent of the body corporate, acting within the scope of that person's actual or apparent authority; or

(b) by any other person at the direction or with the consent or agreement (whether express or implied) of a director, an employee, or an agent of the body corporate, given within the scope of the actual or apparent authority of the director, employee or agent,—

is deemed to have been engaged in also by the body corporate.

(3) If a body corporate is convicted of an offence under section . . . 292E . . . any director of the body corporate, and, if the body corporate is a private training

นิติบุคคล ที่กระทำภายในขอบอำนาจที่แท้จริงหรือที่ปรากฏชัดแจ้งให้ถือเป็นเจตนาของนิติบุคคลและการกระทำใดที่กระทำในนามของนิติบุคคลแล้วให้ถือเป็นการกระทำของนิติบุคคล อย่างไรก็ตามผู้บริหารนิติบุคคล และ governing member อาจต้องรับผิดชอบหากผู้นั้นยินยอมอนุมัติให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวหรือรู้ว่าการกระทำความผิดได้เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นแต่ไม่ดำเนินการป้องกันอย่างสมควร ดังนั้น บุคคลที่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 292E จึงเป็นได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

(2) องค์ประกอบภายใน

เมื่อมีการกระทำอันเป็นการบริการที่ฉ้อฉลตามมาตรา 292E(4)(a)(b) ส่วนต่อมาที่ต้องพิจารณาคือองค์ประกอบภายในหรือเจตนาของผู้กระทำผิด ซึ่งตามมาตรา 292E(1)(2) ได้กำหนดไว้ว่าผู้กระทำผิดที่จัดให้มีบริการที่ฉ้อฉลและโฆษณาบริการที่ฉ้อฉล ต้องกระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้นักศึกษาคนหนึ่งได้รับประโยชน์อันไม่เป็นธรรม (unfair advantage) ต่อนักศึกษาคณะอื่น เหตุที่ต้องกำหนดเช่นนี้ก็เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ให้บริการสอนพิเศษที่ถูกกฎหมายได้⁷⁹ กล่าวคือ หากเป็นการบริการที่ไม่ได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์อันไม่เป็นธรรมระหว่างนักศึกษาด้วยกัน การบริการนั้นก็ไม่ใช่ความผิด อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ยังไม่มีคำพิพากษาจากแนวทางการตีความว่าการกระทำลักษณะใดก่อให้เกิดผลประโยชน์อันไม่เป็นธรรมไว้ จึงต้องรอแนวคำพิพากษาของศาลต่อไป

ส่วนการกระทำตามมาตรา 292E(3) ผู้กระทำเพียงเผยแพร่โฆษณาบริการที่ฉ้อฉล ก็เป็นความผิดแล้ว หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการเผยแพร่ได้กระทำไปโดยมีเหตุผลอันสมควร

3.2.1.2 บทกำหนดโทษ

สำหรับบทกำหนดโทษของผู้ให้บริการอันฉ้อฉล มาตรา 292E(5) ได้กำหนดโทษไว้เป็นโทษปรับในอัตราไม่เกิน 10,000 เหรียญนิวซีแลนด์ โดยไม่มีการกำหนดโทษ

---

establishment, any governing member of the establishment, is to be treated as having committed the same offence, if—

(a) the director or governing member approved of the act that constituted the offence; or

(b) the director or governing member knew the offence was to be or was being committed and failed to take all reasonable steps to prevent it.”

⁷⁹โปรดดู EDUCATION AMENDMENT BILL (No 4) – INITIAL BRIE, p. 22.

จำคุกไว้ด้วยแต่อย่างไร ซึ่งโทษปรับดังกล่าวใช้บังคับแก่บุคคลที่กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล

3.2.1.3 มาตรการคุ้มครองชั่วคราว (Injunction relief)

ตาม Education Act 1989 มาตรา 292H(1)(2)⁸⁰ ได้ให้อำนาจศาล High Court ในการออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว (Injunctions and orders) เมื่อพบว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 292E โดยกำหนดให้คณะกรรมการรับรองคุณวุฒิแห่งนิวซีแลนด์ (New Zealand Qualification Authority-NZQA) เป็นผู้มีอำนาจยื่นคำร้องดังกล่าวเพื่อให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือเพื่อรับรองว่าผู้กระทำจะไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าว รวมถึงให้อำนาจศาลในการออกคำสั่งใด ๆ ตามที่เห็นสมควรภายใต้วัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วย

3.2.1.4 การกำหนดความผิดแก่ผู้รับบริการ

ตามบทบัญญัติ Education Act 1989 ไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดความผิดอาญาแก่นักศึกษาผู้รับบริการที่ฉ้อฉลและได้รับประโยชน์จากการบริการดังกล่าวแต่อย่างใด มาตรการลงโทษนักเรียนมีเพียงการลงโทษทางวินัยตามข้อบังคับของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งเท่านั้น เช่น ข้อบังคับของ University of Otago ที่กำหนดให้การส่งงานที่เขียนโดยผู้อื่นในนามของนักศึกษาเป็นการกระทำอันไม่สมควร⁸¹ เป็นต้น

3.2.2 ตัวอย่างการดำเนินคดี

ภายหลังจากที่มาตรา 292E มีผลใช้บังคับในปี 2011 ประเทศนิวซีแลนด์ได้เริ่มต้นดำเนินคดีแก่ผู้ให้บริการที่ฉ้อฉลในปี 2013 เป็นคดีแรก ระหว่าง *Commissioner of Police v. Steven Quan Li, And Fan Yang, and Pengji Chen*⁸² ซึ่งจำเลยทั้งสามได้เปิดเว็บไซต์ให้บริการ

---

⁸⁰ Section 292H Injunctions and orders of High Court “(1) If a person has engaged, is engaging, or proposes to engage, in conduct that contravenes section 224(7) or any of sections 292 to 292F on application by the Qualifications Authority, grant an injunction or make any appropriate order— (a) restraining the person from engaging in that conduct; or (b) for the purpose of ensuring that the person does not engage in that conduct., (2) The court may grant an injunction or make an order under subsection (1) on any terms that it considers appropriate.”

⁸¹ Student Academic Misconduct Procedures, Accessed January 30, 2017, www.otago.ac.nz/administration/policies/otago116850.html.

⁸² โปรดดู *Commissioner of Police v Li* [2014] NHC 479 (14 March 2014)

รับจ้างทำผลงานทางวิชาการให้แก่นักศึกษาภายใต้ชื่อเว็บไซต์ว่า Assignment4u.com อย่างไรก็ตาม ในคดีนี้เป็นเพียงเจ้าหน้าที่ตำรวจยื่นคำร้องขอให้ศาลออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว (Restraining order) ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังรวบรวมพยานหลักฐานในการยื่นคำร้องขอยึดอายัดทรัพย์สิน (application for forfeiture) จำเลยในทางแพ่งต่อไปเท่านั้น⁸³ โดยมาตรการยึดอายัดทรัพย์สินของจำเลยนี้ถือเป็นกระบวนการที่ควบคู่กับการดำเนินคดีอาญา โดยก่อนยื่นคำร้องในคดีนี้คณะกรรมการรับรองคุณวุฒิแห่งนิวซีแลนด์ (NZQA) ได้เคยยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวเบื้องต้น (Interim restraining order) ต่อศาล และศาลได้มีคำสั่งอนุญาตแล้ว

ในการพิจารณาคำร้องขอให้ศาลออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว (Restraining order) อาศัยบทบัญญัติ Criminal Proceeds (Recovery) Act 2009 มาตรา 25 ซึ่งศาลจำเป็นต้องพิจารณาได้ความว่ามีเหตุอันสมควรที่เชื่อได้ว่า (1) มีการจัดให้มีการบริการที่ฉ้อฉลแก่นักศึกษา (2) การบริการดังกล่าวถือเป็นการกระทำความผิดอาญา (3) ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริการดังกล่าวมีมูลค่าเกินกว่า 30,000 เหรียญนิวซีแลนด์ (4) จำเลยได้รับประโยชน์ที่ไม่ชอบจากการกระทำความผิดอาญา และ (5) ทรัพย์สินดังกล่าวที่ขอให้ศาลยึดอายัดไว้ก่อนจำเลยเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือมีสิทธิครอบครองไว้ ข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่าจำเลยได้เปิดบริษัทให้บริการ 3 บริษัท คือ Assignment4U Consultant Limited, Atan Limited และ Ateama Limited ผ่านทางเว็บไซต์ Assignment4U.com โดยมีจำเลยที่ 1, 2 และ 3 เป็นกรรมการเพียงผู้เดียวในแต่ละบริษัท เมื่อต้นปี 2013 NZQA ได้รับเอกสารหลักฐานว่ามีนักศึกษาเงินกว่าพันคนได้ใช้บริการซื้อผลงานทางวิชาการจากเว็บไซต์ดังกล่าว จากนั้นจึงได้ตรวจสอบบัญชีธนาคารของทั้งสามบริษัทและพบว่ามีเงินฝากเงินจากบุคคลภายนอกเข้ามาโดยบันทึกว่าเป็นเงินค่าเขียนผลงานทางวิชาการ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลว่าบริษัททั้งสามได้โอนเงินดังกล่าวให้แก่บุคคลภายนอกหลายคราวซึ่งน่าจะเป็นการโอนเงินให้แก่ผู้รับจ้างเขียนผลงานทางวิชาการ (ghost writers) ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าแม้จะมีหลักฐานว่าบริษัทจำเลยได้

---

⁸³ ในประเทศนิวซีแลนด์ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีบทบาทเป็นอย่างมากในกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือ มีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา และยังมีอำนาจในการตัดสินใจว่าจะฟ้องผู้กล่าวหาเป็นจำเลยในคดีอาญาต่อศาลหรือไม่ รวมทั้งเป็นผู้ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลด้วย เมื่อมีการฟ้องคดีแล้ว หากจำเลยให้การปฏิเสธ พนักงานอัยการ (Crown Prosecutor) หรือทนายความที่รัฐว่าจ้างให้ความแทนรัฐ (Crown Counselor) จะมีหน้าที่ในการสืบพยานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยในชั้นศาลต่อไป โปรดดู ภัทรศักดิ์ ศิริสินธว์, เดชา อุบลพงษ์, ชันติ ชัยสุวรรณ, นาวิณ มณีจันทร์ และสุพิชฌาย์ ศิริวัฒนา สีตะสิทธิ์, "กฎหมายอาญาประเทศนิวซีแลนด์," วารสารกฎหมายเปรียบเทียบ ศาลยุติธรรม, เล่มที่ 2, ปีที่ 4, น. 139 (2555).

ดำเนินกิจการที่ถูกต้องตามกฎหมายตามที่นายจำเลยให้การ เช่น การขายหนังสือเรียนมือสองด้วยก็ตาม แต่ตามรายการเดินบัญชีธนาคารไม่ปรากฏว่ารายการเงินเข้าออกมีความเกี่ยวข้องกับการขายหนังสือมือสองด้วย ประกอบกับในชั้นนี้เป็นการยื่นเพื่อให้ศาลออกคำสั่งยึดอายัดชั่วคราวเท่านั้น จากหลักฐานที่ปรากฏข้อเท็จจริงจึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยได้จัดให้มีบริการที่ฉ้อฉล ประกอบกับการบริการที่ฉ้อฉลของจำเลยถือเป็นความผิดอาญาตาม Education Act 1989 มาตรา 292E ที่มีระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 เหรียญนิวซีแลนด์ รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากบริการดังกล่าวมีมูลค่ารวม 137,766.42 เหรียญนิวซีแลนด์ อันเป็นการได้รับประโยชน์ที่ไม่ชอบจากการกระทำผิดอาญา และทรัพย์สินที่ขอให้ศาลยึดอายัดไว้ชั่วคราว ได้แก่ บ้านหรืออาคารบริษัทต่าง ๆ จำเลยทั้งสามก็มีชื่อเป็นเจ้าของหรือเป็นกรรมการบริษัทต่างๆ นั้นแต่เพียงผู้เดียว ศาลจึงได้มีคำสั่งยึดอายัดทรัพย์สินชั่วคราวและสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวอยู่ในความดูแลของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งดังกล่าว ไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ยื่นฟ้องคดีอาญาแก่จำเลยทั้งสามแต่อย่างใด

3.2.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย

แม้จะยังไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ให้บริการที่ฉ้อฉลในชั้นศาล แต่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของคณะกรรมการรับรองคุณวุฒิแห่งนิวซีแลนด์ (NZQA) ได้เคยให้สัมภาษณ์ว่ามีเว็บไซต์ที่ให้บริการที่ฉ้อฉลอยู่มาก แต่เราไม่มีอำนาจที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดที่อยู่ต่างประเทศ นอกจากนี้ประเทศส่วนใหญ่ก็ไม่มีกฎหมายเอาผิดกับผู้ให้บริการที่ฉ้อฉลด้วย⁸⁴ จากคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าว จึงถือได้ว่าปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายอยู่ที่ผู้ให้บริการที่ฉ้อฉลเป็นบุคคลที่อยู่นอกเขตอำนาจของกฎหมายประเทศนิวซีแลนด์

---

⁸⁴ “NZQA reviews cheating sites,” Accessed January 30, 2017, www.stuff.co.nz/the-press/news/8747191/NZQA-reviews-cheating-sites.

บทที่ 4

บทวิเคราะห์มาตรการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในประเทศไทย

จากการศึกษาสภาพปัญหา รูปแบบ วิธีการ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย ตลอดจนแนวคิดในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาในบทที่ 2 รวมถึงแนวทางการกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการในต่างประเทศในบทที่ 3 แล้ว ในบทนี้จะกล่าวถึงมาตรการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นส่วนแรกว่ามีความเพียงพอในใช้แก้ไขปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือไม่ จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาประมวลและวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมและความจำเป็นในการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์สำหรับประเทศไทยในส่วนหลังต่อไป

4.1 มาตรการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในปัจจุบัน

เมื่อระบบการศึกษาในปัจจุบันมีผู้เข้าศึกษาจำนวนมาก การจะชี้วัดว่าบุคคลใดมีความรู้ความสามารถอย่างไรจึงไม่อาจใช้การบอกกล่าวจากตัวผู้สอนเป็นรายบุคคลรายวิชาได้ วุฒิการศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะตัวบ่งชี้ความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลให้แก่บุคคลภายนอกโดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนผู้ว่าจ้างงานให้ได้ทราบว่าคุณค่าเหล่านั้นได้ผ่านการประเมินและทดสอบความรู้จากสถาบันการศึกษามาอย่างดีแล้ว วุฒิการศึกษาจึงเสมือนเป็นใบเบิกทางไปสู่โอกาสในการประกอบอาชีพหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อย่างไรก็ตาม การที่สังคมให้คุณค่าแก่วุฒิการศึกษาที่มากเกินไปโดยไม่พิจารณาถึงความรู้ความสามารถที่แท้จริงของบุคคลกลับทำให้บุคคลที่เข้ารับการศึกษามุ่งหวังแต่เพียงวุฒิการศึกษามากกว่าความรู้ ซึ่งล้วนก่อให้เกิดปัญหาการฉ้อฉลทางวิชาการตามมาในหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการทุจริตในการสอบ การปลอมแปลงวุฒิการศึกษา รวมถึงการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ด้วย

สำหรับปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของไทย หลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่ประชุมใหญ่อธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทอป.) และสถาบันอุดมศึกษา ต่างตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น พร้อมกับได้วางมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางกฎหมาย รวมถึงมาตรการอื่นที่ไม่ใช่ทางกฎหมายมาใช้บังคับ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

4.1.1 มาตรการทางกฎหมาย

มาตรการทางกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งจะนำมาพิจารณาในกรณีนี้ได้แก่ มาตรการทางกฎหมายปกครอง มาตรการทางกฎหมายแพ่ง และมาตรการทางกฎหมายอาญา

4.1.1.1 มาตรการทางกฎหมายปกครอง

เมื่อการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์มีบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์และฝ่ายผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งทั้งสองฝ่ายอาจเป็นบุคคลที่อยู่ภายใต้มาตรการทางปกครองหรือมาตรการทางวินัยของสถาบันการศึกษา กล่าวคือ ผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เป็นนักศึกษา และผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เป็นได้ทั้งนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยที่การดำเนินการทางวินัยแต่ละกลุ่มบุคคลมีความแตกต่างกัน ในที่นี้จึงขอแยกพิจารณาออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและกรณีนักศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) กรณีอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

หากผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นอาจารย์หรือบุคลากรในสถาบันการศึกษาอาจถูกดำเนินการทางวินัยตามระเบียบหรือข้อบังคับของแต่ละสถาบันการศึกษาได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากที่มาของระเบียบข้อบังคับที่จะใช้บังคับแก่อาจารย์หรือบุคลากรในสถาบันการศึกษาที่มีสถานะเป็นข้าราชการกับพนักงานของสถาบันการศึกษามีความแตกต่างกัน จึงขอแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ กรณีข้าราชการพลเรือน และกรณีพนักงานของสถาบันการศึกษา

1). ข้าราชการพลเรือน

กรณีที่อาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษาเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พุทธศักราช 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ได้กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ต้องรักษาวินัยและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด โดยถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวจะไม่ได้กำหนดให้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นความผิดวินัยไว้โดยเฉพาะเหมือนอย่างกรณีการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547¹ แต่การรับจ้างทำ

¹ มาตรา 91 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใ้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง

วิทยานิพนธ์อาจเข้าลักษณะของการผิดวินัยอย่างร้ายแรงอื่น เช่น ตามมาตรา 39 ที่กำหนดให้ “การปฏิบัติหรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยร้ายแรง” หรืออาจผิดจรรยาบรรณที่ถือเป็นความผิดวินัยร้ายแรงตามระเบียบหรือข้อบังคับของสภาสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งได้² เช่น ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยจรรยาบรรณของบุคลากรและอาจารย์ พ.ศ. 2551 ข้อ 35(2) กำหนดให้ “การเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากนักศึกษา ผู้รับบริการหรือประชาชน เพื่อกระทำหรือไม่กระทำการใด” เป็นการกระทำผิดจรรยาบรรณร้ายแรง และความผิดวินัยร้ายแรง ซึ่งผู้กระทำผิดวินัยร้ายแรงอาจถูกสั่งปลดออกหรือไล่ออกจากราชการได้

2) พนักงานของสถาบันการศึกษา

ในกรณีที่อาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษาเป็นพนักงานของสถาบันการศึกษาของรัฐเรื่องวินัยและการดำเนินการทางวินัยย่อมเป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันการศึกษาที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์อาจเข้าลักษณะความผิดจรรยาบรรณหรือวินัยของสถาบันการศึกษาได้ เช่น

การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง”

² ในการออกข้อบังคับของสถาบันการศึกษาจะต้องมีหลักเกณฑ์ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) ซึ่งปัจจุบัน ก.พ.อ. ได้ออกประกาศเรื่อง มาตรฐานการลงโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2550 อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 14(3) ที่ได้กำหนดให้ ก.พ.อ. กำหนดมาตรฐานวินัยและการรักษาวินัยเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทาง โดยกำหนดให้พฤติการณ์ดังต่อไปนี้เป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก (1) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ (2) แก้ไขผลการเรียนหรือผลการสอบของนักศึกษาโดยมิชอบ (3) มีหน้าที่ออกข้อสอบแล้วเปิดเผยข้อสอบโดยมิชอบ (4) แอบอ้างเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาเป็นผลงานทางวิชาการของตน (5) ล่วงละเมิดทางเพศกับนิสิต นักศึกษา หรือนักเรียน และ (6) ประพฤติชั่วสาวหรือกระทำอนาจารกับนิสิต นักศึกษา หรือนักเรียน

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และ ลูกจ้าง พ.ศ. 2551 ข้อ 8.3 ได้กำหนดให้ “การเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากนักศึกษา หรือผู้รับบริการเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการใดที่มีขอบ” เป็นการกระทำผิด จรรยาบรรณร้ายแรงซึ่งผู้กระทำอาจถูกลงโทษทางจรรยาบรรณ

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แม้จะไม่มีฐานะเป็นส่วนราชการ เพียงแต่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในการควบคุมการบริหารงานบุคลากรเกี่ยวกับวินัยของผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้ช่วยอาจารย์และเจ้าหน้าที่มี พระราชบัญญัติสถาบันการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 ที่รัฐใช้เป็นกฎหมายกลางในการควบคุม ซึ่งใน มาตรา 34(19) ได้กำหนดให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งรวมถึงการออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับ วินัยด้วย ดังนั้น หากพนักงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์อาจถือว่าเป็นความผิดวินัยตามข้อบังคับของสถาบันการศึกษาในแต่ละแห่งได้ เช่น ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรังสิตว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ข้อ 11.2 ได้กำหนดวินัยของ บุคลากรไว้ว่า “(4) ต้องปฏิบัติงานด้วยความขยัน ซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงธรรม ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ของตน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น และ (11) ต้องไม่ประพฤติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่ศีลธรรมอันดีงามและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยรังสิต” ซึ่งการ รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยอมเข้าลักษณะการอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือ ผู้อื่น รวมถึงเป็นการประพฤติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยและผู้กระทำอาจถูก สอบสวนเพื่อลงโทษทางวินัย ได้แก่ ตักเตือนด้วยวาจา ตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร งดเลื่อนขึ้น เงินเดือนประจำปี เลิกจ้าง หรือไล่ออก เป็นต้น

(2) กรณีนักศึกษา

ในสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐหรือ เอกชน สภาสถาบันจะเป็นผู้ออกข้อบังคับนักศึกษาซึ่งรวมถึงข้อบังคับว่าด้วยวินัยของนักศึกษา ในกรณีที่นักศึกษาว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์แทนตน รวมถึงกรณีนักศึกษาเป็นผู้รับจ้างทำ วิทยานิพนธ์ ย่อมถือเป็นความผิดวินัยตามข้อบังคับของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งได้ เช่น ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547 ข้อ 15.3 กำหนดว่า “นักศึกษาผู้ใดกระทำการทุจริต หรือประพฤติมิชอบอันเป็นการเสื่อมเสียร้ายแรงแก่มหาวิทยาลัย ถือ ว่าเป็นผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงถึงขนาดให้ลงโทษไล่ออก” หรือตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 11 ที่กำหนดว่า “นักศึกษากระทำการดังต่อไปนี้ ถือว่ากระทำผิด วินัยอย่างร้ายแรง (8) เจตนาทุจริตในการสอบ หรือพยายามกระทำการเช่นว่านั้น รวมถึงต้องไม่

กระทำการอื่น ๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยหรือผู้อื่น” ซึ่งการลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษากรณีมีความผิดวินัยร้ายแรง ได้แก่ การตัดสิทธิการเข้าสอบ การงด ยับยั้ง หรือชะลอการเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติหรือรับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตร การให้พักการศึกษา การให้พ้นสภาพนักศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของแต่ละสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง

นอกจากนี้ ในกรณีของนักศึกษาที่ว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์แทนตน เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2558 ที่ประชุมใหญ่อธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.)³ ได้มีมติร่วมกันว่า หากพบนิสิต นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันที่เป็นสมาชิกทปอ. ทั้ง 27 แห่ง มีการจ้างหรือคัดลอกวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ จะถูกให้พ้นสภาพความเป็นนักศึกษาทันที รวมถึงจะส่งรายชื่อเพื่อให้รับทราบและไม่ให้รับนิสิต นักศึกษาคนดังกล่าวเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกทปอ.⁴

---

³ เป็นองค์การอิสระที่จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือของอธิการบดีมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อประชุม พบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ในการประสานงานกันระหว่างมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางที่เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็น เสนอความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการอุดมศึกษาของประเทศ และผลักดันความคิดสร้างสรรค์เหล่านั้นให้เกิดผล

ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 27 สถาบัน กล่าวคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยนครพนม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ข้อมูลจากเว็บไซต์ที่ประชุมใหญ่อธิการบดีแห่งประเทศไทย www.cupt-thailand.net/history.php)

⁴ "ทปอ.เล็งลงดาบศ.จ้างทำวิทยานิพนธ์ ฟันพ้นสภาพศ.", สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2560, <http://breakingnews.nationtv.tv/home/read.php?newsid=766644>.

4.1.1.2 มาตรการทางกฎหมายแพ่ง

เมื่อการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อนักศึกษาอื่น สถาบันการศึกษา ตลาดแรงงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงสังคมและประเทศชาติ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้มีเครื่องมือเพื่อใช้ในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เช่นกัน ดังตัวอย่างในกรณีของสถาบันการศึกษาซึ่งได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียงอันเป็นสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้รับควบคุมครองตามรัฐธรรมนูญของสถาบันการศึกษา กล่าวคือ ทำให้สถาบันการศึกษาขาดความน่าเชื่อถือด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สังคมเกิดข้อสงสัยต่อวุฒิการศึกษาที่สถาบันการศึกษาเป็นผู้ออกให้แก่นักศึกษาได้ว่าวุฒิการศึกษาดังกล่าวจะเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดว่านักศึกษาเป็นผู้จัดทำด้วยตนเอง ในเมื่อบริเวณสถาบันการศึกษาดังกล่าวยังคงมีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์อย่างเปิดเผย การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงเป็นการกระทำโดยจงใจ ล่วงสิทธิของสถาบันการศึกษาโดยผิดกฎหมายและก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของสถาบันการศึกษานั้นเป็นการกระทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420⁵ ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จำต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่สถาบันการศึกษา

เมื่อสถาบันการศึกษาเป็นผู้กล่าวอ้างว่ามีการกระทำละเมิดเป็นเหตุให้ได้รับความเสียหาย สถาบันการศึกษาในฐานะผู้เสียหายจึงเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์ว่าได้รับความเสียหายอย่างไรและมีค่าเสียหายเป็นจำนวนเท่าใด โดยในการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาในชั้นพิจารณาของศาล จำต้องอาศัยพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ เช่น พยานเอกสารที่ชี้ว่าวิทยานิพนธ์ฉบับดังกล่าวได้ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นผู้จัดทำขึ้นและนักศึกษาได้นำไปใช้ยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาจริง หรือ การโฆษณาข้อความการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ถึงขนาดทำให้ผู้ที่ได้พบเห็นข้อความโฆษณานั้นเกิดความสงสัยต่อความน่าเชื่อถือในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาและส่งผลให้สถาบันการศึกษาเสียชื่อเสียง เป็นต้น

4.1.1.3 มาตรการทางกฎหมายอาญา

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการกระทำประกอบกับมาตรการทางกฎหมายอาญาในปัจจุบันที่อาจนำมาปรับใช้กับกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์แล้ว มีข้อพิจารณาตามความผิดฐานต่าง ๆ ดังนี้

---

⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

1). ความผิดฐานปลอมเอกสาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264⁶

เมื่อวิทยานิพนธ์เป็นกระดาษซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษรว่านักศึกษาได้เป็นผู้จัดทำขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อให้ได้รับหน่วยกิตหรือวุฒิการศึกษา การที่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นผู้จัดทำวิทยานิพนธ์แทนนักศึกษาเป็นการทำให้ผู้อื่นซึ่งในที่นี้คือสถาบันการศึกษาหลงเชื่อว่านักศึกษาเป็นผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงเข้าองค์ประกอบความผิดฐานปลอมเอกสารในส่วนแรกอย่างใดก็ตาม เนื่องจากในความผิดฐานปลอมเอกสารจะต้องเป็นการกระทำที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน แต่เมื่อนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายตามความผิดฐานปลอมเอกสารกลับให้ความยินยอมแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ให้เป็นผู้จัดทำวิทยานิพนธ์แทนตนเอง นักศึกษาจึงไม่อยู่ในฐานะได้รับความเสียหาย ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงไม่มีความผิดฐานปลอมเอกสาร⁷

2). ความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341⁸

แม้การกระทำของนักศึกษาที่ได้ยื่นส่งวิทยานิพนธ์ที่ว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำต่อสถาบันการศึกษาจะถือเป็นการหลอกลวงสถาบันการศึกษาด้วยการปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้งว่าวิทยานิพนธ์ที่ได้ยื่นส่งไม่ใช่ผลงานของนักศึกษาอันเป็นการฝ่าฝืนต่อหน้าที่ที่เกิดจากความสุจริตและความไว้วางใจต่อกันระหว่างนักศึกษาและสถาบันการศึกษา การกระทำดังกล่าวจึงอาจเข้าข่ายการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงได้ อย่างไรก็ตาม ผลจากการหลอกลวงดังกล่าวไม่ได้ทำ

⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 “ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เต็มหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษ . . .”

⁷ โปรตดู ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2551), น. 167.

⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 “ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งและโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สามหรือ ทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำถอนหรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษ . . .”

ให้นักศึกษาได้ไปซึ่งทรัพย์สิน อันได้แก่ ทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น สंहारิมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งไม่รวมถึงประโยชน์หรือสิทธิอย่างอื่น⁹จาก สถาบันการศึกษา หากแต่เป็นการได้ไปซึ่งหน่วยกิตหรือวุฒิการศึกษาซึ่งไม่ใช่ทรัพย์สินในความหมาย ของความผิดฐานนี้ การกระทำของนักศึกษาผู้ว่าจ้าง รวมถึงผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงไม่เป็นความผิด ฐานฉ้อโกง

3). ความผิดฐานอั้งยี่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 209¹⁰

ในกรณีที่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์กระทำการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ อย่างเป็นขบวนการ กล่าวคือ มีการรวมกลุ่มกันเพื่อประกอบธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์อย่างเป็น กิจจะลักษณะ โดยมีการแบ่งหน้าที่ในการประสานงานกับกลุ่มลูกค้านักศึกษาและจัดทำตัวงาน วิทยานิพนธ์ ซึ่งการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อกระทำการอันไม่ชอบด้วย กฎหมาย โดยการกระทำอันไม่ชอบด้วยกฎหมายในความหมายของฐานความผิดนี้อาจเป็นความผิด อาญา ละเมิด หรือผิดสัญญาในทางแพ่งก็ได้ ซึ่งการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายนี้ไม่จำเป็นต้องถึงขั้นลง มือกระทำขึ้นแล้ว เพียงแต่เป็นความมุ่งหมายของคณะบุคคลนั้นก็เป็นการผิดสำเร็จแล้ว ด้วยเหตุนี้ เพียงแต่เป็นสมาชิกที่เข้าลักษณะดังกล่าวก็เป็นความผิดสำเร็จทันทีโดยที่ยังไม่ต้องลงมือกระทำการ ไต ๆ อันมิชอบด้วยกฎหมายตามความมุ่งหมายนั้น¹¹ เมื่อการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะส่งผลให้ สถาบันการศึกษาต้องเสียชื่อเสียงอันเป็นการล่วงสิทธิของสถาบันการศึกษาตามกฎหมายแพ่ง การสมคบกันเพื่อรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของบุคคลกว่าสองคนขึ้นไปจึงเข้าข่ายเป็นความผิดฐานอั้งยี่ได้

อย่างไรก็ตาม การกระทำที่จะเข้าองค์ประกอบความผิดฐานอั้งยี่ คณะบุคคลที่รวมตัวกันจะต้องมีลักษณะที่ปกปิดวิธีดำเนินการ หมายความว่า รู้กันเฉพาะในหมู่คณะ ไม่เปิดเผยแก่ผู้อื่นด้วย¹² แต่เมื่อพิจารณาถึงธุรกิจการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่มีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ตัวเองทั้งการติดประกาศตามบอร์ดในสถาบันการศึกษา หรือทางสื่อออนไลน์

⁹ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559), น. 274.

¹⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 209 “ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิด วิธีดำเนินการ และมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นกระทำความ ผิดฐานเป็นอั้งยี่ ต้องระวางโทษ . . .”

¹¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด จีรัชการพิมพ์), น. 8.

¹² เพิ่งอ้าง, น. 8.

ย่อมแสดงให้เห็นว่าขบวนการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไม่ได้มีลักษณะของการปิดบังไม่ให้ผู้อื่นได้รับทราบถึงการดำเนินการ ในทางกลับกันกลับมีความมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ให้ผู้อื่นรับทราบในวงกว้างอีกด้วย การกระทำของผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงไม่เข้าองค์ประกอบความผิดฐานอั้งยี่ในส่วนนี้ และส่งผลให้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไม่เป็นความผิดฐานอั้งยี่

4). ความผิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลสถาบันอุดมศึกษาของไทยในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 กลับพบว่าในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นกฎหมายที่ได้วางกรอบแนวทางการจัดการการศึกษาและแนวทางการดำเนินการของสถาบันการศึกษาแต่ละประเภทไว้อย่างกว้างเท่านั้น ไม่ได้มีบทกำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วยแต่อย่างใด ในส่วนของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ถึงแม้ว่าจะมีหมวดที่ว่าด้วยการกำหนดโทษทางอาญาไว้แต่ในหมวดดังกล่าวก็ไม่ได้กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไว้ ด้วยเหตุนี้ การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงไม่ถือเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546

4.1.2 มาตรการอื่นที่ไม่ใช่ทางกฎหมาย

นอกจากมาตรการทางกฎหมายแล้ว ในหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถาบันการศึกษาได้นำมาตรการอื่นที่ไม่ใช่ทางกฎหมายมาใช้บังคับเพื่อแก้ไขปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในระดับอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นด้วย ได้แก่ การถอดถอนวิทยานิพนธ์ การรายงานความก้าวหน้า การกำหนดภาระงานอาจารย์ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมภายในสถาบันการศึกษา เป็นต้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.2.1 การถอดถอนวิทยานิพนธ์

ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงมาตรฐานหลักสูตรอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษารวมถึงปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นในระดับอุดมศึกษาจึงได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดและเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับเป็นแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้กำหนดไว้ว่า

หากสถาบันการศึกษาพบว่ารายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ชิ้นใดมีการจ้างทำมา ให้สถาบันการศึกษาพิจารณาถอดถอนรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ชิ้นนั้น¹³

4.1.2.2 การรายงานความก้าวหน้า

การรายงานความก้าวหน้าถือเป็นมาตรการหนึ่งที่สถาบันการศึกษาใช้บังคับแก่นักศึกษาเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถติดตามความคืบหน้าในการจัดทำวิทยานิพนธ์ได้เป็นระยะ ซึ่งแต่ละสถาบันศึกษามักจะจัดทำแบบฟอร์มรายงานความก้าวหน้าให้นักศึกษากรอกข้อมูลแล้วนำไปแจ้งแก่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ลงลายมือชื่อรับทราบ เช่น กรณีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ใช้โปรแกรม CU e-Thesis เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวก โดยโปรแกรมดังกล่าวจะให้นิสิตเขียนข้อมูลเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์/ดุขฎินิพนธ์ลงไป และอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา ซึ่งหากพบความผิดปกติก็จะทราบได้ทันที รวมไปถึงมีการกำหนดให้นิสิตส่งแบบรายงานความก้าวหน้าและแผนการทำวิทยานิพนธ์/ดุขฎินิพนธ์ทุกภาคการศึกษา¹⁴

การรายงานความก้าวหน้าดังกล่าวนอกจากอาจารย์จะได้ให้คำแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษาแล้ว ยังถือว่าเป็นการตรวจสอบว่าการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาได้จ้างผู้อื่นทำด้วยหรือไม่ ซึ่งรศ.ดร. คมสัน สุริยะ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัยบริการวิชาการ ประกันคุณภาพการศึกษาและกิจการพิเศษ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่จ้างทำ ดังนี้¹⁵

---

¹³ ข้อ 12 “ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดระบบตรวจสอบการคัดลอกผลงาน หรือการซ้ำซ้อนกับงานของผู้อื่นหรือการจ้างทำรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ โดยใช้ระบบที่ทันสมัย เช่น ผ่านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

หากพบว่ามี การคัดลอก การซ้ำซ้อนกับงานของผู้อื่น หรือมีการจ้างทำรายงาน การค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาถอดถอนรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ชิ้นนั้น”

¹⁴ จับเข่าคุย ‘ผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาฯ’ กับปัญหา “รับจ้างทำดุขฎินิพนธ์,” สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2560, จาก http://www.isranews.org/ข่าว/56-isranews/21998-จับเข่าคุย_ผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย_จุฬาฯ_กับปัญหา_รับจ้างทำดุขฎินิพนธ์_.html?pop=1&tmpl=component&print=1.

¹⁵ “จ้างทำวิทยานิพนธ์ สู่หายนะการศึกษาไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9570000082925>.

1. ถ้าเป็นการทำให้บางบท บทนั้นสำนวนภาษาจะต่างออกไป วิธีการสะกดคำ วิธีการเรียงร้อยถ้อยคำ คำเชื่อม บุพบท สันธาน คำวิเศษณ์ กริยาวิเศษณ์ วิธีการขึ้นต้นประโยคใหม่ วิธีการผูกประโยค การเว้นวรรค จังหวะจะโคนในการเขียนจะแตกต่างไปจากบทอื่น

2. ถ้าเป็นการทำให้ทั้งเล่ม แต่ทำมาจากหลายคน เพราะรีบทำจึงต้องแบ่งงานกันทำ สำนวนภาษาจะแตกต่างกันไปทั้งเล่มและไม่มีความเป็นเอกภาพในการเขียน

3. ถ้าเป็นการทำทั้งเล่มโดยคน ๆ เดียว จะมีวิธีดูจากสำนวนภาษาที่ใช้เขียน ซึ่งจะนำมาเปรียบเทียบกับงานเขียนของนักศึกษาที่ผ่านมา ดังนั้นจะเห็นความแตกต่างชัดเจน เพราะแต่ละคนนั้นมีสำนวนภาษาที่แตกต่างกันเหมือน “ลายนิ้วมือ” ที่เปลี่ยนแปลงได้ยากมาก

4. การทำวิทยานิพนธ์เป็นกระบวนการเหมือนการเติบโตของต้นไม้ มีการลองผิดลองถูก มีการอภิปรายกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา กว่าที่วิทยานิพนธ์เล่มหนึ่งจะเสร็จสิ้นลงได้มันต้องใช้เวลา อาจารย์จึงเห็นพัฒนาการของนักศึกษามาโดยตลอด ดังนั้น หากนักศึกษาไม่มีพัฒนาใด ๆ เลย แต่มีผลงานมาส่ง ซึ่งก็ต้องมีคนอื่นทำให้แน่นอน

4.1.2.3 การกำหนดภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระของอาจารย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดกรอบภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา กล่าวคือ การศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 11 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1). อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

ก. กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกรวมได้ไม่เกิน 5 คน ต่อภาคการศึกษา

ข. กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไปและมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกรวมได้ไม่เกิน 10 คนต่อภาคการศึกษา

ค. กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์และมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษาเกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เสนอ

ต่อสภาสถาบันพิจารณาแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 15 คนต่อภาคการศึกษา หากมีความจำเป็นต้องดูแล นักศึกษามากกว่า 15 คน ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นรายกรณี

2). อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า อีสาระของนักศึกษาปริญญาโทได้ไม่เกิน 15 คน

หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิด สัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน แต่ทั้งนี้รวมแล้วต้องไม่เกิน 15 คนต่อภาคการศึกษา

จากการกำหนดกรอบภาระงานอาจารย์ดังกล่าวข้างต้นย่อมทำให้อาจารย์สามารถทราบถึงพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคนได้อย่างสม่ำเสมอ จึงถือเป็น มาตรการหนึ่งที่สามารถป้องกันการจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้

4.1.2.4 การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของการ ทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง มีความซื่อสัตย์ในการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงชี้ให้เห็นว่าการจ้างทำ วิทยานิพนธ์เป็นการสิ้นเปลืองเงินโดยเปล่าประโยชน์เพราะงานที่ได้รับไม่มีคุณภาพ เป็นอีกทางหนึ่ง ใน การป้องกันปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาได้ โดยสถาบันการศึกษาอาจดำเนินการผ่าน จากการสอนของอาจารย์ การจัดประชุมอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับจริยธรรมในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

4.2 บทวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

แม้ว่าประเทศไทยจะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามการจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้น ในระดับอุดมศึกษาดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วก็ตาม แต่มาตรการดังกล่าวยังคงมีข้อจำกัดบางประการที่ ทำให้การปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยังไม่มีประสิทธิภาพและยังไม่ครอบคลุมถึงบุคคลที่ เกี่ยวข้องในขบวนการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ เช่น ผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงบุคคล ไกล่ลี้ชิดนักศึกษาที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสถาบันการศึกษา ในลำดับถัดไปจะเป็นการ วิเคราะห์ถึงความเหมาะสมและความจำเป็นที่จะนำมาตรการทางกฎหมายอาญามาใช้ในการป้องกัน และปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์สำหรับประเทศไทย โดยจะนำแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษาไว้ใน บทที่ 2 รวมถึงแนวทางการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาของต่างประเทศในบทที่ 3 มาใช้ ประกอบการวิเคราะห์

4.2.1 ความเหมาะสมในการกำหนดเป็นความผิดอาญา

เมื่อกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล การจะบัญญัติให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาจึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ควบคุมการบัญญัติกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติให้มีความเหมาะสม การจะพิจารณาว่าควรมีกฎหมายกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือไม่ จึงต้องใช้หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดอาญาทั้ง 5 ประการ ตามที่ได้ศึกษาไว้ในบทที่ 2 ตอนท้าย กล่าวคือ

- 1) การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่น่าตำหนิ
- 2) การกระทำนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 3) การปราบปรามโดยใช้กฎหมายอาญาลงโทษจะไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อสังคม มากไปกว่าผลร้ายจากการกระทำนั้นเอง
- 4) การกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาต้องพิสูจน์ได้ว่าไม่เป็นการ ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเกินความจำเป็น
- 5) ไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่าการใช้มาตรการทางอาญาแล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1.1 การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่น่าตำหนิ

การพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่น่าตำหนิ ต้องพิจารณา จากการกระทำดังกล่าวว่าฝ่าฝืนคุณธรรมทางกฎหมายหรือไม่ และผู้กระทำได้รู้ว่าการฝ่าฝืน คุณธรรมทางกฎหมายหรือไม่

คุณธรรมทางกฎหมาย คือ คุณค่าที่จำเป็นที่เป็นพื้นฐานของการอยู่ ร่วมกันของมนุษย์ เช่น ชีวิต ความปลอดภัยของร่างกาย กรรมสิทธิ์ อันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่ เป็นส่วนบุคคล และอีกประเภทหนึ่งคือคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม การจะกำหนดความผิด อาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงต้องพิจารณาว่าคุณธรรมทางกฎหมายในกรณีนี้คืออะไร เมื่อการ จัดการศึกษาถือเป็นภารกิจลำดับรองประการหนึ่งของรัฐที่เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา มนุษย์ จุดเริ่มต้นที่สำคัญแห่งความเจริญก้าวหน้าของรัฐก็คือการที่ประชาชนได้รับการศึกษาที่มี คุณภาพและทั่วถึง และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างสรรค์สิ่ง ใหม่ ๆ ในทุกศาสตร์ และดำรงชีวิตในสังคมอย่างพลเมืองที่มีคุณภาพ ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึง

เป็นความจำเป็นที่รัฐต้องดำเนินการ¹⁶ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการและสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานแก่คนในสังคม สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาไว้ 3 ด้าน¹⁷ คือ

1). มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต กล่าวคือ บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและยอมรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก

2). มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา กล่าวคือ มีการบริหารจัดการ การอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3). มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ การแสวงหา การสร้างและการจัดการความรู้ตามแนวทาง/หลักการอันนำไปสู่สังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

ดังนั้น คุณค่าของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาประการสำคัญจึงอยู่ที่ การศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ซึ่งจะเสริมสร้างให้นักศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านกระบวนการจัดทำวิทยานิพนธ์ แต่เมื่อมีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เกิดขึ้นย่อมทำให้คุณค่าและมาตรฐานการศึกษาถูกทำลายไป กล่าวคือ การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ทำให้นักศึกษาไม่เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของหลักสูตร อีกทั้งยังก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อนักศึกษาอื่นในหลักสูตรการศึกษาเดียวกัน รวมทั้งยังมีผลต่อมาตรฐานการออกวุฒิการศึกษาของสถาบันการศึกษา ซึ่งส่งผลให้คุณภาพการศึกษาลดลงและไม่มีมาตรฐาน ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องคุ้มครองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่เป็นส่วนรวม กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายในกรณีนี้ คือ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

เมื่อผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์รู้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายคือคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา แต่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์กลับฝ่าฝืนและทำลายคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

¹⁶ สุรพล นิติไกรพจน์, กฤตินี ดึงแก้ว, มหาวิทยาลัยไทย: พัฒนาการ มหาวิทยาลัยในกำกับและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงาน, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559), น. 51-52.

¹⁷ โปรดดู ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 7 สิงหาคม 2549

ของรัฐด้วยการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ให้นักศึกษา การกระทำดังกล่าวจึงถือเป็นการกระทำที่น่าตำหนิ

4.2.1.2 การกระทำนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

การกระทำใด ๆ ของบุคคลเป็นการส่วนตัวแต่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนโดยรวม การกระทำนั้นย่อมขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

แม้ว่าการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ระหว่างผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์และนักศึกษาจะเป็นนิติสัมพันธ์ที่สมประโยชน์แก่บุคคลทั้งสองฝ่ายก็ตาม กล่าวคือ ฝ่ายผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นค่าจ้าง ในขณะที่นักศึกษาได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นผลงานวิทยานิพนธ์สำเร็จรูปที่สามารถนำไปยื่นส่งสถาบันการศึกษาได้ หรือแม้ในกรณีที่ผู้รับทำวิทยานิพนธ์เป็นเพื่อน บุคคลคนในครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิดของนักศึกษาที่ตกลงยินยอมรับทำวิทยานิพนธ์ให้โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนก็ตาม ทั้งสองลักษณะการกระทำดังกล่าวแม้จะไม่มีฝ่ายใดที่รู้สึกว่าได้เสียผลประโยชน์หรือได้รับความเสียหาย แต่ในขณะเดียวกันกลับพบว่าการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างร้ายแรงในหลายด้าน ทั้งต่อตัวนักศึกษาผู้ว่าจ้างที่ไม่ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างนักศึกษาอื่นในหลักสูตรเดียวกันที่ได้ทำวิทยานิพนธ์ด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งผลลัพธ์สุดท้ายนักศึกษาที่ว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์กลับได้วุฒิจากการศึกษาเช่นเดียวกัน และยังส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาที่ออกวุฒิการศึกษาด้วย นอกจากนี้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยังก่อให้เกิดผลกระทบในด้านตลาดแรงงานที่ผู้จ้างงานจะได้รับพนักงานที่ไม่มีความรู้ความสามารถแท้จริงในการปฏิบัติงานตามวุฒิการศึกษาที่ได้รับ และท้ายที่สุดแล้วยังเป็นการสะท้อนถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของประเทศเพราะการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ทำให้ความน่าเชื่อถือด้านการศึกษาของประเทศลดลงและยังส่งผลให้รัฐขาดแคลนแรงงานในการพัฒนาประเทศด้วย

เมื่อการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างไปยังบุคคลอื่นในสังคม ระบบการศึกษาของประเทศ รวมถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติจากการขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพ การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

4.2.1.3 การปราบปรามโดยใช้กฎหมายอาญาลงโทษจะไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อสังคมมากไปกว่าผลร้ายจากการกระทำนั้นเอง

หากมาตรการทางกฎหมายอาญาที่ถูกนำมาใช้เพื่อควบคุมคุณภาพของสังคมกลับก่อให้เกิดปัญหาหรือผลเสียหายต่อสังคมมากกว่าการปล่อยให้มีการกระทำนั้นต่อไป

โดยไม่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด การกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญาจึงไม่ใช่แนวทางที่เหมาะสม ในทางกลับกันหากการใช้มาตรการทางอาญาไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สังคม หรือก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สังคมน้อยกว่าการปล่อยให้มีการกระทำนั้นต่อไป การกระทำนั้นย่อมต้องด้วยหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดอาญา

เมื่อมีการออกกฎหมายอาญาเพื่อปราบปรามผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ขึ้น ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ย่อมเกิดความเกรงกลัวว่าจะถูกดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย การโฆษณาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ สถานประกอบการที่เคยจัดตั้งอย่างเปิดเผยย่อมลดลงซึ่งทำให้นักศึกษาผู้ประสงค์จะจ้างทำวิทยานิพนธ์ไม่อาจทราบได้ว่ามีผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์รายใดให้บริการ ส่งผลให้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์มีแนวโน้มลดลง แต่ในขณะเดียวกันในกรณีของธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ การปราบปรามจะส่งผลให้ราคาค่าบริการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์มีอัตราที่สูงขึ้นเพราะผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งถูกผลักดันให้กลายเป็นผู้กระทำธุรกิจผิดกฎหมายมีความเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดี อีกทั้งยังกลับกลายเป็นการสร้างกำไรให้แก่ฝ่ายผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์และยังทำให้ธุรกิจประเภทนี้ยังคงมีอยู่ในสังคม นอกจากนี้เมื่อค่าบริการมีอัตราที่สูงขึ้นแต่ฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างยังคงมีความต้องการว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์อยู่ยังอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างกระทำความผิดกฎหมายอื่นเพื่อให้ได้เงินที่เพียงพอแก่การชำระค่าบริการจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้

อย่างไรก็ตาม หากปล่อยให้มีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ต่อไปโดยไม่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิดย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษาของรัฐเพราะทำให้ขาดคุณภาพและไม่มีมาตรฐาน โดยเหตุที่การศึกษาถือเป็นสิ่งที่คนในสังคมใช้เป็นตัวชี้วัดสถานะและความสามารถของบุคคลในสังคมประการหนึ่ง หากระบบการศึกษาขาดความน่าเชื่อถือเพราะคนในสังคมบิดเบือนความสามารถทางวิชาการที่แท้จริงของตนได้ ย่อมทำให้ท้ายที่สุดแล้วระบบการศึกษาของรัฐไม่มีคุณค่าต่อคนในสังคมอีกต่อไป

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบต่อสังคมที่อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการออกกฎหมายเพื่อปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่มีการออกกฎหมายข้างต้นแล้ว การออกกฎหมายเพื่อปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ย่อมก่อให้เกิดผลร้ายต่อสังคมน้อยกว่าการปล่อยให้มีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

4.2.1.4 การกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาต้องพิสูจน์ได้ว่าไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเกินความจำเป็น

แม้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะก่อให้เกิดผลร้ายต่อสังคมในวงกว้างก็ตาม แต่การจะกำหนดให้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นความผิดอาญาจะต้องพิสูจน์ให้เห็นได้ว่ารัฐไม่ได้รุกรานสิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเกินความจำเป็น

เมื่อโทษทางอาญาที่เกิดขึ้นมาพร้อมการกำหนดความผิดอาญาก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เช่น โทษจำคุกย่อมเป็นการละเมิดต่อเสรีภาพในการเคลื่อนไหวร่างกายของบุคคล โทษปรับย่อมเป็นการละเมิดต่อสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล นอกจากนี้การกำหนดความผิดอาญาใด ๆ ขึ้นใหม่ยังอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในทางอื่นในกรณีของการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับเสรีภาพในการประกอบอาชีพและเสรีภาพในทางวิชาการ ดังนี้

เมื่อธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นการประกอบอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 40 ดังนั้น การออกกฎหมายกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงกระทบต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพของกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขการจำกัดเสรีภาพดังกล่าวไว้หลายประการโดยประการหนึ่งคือ “เพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น” ซึ่งหมายความถึงการตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่ผู้ดำเนินการการนั้น ๆ โดยความต้องการส่วนรวมดังกล่าวเป็นภารกิจของรัฐที่จะต้องดำเนินการ เมื่อการศึกษาถึงเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจรัฐที่มีขึ้นเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ประกอบกับธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการศึกษาของรัฐดังที่ได้กล่าวไว้ในข้อพิจารณาข้างต้น การกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงไม่ได้รับรองเสรีภาพของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เกินความจำเป็น

นอกจากนี้ในกรณีของเสรีภาพทางวิชาการซึ่งถือเป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 34 วรรคสอง ให้การรับรองและคุ้มครองแก่นักศึกษา อาจารย์ และมหาวิทยาลัย ที่มีอิสระในการค้นคว้าหาข้อมูลทางวิชาการโดยไม่ถูกปิดกั้นหรือขัดขวางจากรัฐได้ อย่างไรก็ดี การกระทำของนักศึกษาที่ว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำวิทยานิพนธ์แทนตนนั้น ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการค้นคว้าทางวิชาการเพื่อยกระดับความรู้ความสามารถของตนเอง หากแต่เป็นการหลอกลวงความรู้ความสามารถของตนกับมหาวิทยาลัยและบุคคลอื่นในสังคม รวมถึงฝ่ายผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ก็ไม่อาจอ้างความคุ้มครองตามเสรีภาพทางวิชาการได้เช่นกัน เพราะผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไม่ถือเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญในกรณีนี้ อีกทั้งงานเขียนดังกล่าวไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นงานเขียนทางวิชาการ ทั้งนี้เทียบเคียงกับแนวคำวินิจฉัยในคดี *The People of the State of New York v. John MAGEE (1979)* ของประเทศสหรัฐอเมริกา¹⁸ ซึ่งจำเลยผู้รับจ้างทำผลงานวิชาการแทนนักศึกษาได้อ้างว่างานเขียนของตนได้รับความคุ้มครองตาม

¹⁸ ดูรายละเอียดคดีได้ในหัวข้อ 3.1.2 ตัวอย่างการดำเนินคดี ประเทศสหรัฐอเมริกา

รัฐธรรมนูญ (First Amendment) เกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนโดยไม่ถูกแทรกแซงหรือจำกัดโดยรัฐ ซึ่งศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นงานเขียนที่มีขึ้นเพื่อการฉ้อฉลและไม่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการจึงไม่ถือเป็นงานเขียนที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด การกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงไม่ถือเป็นการละเมิดเสรีภาพทางวิชาการต่อผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์

4.2.1.5 ไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่าการใช้มาตรการทางอาญาแล้ว

เมื่อพิจารณามาตรการป้องกันและปราบปรามการจ้างทำวิทยานิพนธ์ในปัจจุบัน แม้จะมีมาตรการทางกฎหมายปกครองหรือการลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษา อาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ และการลงโทษทางวินัยแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์แล้วก็ตาม แต่พบว่ายังไม่สามารถยับยั้งการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ เนื่องจากการลงโทษทางวินัยมีข้อจำกัดเฉพาะอาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และนักศึกษาเท่านั้น หากผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นบุคคลทั่วไปย่อมไม่อาจใช้มาตรการลงโทษทางวินัยได้

นอกจากนี้แม้จะมีมาตรการทางกฎหมายแพ่งในเรื่องละเมิดเข้ามาเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ก็ตาม แต่เนื่องจากความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ใช่ค่าเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ของบุคคลซึ่งจะทำให้หาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความเสียหายและค่าเสียหายเป็นไปได้ง่าย หากแต่ความเสียหายในกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นความเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงิน ได้แก่ ความเสียหายต่อชื่อเสียง การไม่ได้รับความเป็นธรรม ค่าเสียเวลาและโอกาสในการรับคนเข้าทำงาน เป็นต้น ซึ่งการพิสูจน์ถึงความเสียหายและค่าเสียหายดังกล่าวเป็นไปได้ยาก อีกทั้งในการดำเนินคดีแพ่งผู้ได้รับความเสียหายแต่ละรายมีภาระต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้มาตรการทางแพ่งไม่ถูกนำมาใช้เพื่อปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

ในขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาถึงมาตรการทางกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับในปัจจุบันก็ไม่พบว่ามีข้อกำหนดความผิดในกฎหมายใดที่สามารถนำมาปรับใช้กับกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นความผิดฐานปลอมเอกสาร ฉ้อโกง หรืออั้งยี่ ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546

ประกอบกับมาตรการทางอื่นที่ไม่ใช่ทางกฎหมาย เช่น การถอดถอนวิทยานิพนธ์ การรายงานความก้าวหน้า และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ยังเป็นเพียงมาตรการที่กระทำต่อฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์เพียงฝ่ายเดียวซึ่งไม่มีผลบังคับแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์อีกฝ่ายหนึ่งด้วย จึงทำให้การแก้ปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยังไม่ครอบคลุมและไม่มี

ประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการโฆษณารับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่ปรากฏอย่างแพร่หลายในบริเวณสถานศึกษาหรือในสื่อออนไลน์ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกขณะ

ด้วยเหตุดังกล่าวการนำมาตรการอาญาซึ่งถือเป็นมาตรการสุดท้าย (ultima ratio) มาใช้บังคับโดยการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงเป็นมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์แล้ว

ตามเหตุผลที่ได้พิจารณาจากหลักเกณฑ์ทั้ง 5 ประการข้างต้น เมื่อการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นการกระทำที่น่าตำหนิและขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมถึงการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะก่อให้เกิดผลร้ายต่อสังคมน้อยกว่าผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไม่ถือเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเกินความจำเป็น และในประการสุดท้ายคือไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้เท่ามาตรการทางอาญาแล้ว จึงมีความเหมาะสมและความจำเป็นที่จะมีกฎหมายกำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ สำหรับแนวทางที่จะใช้ในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาจะได้พิจารณาในหัวข้อถัดไป

4.2.2 แนวทางการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา

สำหรับการกำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในระดับอุดมศึกษาของไทย จะพิจารณาจากสภาพปัญหา รูปแบบ และวิธีการที่เกิดขึ้นในสังคมรวมถึงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับแนวทางการกำหนดความผิดของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ที่ได้ศึกษาในบทที่ 3 โดยจะแยกประเด็นในการพิจารณาเป็น 5 ประเด็น คือ องค์ประกอบความผิด เหตุยกเว้นโทษ การกำหนดความผิดแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้าง การกำหนดโทษ และผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ดังนี้

4.2.2.1 องค์ประกอบความผิด

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ องค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน

(1) องค์ประกอบภายนอก

1). ผู้กระทำ

ในการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ผู้กระทำผิดอาจเป็นได้ทั้งนักศึกษา อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนบุคคลทั่วไป การกำหนดตัวผู้กระทำผิดจึงควรใช้คำว่า “ผู้ใด” เพื่อให้ครอบคลุมถึงบุคคลทุกคนเป็นการทั่วไปโดยไม่ได้เจาะจงหรือจำกัดคุณสมบัติใดเป็นการเฉพาะ

นอกจากบุคคลธรรมดา (Natural person) ที่อาจเป็นผู้กระทำผิดได้ แล้ว การกำหนดความผิดของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการของประเทศสหรัฐอเมริกาบางมลรัฐ¹⁹ และประเทศนิวซีแลนด์ยังกำหนดให้คำว่า “ผู้ใด” หมายความรวมถึงนิติบุคคล (legal person) ด้วย จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย แม้ว่าการรับจ้างทำงานวิทยานิพนธ์ส่วนมากจะยังเป็นการดำเนินการส่วนบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลเหมือนอย่างกรณีธุรกิจรับจ้างทำงานวิชาการของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ที่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทอย่างเป็นทางการเป็นกิจจะลักษณะก็ตาม แต่การจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อประกอบกิจการดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้อีกหรืออาจมีกรณีการให้บริการแฝงในนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการอื่นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความช่วยเหลือกับการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ เช่น สถาบันกวดวิชา สถาบันรับแปลภาษา บริษัทรับจัดทำเว็บไซต์หรือเขียนโปรแกรม เป็นต้น จึงควรกำหนดให้นิติบุคคลต้องรับผิดในกรณีนี้ด้วย ทั้งนี้ แม้ว่าการกำหนดความผิดอาญาแก่นิติบุคคลของไทยจะยังคงมีข้อถกเถียงทางวิชาการว่านิติบุคคลมีความรับผิดทางอาญาได้หรือไม่ อย่างไรก็ตามนักวิชาการต่างเห็นตรงกันในหลักกฎหมายว่า นิติบุคคลไม่ต้องมีความรับผิดทางอาญาเป็นการทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา แต่นิติบุคคลจะต้องมีความรับผิดทางอาญาที่ต่อเมื่อได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นิติบุคคลต้องมีความรับผิดเท่านั้น²⁰ ซึ่งสวนทางกับการตีความของศาลโดยเฉพาะในกรณีความผิดที่กฎหมายไม่ได้กำหนดความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลไว้โดยตรง โดยกำหนดตัวบุคคลผู้ต้องรับผิดทางอาญาว่า “ผู้ใด” ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึงบุคคลธรรมดาเท่านั้น แต่ศาลวินิจฉัยลงโทษนิติบุคคลด้วย²¹ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบัญญัติกฎหมายและป้องกันไม่ให้เกิด

¹⁹ ได้แก่ มลรัฐแคลิฟอร์เนีย (CA Educ Code § 664005) โคโลราโด (CO Rev Stat § 23-4-102(1)) ฟลอริดา (FL Stat § 877.17) นอร์ทแคโรไลนา (NC Gen Stat § 14-118.2) ออริกอน (OR Rev Stat § 165.114 (7)(b)) เวอร์จิเนีย (VA Code § 18.2-506(a)) และวอชิงตัน (WA Rev Code § 28B.10.582(1))

²⁰ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553), น. 74.

²¹ เช่น ในความผิดฐานเลียนเครื่องหมายการค้า ปลอมเครื่องหมายการค้า ปลอมเอกสาร ขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน และฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา รวมทั้งตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ด้วย เช่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือสุขภาพแห่งสาธารณชน พ.ศ. 2471 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 รวมทั้งเคยมีการ

ปัญหาด้านการตีความ จึงควรระบุอย่างชัดเจนว่าความผิดกรณีนี้ครอบคลุมถึงผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคลด้วย

เมื่อมีการกำหนดความผิดอาญาแก่นิติบุคคลย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องพิจารณาถึงความรับผิดของผู้บริหารนิติบุคคล เพราะเจตนาของนิติบุคคลย่อมแสดงออกได้จากผู้บริหารนิติบุคคล ซึ่งกฎหมายของประเทศนิวซีแลนด์ได้วางเงื่อนไขความรับผิดของผู้บริหารนิติบุคคลไว้ในมาตรา 292B ว่าอาจต้องรับผิดด้วยหากผู้นั้นยินยอมอนุมัติให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวหรือรู้ว่าการกระทำความผิดได้เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นแต่ไม่ดำเนินการป้องกันอย่างสมควรสำหรับประเทศไทยเดิมมีบทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดแก่ผู้บริหารนิติบุคคลโดยอาศัยความเชื่อมโยงกับความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลในรูปแบบบทสันนิษฐาน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ (1) บทบัญญัติที่ให้ผู้บริหารนิติบุคคลรับผิดโดยโจทก์ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าผู้บริหารนั้นมีส่วนผิดด้วย (2) บทบัญญัติที่ให้ผู้บริหารนิติบุคคลรับผิดโดยบทสันนิษฐานแต่อาจหลุดพ้นความรับผิดอาญาได้หากพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำนั้น และ (3) บทบัญญัติที่ให้ผู้บริหารนิติบุคคลรับผิดโดยไม่มีข้อแก้ตัว²² โดยการบัญญัติความรับผิดประเภทแรกเท่านั้นที่อาศัยหลัก “การกระทำ” และเป็นการลงโทษเฉพาะตัวผู้กระทำความผิด และยังสอดคล้องกับหลักความรับผิดในการกระทำของตนเอง (Personal liability) และหลักสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of Innocence)²³ ต่อมาเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2560 มีการประกาศแก้ไขบทบัญญัติที่ได้กำหนดบทสันนิษฐานความรับผิดของผู้บริหารนิติบุคคลในประเภทที่สองและประเภทสามให้เป็นแนวทางตามประเภทแรก²⁴ ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดความผิดแก่ผู้บริหารนิติบุคคลกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวและเป็นไปในแนวทางเดียวกับการกำหนดความผิดตามกฎหมายประเทศนิวซีแลนด์ จึงควรกำหนดความรับผิดแก่ผู้บริหารนิติบุคคลให้เป็นไปตามรูปแบบของประเภทแรกที่ให้โจทก์มีภาระการพิสูจน์ว่าผู้บริหารนิติบุคคลมีส่วนผิดโดยตัวเองอยู่ด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ

ให้นิติบุคคลมีความรับผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 เป็นต้น โปรดดู เฝิงอ้วง, น. 67-68.

²² โปรดดู นรเศรษฐ์ สว่างแจ้ง, “ความรับผิดทางอาญาของผู้บริหารนิติบุคคล: ศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายไทย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556), น. 68-72.

²³ เฝิงอ้วง, น. 256.

²⁴ โปรดดู พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. 2560

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิด ให้พิจารณาความรับผิดชอบของนิติบุคคลและผู้บริหารนิติบุคคล แยกจากกัน

2). การกระทำ

ก. ลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิด

เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบของการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในประเทศไทยจะพบว่ามีทั้งกรณีการรับจ้างเขียนงานรายบุคคล การประมูลงานออนไลน์ การจัดให้มีคลังข้อมูลงานวิชาการออนไลน์ รวมไปถึงการโฆษณาว่ามีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไม่ว่าจะเป็นการตีพิมพ์ภาคใกล้บริเวณสถาบันการศึกษาหรือประชาสัมพันธ์ตามช่องทางในสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้มีบุคคลที่เกี่ยวข้องและทำหน้าที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นผู้เขียนผลงานวิชาการเองโดยตรงให้แก่นักศึกษา ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่ไม่ได้ทำผลงานทางวิชาการด้วยตนเองแต่ไปว่าจ้างบุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำอีกทอดหนึ่ง ผู้ขายหรือจัดให้มีคลังข้อมูลงานวิชาสำเร็จรูป รวมไปถึงผู้โฆษณาประชาสัมพันธ์ว่ามีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

ในการกำหนดลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดจึงมีความจำเป็นต้องใช้ถ้อยคำที่ครอบคลุมถึงลักษณะการกระทำดังกล่าวในข้างต้น โดยเมื่อพิจารณาการกำหนดความผิดของประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าในแต่ละมลรัฐได้กำหนดลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดโดยใช้คำที่หลากหลาย ซึ่งสามารถจัดเป็นกลุ่มได้ 2 ประเภท คือ

1. การจัดให้มี ได้แก่ การจัดเตรียม เสนอที่จะจัดเตรียม ทำให้มีการจัดเตรียม พยายามจัดเตรียม ชวนบุคคลอื่นให้จัดเตรียม ผลิต ขายหรือเสนอขายให้แก่บุคคลอื่น ขายหรือเสนอขายให้แก่บุคคลที่จะนำไปขายหรือเสนอขายแก่นักศึกษาอีกทอดหนึ่ง ดำเนินการหรือให้ความช่วยเหลือในการขาย ส่งต่อหรือครอบครองเพื่อขายหรือเพื่อส่งต่อ และ
2. การทำให้แพร่หลาย ได้แก่ การโฆษณาเพื่อขาย การเผยแพร่การให้บริการ

ในขณะที่ประเทศนิวซีแลนด์ได้กำหนดลักษณะการกระทำไว้ 3 ลักษณะ คือ (1) การจัดให้มีบริการที่ฉ้อฉล (2) การโฆษณาบริการที่ฉ้อฉล และ (3) การเผยแพร่โฆษณาบริการที่ฉ้อฉล โดยการบริการที่ฉ้อฉล (Cheating services) ที่เกี่ยวข้องกับการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ คือ การทำให้เสร็จซึ่งผลงานทางวิชาการหรืองานอื่นใดที่นักศึกษาจะต้องทำให้เสร็จในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม และการจัดให้มีหรือจัดเตรียมซึ่งผลงานทางวิชาการที่นักศึกษาจะต้องทำให้เสร็จในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการฝึกอบรม

จากบทบัญญัติของทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์จะพบว่าการจัดกลุ่มลักษณะการกระทำผิดเป็นแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ การจัดให้มี

ผลงานทางวิชาการ และการเผยแพร่การให้บริการ ซึ่งมีความครอบคลุมกับรูปแบบการกระทำผิดในข้างต้น ดังนั้น ในกรณีของประเทศไทยจึงควรกำหนดลักษณะการกระทำผิดเป็น 2 กลุ่มเช่นกัน คือ

1. จัดทำ รับจัดทำ จัดให้มี
2. โฆษณาด้วยวิธีใด ๆ ว่ามีการจัดทำ รับจัดทำ หรือจัดให้มี

โดยคำว่า “จัดทำ” กำหนดขึ้นเพื่อเอาผิดแก่ถึงผู้ที่ลงมือทำวิทยานิพนธ์แทนนักศึกษา ในขณะที่คำว่า “รับจัดทำ” กำหนดขึ้นเพื่อเอาผิดแก่บุคคลที่รับว่าจ้างจากนักศึกษาโดยตรงแต่ไม่ใช่ผู้ที่ลงมือทำวิทยานิพนธ์ ส่วนคำว่า “จัดให้มี” นั้นเพื่อเอาผิดแก่บุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ลงมือทำวิทยานิพนธ์โดยตรงแต่ได้แสวงหาวิทยานิพนธ์สำเร็จรูปให้แก่นักศึกษาได้ นอกจากนี้ยังควรกำหนดให้ “การโฆษณา” เป็นการกระทำที่เป็นความผิดด้วยเช่นกัน เนื่องจากการโฆษณาก่อให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลการบริการที่เป็นความผิดให้ออกสู่สาธารณะในวงกว้าง อีกทั้งในปัจจุบันมีการโฆษณาผ่านทางสื่อออนไลน์ยังเป็นการเปิดโอกาสให้มีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์กันอย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น หากกำหนดให้การโฆษณาก่อให้เกิดความผิดขึ้นแล้วย่อมสามารถปิดกั้นช่องทางการติดต่อว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนักศึกษาและผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้เป็นอย่างมาก

ข. ลักษณะของผลงานทางวิชาการที่กระทำแล้วเป็นความผิด

สำหรับประเภทของผลงานทางวิชาการที่กระทำแล้วเป็นความผิดเนื่องจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษาครอบคลุมถึงคุณวุฒิการศึกษาทั้ง 6 ระดับ กล่าวคือ อนุปริญญา ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และปริญญาเอก ผลงานทางวิชาการที่นักศึกษาจะต้องจัดทำตามหลักสูตรการศึกษาจึงมีทั้งรายงานระหว่างภาคเรียน งานวิจัย โครงการงาน สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ ซึ่งในการศึกษาแต่ละระดับและแต่ละสาขาอาจใช้ชื่อเรียกผลงานทางวิชาการที่แตกต่างกันไป โดยที่ผลงานทางวิชาการเหล่านี้มีผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ให้บริการทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ และไม่ใช่เฉพาะงานสายสังคมศาสตร์ที่ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารเท่านั้นที่มีการรับจ้างทำแต่ยังพบว่ามี การรับจ้างเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือโปรเจกต์ด้วย

เมื่อพิจารณากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาแต่ละมลรัฐได้กำหนดประเภทผลงานทางวิชาการในสถาบันการศึกษาที่กระทำแล้วเป็นความผิดไว้โดยสามารถจัดเป็นกลุ่มได้ คือ (1) งานเขียน เช่น รายงานประจำภาคเรียน วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เรียงความ รายงาน หรืองานเขียนใด (2) งานบันทึก (3) งานภาพ (4) งานศิลปะ หรือ (5) งานที่ได้รับมอบหมายอื่นใดในสถาบันการศึกษาซึ่งแบ่งได้ 2 ระดับตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐ คือ (1) ระดับอุดมศึกษา เช่น วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันอื่นในระดับอุดมศึกษา (2) สถาบันการศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน วิทยาลัยเฉพาะด้าน สถาบันทางการศึกษา หรือสถาบันที่ออกไปประกาศนียบัตรหรือ

ใบรับรอง ส่วนประเทศนิวซีแลนด์กำหนดว่า เป็นงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายหรืองานอื่นใดที่นักศึกษาต้องให้แล้วเสร็จในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือการอบรม ซึ่งหลักสูตรและการอบรมอาจจัดขึ้นโดยสถาบันการศึกษาใด ๆ สถาบันฝึกอบรมของรัฐบาล สถาบันที่ได้รับการจดทะเบียนเกี่ยวเนื่องกับโรงเรียน หน่วยงานที่จัดให้มีการอบรม หรือหน่วยงานอื่นใด โดยไม่ได้แจกแจงรายละเอียดประเภทของงานอย่างกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกาเพียงกำหนดเป็นลักษณะของงานว่าเป็นงานที่ต้องทำให้ในฐานะส่วนหนึ่งของหลักสูตร ซึ่งจะทำให้ครอบคลุมแก่งานทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นงานเขียน งานบันทึก งานภาพ

ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดความผิดครอบคลุมในงานทุกประเภทที่จำเป็นต่อการพิจารณาผลการเรียนหรือวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ และอาจมีการรับจ้างทำให้เกิดขึ้น จึงควรกำหนดเป็นเพียงลักษณะของผลงานทางวิชาการให้สามารถปรับใช้และตีความได้ไม่ว่าจะเป็นงานประเภทใดหรือใช้ชื่อเรียกว่าอะไรตามกฎหมายของประเทศนิวซีแลนด์ และเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนเมื่อต้องกล่าวถึงลักษณะของผลงานทางวิชาการในบทบัญญัติของกฎหมายจึงควรกำหนดเป็นคำนิยามของคำว่า “ผลงานทางวิชาการ” ตามแบบกฎหมายของมลรัฐออริกอน เพนซิลเวเนีย และเทกซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา²⁵ โดยให้หมายความถึงงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายหรือต้องจัดทำตามหลักสูตรการศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาผลการเรียนหรือวุฒิการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

ค. ปริมาณหรือขนาดของผลงานทางวิชาการที่กระทำแล้วเป็นความผิด

เนื่องจากการจัดทำวิทยานิพนธ์มีกระบวนการในหลายขั้นตอน เช่น การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอาจเริ่มตั้งแต่กระบวนการคิดเพื่อวางเค้าโครง การสำรวจการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล จนนำมาสู่การสรุปผลและเสนอแนะ นักศึกษาจึงอาจให้บุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำให้ทั้งหมดทุกขั้นตอนหรือในบางขั้นตอน ซึ่งในกรณีของการจัดทำให้ทั้งหมดทุกขั้นตอนย่อมถือว่าได้กระทำความผิดแล้วอย่างชัดเจน แต่สำหรับกรณีที่ได้รับทำให้อาจมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าเป็นการกระทำผิดหรือไม่ และต้องทำในปริมาณเท่าใดหรือขนาดของงานที่สมควรเป็นเท่าใดที่จะถือว่าเป็นการกระทำผิด

ในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกามีบางมลรัฐเท่านั้นที่ได้กล่าวถึงปริมาณของงานไว้ว่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญต่อการได้หน่วยกิตหรือวุฒิ

²⁵ โปรตดู OR Rev Stat § 165.114(7)(a), 18 PA Cons Stat § 7324(a)(1), WA Rev Code § 28B.10.582(2)

การศึกษาย่อมถือว่ากระทำผิดแล้ว²⁶ ในขณะที่มลรัฐอื่น ๆ รวมถึงประเทศนิวซีแลนด์ไม่ได้กล่าวเน้นย้ำถึงปริมาณงานไว้ว่าจะต้องขนาดใดที่เป็นความผิด นอกจากนี้ยังไม่พบว่ามีแนวคำพิพากษาของศาลได้วินิจฉัยในประเด็นขนาดของงานที่ถือว่าเป็นสาระสำคัญไว้แต่อย่างใด

แม้จะไม่มีกรณีอธิบายว่าการทำงานให้บางส่วนที่เป็นสาระสำคัญต่อการได้หน่วยกิตหรือวุฒิการศึกษามีความหมายเพียงใด อย่างไรก็ตามในประเศสหรัฐอเมริกาได้มีการกำหนดถึงลักษณะของการกระทำที่ไม่เป็นความผิดไว้ แม้ว่าการกระทำเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการจัดทำผลงานทางวิชาการหรือมีส่วนที่ทำให้ผลงานทางวิชาการเสร็จสมบูรณ์ ได้แก่

1. การให้ความช่วยเหลือที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวผลงาน ได้แก่ การทวนวิชา การอบรมเกี่ยวกับการวิจัยหรือการเขียน โดยเรียกเก็บค่าบริการ

2. การให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องกับตัวผลงาน ได้แก่ การช่วยหาข้อมูล การให้บริการพิมพ์งาน ถอดความ รวบรวม ทำสำเนา หรือแก้ไขงาน โดยเรียกเก็บค่าบริการ และ

3. การขายหรือเสนอขายผลงานตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งในประเด็นเรื่องการขายผลงานตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ได้เคยมีคำวินิจฉัยในคดีระหว่าง *The People of the State of New York v. John MAGEE (1979)*²⁷ ที่จำเลยผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการให้การว่างานเขียนดังกล่าวถือเป็นงานประเภทเดียวกับสารานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง โดยศาลวินิจฉัยว่างานเขียนนี้มีขึ้นเพื่อการฉ้อฉลและไม่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการ เป็นงานที่เขียนไว้เพื่อนำไปยื่นส่งในฐานะงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีหรือปริญญาในลำดับสูงกว่า งานเขียนดังกล่าวจึงไม่เข้าข่ายยกเว้นความคุ้มครองแก่เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

จากลักษณะของการกระทำที่ไม่เป็นความผิดข้างต้นจึงทำให้ขอบเขตของปริมาณหรือขนาดของงานที่กระทำแล้วเป็นความผิดมีความชัดเจนมากขึ้น ว่าส่วนใดไม่ใช่สาระสำคัญต่อการได้หน่วยกิตหรือวุฒิการศึกษา กล่าวคือ หากเป็นการให้ความช่วยเหลือที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลงานอย่างการทวนวิชา การจัดอบรมให้ความรู้ การให้คำปรึกษาเพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการจัดทำผลงานทางวิชาการเองอีกครั้งหนึ่ง กรณีเหล่านี้ไม่ถือเป็นการตัดทักษะ

²⁶ ได้แก่ มลรัฐคอนเนตทิคัต อิลลินอยส์ นิวเจอร์ซีย์ ออริกอน เพนซิลเวเนีย และ วอชิงตัน โปรตดู CT Gen Stat § 53-392b(a), 110 ILL Comp Stat 5/1, NJ Rev Stat § 18A:2-3 12A, OR Rev Stat § 165.114(1), 18 PA Cons Stat § 7324(b) และ WA Rev Code § 28B.10.584

²⁷ ดูรายละเอียดคดีได้ในหัวข้อ 3.1.2 ตัวอย่างการดำเนินคดี ประเทศสหรัฐอเมริกา

การเรียนรู้ตามหลักสูตรของนักศึกษา แต่ยังเป็นภาระที่ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้ดี ยิ่งขึ้นไปอีกด้วย การกระทำเหล่านี้จึงไม่ใช่ส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่จะเป็นความผิด

สำหรับกรณีการให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวกับผลงานที่นักศึกษาต้องจัดทำโดยตรง เมื่อผลงานทางวิชาการมีขึ้นเพื่อใช้ประเมินความรู้ของนักศึกษา โดยที่แต่ละประเภทผลงานจะมีวัตถุประสงค์ในการวัดความรู้หรือมีจุดสำคัญในการตัดสินว่านักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ตามรายวิชาหรือหลักสูตรหรือไม่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละภาควิชาหรือสาขาโดยอาจเรียกได้ว่าเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญของผลงานนั้น การกระทำที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในจุดสำคัญของเนื้องานขึ้นนั้นและยังกระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมายซึ่งในที่นี้คือคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจึงต้องถือว่าเป็นความผิด ยกตัวอย่างในกรณีของการจัดทำงานวิจัยไม่ว่าจะเป็นเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ สาระสำคัญของงานขึ้นดังกล่าวคือกระบวนการคัดเลือกข้อมูล เพื่อนำมาคิดวิเคราะห์ อันนำมาสู่ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือใดก็ตามที่ถึงขนาดล้ำเส้นเข้ามาสู่ขั้นตอนการคัดเลือกข้อมูลและคิดวิเคราะห์ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่สถาบันการศึกษาจะใช้ประเมินความรู้ของนักศึกษาแล้ว แม้จะกระทำเพียงบางส่วนของงาน ก็ถือเป็นภาระที่ผิดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว ในทางกลับกันหากการให้ความช่วยเหลือใดไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกข้อมูลและการวิเคราะห์ เช่น การช่วยหาข้อมูลซึ่งนักศึกษายังต้องมาคัดเลือกข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง การแปลภาษา การพิมพ์หรือจัดรูปแบบการพิมพ์ เป็นต้น การกระทำเหล่านี้จึงไม่ใช่การกระทำผิดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ

กรณีงานวิจัยเชิงปริมาณที่ภายหลังจากเก็บข้อมูล เช่น ข้อมูลจากแบบสอบถาม มาแล้วจะต้องนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติซึ่งปัจจุบันมักจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ เช่น โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โปรแกรม SAS (Statistical Analysis System) หรือโปรแกรม BMDP (Biomedical Computer Program) เป็นต้น แทนการวิเคราะห์ด้วยมือ โดยผู้ใช้งานจะต้องเลือกรายการในโปรแกรมว่าจะให้วิเคราะห์ข้อมูลและแสดงผลมาในรูปแบบใด แล้วนำผลที่ได้มาแปลความหมายเพื่อตอบคำถามงานวิจัยต่อไป จึงต้องมาพิจารณาว่าในรายวิชาหรือหลักสูตรดังกล่าวต้องการวัดความรู้ของนักศึกษาในระดับใด กล่าวคือ ต้องการวัดความสามารถในแปลผลการวิเคราะห์ หรือความสามารถในการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ด้วย หากรายวิชาหรือหลักสูตรดังกล่าวไม่ได้ต้องการวัดความสามารถในการใช้โปรแกรมของนักศึกษาการใช้โปรแกรมช่วยวิเคราะห์แทนจึงเป็นการสร้างความแม่นยำของผลลัพธ์จากข้อมูลที่ได้รวบรวมมาให้เป็นค่าตัวเลขเท่านั้น หลังจากนั้นนักศึกษาจะต้องนำผลลัพธ์ที่ได้มาแปลข้อมูลและสรุปผลการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น ในกรณีที่นักศึกษาได้รวบรวมข้อมูลและกำหนดรายการหรือตัวแปรที่จะต้องใช่โปรแกรมวิเคราะห์ด้วยตนเองแล้วแต่เพียงให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญการใช้

โปรแกรมดำเนินการกรอกข้อมูลและตั้งค่ารายการโดยไม่ได้อาศัยความคิดและการวิเคราะห์ของผู้ใช้โปรแกรมเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ผลลัพธ์มา การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมดังกล่าวจึงยังเป็นเพียงการให้ความช่วยเหลือต่องานวิจัยเชิงปริมาณให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้นซึ่งยังไม่กระทบถึงสาระสำคัญของตัวงานวิจัยซึ่งนักศึกษาจะต้องนำผลลัพธ์มาแปลความหมายอีกขั้นตอนหนึ่ง การให้ความช่วยเหลือในส่วนนี้จึงยังไม่ถือเป็นการกระทำในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ เช่นเดียวกับกรณีการรับจ้างแจกและรวบรวมแบบสอบถาม รับจ้างคีย์ข้อมูล แต่หากถึงขนาดทำการออกแบบใบสอบถาม กำหนดรายการหรือตัวแปรของงานวิจัย รวมถึงการแปลข้อมูลจากโปรแกรมวิเคราะห์และนำมาสรุปผลแทนนักศึกษา ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ล้วนเป็นจุดชี้วัดความสามารถของนักศึกษาว่าสามารถคิดและวิเคราะห์ เช่นนี้ถือว่าการให้ความช่วยเหลือในส่วนนี้เป็นการกระทำผิดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว

กรณีของผลงานประเภทการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งการวัดผลการศึกษาก็พิจารณาจากความรู้ในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และความสามารถในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดเป็นผลงานที่เป็นรูปธรรมได้ การให้ความช่วยเหลือที่ถึงขนาดเขียน source code หรือชุดคำสั่งต้นฉบับเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ออกมาแม้จะกระทำเพียงบางส่วน แต่ส่วนดังกล่าวถือเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่จะใช้วัดความรู้ตามรายวิชาหรือหลักสูตรแล้ว การกระทำดังกล่าวจึงเป็นความผิด หากเป็นกรณีเดียวกันแต่เป็นการจ้างผู้อื่นทำกราฟฟิกหรือออกแบบรูปลักษณ์ให้มีความสวยงามโดยที่การวัดผลไม่ได้ดูที่ความสามารถในการออกแบบ เช่นนี้การทำงานกราฟฟิกให้จึงไม่ถือเป็นการกระทำผิดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของงาน

เนื่องจากการบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่กำกวม ไม่แน่นอน ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันว่ากฎหมายที่บัญญัติขึ้นจะตรงกับเจตจำนงของฝ่ายนิติบัญญัติอย่างแท้จริง และทั้งจะเป็นเครื่องมือป้องกันมิให้ศาลใช้กฎหมายตามใจชอบหรือตามอำเภอใจหรือตามความรู้สึกของตน²⁸ ดังนั้น เพื่อไม่ให้กระทบต่อเสรีภาพของบุคคลอื่นที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในลักษณะที่ไม่ได้กระทบต่อสาระสำคัญของวัดผลการศึกษา เช่น การทวนวิชา การหาข้อมูล การอบรมเกี่ยวกับการวิจัย การพิมพ์งาน ถอดความ รวบรวม ทำสำเนา หรือแก้ไขงาน จึงควรยกตัวอย่างประกอบเชิงอธิบายถึงงานที่ไม่ถือว่าเป็นสาระสำคัญไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายด้วย

²⁸ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2556),

ง. ขอบเขตการใช้กฎหมาย

เนื่องจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารมากขึ้นทำให้อาจมีกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์โดยที่ผู้รับทำวิทยานิพนธ์อยู่ต่างประเทศ หรืออีกกรณีหนึ่งคือผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์อยู่ในประเทศไทยแต่รับทำวิทยานิพนธ์ให้แก่บุคคลอื่นที่อยู่ต่างประเทศ จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าในการกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์กรณีนี้มีขอบเขตการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอย่างไรบ้าง

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีเพียงมลรัฐแมสซาชูเซตส์เท่านั้นที่กำหนดให้การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการครอบคลุมถึงสถาบันการศึกษาทุกแห่งไม่ว่าจะตั้งอยู่ที่ใดก็ตาม เป็นความผิดด้วย โดยที่มลรัฐแคลิฟอร์เนีย โคโลราโด คอนเนตทิคัต ฟลอริดา เพนซิลเวเนีย และเวอร์จิเนีย จำกัดเพียงสถาบันการศึกษาภายในมลรัฐตนเท่านั้น ส่วนมลรัฐอื่น ๆ และในประเทศนิวซีแลนด์ไม่ได้กล่าวถึงขอบเขตในส่วนนี้ อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าหากกำหนดให้ครอบคลุมเพียงสถาบันการศึกษาภายในมลรัฐของตนเท่านั้น ย่อมทำให้ผู้รับทำวิทยานิพนธ์อาจใช้ช่องว่างดังกล่าวเป็นข้ออ้างในการต่อสู้เพื่อให้หลุดพ้นความรับผิดได้ว่าการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการของตนไม่ได้กระทำเพื่อให้นักศึกษาไปใช้ยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาภายในมลรัฐนี้แต่เป็นของมลรัฐอื่น ซึ่งจะทำให้มีการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการอย่างแพร่หลายได้ในมลรัฐแม้จะมีกฎหมายกำหนดความผิดไว้แล้วก็ตาม

สำหรับประเทศไทยเมื่อพิจารณาคุณธรรมทางกฎหมายกรณีนี้มีขึ้นเพื่อคุ้มครองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการอุดมศึกษาซึ่งถือเป็นภารกิจหนึ่งของรัฐไม่ให้ถูกทำลายไปจากเหตุที่มีการจ้างทำวิทยานิพนธ์ขึ้น²⁹ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการอุดมศึกษาต่อไป แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้³⁰ ในการกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์นอกจากจะกำหนดเพื่อป้องกันการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพื่อนำไปใช้ยื่นส่งแก่สถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศอันเป็นการคุ้มครองมาตรฐานทางการศึกษาด้านคุณภาพของบัณฑิต

²⁹ โปรตดู หัวข้อ 4.2.1.1 ความเหมาะสมในการกำหนดเป็นความผิดอาญา

³⁰ โปรตดู ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 7 สิงหาคม 2549, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560, www.mua.go.th/users/bhes/catalog_h/StdEdu/LawBse/01.pdf.

แล้ว แต่หากกำหนดให้ครอบคลุมเพียงแค่สถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศแล้วปล่อยให้มีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่ไต่ส่งแก่สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศได้อย่างแพร่หลายในสังคม ย่อมแสดงให้เห็นว่าการจัดการการอุดมศึกษาของรัฐขาดความน่าเชื่อถือ รวมถึงทำให้บรรยากาศของสังคมแห่งการเรียนรู้ถูกทำลายลงไป ซึ่งกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการอุดมศึกษาในด้านการบริหารจัดการที่มีพันธกิจอย่างหนึ่งคือการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ รวมถึงด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ต้องมีการสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือเพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ด้วย ดังนั้น การคุ้มครองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในที่นี้จึงครอบคลุมถึงกรณีรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพื่อนำไปไต่ส่งต่อสถาบันการอุดมศึกษาของทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วย

เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับหลักในเรื่องขอบเขตของการใช้กฎหมายอาญา หากมีการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายไทยเกิดขึ้น การจะใช้กฎหมายอาญาของไทยลงโทษผู้กระทำความผิด ตามหลักแล้วกฎหมายไทยย่อมใช้ลงโทษแก่การกระทำผิดที่เกิดขึ้นในดินแดนของไทย ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติของผู้กระทำและสัญชาติของผู้เสียหาย ตาม “หลักดินแดน”³¹ เมื่อนำมาปรับกับกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งผู้รับจ้างอยู่ในราชอาณาจักรไทย ไม่ว่าจะมีความผิดใด และไม่ว่าจะเป็นการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของสถาบันการอุดมศึกษาของไทยหรือต่างประเทศก็ตาม ผู้กระทำดังกล่าวต้องรับโทษตามกฎหมายไทยแล้ว

นอกจากนี้ตามหลักดินแดนยังมีการขยายขอบเขตความรับผิดชอบไปถึงกรณีที่มีการกระทำความผิดบางส่วนนอกราชอาณาจักรและบางส่วนในราชอาณาจักรซึ่งถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 5 ด้วย³² โดยหากการกระทำผิดดังกล่าวมีการกระทำที่คาบเกี่ยวระหว่างในราชอาณาจักรและนอกราชอาณาจักร ก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำในราชอาณาจักรและต้องรับโทษตามกฎหมาย เมื่อนำมาปรับใช้กับกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งผู้รับจ้างอยู่นอกราชอาณาจักร แต่ได้ทำการติดต่อรับจ้างทำวิทยานิพนธ์กับนักศึกษาที่อยู่ในประเทศไทยไม่ว่าจะโดย

³¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลสยามพริ้นติ้ง, 2551), น. 81. โดยหลักดินแดนดังกล่าวถูกบัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 4 “ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ต้องรับโทษตามกฎหมาย . . .”

³² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 5 “ความผิดใดที่การกระทำแม้แต่ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักรก็ดี . . . ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร . . .”

วิธีการทางโทรศัพท์ อีเมล หรือช่องทางอื่นใด ย่อมถือว่าได้มีการกระทำบางส่วนในราชอาณาจักรและ ผู้กระทำต้องรับโทษตามกฎหมายไทย

อีกกรณีหนึ่งคือหากมีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เกิดขึ้นใน ต่างประเทศเพื่อใช้ยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาในต่างประเทศแต่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือ หากมีการจัดทำวิทยานิพนธ์ในต่างประเทศโดยคนต่างชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยที่วิทยานิพนธ์ ดังกล่าวจะถูกนำมาใช้ยื่นส่งต่อสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย จะสามารถลงโทษผู้กระทำผิดใน กรณีดังกล่าวนี้ได้หรือไม่ ในเรื่องขอบเขตการใช้กฎหมายอาญา นอกจาก “หลักดินแดน” แล้ว ประมวลกฎหมายอาญาได้มีข้อยกเว้นหลักดินแดนไว้ว่าการกระทำผิดนอกราชอาณาจักรบางความผิด ในศาลไทยมีอำนาจลงโทษได้ ทั้งนี้มีข้อยกเว้นอยู่ 2 ประเภท คือ ข้อยกเว้นเกี่ยวกับสภาพความผิด อันสมควรให้ศาลไทยลงโทษได้ และข้อยกเว้นเกี่ยวกับบุคคลที่กระทำความผิด³³ แม้ได้กระทำนอ กราชอาณาจักรและไม่ว่าจะโดยบุคคลสัญชาติใด หากเข้าข้อยกเว้นแล้วย่อมอยู่ในอำนาจศาลไทยที่จะ พิจารณาพิพากษาได้ สำหรับข้อยกเว้นเกี่ยวกับสภาพความผิด สามารถแยกออกเป็น 3 หลักย่อย คือ³⁴ (1) หลักป้องกันตนเอง โดยลักษณะความผิดที่ระบุเป็นความผิดที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่ง ราชอาณาจักร (2) หลักป้องกันทางเศรษฐกิจ เป็นความผิดซึ่งอาจทำให้เศรษฐกิจการเงินของประเทศ ปั่นป่วนได้ และ (3) หลักป้องกันสากล ซึ่งความผิดร้ายแรงที่เป็นภัยอันตรายต่อส่วนรวม เช่น การก่อ การร้าย การค้าประเวณีข้ามชาติ การชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ในทะเลหลวง โดยข้อยกเว้นเกี่ยวกับ สภาพความผิดดังกล่าวถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 7 หรือตามพระราชบัญญัติ โดยเฉพาะ เช่น การกำหนดความผิดแก่ผู้กระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้าม ชาติที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมใน องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 6³⁵ และฐานค้ำมนุษย์ที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักร

³³ หยุด แสงอุทัย, กฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 21 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), น. 22.

³⁴ ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 17 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559), น. 36-37.

³⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรม ข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 6 “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 5 นอกราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องรับ โทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 11³⁶ สำหรับข้อยกเว้นเกี่ยวกับบุคคลกระทำความผิด หรือ “หลักบุคคล”³⁷ เป็นการยืนยันหลักที่ว่า “กฎหมายของรัฐใดย่อมใช้บังคับและคุ้มครองบุคคลของรัฐนั้น ๆ” ดังนั้น จึงใช้บังคับกับคนไทยไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด เมื่อไปกระทำความผิดตามมาตรา 8(ก) และคุ้มครองคนไทยไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด นอกราชอาณาจักรเมื่อเป็นผู้เสียหายตามมาตรา 8(ข)³⁸ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องมีการร้องขอให้ลงโทษเสมอ อย่างไรก็ตาม หลักบุคคลนี้ได้คัดเลือกเฉพาะความผิดที่สำคัญและเป็นความผิดสากล กล่าวคือ ทุกประเทศต่างก็ถือว่าเป็นความผิดด้วยกันทั้งนั้น ถ้าเป็นความผิดอื่นนอกจากที่จำแนกไว้แล้ว ถ้ากระทำนอกราชอาณาจักรจะฟ้องร้องขอให้ศาลไทยลงโทษไม่ได้³⁹

เมื่อพิจารณากรณีรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งแม้จะเป็นปัญหาต่อวงการการศึกษาของหลาย ๆ ประเทศ แต่กลับพบว่าในปัจจุบันมีประเทศที่กำหนดเป็นความผิดอาญาเพียง 2 ประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์เท่านั้น การกระทำความผิดดังกล่าวจึงยังไม่ถึงขนาดเป็นความผิดสำคัญและเป็นสากลที่ทุกประเทศต่างถือว่าเป็นความผิด กล่าวคือ การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยังไม่ถึงขนาดเป็นภัยอันตรายต่อส่วนรวมในลักษณะเดียวกับการก่อการร้าย การค้าประเวณีข้ามชาติ หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ของผู้อื่น ด้วยเหตุดังกล่าวหากมีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เกิดขึ้นในต่างประเทศเพื่อใช้ยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาในต่างประเทศแต่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือ หากมีการจัดทำวิทยานิพนธ์ในต่างประเทศโดยคนต่างชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยที่วิทยานิพนธ์ดังกล่าวจะถูกนำมาใช้ยื่นส่งต่อสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของไทยโดยรัฐไทยเป็นผู้เสียหายก็ตาม ก็ไม่สามารถใช้ข้อยกเว้นเกี่ยวกับสภาพ

³⁶ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 11 “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 6 นอกราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม”

³⁷ หลักบุคคลดังกล่าวถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 8 “ผู้ใดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร และ (ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ (ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดตั้งระบไว้ต่อไปนี้จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร . . .”

³⁸ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 34*, น. 38.

³⁹ หยุด แสงอุทัย, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 33*, น. 25.

ความผิดและข้อยกเว้นเกี่ยวกับบุคคลที่กระทำความผิดเพื่อลงโทษแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์นอกราชอาณาจักรโดยตรงได้

อย่างไรก็ตาม หากปล่อยให้มีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์นอกราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับไทย โดยที่ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำได้แล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของไทยได้หากวิทยานิพนธ์ดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้เป็นส่งต่อสถาบันอุดมศึกษาของไทย กล่าวคือ บริเวณที่มีอาณาเขตติดต่อกับไทยอาจจะกลายเป็นแหล่งธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ให้แก่นักศึกษาไทยที่สามารถรับผลงานวิทยานิพนธ์ที่จัดทำสำเร็จแล้วกลับเข้าไปใช้เป็นส่งต่อสถาบันการศึกษาในประเทศได้ ดังนั้น เพื่อคุ้มครองคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาของประเทศและเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการไม่สามารถลงโทษผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรตามหลักดินแดนและตามข้อยกเว้นหลักดินแดนได้ จึงควรกำหนดให้การกระทำของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์นอกราชอาณาจักรเฉพาะที่จะส่งผลกระทบต่อสถาบันการอุดมศึกษาของไทย ต้องรับโทษในราชอาณาจักร ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงการกำหนดความผิดตามหลักข้อยกเว้นเกี่ยวกับสภาพความผิด นอกจากนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งหลัก ne bis in idem ซึ่งแม้แต่การดำเนินคดีอาญาร้ายแรงในศาลอาญาระหว่างประเทศยังคงเคารพในหลักการดังกล่าว⁴⁰ จึงควรกำหนดให้นำมาตรา 10 ประมวลกฎหมายอาญาที่ว่าด้วยการคำนึงถึงการรับโทษของผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศมาบังคับใช้กับกรณีด้วยโดยอนุโลม

จ. การกำหนดค่าตอบแทน

เนื่องจากการให้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์แทนนักศึกษาอาจมีได้ทั้งกรณีของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์โดยเรียกค่าตอบแทนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้ และผู้รับทำวิทยานิพนธ์ที่ไม่ได้เรียกค่าตอบแทนซึ่งอาจเป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนนักศึกษา หรือบุคคลใกล้ชิดนักศึกษาเอง จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าในการกำหนดความผิดแก่ผู้รับทำวิทยานิพนธ์ควรจะกำหนดให้เป็นความผิดเฉพาะกรณีของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่มีค่าตอบแทนหรือควรกำหนดให้ครอบคลุมทั้งกรณีที่มีค่าตอบแทนและไม่มีค่าตอบแทน

ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่ได้กำหนดความผิดของผู้รับทำผลงานทางวิชาการเพื่อค่าตอบแทนเท่านั้น โดยเหตุที่มีการกำหนดเฉพาะกรณีที่มีค่าตอบแทนเมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการร่างกฎหมายของมลรัฐวอชิงตันซึ่งได้ระบุไว้ว่า

⁴⁰ ปกป้อง ศรีสนิท, *กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ*, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2556), น. 189.

“ผู้ร่างกฎหมายได้พบว่าธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการส่งเสริมให้เกิดความไม่สุจริตทางวิชาการ และส่งผลให้ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อความน่าเชื่อถือของสถาบันการอุดมศึกษาไม่ว่าในมลรัฐหรือนอกมลรัฐที่มีภารกิจในการดำรงไว้ซึ่งคุณภาพการศึกษาแก่ประชาชนในรัฐลดลง . . . ”⁴¹ จากวัตถุประสงค์ของการร่างกฎหมายดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกามุ่งเน้นที่จะปราบปรามเฉพาะธุรกิจรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเท่านั้น

ในขณะที่ประเทศนิวซีแลนด์ แม้ขณะที่มีการพิจารณาร่างกฎหมาย จะมีหน่วยงาน Legislation Advisory Committee (LAC) ออกมาให้ความเห็นว่ายับยั้งการกำหนดความผิดแก่ผู้ให้บริการที่ฉ้อฉลมีขอบเขตที่กว้างเกินไปโดยเฉพาะได้รวมถึงการบริการที่ไม่ใช่ทางการค้าด้วย จึงเสนอให้เพิ่มเติมเนื้อหาของบทบัญญัติดังกล่าวว่าเป็นความผิดอาญาต่อเมื่อเป็นการบริการในทางการค้าหรือมีค่าตอบแทน (เงินหรือประโยชน์ในทางอื่นใด) ซึ่งนักศึกษาได้ให้เพื่อใช้บริการ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการยกร่างได้ชี้แจงว่าบุคคลจะต้องรับผิดชอบทางอาญาก็ต่อเมื่อได้ทำผลงานทางวิชาการหรืองานอื่นใดให้เสร็จแทนนักศึกษา และการกระทำดังกล่าวมีเจตนาเพื่อให้นักศึกษาได้รับผลประโยชน์อันไม่เป็นธรรมแก่นักศึกษาคนอื่น ดังนั้น ไม่ว่าจะการให้บริการที่ฉ้อฉลจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ก็อาจเป็นการกระทำที่ผิดตามบทบัญญัตินี้ได้หากมีเจตนากระทำเพื่อให้นักศึกษาคนหนึ่งได้รับประโยชน์อันไม่เป็นธรรมแก่นักศึกษาอื่น ลักษณะการกำหนดความผิดของประเทศนิวซีแลนด์จึงเป็นการยึดถือตามสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองเป็นหลักซึ่งในกรณีนี้คือความไม่เป็นธรรมแก่นักศึกษาอื่น โดยที่การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตามย่อมกระทบถึงความไม่เป็นธรรมแก่นักศึกษาอื่นแล้วเช่นกัน

สำหรับการกำหนดความผิดของประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองหรือคุณธรรมทางกฎหมายซึ่งในกรณีนี้คือคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแล้ว การกระทำใดที่กระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาย่อมเป็นความผิด เมื่อมีผู้รับทำวิทยานิพนธ์แทนนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในลักษณะของการค้าหรือว่าเป็นการช่วยเหลือด้วยความเห็นใจหรือโดยเหตุผลใด ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว ด้วยเหตุดังกล่าว จึงไม่ควรกำหนดความผิดเฉพาะกรณีผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์โดยมีค่าตอบแทนเท่านั้น แต่ควรกำหนดให้เป็นความผิดไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม อย่างไรก็ตามในส่วนของผู้รับทำวิทยานิพนธ์โดยไม่มีค่าตอบแทน โปรดดูในหัวข้อ 4.2.2.2 เหตุยกเว้นโทษ ต่อไป

⁴¹ โปรดดู ภาคผนวก ก WA Rev Code § 28B.10.580

3). ผลแห่งการกระทำ

ในทางกฎหมายอาญาอาจแบ่งแยกประเภทความผิดอาญาในแง่ของกระทำผิดได้เป็น ความผิดที่ต้องมีผลปรากฏและความผิดที่ไม่ต้องมีผลปรากฏ ซึ่งการแยกประเภทดังกล่าวมีประโยชน์ในการพิจารณาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล และในเรื่องการพยายามกระทำความผิด⁴² โดยหากเป็นความผิดที่ไม่จำเป็นต้องมีผลเกิดขึ้นนี้ไม่ต้องพิจารณาหลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการกระทำนั้น ๆ หรือไม่ เพราะไม่ว่าผลจะเกิดหรือไม่ก็เป็นความผิดแล้ว⁴³

ในการกำหนดความผิดของผู้รับทำผลงานทางวิชาการของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ไม่ได้กำหนดผลของการกระทำว่าการกระทำจะเป็นความผิดสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้รับทำผลงานทางวิชาการได้จัดทำงานเสร็จเรียบร้อยตามที่นักศึกษาได้ว่าจ้าง หรือนักศึกษาได้นำไปใช้ยื่นส่งกับสถาบันการศึกษาเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษา หากแต่เป็นความผิดเมื่อมีการกระทำตามลักษณะที่กำหนดไว้ก็เป็นความผิดแล้ว

สำหรับประเทศไทย ความผิดในกรณีนี้ควรเป็นความผิดประเภทที่ไม่ต้องมีผลปรากฏ เพราะเพียงแค่มิการกระทำก็กระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายแล้ว กล่าวคือ เมื่อฝ่ายผู้รับจ้างได้ตกลงจัดทำ รับจัดทำ จัดให้มีงานทางวิชาการ หรือเมื่อมีการโฆษณาว่ามีการจัดทำ รับจัดทำ หรือจัดให้มีงานทางวิชาการ อันเป็นการก่อให้เกิดความเชื่อใจใช้บริการหรือชี้ช่องทางติดต่อใช้บริการได้อย่างสะดวกขึ้น ย่อมทำให้กระบวนการขนขวายหาความรู้และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตัวเองของนักศึกษาถูกทำลายลงไปแล้ว อีกทั้งหากกำหนดให้เป็นความผิดที่ต้องการผลก็จะเรื่องยากต่อการพิสูจน์ว่าวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาว่าจ้างได้นำไปยื่นส่งแก่สถาบันการศึกษาเป็นขึ้นเดียวกับวิทยานิพนธ์ที่บุคคลดังกล่าวได้รับทำหรือไม่ ซึ่งจะทำให้ท้ายที่สุดแล้วกฎหมายไม่ถูกนำมาใช้บังคับ

อย่างไรก็ตามความผิดที่ไม่ต้องการผลหมายถึงว่ากฎหมายไม่ต้องการผลสุดท้ายของการกระทำนั้น ๆ (final result) แต่ต้องมีผลที่เกิดขึ้นทันทีจากการกระทำนั้น (immediate result) เป็นองค์ประกอบของความผิดที่กฎหมายต้องการ⁴⁴ เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงต้องมีการกระทำ กล่าวคือ การจัดทำ การรับจัดทำ การจัดให้มี การโฆษณาด้วยวิธีใด ๆ ว่ามีการจัดทำ รับจัดทำ หรือจัดให้มีวิทยานิพนธ์ อันเป็นส่วนองค์ประกอบภายนอก แต่

⁴² เกียรติขจร วัจนะสวัสต์, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 31*, น. 81.

⁴³ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 34*, น. 57-58.

⁴⁴ *เพ็ญอ้าง*, น. 58.

ส่วนผลของการกระทำต่อจากนั้นว่าผู้รับทำผลงานทางวิชาการได้จัดทำงานเสร็จเรียบร้อยตามที่นักศึกษาได้ว่าจ้าง หรือนักศึกษาจะได้นำไปใช้ยื่นส่งกับสถาบันการศึกษาหรือไม่ ไม่เป็นสาระสำคัญ

(2) องค์ประกอบภายใน

แม้ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์จะใช้ระบบกฎหมาย Common law ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยที่ใช้ระบบกฎหมาย Civil law โดยโครงสร้างความรับผิดทางอาญาในระบบ Common law สามารถแบ่งพิจารณาได้เป็น องค์ประกอบภายนอก (Actus Reus) กับองค์ประกอบภายใน (Mens Rea) และข้อต่อสู้ทั่วไปที่ไม่ต้องมีความรับผิด (General Defences)⁴⁵ แต่เมื่อเปรียบเทียบคำว่า Actus Reus ซึ่งแปลตามรูปศัพท์ คือ “Guilty Act” หมายถึง “การกระทำที่เป็นความผิด” แนวคิดดังกล่าวตรงกับ “องค์ประกอบภายนอก” หรือ “สาระสำคัญทางการกระทำ” ตามโครงสร้างความรับผิดของไทย⁴⁶ ส่วน Mens Rea แปลความตามรูปศัพท์ คือ “Guilty mind” หรือ “จิตใจที่เป็นความผิด” Mens Rea จึงเทียบได้กับแนวคิดกฎหมายไทยที่เรียกว่า “องค์ประกอบภายใน” หรือ “สาระสำคัญทางจิตใจ”⁴⁷

ในส่วนขององค์ประกอบภายในของความผิดกรณีนี้ ตามกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดว่าผู้รับทำจะต้อง “รู้” หรือ “ควรรู้” ว่านักศึกษาจะนำงานดังกล่าวไปยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาในนามของนักศึกษาเองเพื่อให้ได้หน่วยกิตหรือวุฒิการศึกษา โดยการวินิจฉัยในส่วนเจตนามีคำวินิจฉัยของศาลในคดี *State of New York v. Saksniit (1972)*⁴⁸ ที่ศาลได้อาศัยการกระทำของจำเลยเป็นเครื่องพิจารณาว่าจำเลยมีเจตนากระทำความผิดแล้ว กล่าวคือ การโฆษณาที่ไม่เพียงแต่เน้นย้ำถึงปริมาณและกำหนดเวลาที่ต้องทำงานให้เสร็จของนักศึกษา แต่ยังสามารถกล่าวถึงงานเขียนมีคุณภาพเพียงพอที่จะใช้ยื่นส่งตามหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้ได้วุฒิการศึกษาซึ่งเขียนโดยทีมงานนักวิชาการอิสระ ศาสตราจารย์ ทุกสาขา และการที่นักศึกษาส่งงานโดยแจ้งรายละเอียดของหัวข้อ ความยาวของหน้าแสดงให้ผู้รับจ้างเห็นถึงเจตนาฉ้อฉลของนักศึกษาแล้วว่า นักศึกษาดังใจจะใช้งานดังกล่าวที่ตนได้รับจากจำเลยยื่นส่งในนามของตนเอง อีกทั้งจำเลยยังขอให้ นักศึกษาเขียนรายชื่อวิทยาลัยและหลักสูตรเพื่อไม่ให้เกิดปัญหานักศึกษายื่นส่งงานเขียนเดียวกันซ้ำ

⁴⁵ ปกป้อง ศรีสนิท, “อิทธิพลของสำนักความคิดทางกฎหมายที่มีต่อกฎหมายอาญาไทย,” ในงานวิชาการรำลึก ศาสตราจารย์จิตติ ติงศภัทย์ ครั้งที่ 17, จัดโดยคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ, 2555 : น. 39.

⁴⁶ เฟิงอ้วง, น. 40.

⁴⁷ เฟิงอ้วง, น. 51.

⁴⁸ คุรยละเอียดคดีได้ในหัวข้อ 3.1.2.2 กฎหมายระดับมลรัฐ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในขณะที่ประเทศนิวซีแลนด์กำหนดว่าผู้กระทำผิดที่จัดให้มีบริการที่ฉ้อฉลและโฆษณาบริการที่ฉ้อฉล ต้องกระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้นักศึกษาคนหนึ่งได้รับประโยชน์อันไม่เป็นธรรม (unfair advantage) แก่นักศึกษาอื่น

เมื่อเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบภายในตาม โครงสร้างความรับผิดอาญาของไทยที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59⁴⁹ ว่าบุคคล จะต้องรับผิดก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา ซึ่งหลักสำคัญประการแรกที่จะถือว่าผู้กระทำมีเจตนาได้นั้น คือ ผู้กระทำต้อง “รู้” ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของความผิดมาตรานั้น หากผู้กระทำ ไม่รู้ก็ถือว่าไม่มีเจตนา⁵⁰ ส่วนหลักประการที่สองคือผู้กระทำจะต้อง “ประสงค์ต่อผล” ของการกระทำ ของตนนั้น หรือมิฉะนั้นก็จะต้อง “เล็งเห็นผล” ของการกระทำของตนนั้น⁵¹ โดยการจะวินิจฉัยว่า ผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลหรือไม่ ต้องอาศัยหลัก “กรรมย่อมเป็นเครื่องชี้เจตนา” กล่าวคือ พิจารณาจากเหตุหลาย ๆ อย่าง⁵² เมื่อประเทศไทยมีการกำหนดองค์ประกอบภายในของ ความผิดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 ซึ่งเป็นภาคทั่วไปที่ใช้กับทุกฐานความผิดอยู่แล้วจึง

---

⁴⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 “บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้ กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดเมื่อได้ กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดย ไม่มีเจตนา

กระทำโดยเจตนา ได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะที่เดียวกัน ผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น . . .”

⁵⁰ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 31*, น. 150.

⁵¹ *เพ็งอ้าง*, น. 158. โดยที่เจตนาประสงค์ต่อผล หมายความว่า ผู้กระทำกระทำโดยรู้ สำนึกและจะต้องประสงค์ให้เกิดผลอันเป็นการผิดกฎหมายด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าผลนั้นจะเกิดสมประสงค์ หรือไม่ก็ตาม เพียงแต่ผลนั้นอาจเป็นไปได้ก็เพียงพอแล้ว

เจตนาเล็งเห็นผล หมายความว่า ผู้กระทำกระทำโดยรู้สำนึก และขณะเดียวกันผู้กระทำ ย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น กล่าวคือ ผู้กระทำไม่ประสงค์ให้ผลเกิดขึ้นโดยตรงหากแต่โดย ลักษณะของการกระทำ ผู้กระทำยอมเล็งเห็นได้ว่าจะก่อให้เกิดผลขึ้น คำที่ว่า “ยอมเล็งเห็นผล” มีความหมายอยู่ในตัวแล้วว่า ผลที่เกิดขึ้นอาจไม่แน่นอน แต่ก็มิใช่จะไม่อาจเกิดขึ้นได้เลย คงเป็นเพียง ผลนั้นอาจเป็นไปได้ในความรู้สึกของผู้กระทำก็พอแล้ว โปรตตุ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 34*, น. 77-78.

⁵² *เพ็งอ้าง*, ม. 77.

ไม่จำเป็นต้องบรรยายองค์ประกอบภายในไว้ในตัวบทกฎหมายเหมือนกับประเทศสหรัฐอเมริกาหรือประเทศนิวซีแลนด์ สำหรับการวินิจฉัยว่าผู้กระทำมีเจตนากระทำความผิดหรือไม่นั้นต้องพิจารณาเป็นกรณีไป อย่างไรก็ตามก็เป็นที่รู้กันโดยทั่วไปว่าวิทยานิพนธ์เป็นงานที่นักศึกษาจะต้องทำด้วยตนเองเพื่อนำไปยื่นส่งกับสถาบันการศึกษา หากข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีการจัดทำ การรับจัดทำ การจัดทำให้มีวิทยานิพนธ์ หรือการโฆษณาด้วยวิธีใด ๆ ว่ามีการรับทำ การรับจัดทำ การจัดทำให้มีวิทยานิพนธ์แทนนักศึกษาทั้งหมด ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนาแล้ว แต่สำหรับการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพียงบางส่วน เช่น การรับทำแบบสอบถามพร้อมแจกแบบสอบถาม หรือการขายโปรแกรมสำเร็จรูปทางเว็บไซต์ เช่น โปรแกรมการจองโรงแรม โปรแกรมการบันทึกรายรับรายจ่าย เป็นต้น ซึ่งผู้รับทำหรือผู้ขายอาจไม่ทราบหรืออ้างว่าไม่ทราบว่าผลงานดังกล่าวจะถูกนักศึกษานำไปใช้ยื่นส่งกับสถาบันการศึกษาในฐานะผลงานประเมินความรู้ตามรายวิชาหรือหลักสูตรการศึกษา จึงต้องพิจารณาจากพฤติการณ์หลายด้าน เช่น การวางขายโปรแกรมสำเร็จรูปแก่บุคคลทั่วไปทางเว็บไซต์แต่กลับมีการให้บริการรับทำรูปเล่มรายงานนำเสนอการใช้งานโปรแกรม หรือมีการลบโปรแกรมที่ถูกซื้อออกไปจากหน้าเว็บไซต์เพื่อป้องกันการตรวจสอบย้อนกลับมาที่ต้นทางของผู้ขายย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ขายโปรแกรมมีเจตนาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้แก่นักศึกษาแล้ว

4.2.2.2. เหตุยกเว้นโทษ

แม้ประเด็นเรื่องการกำหนดความผิดว่าควรกำหนดเฉพาะกรณีมีค่าตอบแทนหรือไม่จะได้วิเคราะห์ไปในหัวข้อ 4.2.2.1 จ. การกำหนดค่าตอบแทน แล้วว่า ไม่ว่าจะกรณีจะมีค่าตอบแทนหรือไม่การกระทำดังกล่าวก็ได้กระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นคุณธรรมทางกฎหมายแล้ว แต่ยังมีประเด็นที่น่าพิจารณาอีกกรณีหนึ่งคือ กฎหมายนี้ควรจะลงโทษบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์โดยไม่มีค่าตอบแทนเพราะเหตุแห่งความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมเช่นเดียวกับบุคคลที่รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ใช้เชิงการค้า รวมถึงกรณีของผู้กระทำที่เป็นนักศึกษา อาจารย์ หรือบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้ระเบียบบังคับของสถาบันการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วพบว่ามลรัฐที่กำหนดให้การรับจ้างทำผลงานทางวิชาการเป็นความผิดจะมุ่งกำหนดความผิดแก่บุคคลที่รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในเชิงการค้าเท่านั้น กล่าวคือ เป็นการกระทำที่มีค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์ทางทรัพย์สิน โดยไม่ได้กำหนดให้การกระทำที่ไม่มีค่าตอบแทนเป็นความผิดด้วยแต่อย่างใด อีกทั้งในมลรัฐนอร์ทแคโรไลนายังถึงขนาดกำหนดยกเว้นความผิดกรณีที่นักศึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาด้วยกัน หากนักศึกษาผู้ให้ความช่วยเหลือได้ลงทะเบียนเรียนในสถาบันการศึกษาของมลรัฐนอร์ทแคโรไลนาและอยู่ภายใต้ระเบียบบังคับของสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นการยกเว้นความผิดไปอีกขั้นที่แม้

ผู้กระทำจะเป็นผู้รับทำผลงานทางวิชาการโดยมีค่าตอบแทน แต่เมื่อผู้กระทำเป็นนักศึกษาที่สถาบันการศึกษาของมลรัฐสามารถชำระเบี้ยขັบข้อบังคับข้อสถานศึกษาลงโทษได้แล้ว การกระทำนั้นกลับไม่เป็นความผิดตามบทบัญญัติ

สำหรับประเทศไทย ตามประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดเหตุยกเว้นโทษที่อาศัยความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมไว้ทั้งกรณีทั่วไป ได้แก่ มาตรา 71⁵³ ซึ่งเป็นเหตุยกเว้นโทษเพราะความเป็นสามีภริยา หรือลดโทษเพราะความเป็นญาติในความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์บางฐานระหว่างผู้ที่มีความสัมพันธ์กันไม่ว่าในฐานะเป็นคู่สมรสหรือเป็นญาติกัน เพื่อไม่ให้ความผิดอาญาเป็นเหตุกระทบกระเทือนความสงบสุขของครอบครัวอันเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่สำคัญที่สุด⁵⁴ และกรณีเฉพาะ ได้แก่ มาตรา 193⁵⁵ ซึ่งเป็นเหตุยกเว้นโทษกรณีการกระทำความผิดอาญาในฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทำลายพยานหลักฐานเพื่อไม่ให้ผู้อื่นได้รับโทษ ช่วยผู้กระทำผิดไม่ให้อ้างโทษหรือถูกจับ และช่วยผู้หลบหนีจากการคุมขังไม่ให้ถูกจับ หากเป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามี หรือภริยา ของผู้กระทำ ให้อยู่ในดุลพินิจศาลที่จะไม่ลงโทษก็ได้ ซึ่งหลักดังกล่าวมีแนวความคิดที่ว่ากฎหมายอาญาไม่ควรเขียนโดยฝืนวิสัยของบุคคลที่มีความรู้สึกร่วมกัน (sentiment) ก็ต้องมีความเสียสละ (sacrifice) โดยความมุ่งหมายของการที่จะยกโทษให้จะต้องเป็นความสัมพันธ์ที่สนิทกันมากจนควรให้อภัยด้วย⁵⁶

---

⁵³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 71 “ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 336 วรรคแรก และมาตรา 341 ถึงมาตรา 364 นั้น ถ้าเป็นการกระทำที่สามีกระทำต่อภริยา หรือภริยากระทำต่อสามี ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ

ความผิดดังระบุนานี้ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดานกระทำต่อผู้บุพการี หรือพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ และนอกจากนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

⁵⁴ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 34*, น. 201.

⁵⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 193 “ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวมาในมาตรา 184 มาตรา 189 หรือมาตรา 192 เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามีหรือภริยาของผู้กระทำ ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้”

⁵⁶ โปรตตุ คณะกรรมการกฤษฎีกา รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 202/224/2484 วันอังคารที่ 22 กรกฎาคม 2484 และ ครั้งที่ 204/233/2484 วันอังคารที่ 29 กรกฎาคม 2484 มาตรา 154 และ 154 ตี (เดิม)

ในกรณีของการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งผู้รับทำวิทยานิพนธ์ตามที่ได้ศึกษาไว้ในบทที่ 2 สามารถแยกได้เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่รับทำในเชิงการค้าโดยเรียกเก็บค่าตอบแทน และกลุ่มผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งบุคคลกลุ่มหลังเป็นบุคคลที่รับทำวิทยานิพนธ์ให้โดยไม่ได้มุ่งหากำไรในเชิงการค้า แต่กระทำไปเพราะอยู่ในภาวะร่วมทุกข์ร่วมสุขกับนักศึกษาและอยู่ในฐานะที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ กล่าวคือ มีความเป็นเดือนเป็นร้อนหากนักศึกษาไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จตามหลักสูตรได้ การกระทำของบุคคลดังกล่าวแม้จะเข้าองค์ประกอบของความผิดแต่ก็เป็นการกระทำไปตามนิสัยของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษา ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มบุคคลแรกที่กระทำโดยมุ่งหวังผลตอบแทนในทางทรัพย์สินและใช้ช่องว่างของกฎหมายในการทำธุรกิจ ดังนั้น การจะลงโทษแก่บุคคลที่กระทำโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือไม่ เพียงใด จึงควรให้อยู่ในดุลพินิจของศาลเช่นเดียวกับกรณีตามการยกเว้นโทษ มาตรา 193 ข้างต้น

กรณีที่นักศึกษาอื่น อาจารย์ หรือบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์และอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของทางสถาบันการศึกษาควรจะยกเว้นโทษทางอาญาด้วยหรือไม่ ในส่วนของนักศึกษา แม้ว่าแต่ละสถาบันการศึกษาจะมีมาตรการทางวินัย ได้แก่ การตัดสิทธิการเข้าสอบ การงด ยับยั้ง หรือชะลอการเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติหรือรับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตร การให้พักการศึกษา การให้พ้นสภาพนักศึกษา เป็นต้น แล้วก็ตาม แต่มาตรการดังกล่าวเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นมาตรการที่มีขึ้นเพื่อลงโทษแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น เพราะวิทยานิพนธ์ที่ถือว่าจ้างส่งผลกระทบต่อการศึกษาตามหลักสูตรของนักศึกษาผู้ว่าจ้างโดยตรง ในขณะที่นักศึกษาผู้รับจ้างไม่ได้กระทำการหลอกลวงในความรู้ความสามารถของตนเองทางวิชาการเพื่อให้ได้ผลการศึกษามาแต่อย่างใด มาตรการทางวินัยดังกล่าวจึงไม่อาจนำมาใช้ลงโทษกับกรณีของนักศึกษาที่เป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ อีกทั้งหากกำหนดยกเว้นความผิดให้แก่นักศึกษาผู้รับจ้างแล้ว ย่อมเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาค กล่าวคือ ทำให้การใช้บังคับกฎหมายอาญาในความผิดฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์บังคับเฉพาะกรณีต่อบุคคลทั่วไปซึ่งไม่ใช่ นักศึกษาเป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น แม้ว่าการกระทำของนักศึกษาผู้รับจ้างจะส่งผลกระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมายเช่นเดียวกันก็ตาม ด้วยเหตุดังกล่าว เมื่อมาตรการทางวินัยไม่สามารถใช้ลงโทษแก่นักศึกษาผู้รับจ้างได้โดยเหมาะสมและเพียงพอ ประกอบกับเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายอาญาเป็นไปด้วยความเสมอภาคแก่บุคคลทุกประเภท จึงไม่ควรกำหนดเหตุยกเว้นโทษให้แก่กรณีนักศึกษาที่เป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ในกรณีที่อาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้รับทำวิทยานิพนธ์ให้แก่ นักศึกษา แม้การกระทำดังกล่าวจะเข้าข่ายเป็นการผิดจรรยาบรรณอย่างร้ายแรง

และสถาบันการศึกษาสามารถดำเนินการทางวินัยเพื่อลงโทษแก่บุคคลดังกล่าวถึงขนาดปลดออกหรือไล่ออกได้อยู่แล้วก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทและหน้าที่ของบุคคลที่เข้ามาทำหน้าที่เป็นอาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในสถานะสำคัญที่จะช่วยพัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศได้แต่กลับเป็นผู้ทำลายคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเสียเอง มาตรการทางวินัยที่มีอยู่จึงยังไม่เพียงพอต่อการกระทำที่สร้างผลเสียร้ายแรงต่อความน่าเชื่อถือของระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างร้ายแรง จึงยังไม่สมควรที่จะได้รับการยกเว้นโทษด้วยเช่นกัน

4.2.2.3 การกำหนดความผิดแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้าง

เมื่อมีการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยอมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องพิจารณาว่านักศึกษาผู้ว่าจ้างจะต้องร่วมรับผิดชอบในการกระทำความผิดดังกล่าวหรือไม่ โดยทั่วไปบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานหนึ่งอาจต้องร่วมรับผิดชอบในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน กับผู้กระทำผิดได้เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความผิดบางประเภทที่ต้องอาศัยการกระทำของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งหากไม่มีบุคคลดังกล่าวแล้วก็ไม่อาจมีการกระทำผิดได้ ในทางตำราใช้คำเรียกบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งว่า “Necessary Participator” อย่างไรก็ตาม Necessary Participator บางประเภทที่แม้พิจารณาจากการกระทำแล้วจะสามารถปรับใช้กับหลักในเรื่อง “ตัวการ ผู้ใช้ สนับสนุน” ได้ก็ตาม แต่ก็ไม่อาจลงโทษกับบุคคลดังกล่าวในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดบางอย่างของผู้อื่นได้ โดยสามารถจำแนกออกได้ 2 ประเภท คือ

1). กรณีบุคคลซึ่งกฎหมายที่บัญญัติให้การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด ประสงค์จะคุ้มครองโดยตรง กล่าวคือ ในกรณีที่กฎหมายมุ่งหมายโดยเฉพาะเจาะจงที่จะคุ้มครองบุคคลประเภทใดประเภทหนึ่ง อาจจะตีความได้ว่ากฎหมายนั้นยกเว้นความผิดให้แก่บุคคลประเภทนั้นผู้ซึ่งเป็นเหยื่อของการกระทำความผิด แม้ว่าบุคคลประเภทนั้นจะช่วยเหลือ ยุยง ส่งเสริม แนะนำ หรือชักจูงให้เกิดการกระทำความผิดนั้นก็ตาม⁵⁷ เช่น เด็กซึ่งอายุไม่เกินสิบห้าปี แม้จะชักชวน ยุยง ส่งเสริม และยินยอมให้ชายกระทำชำเราตน เด็กนั้นก็อาจเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 ของชายได้ เพราะเด็กนั้นเป็นบุคคลซึ่งกฎหมายมาตรานี้ประสงค์จะคุ้มครองอยู่แล้ว⁵⁸

⁵⁷ David Ormerod, *Smith and Hogan's Criminal Law*, thirteen edition (USA : Oxford university press, 2011), pp. 240-241; Glanville Williams, *Criminal Law: The General Part*, 2nd Ed. (London : Stevens & Sons, 1961), pp. 357-358.

⁵⁸ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 31*, น. 742.

2). กรณีบุคคลซึ่งเป็นองค์ประกอบของการกระทำความผิดของผู้กระทำที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือ หากกฎหมายประสงค์จะลงโทษการกระทำของบุคคลดังกล่าว กฎหมายก็ควรจะกำหนดความผิดของบุคคลเหล่านี้ไว้ให้ชัด ในกรณีที่มีได้กำหนดความผิดไว้โดยตรง ก็น่าจะตีความได้ว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายไม่ประสงค์จะลงโทษการกระทำของบุคคลดังกล่าว บุคคลดังกล่าวจึงไม่ควรที่จะต้องรับผิดอีก ในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน⁵⁹ นอกจากนี้หากกฎหมายกำหนดให้บุคคลดังกล่าวต้องรับผิดด้วยแล้วจะเป็นเรื่องยากที่จะได้รับความร่วมมือในการให้การเป็นพยานในฐานะผู้ร่วมกระทำผิด⁶⁰ เช่น ความผิดฐานราชฎารให้สินบนเจ้าพนักงานเพื่อจูงใจให้เจ้าพนักงานกระทำการอันชอบด้วยหน้าที่ ราชฎารไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144 แต่เจ้าพนักงานมีความผิดตามมาตรา 149 ราชฎารไม่ผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานให้รับสินบนอีก⁶¹ หรือตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่กำหนดความผิดแก่ผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ฝ่าฝืนวัน เวลา หรือสถานที่ตามที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่ได้กำหนดความผิดแก่ผู้ซื้อ เป็นต้น

ในการกำหนดความผิดแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้างของไทย แม้ว่านักศึกษาผู้ว่าจ้างถือเป็น “Necessary Participator” หรือองค์ประกอบของการกระทำความผิดของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ และเมื่อพิจารณาการกระทำของนักศึกษาที่ไปวาน ใช้ หรือจ้าง ผู้อื่นให้จัดทำวิทยานิพนธ์ให้แก่ตนเองแล้ว ย่อมเข้าลักษณะของการ “ก่อ” ให้ผู้อื่นกระทำความผิด กล่าวคือ ได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ผู้อื่นตัดสินใจกระทำความผิด ถ้าไม่ใช่เขาคงไม่ทำ⁶² ซึ่งทำให้นักศึกษากลายเป็นผู้ใช้ในการกระทำความผิดนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84⁶³ แต่การจะกำหนดความผิดแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้างหรือยอมให้นำหลักทั่วไปเกี่ยวกับผู้ใช้เพื่อลงโทษแก่นักศึกษาหรือไม่ มีข้อพิจารณาดังนี้

ประการที่ 1 ในการขยายความรับผิดไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์ประกอบความผิดให้ต้องรับผิดด้วยมีปัจจัยหนึ่งที่ต้องคำนึงด้วยว่าหากได้กำหนดความผิดแล้วจะสามารถ

⁵⁹ เฟิงอ้าง, น. 743-744.

⁶⁰ Wayne R. LaFave, Criminal Law, 5th Ed. (USA : West, a Thomson business, 2010), pp.732-733.

⁶¹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 7, น. 73-74.

⁶² ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 34, น. 131.

⁶³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 “ผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วานหรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด . . .”

หาพยานหลักฐานมาสนับสนุนความผิดได้หรือไม่ มิฉะนั้นแล้วการขยายความรับผิดชอบดังกล่าวจะเป็นการลดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายลงเนื่องจากการพิสูจน์ความผิดเป็นไปได้ยาก⁶⁴ กล่าวคือการขยายความรับผิดชอบไปยังผู้กระทำผิดร่วมจะเป็นสิ่งที่เพิ่มความยุ่งยากให้แก่การดำเนินการที่จะลงโทษผู้กระทำผิดมากขึ้น เพราะผู้กระทำผิดร่วมเหล่านี้จะไม่เต็มใจที่จะเบิกความ ซึ่งโดยทั่วไปพวกเขาจะไม่ถูกบังคับให้เบิกความ⁶⁵ ทั้งนี้ ตามหลักเรื่อง The privilege against self-incrimination โดยหลักนี้มุ่งให้ความเป็นธรรมแก่พยานซึ่งกฎหมายให้มีหน้าที่ต้องให้การต่อศาลหรือต่อเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น ข้อเท็จจริงบางประการที่อาจทำให้เขาต้องถูกฟ้องเป็นคดีอาญาจากคำพูดของเราจึงไม่ควรต้องถูกบังคับให้ให้การ⁶⁶

ในกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์นี้หากกำหนดความผิดแก่ฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างด้วยย่อมทำให้การหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นไปได้ยากขึ้น โดยเฉพาะพยานบุคคลฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดและมีส่วนรู้เห็นในการกระทำของผู้รับทำวิทยานิพนธ์มากที่สุดมีสิทธิที่จะไม่ให้การอันเป็นปฏิกิริยาต่อตนเอง และผลสุดท้ายอาจจะทำให้รัฐไม่สามารถเอาผิดได้ทั้งตัวผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์และนักศึกษา ในทางกลับกันหากไม่กำหนดความผิดแก่นักศึกษาแต่ให้ฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างมาช่วยเปิดโปงการกระทำผิดของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ย่อมทำให้การพิสูจน์ความผิดของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์มีพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือ และส่งผลให้การปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์มีประสิทธิภาพมากกว่ากรณีที่กำหนดความผิดแก่บุคคลทั้งสองฝ่าย

ประการที่ 2 จากการศึกษากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ ไม่พบว่าได้กำหนดความผิดอาญาแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้างไว้แต่อย่างใด อีกทั้งในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้รับจ้างก็ไม่ปรากฏว่ามีการฟ้องนักศึกษาผู้ว่าจ้างให้รับผิดชอบไม่ว่าจะในฐานะผู้ใช้หรือ

⁶⁴ The American Law Institute, *Model Penal Code*, Reprint - Tentative Drafts Nos. 1, 2, 3, and 4, pp. 35-36.

⁶⁵ Glanville Williams, *supra note 57*, p. 357.; และ จิตติ ติงศภัทย์, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1*, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2555), น.558-560.

⁶⁶ ณรงค์ ใจหาญ, *หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 2*, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2550), น. 231. โดยกฎหมายไทยได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 234 “พยานไม่ต้องตอบคำถามซึ่งโดยตรงหรืออ้อม อาจจะทำให้เขาถูกฟ้องคดีอาญา เมื่อมีคำถามเช่นนั้น ให้ศาลเตือนพยาน”

ผู้ร่วมกระทำผิดอื่นด้วย ประกอบกับตามที่ประชุมร่างกฎหมาย Education Law มาตรา 213-B ของมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้เห็นร่วมกันว่ามลรัฐควรจะดำเนินคดีกับผู้ขายผลงานทางวิชาการ ในขณะที่สถาบันการศึกษาควรจะเป็นผู้จัดเตรียมบทลงโทษแก่นักศึกษาผู้ซื้อผลงานทางวิชาการเอง จึงกล่าวได้ว่าฝ่ายนิติบัญญัติไม่ต้องการให้ฝ่ายผู้ว่าจ้างหรือนักศึกษาผู้ซื้อผลงานทางวิชาการต้องรับผิดชอบทางอาญาด้วย อย่างไรก็ตาม นักศึกษาผู้ว่าจ้างในกรณีนี้ก็มิใช่เป็นบุคคลซึ่งกฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง เพราะยังมีการใช้มาตรการลงโทษทางวินัยของสถาบันการศึกษาอยู่

ประการที่ 3 ในการกำหนดความผิดอาญาแก่บุคคลใดมีหลักเกณฑ์หนึ่งที่ต้องพิจารณา คือ ไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่ามาตรการทางกฎหมายอาญาแล้ว (Ultima ratio) แม้ว่าการกระทำของนักศึกษาผู้ว่าจ้างจะเป็นการกระทำที่ไม่สมควรและน่าตำหนิเช่นเดียวกับการกระทำของฝ่ายผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพราะเป็นการกระทำที่ทำลายคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายก็ตาม แต่กรณีนักศึกษาผู้ว่าจ้างยังคงมีมาตรการทางปกครองเป็นเครื่องมือสำคัญของสถาบันการศึกษาในการควบคุมพฤติกรรมของนักศึกษาอยู่ กล่าวคือการดำเนินการทางวินัย ไม่ว่าจะเป็นการตัดสิทธิการเข้าสอบ การงด ยับยั้ง หรือชะลอการเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติหรือรับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตร การให้พักการศึกษา รวมถึงการให้พ้นสภาพนักศึกษา อีกทั้งหากเป็นนักศึกษาในสถาบันที่เป็นสมาชิกของ ทปอ. จะมีการส่งรายชื่อเพื่อให้รับทราบและไม่ให้รับนักศึกษาคนดังกล่าวเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก ทปอ. ด้วย นอกจากนี้ตามแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 ยังได้กำหนดไว้ว่าหากสถาบันการศึกษาพบว่ารายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ชิ้นใดมีการจ้างทำมา ให้สถาบันการศึกษาพิจารณาถอดถอนรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ชิ้นนั้น ซึ่งมาตรการป้องกันและปราบปรามดังกล่าวจะส่งผลให้นักศึกษาผู้ว่าจ้างถูกตัดโอกาสทางการศึกษาและจะส่งผลถึงความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วย มาตรการทางปกครองดังกล่าวจึงเหมาะสมและเพียงพอในการป้องกันและปราบปรามการให้ผู้อื่นเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์แทนนักศึกษาแล้ว นอกจากนี้ในบทบัญญัติของมลรัฐนอร์ทแคโรไลนายังกำหนดเหตุยกเว้นความผิดถึงขนาดที่ว่ากรณีที่นักศึกษาเป็นผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการเสียเองและนักศึกษายังคงอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสถาบันการศึกษาในมลรัฐ ไม่ให้ใช้กฎหมายที่กำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการมาใช้บังคับด้วย⁶⁷ จึงเป็นการยืนยันหลักการใช้มาตรการทางอาญาเป็นเครื่องมือสุดท้ายได้เป็นอย่างดีว่าหากมีมาตรการอื่นที่เหมาะสมและเพียงพอแล้วยังไม่มีคามจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมายอาญา

⁶⁷ โปรตดู ภาคผนวก ก NC Gen Stat § 14-118.2(b)

ด้วยเหตุผลตามข้อพิจารณาดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงไม่ควรกำหนดความผิดอาญาแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงไม่ควรนำหลักเรื่องตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน มาใช้ประกอบกับบทกำหนดความผิดของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพื่อลงโทษนักศึกษาผู้ว่าจ้างด้วย

4.2.2.4 การกำหนดโทษ

ในประเด็นเรื่องการกำหนดโทษนี้จะพิจารณาถึงรูปแบบของโทษทางอาญาที่เหมาะสม รวมถึงการพิจารณาว่าควรจะมีมาตรการเสริมการลงโทษด้วยหรือไม่ ดังนี้

(1) รูปแบบของโทษ

ตามที่ได้ศึกษาถึงโทษทางอาญามาแล้วในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่าโทษทางอาญาเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ภารกิจของกฎหมายอาญาบรรลุตามเป้าหมายในการปราบปรามและป้องกันการกระทำความผิด วัตถุประสงค์ของการลงโทษทางอาญาจึงมีขึ้นเพื่อเป็นการตอบแทนการกระทำผิดของผู้กระทำอันมีลักษณะตำหนิผู้กระทำว่าได้กระทำในสิ่งที่ไม่สมควรในสังคมและไม่ควรกระทำอีก เมื่อสาเหตุของการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในระดับอุดมศึกษามีสาเหตุที่เกี่ยวข้องทั้งจากผลประโยชน์ตอบแทนและความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษา เพื่อเป็นการยับยั้งการกระทำความผิดของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ทั้งสองรูปแบบให้เกิดความเกรงกลัวและไม่กล้าที่กระทำความผิดซ้ำอีก รวมถึงเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้บุคคลอื่นในสังคมกระทำความผิดอันเป็นการป้องกันโดยอ้อม จึงต้องพิจารณาลักษณะของโทษให้เหมาะสมกับขนาดของการกระทำความผิด

ในประเทศสหรัฐอเมริกาการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้รับทำผลงานทางวิชาการมลรัฐส่วนใหญ่ได้กำหนดโทษในระดับ Misdemeanor ที่มีช่วงอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา มีเพียงมลรัฐออริกอนที่กำหนดโทษในระดับ Class A violation ซึ่งมีโทษปรับเพียงอย่างเดียวไม่เกิน 2,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาสำหรับบุคคลธรรมดา และไม่เกิน 4,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาสำหรับนิติบุคคล และมลรัฐเทกซัส ที่กำหนดโทษในระดับ Class C misdemeanors ซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐอเมริกา ในขณะที่ประเทศนิวซีแลนด์กำหนดโทษไว้ในมาตรา 292E(5) เป็นโทษปรับในอัตราไม่เกิน 10,000 เหรียญนิวซีแลนด์ ซึ่งใช้บังคับสำหรับบุคคลที่กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และไม่มีโทษจำคุก

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันมีการกำหนดโทษอาญาที่ใช้ลงแก่ผู้กระทำผิดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 อยู่ 5 ประเภท ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก ปรับ กักขัง และริบทรัพย์ โดยการกำหนดประเภทของโทษในความผิดอาญาส่วนใหญ่ มักจะกำหนดโทษจำคุก

หรือปรับ จำคุกและปรับ หรือปรับเพียงอย่างเดียว⁶⁸ ด้วยสาเหตุในการรับจ้างวิทยานิพนธ์มาจากผลประโยชน์ที่ผู้กระทำจะได้รับเป็นจำนวนที่สูง กล่าวคือ การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ทั้งเล่ม มีราคาตั้งแต่ 15,000 บาท ถึง 300,000 บาท การกำหนดโทษโดยใช้โทษปรับจึงมีความเหมาะสมกับการกระทำความผิดและสามารถทำให้ผู้กระทำความผิดซัดสาดตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อทดแทนและข่มขู่ยับยั้ง โดยกำหนดให้อัตราค่าปรับสูงกว่าผลประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดจะได้รับตามแนวทางของประเทศนิวซีแลนด์ที่กำหนดโทษปรับ 10,000 เหรียญนิวซีแลนด์ อย่างไรก็ตามโทษปรับที่ระบุจำนวนเงินค่าปรับไว้คงที่โดยมิได้คำนึงถึงอัตราเงินเฟ้อ ทำให้ค่าปรับที่แท้จริงเมื่อปรับด้วยเงินเพื่อมีค่าลดลงเมื่อเวลาผ่านไป ด้วยเหตุนี้ ผลในการป้องปรามการกระทำความผิดจึงลดลงตามไปด้วยและมักนำไปสู่การลงโทษด้วยการจำคุกเป็นหลัก⁶⁹ และแม้จะมีความพยายามในการเสนอแก้ไขระบบการกำหนดโทษปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด (ระบบค่าปรับตามรายได้ Day-fine System) แต่เนื่องจากการแก้ไขตามข้อเสนอดังกล่าวต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบการกำหนดโทษ ด้วยเหตุดังกล่าวการกำหนดโทษปรับในกรณีจึงควรเป็นการปรับโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด ตามแนวทางการกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535⁷⁰ ซึ่งเป็นแนวคิดเพิ่มเติมต้นทุนค่าเสียหายของอาชญากร กล่าวคือ ในบางครั้งอาชญากรจะยอมรับได้กับโทษจำคุกแต่คาดหวังว่าพ้นโทษจะออกมาใช้เงินที่ได้จากการกระทำความผิด การเพิ่มค่าปรับให้สูงขึ้นตามผลประโยชน์ที่ผู้กระทำได้รับจะเป็นการเพิ่มขนาดบทลงโทษเพื่อไปยับยั้งอาชญากรรมที่ได้รับผลประโยชน์สูงนั่นเอง⁷¹ โดยกำหนดค่าปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับหรือควรจะได้รับ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท

แม้การกำหนดโทษปรับโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิดข้างต้นจะช่วยยับยั้งการกระทำความผิดที่สร้างผลประโยชน์ได้ก็ตามแต่ผลประโยชน์ดังกล่าวที่ผู้กระทำผิดได้รับเมื่อรวมกันหลายคราวอาจมีมูลค่าที่มากกว่าทรัพย์สินของผู้กระทำผิด หรือใน

⁶⁸ โปรตดู อิศร์กุล อุณหเทต, ระบบค่าปรับทางอาญา, (กรุงเทพฯ : เบนไทย, 2556), น. 10-12.

⁶⁹ เพ็งอ่าว, น. 6.

⁷⁰ ได้แก่ มาตรา 268 มาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 296 และมาตรา 313 โดยบัญญัติในลักษณะที่ว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา . . . ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของราคาขายของหลักทรัพย์ทั้งหมดซึ่งผู้นั้นได้เสนอขายแต่ทั้งนี้เงินค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁷¹ ปกป้อง ศรีสนิท, กฎหมายอาญาชั้นสูง, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559), น. 208-209.

กรณีและผู้กระทำผิดไม่มีทรัพย์สินเพียงพอในการชำระค่าปรับ การใช้โทษปรับเพียงอย่างเดียวจึงอาจไม่ได้ผล จึงควรกำหนดโทษจำคุกเป็นทางเลือกให้แก่ศาลในการใช้ดุลพินิจลงโทษผู้กระทำผิดเมื่อโทษปรับใช้ไม่ได้ผล ในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่เหมาะสมเนื่องจากกฎหมายไทยไม่มีการบัญญัติความผิดและโทษทางอาญาเกี่ยวกับการฉ้อฉลทางวิชาการไว้โดยเฉพาะ จึงต้องพิจารณาจากกฎหมายอื่นที่คุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายใกล้เคียงกับกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ กล่าวคือ คุ้มครองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกัน โดยมีข้อพิจารณาตามฐานความผิดต่าง ๆ ดังนี้

1). ความผิดฐานปลอมเอกสาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 กำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อย่างไรก็ตามเนื่องจากความผิดฐานปลอมเอกสารมีคุณธรรมทางกฎหมาย คือ ความมั่นคงและความเชื่อถือในการใช้เป็นพยานหลักฐาน⁷² ซึ่งแตกต่างจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงไม่ควรนำกำหนดโทษมาใช้เทียบเคียงได้

2). ความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 กำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อย่างไรก็ตามความผิดฐานฉ้อโกงเป็นความผิดที่แสดงถึงการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินด้วยการหลอกลวงโดยมีเจตนาที่จะได้ซึ่งทรัพย์สินนั้นเป็นของตน โดยมีคุณธรรมทางกฎหมายคือ “ทรัพย์สิน” เพียงอย่างเดียว ไม่รวมถึงความไว้วางใจของผู้อื่นและไม่ใช้เสรีภาพในการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน⁷³ ด้วยเหตุนี้แม้ลักษณะของการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะมีการกระทำที่กระทบต่อความไว้วางใจของผู้อื่นคล้ายคลึงกับการฉ้อโกงก็ตาม กล่าวคือ กระทบต่อความไว้วางใจของสถาบันการศึกษาที่เชื่อถือในวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้ยื่นส่งว่าเป็นผลงานของนักศึกษาอย่างแท้จริง แต่ความไว้วางใจดังกล่าวไม่ใช่สิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง จึงไม่อาจนำกำหนดโทษมาใช้เทียบเคียงกับกรณีนี้ได้เช่นกัน

3). ความผิดฐานจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือมหาวิทาลัยห้องแถว ตามพระราชบัญญัติสถาบันการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 มาตรา 10 ประกอบมาตรา 104 และความผิดฐานจัดการศึกษาระดับปริญญาโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าตนมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับปริญญา ตามมาตรา 121 กำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ความผิดดังกล่าวมีขึ้นเพื่อคุ้มครองและป้องกันไม่ให้มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาหรือจัดการศึกษา

⁷² คณิต ฦ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2545), น. 430.

⁷³ เพ็งอ้าง, น. 268.

โดยไม่ได้รับอนุญาตอันมุ่งหมายเพื่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของรัฐเช่นเดียวกับกรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

ดังนั้น ในการกำหนดโทษจำคุกแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์กรณีนี้จึงอาจเทียบเคียงได้กับบทบัญญัติความผิดฐานจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือจัดการศึกษาระดับปริญญาโดยไม่ได้รับอนุญาต กล่าวคือ โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี แม้โทษจำคุกดังกล่าวจะมีลักษณะที่เป็นโทษจำคุกระยะสั้น แต่ในอีกทางหนึ่งก็เป็นโทษที่สามารถข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำผิดรวมถึงบุคคลที่คิดจะกระทำผิดได้เพราะทำให้รู้สึกหวาดกลัวว่าจะถูกจำกัดเสรีภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับกฎหมายมลรัฐส่วนใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีอีกด้วย นอกจากนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา ยังได้กำหนดแนวทางการหลีกเลี่ยงการจำคุกระยะสั้น ได้แก่ การรอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษ ตามมาตรา 56 เพื่อให้ศาลใช้โทษจำคุกเท่าที่จำเป็นเท่านั้น การกำหนดให้ศาลมีดุลพินิจในการโทษจำคุกกรณีนี้จึงไม่ได้เกินความจำเป็นในการบรรลุมัตถุประสงค์ของกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์แต่อย่างใด

(2) มาตรการเสริมการลงโทษ

นอกจากมาตรการลงโทษทางอาญาแล้ว ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ยังได้นำมาตรการคุ้มครองชั่วคราว (injunction relief) ซึ่งเป็นมาตรการตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเข้ามาช่วยเสริมประสิทธิภาพและช่วยบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดด้วย เช่น การสั่งระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย การสั่งปิดกิจการ เป็นต้น ซึ่งมาตรการดังกล่าวทำให้เกิดการยับยั้งการกระทำความผิดได้อย่างรวดเร็วก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาในความผิดฐานรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ จึงประเด็นให้พิจารณาว่าควรจะกำหนดให้นำมาตรการดังกล่าวมาปรับใช้ร่วมกับการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ด้วยหรือไม่

สำหรับประเทศไทยพบว่า มีกฎหมายที่กำหนดให้นำมาตรการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้ในความผิดที่มีโทษอาญาบางฐาน เช่น ความผิดฐานปลอม เลียน เครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534⁷⁴ หรือความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ในระบบ

⁷⁴ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 116 “ในกรณีที่มีหลักฐานโดยชัดแจ้งว่ามีผู้กระทำการหรือกำลังกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 108 มาตรา 109 หรือมาตรา 110 เจ้าของเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายรวม อาจขอให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวระงับหรือละเว้นการกระทำดังกล่าวนั้นได้”

คอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537⁷⁵ ซึ่งให้อำนาจผู้เสียหายร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งระงับหรือละเว้นการกระทำดังกล่าวได้ ทั้งนี้ แม้จะไม่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติมาตรการคุ้มครองชั่วคราวไว้โดยเฉพาะ แต่เนื่องจากความผิดลักษณะดังกล่าวมีลักษณะเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา ซึ่งในทางคดีแพ่งโจทก์มีอำนาจร้องขอคุ้มครองชั่วคราวต่อศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254 อยู่แล้ว⁷⁶ การกำหนดให้นำมาตรการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้เป็นการเฉพาะจึงสอดคล้องกับหลักการดำเนินคดีแพ่งแล้ว แต่เมื่อพิจารณาจากลักษณะของการความผิดฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นความผิดที่ไม่มีผู้เสียหาย กล่าวคือ เป็นความผิดที่รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย ดังนั้น คดีจึงไม่มีลักษณะที่จะเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญาหรือเป็นคดีที่จะมีการเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งได้เหมือนดังกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ข้างต้น

นอกจากนี้ มาตรฐานการพิสูจน์ในคดีแพ่งตามคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวมีเพียงว่าคำฟ้องมีมูลและมีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีคุ้มครองตามที่ขอมาใช้เท่านั้น⁷⁷ ซึ่งแตกต่างกับมาตรฐานการพิสูจน์ในคดีอาญาที่ต้องพิสูจน์ความผิดของจำเลยจนสิ้นสงสัยว่าจำเลยเป็นผู้กระทำ

⁷⁵ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 32/39 “ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการละเมิดลิขสิทธิ์ในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ เจ้าของลิขสิทธิ์อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น. . .”

⁷⁶ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254 “ในคดีอื่น ๆ นอกจากคดีมโนสาเร่ โจทก์ขอขบที่จะยื่น ต่อศาลพร้อมกับคำฟ้อง หรือในเวลาใด ๆ ก่อนพิพากษาซึ่งคำขอ ฝ่ายเดียว ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งภายในบังคับแห่งเงื่อนไขซึ่งจะกล่าว ต่อไป เพื่อจัดให้มีวิธีคุ้มครองใด ๆ ดังต่อไปนี้ . . .”

(2) ให้ศาลมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไป ซึ่งการละเมิดหรือการผิดสัญญาหรือการกระทำที่ถูกร้อง หรือมีคำสั่งอื่นใดในอันที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่โจทก์อาจได้รับต่อไปเนื่องจากการกระทำของจำเลย หรือมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยโอนขายยกย้ายหรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลย หรือมีคำสั่งให้หยุดหรือป้องกันการเปลืองไปเปล่าหรือการบอบสลายซึ่งทรัพย์สินดังกล่าว ทั้งนี้ จนกว่าคดีจะถึงที่สุดหรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น . . .”

⁷⁷ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 255 “ในการพิจารณาอนุญาตตามคำขอที่ยื่นไว้ตาม มาตรา 254 ต้องให้เป็นที่น่าพอใจของศาลว่า คำฟ้องมีมูลและมีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีคุ้มครองตามที่ขอนั้นมาใช้ได้ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ . . .”

ความจริง⁷⁸ หากจะนำมาตรการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้กับกรณีความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ย่อมจะทำให้ขัดแย้งต่อหลักการซึ่งนำหลักพยานหลักฐานของคดีอาญาได้ ยิ่งไปกว่านั้นตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช . . . มาตรา 29 วรรคสองตอนท้าย ยังได้รับรองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลไว้ว่า “ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” หากมีการนำมาตรการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้และศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวไม่ว่าจะเป็นการถูกสั่งห้ามไม่ให้กระทำการหรือการสั่งให้หยุดการประกอบกิจการ ย่อมเป็นคำสั่งที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของจำเลย และเป็นการปฏิบัติต่อจำเลยเสมือนว่าจำเลยได้เป็นผู้กระทำความผิดแล้วทั้งที่การกระทำของจำเลยยังไม่ได้รับการพิสูจน์ในคดีอาญาว่าเป็นการกระทำที่เป็นความผิดและจำเลยจะต้องรับผิด กล่าวคือจำเลยจะต้องหยุดการประกอบกิจการทั้งที่ยังไม่สามารถพิสูจน์จนสิ้นสงสัยได้ว่ากิจกรรมของจำเลยเป็นการกระทำที่เป็นความผิดฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์หรือไม่ ซึ่งหากท้ายที่สุดแล้วไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าจำเลยกระทำผิดจริง การที่จำเลยต้องหยุดการประกอบกิจการไปจึงเป็นการริดรอนสิทธิและเสรีภาพของจำเลยเกินสมควร

ด้วยเหตุผลตามที่พิจารณาข้างต้น แม้ว่ามาตรการคุ้มครองชั่วคราวจะช่วยให้กฎหมายอาญามีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะสามารถยับยั้งการกระทำความผิดได้อย่างรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันมาตรการดังกล่าวกลับกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจนเกินควร จึงไม่ควรนำมาตรการคุ้มครองชั่วคราวใช้ในกรณีนี้

4.2.2.5 ผู้มีอำนาจฟ้องคดี

แม้การดำเนินคดีอาญาของประเทศไทยจะเป็นการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ แต่รัฐก็ไม่ได้ผูกขาดการดำเนินคดีอาญาไว้แต่ผู้เดียว ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 28 ที่ได้กำหนดบุคคลที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาไว้คือพนักงานอัยการและผู้เสียหาย⁷⁹ ซึ่งตามมาตรา 2(4) ได้ให้คำนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” ไว้ว่าหมายถึง

⁷⁸ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 “ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยซึ่งนำหลักพยานหลักฐาน ทั้งปวงอย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำความผิดจริง และจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น

เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย”

⁷⁹ คณิต ฒ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2549), น. 117.

บุคคลที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่ง และด้วยเหตุที่ความผิดอาญาแต่ ละฐานจะมีคุณธรรมทางกฎหมายหรือสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองที่แตกต่างกันทั้งที่เป็นส่วนบุคคลและที่ เป็นส่วนรวม จึงสามารถให้ความหมายของผู้เสียหายได้ว่าหมายถึง บุคคลที่คุณธรรมทางกฎหมาย (คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล) ของเขาถูกล่วงละเมิดโดยตรงจากการทำความผิดอาญา ดังนั้น ในการจะพิจารณาว่าบุคคลใดจะเป็นผู้เสียหายหรือไม่จึงต้องค้นหาคุณธรรมทางกฎหมายของ ความผิดอาญาฐานนั้นเสียก่อน⁸⁰

เมื่อพิจารณาถึงการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อทั้ง นักศึกษาผู้ว่าจ้างที่ไม่ได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษาของ หลักสูตร ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อนักศึกษาอื่นในหลักสูตรการศึกษาเดียวกัน รวมทั้งยังมีผลต่อ มาตรฐานการออกวุฒิการศึกษาของสถาบันการศึกษา ซึ่งล้วนก่อให้เกิดผลเสียหายในท้ายที่สุดแก่ ระบบการศึกษาของประเทศ กล่าวคือ ทำให้คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาลดลงและขาด มาตรฐานการศึกษา จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายในกรณีนี้คือ คุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาที่เป็นส่วนรวม และเมื่อเป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวมบุคคลไม่อาจอ้างความเป็น เจ้าของได้ ความผิดในกรณีนี้จึงย่อมมีผู้เสียหายไม่ได้

ดังนั้น เมื่อความผิดฐานรับทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวมีคุณธรรมทาง กฎหมายที่เป็นส่วนรวมไม่ใช่ส่วนบุคคล นักศึกษาอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ หรือสถาบันการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากการออกวุฒิการศึกษาให้แก่นักศึกษาที่จ้างบุคคลอื่นทำ วิทยานิพนธ์ จึงไม่อาจเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องคดีอาญาในความผิดฐานนี้แก่ผู้รับจ้างทำ วิทยานิพนธ์ได้ หากแต่เป็นอำนาจของพนักงานอัยการที่จะเป็นผู้ดำเนินคดีอาญาแทนรัฐในกรณีนี้

ทั้งนี้ แม้นักศึกษาอื่นหรือสถาบันการศึกษาที่อาจได้รับผลกระทบจากการ รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะไม่สามารถฟ้องคดีอาญากับผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้โดยตรงแต่สามารถ กล่าวโทษผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้เริ่มต้นการสอบสวนอันจะนำไปสู่ การดำเนินคดีอาญาโดยพนักงานอัยการต่อไปได้

⁸⁰ เฝิงอ้าง, น. 120-121.

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นในระดับอุดมศึกษาของไทย รวมไปถึงมาตรการในปัจจุบันซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้บังคับเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว พบว่ายังคงมีข้อบกพร่องเนื่องจากไม่สามารถจัดการกับบุคคลภายนอกที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยังคงมีอยู่และขยายวงกว้างออกไปมากยิ่งขึ้น ภายหลังจากที่ได้ศึกษาถึงแนวทางการกำหนดความผิดอาญา ข้อยกเว้นข้อจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพและเสรีภาพทางวิชาการตามรัฐธรรมนูญ บทกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ที่ได้กำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับทำผลงานทางวิชาการ รวมถึงการวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมและแนวทางในการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์แล้ว จึงได้ข้อสรุปว่าประเทศไทยควรมีมาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ ในบทนี้จะเป็นการสรุปสาระสำคัญจากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวคิดทั้งหมดอันนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

5.1 บทสรุป

การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในระดับอุดมศึกษาเป็นปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลยิ่งทำให้การเข้าถึงการจ้างทำวิทยานิพนธ์ทั้งฝั่งผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้ช่องทางตามสื่อออนไลน์ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์การให้บริการ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารกันโดยใช้อีเมล ซึ่งบุคคลทั้งสองฝ่ายไม่จำเป็นต้องพบหน้ากันหรืออาจอยู่กันคนละสถานที่ก็สามารถจ้างทำวิทยานิพนธ์ขึ้นได้

แม้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะทำให้เกิดความสมประโยชน์ต่อทั้งฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก็ตาม แต่การกระทำดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ โดยการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นต่อนักศึกษาผู้ว่าจ้างเองที่ไม่ได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองตามหลักสูตรการศึกษา เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างนักศึกษาอื่นที่ได้จัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง สถาบันการศึกษาที่เป็นผู้ออกวุฒิการศึกษาให้แก่นักศึกษาที่จ้างผู้อื่นเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์แทนตนย่อมเสียชื่อเสียงและกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสถาบันการศึกษา รวมทั้งตลาดแรงงานไม่ว่าจะเป็น

ภาครัฐและภาคเอกชนที่ต้องรับความเสี่ยงจากการรองรับผลผลิตทางการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ และทำที่สุดได้ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของระบบการศึกษาของประเทศที่ด้อยคุณภาพและขาดมาตรฐาน เพราะระบบวุฒิการศึกษาของรัฐไม่ได้สะท้อนถึงความรู้ความสามารถที่แท้จริงของบัณฑิต จึงอาจกล่าวได้ว่าการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นหายนะของระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็น คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่ประชุมใหญ่อธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) และสถาบันอุดมศึกษา ต่างได้ออกมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ได้แก่ การออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 ที่กำหนดให้สถาบันการศึกษาพิจารณาถอดถอนรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์หากพบว่ามีการจ้างทำวิทยานิพนธ์ การกำหนดให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำวิทยานิพนธ์ การกำหนดภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระของอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการให้คำปรึกษา รวมถึงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการจัดทำผลงานทางวิชาการให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของงานที่จัดทำด้วยตนเอง นอกจากนี้ภายในสถาบันอุดมศึกษา ยังมีมาตรการทางกฎหมายปกครองในการดำเนินการทางวินัยแก่นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยหากพบว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งสามารถลงโทษตามระเบียบข้อบังคับหรือประมวลจริยธรรมตามดุลพินิจของแต่ละสถาบันได้ กรณีนักศึกษา ได้แก่ การตัดสิทธิการเข้าสอบ การงด ยับยั้ง หรือชะลอการเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติหรือรับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตร การให้พักการศึกษา การให้พ้นสภาพนักศึกษา กรณีอาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ การตักเตือนด้วยวาจา การตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร การงดเลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปี การเลิกจ้าง เป็นต้น นอกจากนี้แม้ผู้ได้รับความเสียหายจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จะสามารถใช้มาตรการทางกฎหมายแพ่งว่าด้วยละเมิดเพื่อฟ้องเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ก็ตาม แต่การพิสูจน์ถึงความเสียหายและค่าเสียหายกลับเป็นไปได้ยาก อีกทั้งมาตรการทางกฎหมายอาญาในปัจจุบันก็ไม่สามารถนำมาปรับใช้แก่กรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นไปได้อย่างไม่ครอบคลุมและไม่มีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณามาตรการทางกฎหมายอาญาใช้ในการแก้ไขปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้น โดยนำหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญาซึ่งมีที่มาจากการสรุปแนวความคิดของนักวิชาการในหลายประเทศมาใช้ในการพิจารณา ดังนี้

(1) การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่น่าตำหนิ เมื่อการกระทำของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนคุณธรรมทางกฎหมาย กล่าวคือ กระทบต่อคุณภาพและมาตรฐาน

การศึกษาของประเทศและเมื่อผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์กระทำไปโดยรู้ว่าได้ฝ่าฝืนคุณธรรมทางกฎหมายที่สำคัญแล้ว การกระทำของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงเป็นการกระทำที่น่าตำหนิ

(2) การกระทำนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อตัวนักศึกษาผู้ว่าจ้าง นักศึกษาอื่น สถาบันการศึกษา ตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงระบบการศึกษาของประเทศ การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(3) การปราบปรามโดยใช้กฎหมายอาญาลงโทษจะไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อสังคมมากไปกว่าผลร้ายจากการกระทำนั้นเอง เมื่อพิจารณาถึงผลร้ายที่อาจเกิดขึ้นจากการกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์แล้วพบว่าอาจเป็นการเพิ่มผลประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้หากความต้องการในการว่าจ้างของนักศึกษายังคงมีอยู่ อีกทั้งยังอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างกระทำความผิดกฎหมายอื่นเพื่อให้ได้เงินที่เพียงพอแก่การชำระค่าบริการจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับผลร้ายที่เกิดขึ้นหากปล่อยให้มีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ต่อไปทั้งที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลอื่นในสังคมรวมถึงระบบการศึกษาของประเทศแล้ว การกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ย่อมจะก่อผลร้ายต่อสังคมน้อยกว่า

(4) การกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาต้องพิสูจน์ได้ว่าไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเกินความจำเป็น แม้ว่าการกำหนดความผิดอาญาจะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยตรง ทั้งกระบวนการในการดำเนินคดีตลอดจนโทษทางอาญา และในกรณีของผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยังได้รับผลกระทบต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดเงื่อนไขการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพเอาไว้ทั้งในกรณีทั่วไปและกรณีเฉพาะ ซึ่งสำหรับกรณีของเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามมาตรา 40 ได้กำหนดเงื่อนไขให้การจำกัดสามารถกระทำได้หากเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ เมื่อระบบการศึกษาถือเป็นประโยชน์สาธารณะอย่างหนึ่งที่สำคัญของรัฐและการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบการศึกษา กรณีจึงเข้าเงื่อนไขจำกัดเสรีภาพของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ นอกจากนี้ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ก็ไม่อาจอ้างหลักเรื่องเสรีภาพทางวิชาการ ตามมาตรา 34 วรรคสอง เพื่อสนับสนุนว่าการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นการกระทำที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญได้ เพราะการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไม่ใช่กระบวนการทางวิชาการและไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ใด ๆ ในทางวิชาการ

(5) ไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่าการใช้มาตรการทางอาญาแล้ว เนื่องจากกฎหมายอาญาก่อให้เกิดการกระทบสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลเป็นอย่างมาก มาตรการทาง

กฎหมายอาญาจึงเป็นเครื่องมือเสริมที่รัฐจะนำมาใช้ในการควบคุมสังคมเป็นทางเลือกสุดท้าย (ultima ratio) เท่านั้น หากมีมาตรการอื่น เช่น มาตรการทางปกครอง มาตรการทางแพ่ง หรือมาตรการทางสังคม ที่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดความผิดและโทษแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ แต่เมื่อพิจารณาถึงมาตรการแก้ไขปัญหาในปัจจุบันพบว่ายังเป็นเพียงมาตรการทางวินัยที่สามารถลงโทษฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น ไม่มีผลบังคับแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์อีกฝ่ายหนึ่งด้วย ประกอบกับข้อจำกัดทางด้านการศึกษาความเสียหายและค่าเสียหายในคดีละเมิดของผู้เสียหายทำให้ในทางปฏิบัติไม่มีการนำมาตรการทางกฎหมายแพ่งเรื่องละเมิดมาใช้เพื่อฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งมาตรการทางกฎหมายอาญาในปัจจุบันก็ไม่อาจนำมาปรับใช้เพื่อลงโทษผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ จึงทำให้การแก้ปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ยังไม่ครอบคลุมและไม่มีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการโฆษณารับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่ปรากฏอย่างแพร่หลายในบริเวณสถานศึกษาหรือในสื่อออนไลน์ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกขณะ มาตรการทางกฎหมายอาญาจึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมแล้ว

เมื่อการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญา ทั้ง 5 ประการ ดังที่ได้พิจารณาในข้างต้น จึงมีความเหมาะสมและความจำเป็นที่จะมีกฎหมายกำหนดให้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นความผิดอาญา

สำหรับแนวทางการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ เมื่อได้ศึกษากฎหมายของต่างประเทศแล้ว พบว่ามีบทบัญญัติของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ที่มีการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการให้แก่ นักศึกษา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีมลรัฐที่กำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการอยู่ 17 มลรัฐ แต่ละมลรัฐได้บัญญัติกฎหมายไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาหรือประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐโดยใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกับไปแต่มีสาระสำคัญร่วมกันคือกำหนดให้การกระทำที่มีลักษณะจัดเตรียมหรือขายผลงานทางวิชาการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญต่อการวัดผลการศึกษาโดยรู้หรือควรรู้ว่านักศึกษาจะนำผลงานดังกล่าวไปยื่นส่งต่อสถาบันการศึกษาในฐานะงานของตนเอง รวมถึงให้กำหนดให้การโฆษณาเผยแพร่ข้อความว่ามีการรับทำผลงานทางวิชาการเป็นความผิด ทั้งนี้ บทบัญญัติดังกล่าวมุ่งเอาผิดเฉพาะผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการที่มีค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์เท่านั้นและไม่ได้กำหนดให้การกระทำของฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างเป็นความผิดด้วย สำหรับโทษที่กำหนดไว้ในแต่ละมลรัฐจะเป็นโทษในระดับ Misdemeanor ที่มีช่วงอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา และในบางมลรัฐกำหนดให้นำมาตรการทางแพ่ง (civil penalty) มาใช้บังคับแทนโทษทางอาญา

สำหรับประเทศนิวซีแลนด์ มีการกำหนดความผิดแก่ผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการหรือตาม Education Act มาตรา 292E เรียกการกระทำดังกล่าวว่า การบริการที่ฉ้อฉล (cheating services) ซึ่งรวมถึงความผิดเกี่ยวกับการจัดเตรียมคำตอบสำหรับการสอบเข้าและการเข้าสอบแทนหรือจัดหาผู้อื่นเข้าสอบแทนนักศึกษาด้วย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับจ้างทำผลงานทางวิชาการได้กำหนดให้การกระทำที่มีลักษณะเป็นการจัดให้มีการบริการที่ฉ้อฉลและก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อนักศึกษาอื่นและการโฆษณาการบริการที่ฉ้อฉลเป็นความผิด ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่มีคำตอบแทนหรือไม่มีคำตอบแทน ทั้งนี้ บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้การกระทำของฝ่ายนักศึกษาผู้ว่าจ้างเป็นความผิดด้วย สำหรับโทษได้กำหนดเป็นโทษปรับในอัตราไม่เกิน 10,000 เหรียญนิวซีแลนด์ โดยไม่มีโทษจำคุก

นอกจากนี้ทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ ยังได้กำหนดบุคคลที่ต้องรับผิดชอบถึงนิติบุคคลด้วย อีกทั้งยังได้มีการนำมาตรการคุ้มครองชั่วคราว (injunctive relief) เข้ามาใช้เสริมมาตรการทางอาญาด้วย โดยศาลอาจมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว เช่น ให้ออกหมายประกอบกิจการ หรือให้ปิดการได้

จากการศึกษาการกำหนดความผิดอาญาของต่างประเทศในช่วงต้นประกอบกับการพิจารณาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยแล้ว จึงสามารถวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์สำหรับประเทศไทยได้ ดังนี้

(1) องค์ประกอบความผิด

1). องค์ประกอบภายนอก

ในส่วนของผู้กระทำผิดได้กำหนดให้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดได้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่ผู้กระทำความผิดอาจเป็นนิติบุคคลได้และยังทำให้เกิดความชัดเจนในการใช้บังคับกฎหมาย และในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำผิดให้แยกพิจารณาความผิดของผู้บริหารนิติบุคคลต่างหากเพื่อให้สอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและหลักสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์

สำหรับลักษณะการกระทำผิดได้กำหนดแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) จัดทำ รับจัดทำ จัดให้มี (2) โฆษณาด้วยวิธีใด ๆ ว่ามีการจัดทำ รับจัดทำ หรือจัดให้มี เพื่อให้ครอบคลุมแก่ผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งผู้ที่ลงมือทำวิทยานิพนธ์แทนนักศึกษา บุคคลที่รับว่าจ้างจากนักศึกษาโดยตรงแต่ไม่ใช่ผู้ที่ลงมือทำวิทยานิพนธ์ บุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ลงมือทำวิทยานิพนธ์โดยตรงแต่ได้แสวงหาวิทยานิพนธ์สำเร็จรูปให้แก่นักศึกษา รวมถึงผู้โฆษณาที่ทำให้การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นที่แพร่หลายในวงกว้างด้วย

ส่วนลักษณะของผลงานทางวิชาการที่กระทำแล้วเป็นความผิด ได้กำหนดให้ครอบคลุมในงานทุกประเภทที่จำเป็นต่อการพิจารณาผลการเรียนหรือวุฒิการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่และอาจมีการรับจ้างทำเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็งานประเภทใดหรือใช้ชื่อ เรียกว่าอะไร

ในขณะที่การรับจ้างทำวิทยานิพนธ์อาจมิได้ทั้งการรับทำทั้งเล่มและบางส่วน จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าหากเป็นการรับทำบางส่วน จะใช้เกณฑ์ใดในการพิจารณาว่าถึงขนาดเป็น ความผิดแล้ว สำหรับกรณีการให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวกับผลงานที่นักศึกษาต้องจัดทำโดยตรง เมื่อผลงานทางวิชาการมีขึ้นเพื่อใช้ประเมินความรู้ของนักศึกษา โดยที่แต่ละประเภทผลงานจะมี วัตถุประสงค์ในการวัดความรู้หรือมีจุดสำคัญในการตัดสินว่านักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ตามรายวิชาหรือ หลักสูตรหรือไม่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละภาควิชาหรือสาขาโดยอาจเรียกได้ว่าเป็นส่วนที่เป็น สารสำคัญของผลงานนั้น การกระทำที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในจุดสำคัญของเนื้องานชิ้นนั้นและ ยังกระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมายซึ่งในที่นี้คือคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจึงต้องถือว่าเป็น ความผิดแล้ว

ในประเด็นของขอบเขตการใช้กฎหมาย ควรกำหนดให้การรับทำวิทยานิพนธ์ หรือผลงานทางวิชาการในระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นของสถาบันการอุดมศึกษาในประเทศหรือ ต่างประเทศก็เป็นความผิดแล้ว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ ประเทศได้อย่างครอบคลุม อีกทั้งยังเป็นการป้องกันไม่ให้ประเทศไทยเป็นแหล่งรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ แก่สถาบันการศึกษาต่างประเทศด้วย

สำหรับประเด็นเรื่องควรกำหนดให้เฉพาะการกระทำที่มีค่าตอบแทนเท่านั้นที่ เป็นความผิดหรือไม่ เมื่อพิจารณาจากคุณธรรมทางกฎหมายซึ่งในกรณีนี้คือคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาแล้ว ไม่ว่าจะผู้รับทำวิทยานิพนธ์จะกระทำโดยมีค่าตอบแทนหรือไม่ย่อมส่งผลกระทบต่อ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแล้ว ด้วยเหตุดังกล่าวจึงไม่ควรกำหนดความผิดเฉพาะกรณี ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์โดยมีค่าตอบแทนเท่านั้น แต่ควรกำหนดให้เป็นความผิดไม่ว่าจะมีค่าตอบแทน หรือไม่มีก็ตาม อย่างไรก็ตาม ในส่วนของผู้รับทำวิทยานิพนธ์โดยไม่มีค่าตอบแทน ให้ดูในหัวข้อ เหตุยกเว้นโทษ ต่อไป

2). องค์ประกอบภายใน

เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา องค์ประกอบภายในของความผิดที่กระทำโดยเจตนาไว้แล้วว่าต้องเป็นการกระทำที่รู้สำนึก และ ขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลจากการกระทำนั้นโดยรู้ข้อเท็จจริงอันเป็น องค์ประกอบของความผิด กรณีนี้จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติองค์ประกอบภายในไว้ในฐานความผิดอีก

อย่างไรก็ตามการจะพิสูจน์ถึงเจตนาดังกล่าวจะต้องอาศัยพฤติการณ์จากการกระทำหลายส่วนประกอบกัน

3). ผลของการกระทำ

ความผิดในกรณีนี้เป็นความผิดประเภทที่ไม่ต้องมีผลปรากฏ กล่าวคือเพียงแต่มีการกระทำตามองค์ประกอบภายนอกของความผิดก็เป็นความผิดแล้วเพราะการกระทำดังกล่าวได้กระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายแล้ว

(2) เหตุยกเว้นโทษ

เนื่องจากการกระทำโดยไม่มีค่าตอบแทนซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกระทำของบุคคลใกล้ชิดนักศึกษาที่ได้กระทำไปเพราะความเห็นใจ ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับเหตุยกเว้นโทษในมาตรา 193 ของประมวลกฎหมายอาญา ที่มีหลักยกเว้นโทษให้เพราะความสัมพันธ์ที่สนิทกันมากจนควรให้อภัย และกฎหมายอาญาไม่ควรกำหนดความผิดที่ผิดวิสัยของบุคคล พบว่าในกรณีนี้สามารถนำหลักการยกเว้นโทษมาใช้ได้ กล่าวคือ การกระทำของบุคคลโดยไม่หวังผลตอบแทนจะมีลักษณะที่เป็น การกระทำของบุคคลที่ใกล้ชิดและมีความรู้สึกร่วมกันในตัวนักศึกษาว่าจะสำเร็จการศึกษาหรือไม่ ซึ่งเป็นการกระทำที่นำไปให้อภัยและควรให้ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณายกเว้นโทษ

ในกรณีที่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เป็นนักศึกษา แม้จะอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสถาบันการศึกษาซึ่งถือเป็นมาตรการทางกฎหมายปกครองก็ตาม แต่มาตรการดังกล่าว ได้แก่ การตัดสิทธิการเข้าสอบ การงด ยับยั้ง หรือชะลอการเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติหรือรับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตร การให้พักการศึกษา การให้พ้นสภาพนักศึกษา เป็นต้น เป็นมาตรการที่มีขึ้นเพื่อลงโทษแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น อีกทั้งหากกำหนดยกเว้นโทษให้แก่นักศึกษาผู้รับจ้างย่อมเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาค กล่าวคือ ทำให้การใช้บังคับกฎหมายอาญาในความผิดฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์บังคับได้แต่เฉพาะกรณีที่บุคคลทั่วไปซึ่งไม่ใช่ นักศึกษาเป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ในขณะที่การกระทำของนักศึกษาผู้รับจ้างได้ส่งผลกระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมายเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุดังกล่าว จึงไม่ควรกำหนดเหตุยกเว้นโทษให้แก่กรณีนักศึกษาที่เป็นผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ในกรณีของอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้รับจ้าง แม้ว่า จะสามารถลงโทษบุคคลดังกล่าวได้ตามระเบียบข้อบังคับของสถาบันการศึกษาแล้วก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงตำแหน่งและหน้าที่ของอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา แล้วกลับกลายเป็นผู้ทำลายเสียเอง การกระทำดังกล่าวจึงไม่สมควรได้รับยกเว้นโทษให้

(3) การกำหนดความผิดแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้าง

แม้ว่านักศึกษาผู้ว่าจ้างจะเป็นบุคคลที่เป็นองค์ประกอบของความผิดที่ขาดไม่ได้ (Necessary participator) ซึ่งตามหลักกฎหมายอาญาโดยทั่วไปแล้ว บุคคลดังกล่าวย่อมมีความรับผิดชอบในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ในกรณีของนักศึกษาผู้ว่าจ้างก็เช่นกันเพราะอาจเข้าลักษณะการเป็น “ผู้ก่อ” ให้ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์กระทำผิด อย่างไรก็ตามก็มีข้อพิจารณาที่จะไม่กำหนดให้การกระทำของนักศึกษาเป็นความผิด ดังนี้ คือ

1. หากกำหนดให้การกระทำของนักศึกษาเป็นความผิดด้วยแล้วจะมีผลเรื่องการพิสูจน์ความผิดของฝ่ายผู้ว่าจ้างทำวิทยานิพนธ์ เพราะนักศึกษาจะตกอยู่ภายใต้สิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองในอันที่จะทำให้ตนถูกฟ้องเป็นคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 234 ดังนั้น การดึงนักศึกษาเข้ามาช่วยเป็นฝ่ายเปิดโปงการกระทำของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ย่อมจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากกว่า

2. ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์ไม่ได้กำหนดให้การกระทำของนักศึกษาผู้ว่าจ้างเป็นความผิดอาญา โดยถือว่าการกระทำของนักศึกษา สถาบันการศึกษาสามารถดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับได้อยู่แล้ว

3. ในการกำหนดความผิดอาญาแก่บุคคลใดมีหลักเกณฑ์หนึ่งที่ต้องพิจารณา คือ ไม่มีมาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่ามาตรการทางอาญาแล้ว (Ultima ratio) เมื่อกรณีของนักศึกษาผู้ว่าจ้างยังคงมีมาตรการทางปกครองหรือมาตรการทางวินัยของสถาบันการศึกษาเพื่อลงโทษโดยโทษสูงสุดที่จะถูกพิจารณาคือการให้พ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาและการถอดถอนวิทยานิพนธ์ชิ้นนั้น ซึ่งโทษดังกล่าวมีผลเป็นการตัดโอกาสความก้าวหน้าในการเรียนและการทำงานของนักศึกษา มาตรการดังกล่าวจึงเป็นการเพียงพอและเหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำของนักศึกษาผู้ว่าจ้างแล้ว

ด้วยเหตุผลตามข้อพิจารณาข้างต้น จึงไม่ควรกำหนดความผิดอาญาแก่นักศึกษาผู้ว่าจ้าง รวมทั้งไม่ควรนำหลักเรื่อง ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน มาใช้ประกอบกับบทกำหนดความผิดของผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพื่อลงโทษนักศึกษาผู้ว่าจ้างด้วย

(4) การกำหนดโทษ

1). รูปแบบของโทษ

โทษที่เหมาะสมสำหรับการกระทำผิดของผู้รับจ้างวิทยานิพนธ์ในกรณีนี้คือโทษปรับเพราะผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการทำวิทยานิพนธ์ที่ค่อนข้างสูง โดยลักษณะของโทษปรับไม่ควรกำหนดเป็นจำนวนคงที่ แต่ควรกำหนดตามสัดส่วนของผลประโยชน์ที่ได้รับเพื่อเป็นการยับยั้งการกระทำผิดได้ตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษทาง

อาญา โดยกำหนดระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับหรือควรจะได้รับ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท และเนื่องจากโทษปรับในบางกรณีอาจมีอัตราที่สูงมากจนผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับได้ หรืออีกกรณีคือผู้กระทำความผิดไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะชำระค่าปรับ จึงควรกำหนดโทษจำคุกเป็นมาตรการเสริมเพื่อเป็นช่องทางให้ศาลใช้ดุลพินิจลงโทษในกรณีที่จำเป็น โดยอัตราโทษที่ควรกำหนดเทียบเคียงจากความผิดฐานจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือมหาวิทยาลัยห้องแถว ตามพระราชบัญญัติสถาบันการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 มาตรา 10 ประกอบมาตรา 104 และกรณีความผิดฐานจัดการศึกษาระดับปริญญาโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าตนมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับปริญญา ตามมาตรา 121 ในฐานะที่เป็นบทกฎหมายที่คุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายกล่าวคือ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับกรณีรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ โดยกำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

2). มาตรการเสริมการลงโทษทางอาญา

แม้ว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศนิวซีแลนด์จะกำหนดให้นำมาตรการคุ้มครองชั่วคราว (injunctive relief) ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ เพราะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการยับยั้งการกระทำของผู้รับจ้างทำผลงานทางวิชาการ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาคดี แต่เมื่อพิจารณาตามหลักกฎหมายไทยแล้วพบว่าไม่มีบทบัญญัติที่นำมาตราการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้กับเฉพาะคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา เช่น ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ที่ถึงแม้ว่าจะไม่กำหนดเป็นกฎหมายเฉพาะโทษก็สามารถยื่นคำร้องในคดีแพ่งและร้องขอคุ้มครองชั่วคราวต่อศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้อยู่แล้ว แต่กรณีการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์นี้ไม่ใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องคดีอาญา หากแต่เป็นคดีอาญาที่ผู้เสียหายคือรัฐ จึงไม่อาจมีการเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งได้

นอกจากนี้หากนำมาตราการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้กับคดีอาญาจะเป็นการขัดต่อหลักการระงับการพิสูจน์ในคดีอาญาที่โจทก์จะต้องพิสูจน์จนปราศจากข้อสงสัย ในขณะที่คำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวโจทก์มีภาระการพิสูจน์เพียงพอโจทก์มีมูลและมีเหตุอันควรอนุญาตตามคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวเท่านั้น อีกทั้งยังส่งผลให้การกระทำดังกล่าวขัดต่อสิทธิในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญที่ว่าก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ด้วย

แม้มาตรการคุ้มครองชั่วคราวตามวิธีพิจารณาความแพ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำความผิดแต่ในขณะเดียวกันกลับเป็นมาตรการที่รบกวนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร จึงไม่ควรกำหนดให้นำมาตรการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้บังคับในความผิดอาญากรณีนี้ด้วย

(5) ผู้มีอำนาจฟ้องคดี

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 28 ได้กำหนดบุคคลที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ได้แก่ พนักงานอัยการและผู้เสียหาย อย่างไรก็ตามเมื่อคุณธรรมทางกฎหมายในกรณีคือการคุ้มครองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของรัฐอันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม เอกชนหรือบุคคลใดจึงไม่อาจเป็นผู้เสียหายได้ ดังนั้น ในกรณีนี้ผู้มีอำนาจฟ้องคดีจึงเป็นพนักงานอัยการของรัฐ อย่างไรก็ตามก็ตีบุคคลหรือเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ อาจกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยรวมถึงแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดความผิดอาญาฐานแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ จึงสามารถสรุปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในส่วนของการกำหนดการกำกับดูแลนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และในส่วนของการกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ได้ดังนี้

5.2.1 การกำกับดูแลนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับปัญหาการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์มากที่สุด โดยสถาบันอุดมศึกษาสามารถใช้มาตรการในป้องกันการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาได้โดยการทำให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนและการพัฒนาความรู้ผ่านการทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดทำวิทยานิพนธ์ การให้อาจารย์ติดตามความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของนักศึกษา

นอกจากนี้ในส่วนของการปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ สถาบันการศึกษาอาจเพิ่มช่องทางในการแจ้งเบาะแสการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ในบริเวณสถาบันการศึกษาไม่ว่าจะระหว่างนักศึกษา อาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษา หรือจากบุคคลภายนอก โดยให้นักศึกษา อาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษาดูแลสอดส่องพฤติกรรมระหว่างกันเอง และเมื่อพบการกระทำความผิดแล้วสถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการทางวินัยตามระเบียบอย่างเข้มงวด อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก การดำเนินการทางวินัยเป็นดุลพินิจของแต่ละสถาบันการศึกษาจึงอาจทำให้การกระทำในลักษณะเดียวกันแต่ต่างสถาบันได้รับการลงโทษที่แตกต่างกัน

กันไป ดังนั้น เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งพิจารณาหลักสูตรทางวินัยแก่นักศึกษา อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาไปในแนวทางเดียวกัน จึงเห็นควรให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นตัวกลางประสานงานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาโดยกำหนดมาตรฐานการลงโทษผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการจ้างและรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งนำไปกำหนดเพิ่มเติมไว้ในข้อบังคับนักศึกษา จรรยาบรรณอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

5.2.2 การกำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์

เมื่อความผิดฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เข้ามากำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเห็นควรให้กำหนดความผิดอาญาฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์เพิ่มเติมไว้ในส่วนบทกำหนดโทษของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. .... ดังนี้

(1) เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผลงานวิชาการ” ไว้ในมาตรา 3

"ผลงานทางวิชาการ" หมายความว่า งานเขียนหรืองานอื่นใดที่ใช้เป็นเกณฑ์ประเมินความรู้ของนิสิตนักศึกษาตามรายวิชาหรือหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เช่น รายงาน โครงการงาน งานวิจัย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์

(2) กำหนดความผิดฐานรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ไว้ในส่วนบทกำหนดโทษ
มาตรา 55/1 และมาตรา 55/2

มาตรา 55/1 ผู้ใด

(1) จัดทำ รับจัดทำ จัดให้มี ผลงานทางวิชาการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญ เพื่อให้ นิสิตนักศึกษานำไปใช้ยื่นส่งต่อสถาบันอุดมศึกษา

การกระทำที่มีลักษณะเป็นการให้ความช่วยเหลือและไม่ได้กระทบต่อการประเมินความรู้ของนิสิตนักศึกษา เช่น การกวาดวิชา การหาข้อมูล การอบรมเกี่ยวกับการวิจัย การพิมพ์งาน ถอดความ รวบรวม ทำสำเนา หรือแก้ไขงาน ไม่ถือว่าเป็นสาระสำคัญ

(2) โฆษณาว่ามีการกระทำใดตาม (1) ด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียงหรือการกระจายภาพ หรือโดย การทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับหรือควรจะได้รับ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับนิติบุคคล ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับหรือควรจะได้รับ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) เป็นการกระทำโดยไม่มีค่าตอบแทน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะไม่ลงโทษผู้กระทำก็ได้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา 55/2 ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 55/1 นอกราชอาณาจักร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่สถาบันอุดมศึกษาในราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

แม้จะมีการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้รับจ้างทำวิทยานิพนธ์แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากปัจจัยที่ทำให้เกิดการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ขึ้นในระดับอุดมศึกษามาจากหลายด้านไม่ว่าจะเป็นจากตัวนักศึกษาที่ขาดแรงจูงใจและเป้าหมายในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา บุคคลในครอบครัวที่ให้การช่วยเหลือทำวิทยานิพนธ์ให้แก่ นักศึกษาจนเกินสมควรหรือได้สร้างแรงกดดันแก่นักศึกษา สถาบันการศึกษาที่ขาดความเข้มงวดในการติดตามพัฒนาการและการสอบประเมินความรู้ของนักศึกษา รวมถึงค่านิยมของคนในสังคมเองที่ให้คุณค่าแก่วุฒิการศึกษาหรือใบปริญญามากกว่าองค์ความรู้ที่นักศึกษาจะได้รับการจากศึกษาตามหลักสูตร การจะป้องกันและปราบปรามการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์รวมไปถึงการฉ้อฉลทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ ให้ได้ประสิทธิภาพจึงไม่ได้อาศัยเฉพาะมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาย่อยๆ เท่านั้น หากแต่มาตรการอื่นทางสังคมก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันโดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันลดความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการรับจ้างทำวิทยานิพนธ์รวมไปถึงการฉ้อฉลทางวิชาการในรูปแบบอื่นขึ้น ทั้งนี้ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของรัฐ อันจะนำมาสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา

1. California Education Code

[CA Educ Code § 66400 - § 664005]

§66400. No person shall prepare, offer to prepare, cause to be prepared, sell, or otherwise distribute any term paper, thesis, dissertation, or other written material for another person, for a fee or other compensation, with the knowledge, or under circumstances in which he should reasonably have known, that such term paper, thesis, dissertation, or other written material is to be submitted by any other person for academic credit at any public or private college, university, or other institution of higher learning in this state.

§66401. No person shall make or disseminate, with the intent to induce any other person to enter into any obligation relating thereto, any statement, written or oral, that he will prepare, cause to be prepared, sell, or otherwise distribute any term paper, thesis, dissertation, or other written material, for a fee or other compensation, for or on behalf of any person who has been assigned the written preparation of such term paper, thesis, dissertation, or other written material for academic credit at any public or private college, university, or other institution of higher learning in this state.

§66402. Any court of competent jurisdiction is hereby authorized to grant such relief as is necessary to enforce the provisions of this chapter, including the issuance of an injunction.

§66403. Actions for injunction under the provisions of this chapter may be brought in the name of the people of the State of California upon their own complaint or upon the complaint of any person, or in the name of any public or private college, university, or other institution of higher learning, acting for the interest of itself, its students, or the general public.

§66404. The provisions of this chapter are not exclusive. Nothing in this chapter shall be construed to preempt or in any other way limit, diminish, or imply the absence of rights of any party, public or private, against any person in connection with any of the acts described in Section 66400 or Section 66401.

§66405. As used in this chapter, "person" means any individual, partnership, corporation, limited liability company, or association./

2. Colorado Revised Statutes

[CO Rev Stat § 23-4-101 - § 23-4-106]

§23-4-101. Legislative declaration

The general assembly hereby declares that the practice of trafficking in academic materials, commonly referred to as ghostwriting, serves no legitimate purpose and tends to undermine the

academic process to the detriment of students, the academic community, and the public and that such practice should not be permitted to continue.

§23-4-102. Definitions

As used in this article, unless the context otherwise requires:

(1) "Person" means any individual, partnership, corporation, or association.

(2) "Prepare" means to put into condition for intended use. "Prepare" does not include the mere typing or assembling of papers nor the mere furnishing of information or research.

§23-4-103. Preparation, sale, and distribution of academic materials - advertising

(1) No person shall prepare, offer to prepare, cause to be prepared, sell, or distribute any term paper, thesis, dissertation, or other written material for another person for a fee or other compensation with the knowledge, or under circumstances in which he should reasonably have known, that such term paper, thesis, dissertation, or other written material is to be submitted by any other person for academic credit at any public or private college, university, or other institution of higher education in this state.

(2) No person shall make or disseminate, with the intent to induce any other person to enter into any obligation relating thereto, any statement, written or oral, that he will prepare, cause to be prepared, sell, or distribute any term paper, thesis, dissertation, or other written material for a fee or other compensation for or on behalf of any person who has been assigned the written preparation of such term paper, thesis, dissertation, or other written material for academic credit at any public or private college, university, or other institution of higher education in this state.

§23-4-104. Injunctions

(1) Any court of competent jurisdiction may grant such relief as is necessary to enforce the provisions of this article, including the issuance of an injunction.

(2) Actions for injunction under the provisions of this article may be brought in the name of the people of the state of Colorado by the attorney general or by the district attorney for the judicial district in which the conduct to be enjoined took place or by any public or private college, university, or other institution of higher education acting for the interest of itself, its students, or the general public.

§23-4-105. Other remedies

The provisions of this article are not exclusive. Nothing in this article shall be construed to preempt or in any other way to limit, diminish, or imply the absence of rights of any party, public or private, against any person in connection with any of the acts described in section 23-4-103.

§23-4-106. Construction of article

This article shall be liberally construed in order to prevent the practices described therein./

3. Connecticut General Statutes**[CT Gen Stat § 53-392a – § 53-392e]****§53-392a Definitions**

As used in this chapter: “Person” means any individual, partnership, corporation, limited liability company or association; “assignment” means any specific written, recorded, pictorial, artistic or other academic task that is intended for submission to any university, college, academy, school or other educational institution which is chartered, incorporated, licensed, registered or supervised by this state, in fulfillment of the requirements of a degree, diploma, certificate or course of study at any such educational institution; and “prepare” means to create, write or in any way produce in whole or substantial part a term paper, thesis, dissertation, essay, report or other written, recorded, pictorial, artistic or other assignment for a fee.

§53-392b. Preparation of assignments for students attending educational institutions prohibited.

(a) No person shall prepare, offer to prepare, cause to be prepared, sell or offer for sale any term paper, thesis, dissertation, essay, report or other written, recorded, pictorial, artistic or other assignment knowing, or under the circumstances having reason to know, that said assignment is intended for submission either in whole or substantial part under the name of a student other than the author of the term paper, thesis, dissertation, essay, report or other written, recorded, pictorial, artistic or other assignment in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study at any university, college, academy, school or other educational institution which is chartered, incorporated, licensed, registered or supervised by this state.

(b) Nothing contained in this chapter shall prevent any person from providing tutorial assistance, research material, information or other assistance to persons enrolled in a university, college, academy, school or other educational institution which is chartered, incorporated, licensed, registered or supervised by this state, which is not intended for submission directly or in substantial part as an assignment under the student’s name to such educational institution in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study or to prevent any person from rendering for a fee services which include the typing, research, assembling, transcription, reproduction or editing of a manuscript or other assignment which he has not prepared at the request of or on behalf of the purchaser.

§53-392c - Excepted actions.

Nothing contained in this chapter shall prevent any person from selling or offering for sale a publication or other written material which shall have been registered under the United States laws of copyright, provided the owner of such copyright shall have given his authorization or approval for such sale and provided such publication or other written material shall not be intended for submission as a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written

assignment to an educational institution within the state of Connecticut in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study.

§53-392d - Enforcement by the Attorney General.

Whenever the Attorney General, or his deputy, has reason to believe that any person has violated any of the provisions of this chapter, he may bring an action in the superior court for the judicial district of Hartford to enjoin the continuance of such violation; and, if it appears to the satisfaction of the court that the defendant has, in fact, violated this chapter, an injunction may be issued enjoining and restraining any further violation, without requiring proof that any person has, in fact, been injured or damaged thereby. In connection with any such proposed application, the Attorney General may conduct an investigation, subpoena witnesses and documents deemed by him necessary to the conduct of such investigation and, in the event of noncompliance with any such subpoena, may apply to the superior court for the judicial district of Hartford, which may issue an order requiring such compliance.

§53-392e. - Unlawful preparation of academic assignments: Class B misdemeanor.

Any person who violates any provision of this chapter shall be guilty of a class B misdemeanor. Any court of competent jurisdiction may grant such further relief as is necessary to enforce the provisions of this chapter, including the issuance of an injunction./

4. Florida Statutes

[FL Stat § 877.17]

§877.17 Works to be submitted by students without substantial alteration.—

(1) It shall be unlawful for any person or business entity to sell, offer to sell, or advertise for sale any term paper, thesis, dissertation, essay, or report or any written, recorded, pictorial, artistic, or other assignment which the seller or advertiser knew or reasonably should have known was intended for submission by a student, unaltered to any substantial degree, in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate, or course of study at a university, college, academy, school, or other educational institution in the state.

(2) This section shall not prevent any person or educational institution from providing tutorial assistance, research material, information, or courses in research or writing unless this service includes the preparation, research, or writing of a report or paper as outlined in subsection (1). No person shall be prevented by this section from selling or offering to sell services which include the typing, assembling, transcription, reproduction, or editing of a manuscript or other assignment prepared by the purchaser.

(3) Any person violating the provisions of this section is guilty of a misdemeanor of the second degree, punishable as provided in s. 775.082 or s. 775.083./

5. Illinois Compiled Statutes**[110 Ill. Comp. Stat. Ann. 5/1]**

§1 The assisting or promoting of plagiarism in institutions of higher education is declared to be against the public policy of this State.

Upon written petition by the chief executive officer of the campus of any accredited institution of higher education in this State, the Attorney General or the State's Attorney of the county in which such campus is located, is authorized to institute civil proceedings in the Circuit Court to enjoin the sale, preparation for sale, advertising for sale, or offering for sale of any academic papers. The court may grant the injunction upon finding that (1) the preparer, advertiser or seller has purposely engaged in a course of conduct which he reasonably should have known would result in the submission of such academic papers, substantially unchanged, as original work by any person other than the author in partial or total fulfillment of requirements for academic credit at such accredited institution of higher education, and (2) that for the prevention of future conduct of the same character, the public interest requires that such preparation, advertising or selling be enjoined.

For purposes of this Act, "academic papers" includes any theme, essay, term paper, book report, thesis dissertation, or other academic paper.

The proceedings authorized by this Act shall be conducted in accordance with the Civil Practice Law and applicable rules of court./

6. Maine Revised Statutes**[17-A ME Rev Stat § 705]****§705 Criminal simulation**

1. A person is guilty of criminal simulation if:

...

B. In return for a pecuniary benefit;

(1) The person authors, prepares, writes, sells, transfers or possesses with intent to sell or transfer, an essay, term paper or other manuscript knowing that it will be, or believing that it probably will be, submitted by another person in satisfaction of a course, credit or degree requirement at a university or other degree, diploma or certificate-granting educational institution. A violation of this subparagraph is a Class E crime; /

7. Maryland Code – Education**[MD Educ Code § 26-201]****§26-201 - Sales of academic papers**

(a) In this section, "academic paper" means any theme, essay, term paper, book report, report, thesis, dissertation, or other written assignment.

(b) A person may not sell or offer for sale any assistance in the preparation, research, or writing of an academic paper if he knows that the buyer intends to submit the academic paper substantially unchanged to an educational institution as the original work of someone other than the author, in fulfilling the requirements for a degree, diploma, certificate, or course of study.

(c) This section does not prevent:

(1) An educational institution, or any of its faculty or staff, from offering courses, instruction, counseling, or tutoring in research or writing as part of a program authorized by the institution;

(2) Any person from offering tutorial assistance that does not include the preparation, research, or writing of an academic paper intended for submission to an educational institution in fulfilling the requirements for a degree, diploma, certificate, or course of study; or

(3) Any person from typing, transcribing, or reproducing a manuscript for a fee.

(d) Any person who violates any provision of this section is guilty of a misdemeanor and on conviction is subject to a fine not exceeding \$1,000, imprisonment not exceeding 6 months, or both./

8. Massachusetts General Laws

[MA Gen L ch 271 § 50]

§50 Whoever, alone or in concert with others, sells to another, or arranges for or assists in such sale for another, a theme, term paper, thesis or other paper or the written results of research, knowing or having reason to know that such theme, term paper, thesis or other paper or research results or substantial material therefrom will be submitted or used by some other person for academic credit and represented as the original work of such person at an educational institution in the commonwealth or elsewhere without proper attribution as to source, or whoever takes an examination for another at any educational institution in the commonwealth, shall be punished by a fine of not more than one hundred dollars or by imprisonment for not more than six months, or both./

9. Nevada Revised Statutes

[NV Rev Stat § 207.320]

§207.320 - Preparation or sale of academic writings.

Any person who prepares for sale or sells any term paper, thesis, dissertation or similar writing intending such writing to be submitted to an academic institution as the work of any person not the author in fulfillment of a requirement for completion of a course of study, award of a degree or other academic credit is guilty of a misdemeanor./

10. New Jersey Revised Statutes**[NJ Rev Stat § 18A:2-3]****§18A:2-3. Preparation, offering for sale of certain documents; penalty; actions for injunction**

12. a. No person shall, for any fee, or other remuneration, prepare, offer to prepare, cause to be prepared, sell or offer for sale any term paper, thesis, dissertation, essay, report or other written, recorded, pictorial, artistic or other assignment knowing, or under the circumstances having reason to know, that said assignment is intended for submission either in whole or substantial part under a student's name in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate, course or courses of study at any university, college, academy, school or other educational institution.

b. Nothing contained in this section shall prevent any person from providing tutorial assistance, research material, information or other assistance to persons enrolled in a university, college, academy, school or other educational institution, which is not intended for submission directly or in substantial part as an assignment under the student's name to such educational institution in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study. Nor shall any person be prevented by this act from rendering services for a fee which include the typing, research, assembling, transcription, reproduction or editing of a manuscript or other assignment which he has not prepared at the request of or on behalf of the purchaser.

c. Anyone convicted of violating any provision of this act shall be subject to a civil penalty of up to \$1,000.00 which shall be collected in a summary manner pursuant to "the penalty enforcement law" (N.J.S.2A:58-1 et seq.) in the Superior Court or any municipal court. The Superior Court may also grant further relief necessary to enforce the provisions of this section, including the issuance of an injunction.

d. Actions for injunction under the provisions of this act may be brought in the name of the people of this State upon their own complaint or upon the complaint of any person, or any public or private college, university, academy, school or other educational institution which is chartered, incorporated, licensed, registered or supervised by this State, acting for the interest of itself, its students, or the general public./

11. New York Laws – Education**[NY Educ L § 213-B]****§213-b. Unlawful sale of dissertations, theses and term papers.**

1. No person shall, for financial consideration, or the promise of financial consideration, prepare, offer to prepare, cause to be prepared, sell or offer for sale to any person any written material which the seller knows, is informed or has reason to believe is intended for submission as a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment by a student in a university, college, academy, school or other educational institution to such institution or to a course, seminar or degree program held by such institution.

2. Nothing herein contained shall prevent such educational institution or any member of its faculty or staff, from offering courses, instruction, counseling or tutoring for research or writing as part of a curriculum or other program conducted by such educational institution. Nor shall this section prevent any educational institution or any member of its faculty or staff from authorizing students to use statistical, computer, or any other services which may be required or permitted by such educational institution in the preparation, research or writing of a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment. Nor shall this section prevent tutorial assistance rendered by other persons which does not include the preparation, research or writing of a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment intended for submission to such educational institution in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study. Nor shall any person be prevented by the provisions of this section from rendering services for a fee which shall be limited to the typing, transcription or reproduction of a manuscript.

3. Nothing contained within this section shall prevent any person from selling or offering for sale a publication or other written material which shall have been registered under the United States laws of copyright, provided, however, that the owner of such copyright shall have given his authorization or approval for such sale and provided further that such publication or other written material shall not be, intended for submission as a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment to such educational institution within the state of New York in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study.

4. No person shall sell, assign or otherwise transfer for business or for any other purpose to any person any information and material of a personal or private nature acquired from a purchaser of a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment without the prior consent of such purchaser. The term "information and material of a personal or private nature" as used in this subdivision shall include, but not be limited to the name of such purchaser, his address and telephone number, the name of such educational institution, the name or number of the course, the name of the faculty member or members for whom such written assignment has been prepared and any description of the research involved or the nature of such written assignment.

5. A violation of the provisions of this section shall constitute a class B misdemeanor.

6. The attorney general and district attorney of the county wherein a violation of this section occurs shall have concurrent authority to investigate and prosecute any violation of this section and any related violations discovered during the course of such investigation.

7. Whenever there shall be a violation of this section, an application also may be made by the attorney general in the name of the people of the state of New York to a court or justice having jurisdiction to issue an injunction, and upon notice to the defendant of not less than five days, to enjoin and restrain the continuance of such violation; and if it shall appear to the satisfaction of the court or justice that the defendant has, in fact, violated this section, an injunction may be issued by such court or justice, enjoining and restraining any further violation, without requiring proof that any person has, in fact, been injured or damaged thereby.

In any such proceeding the court may make allowances to the attorney general as provided in section eighty-three hundred three, subdivision six of the civil practice law and rules. In connection with any such proposed application, the attorney general is authorized to take proof and make a determination of the relevant facts and to issue subpoenas in accordance with the civil practice law and rules. Additionally, the attorney general may apply in any such proceeding for a monetary penalty of not more than one thousand dollars per violation./

12. North Carolina General Statutes

[NC Gen Stat § 14-118.2]

§14-118.2. Assisting, etc., in obtaining academic credit by fraudulent means.

(a) It shall be unlawful for any person, firm, corporation or association to assist any student, or advertise, offer or attempt to assist any student, in obtaining or in attempting to obtain, by fraudulent means, any academic credit, grade or test score, or any diploma, certificate or other instrument purporting to confer any literary, scientific, professional, technical or other degree in any course of study in any university, college, academy or other educational institution. The activity prohibited by this subsection includes, but is not limited to, preparing or advertising, offering, or attempting to prepare a term paper, thesis, or dissertation for another; impersonating or advertising, offering or attempting to impersonate another in taking or attempting to take an examination; and the giving or changing of a grade or test score or offering to give or change a grade or test score in exchange for an article of value or money.

(b) Any person, firm, corporation or association violating any of the provisions of this section shall be guilty of a Class 2 misdemeanor. This section includes the acts of a teacher or other school official; however, the provisions of this section shall not apply to the acts of one student in assisting another student as herein defined if the former is duly registered in an educational institution in North Carolina and is subject to the disciplinary authority thereof./

13. Oregon Revised Statutes**[OR Rev Stat § 165.114]****§165.114 Sale of educational assignments.**

(1) No person shall sell or offer to sell an assignment to another person knowing, or under the circumstances having reason to know, that the whole or a substantial part of the assignment is intended to be submitted under a student's name in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study at any post-secondary institution.

(2) No person shall sell or offer to sell to another person any assistance in the preparation of an assignment knowing, or under the circumstances having reason to know, that the whole or a substantial part of the assignment is intended to be submitted under a student's name in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study at any post-secondary institution.

(3) Nothing in this section prohibits a person from rendering for a monetary fee:

(a) Tutorial assistance if the assistance is not intended to be submitted in whole or in substantial part as an assignment; or

(b) Service in the form of typing, transcribing, assembling, reproducing or editing an assignment if this service is not intended to make substantive changes in the assignment.

(4) A person who violates any provision of this section commits a Class A violation.

(5) A person against whom a judgment has been entered under subsection (4) of this section shall, upon conviction for any subsequent violation of this section, be subject to a fine of not more than \$10,000.

(6) In addition to any fine imposed under subsections (4) and (5) of this section, a court of competent jurisdiction may grant such further relief as is necessary to enforce the provisions of this section, including the issuance of an injunction. A suit for injunction under subsections (1) to (6) of this section may be brought in the name of the State of Oregon upon the complaint of the Attorney General or any district attorney.

(7) As used in subsections (1) to (6) of this section unless the context requires otherwise:

(a) "Assignment" means any specific written, recorded, pictorial, artistic or other academic task, including but not limited to a term paper, thesis, dissertation, essay or report, intended for submission to any post-secondary institution in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study at any such institution.

(b) "Person" means any individual, partnership, corporation or association.

(c) "Post-secondary institution" means any public or private post-secondary educational institution./

14. Pennsylvania Consolidated statutes**[18 PA Cons Stat § 7324]****§7324. Unlawful sale of dissertations, theses and term papers.**

(a) Definitions.--As used in this section:

(1) "Assignment" means any specific written, recorded, pictorial, artistic, or other academic task that is intended for submission to any university, academy, school or other educational institution which is chartered, incorporated, licensed, registered or supervised by the Commonwealth, in fulfillment of the requirements of a degree, diploma, certificate or course of study at any such institution.

(2) "Prepare" means to create, write, or in any way produce in whole or substantial part, a term paper, thesis, dissertation, essay, report or other written, recorded, pictorial, artistic or other assignment for a fee.

(b) Sale of assistance to student.--No person shall sell or offer for sale to any student enrolled in a university, college, academy, school or other educational institution within the Commonwealth of Pennsylvania any assistance in the preparation, research or writing of a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment knowing, or under the circumstances having reason to know, that said assignment is intended for submission either in whole or substantial part under said student's name to such educational institution in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study.

(c) Sale or distribution of assignment to student.--No person shall sell or offer for distribution any dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment to any student enrolled in a university, college, academy, school or any other institution within the Commonwealth of Pennsylvania knowing, or under the circumstances having reason to know, that said assignment is intended for submission either in whole or substantial part under said student's name to such educational institution in fulfillment of the requirement for a degree, diploma, certificate or course of study.

(d) Sale or distribution for sale to student.--No person shall sell or offer for distribution any dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment to any person who, sells or offers for sale any such dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment to any student enrolled in a university, college, academy, school or other educational institution within the Commonwealth of Pennsylvania knowing, or under the circumstances having reason to know, that said assignment is intended for submission either in whole or substantial part under said student's name to such educational institution in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study.

(e) Authorized activities and services.--Nothing herein contained shall prevent such educational institution or any member of its faculty or staff, from offering courses, instruction,

counseling or tutoring for research or writing as part of a curriculum or other program conducted by such educational institution. Nor shall this section prevent any educational institution or any member of its faculty or staff from authorizing students to use statistical, computer, or any other services which may be required or permitted by such educational institution in the preparation, research or writing of a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment. Nor shall this section prevent tutorial assistance rendered by other persons which does not include the preparation, research or writing of a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment knowing, or under the circumstances having reason to know, that said assignment is intended for submission either in whole or substantial part under said student's name to such educational institution in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study. Nor shall any person be prevented by the provisions of this section from rendering services for a fee which shall be limited to the typing, transcription or reproduction of a manuscript.

(f) Authorized sale of copyrighted material.--Nothing contained within this section shall prevent any person from selling or offering for sale a publication or other written material which shall have been registered under the United States Laws of Copyright: Provided, however, That the owner of such copyright shall have given his authorization or approval for such sale: And, provided further, That said person shall not know or under the circumstances have reason to know that said assignment is intended for submission either in whole, or substantial part, under a student's name as a dissertation, thesis, term paper, essay, report or other written assignment to such educational institution within the Commonwealth of Pennsylvania in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate or course of study.

(g) Grading.--Any person who violates the provisions of this section shall be guilty of a misdemeanor of the third degree.

(h) Injunction.--Whenever there shall be a violation of this section an application also may be made by the Attorney General in the name of the people of the Commonwealth of Pennsylvania to a court having jurisdiction to issue an injunction, and upon notice to the defendant of not less than five days, to enjoin and restrain the continuance of such violation; and if it shall appear to the satisfaction of the court or justice that the defendant has, in fact, violated this section, an injunction may be issued by such court, enjoining and restraining any further violation, without requiring proof that any person has, in fact, been injured or damaged thereby. In connection with any such proposed application, the Attorney General is authorized to take proof and make a determination of the relevant facts and to issue subpoenas in accordance with the laws and rules of civil procedure./

§32.50. DECEPTIVE PREPARATION AND MARKETING OF ACADEMIC PRODUCT.

(a) For purposes of this section:

(1) "Academic product" means a term paper, thesis, dissertation, essay, report, recording, work of art, or other written, recorded, pictorial, or artistic product or material submitted or intended to be submitted by a person to satisfy an academic requirement of the person.

(2) "Academic requirement" means a requirement or prerequisite to receive course credit or to complete a course of study or degree, diploma, or certificate program at an institution of higher education.

(3) "Institution of higher education" means an institution of higher education or private or independent institution of higher education as those terms are defined by Section 61.003, Education Code, or a private postsecondary educational institution as that term is defined by Section 61.302, Education Code.

(b) A person commits an offense if, with intent to make a profit, the person prepares, sells, offers or advertises for sale, or delivers to another person an academic product when the person knows, or should reasonably have known, that a person intends to submit or use the academic product to satisfy an academic requirement of a person other than the person who prepared the product.

(c) A person commits an offense if, with intent to induce another person to enter into an agreement or obligation to obtain or have prepared an academic product, the person knowingly makes or disseminates a written or oral statement that the person will prepare or cause to be prepared an academic product to be sold for use in satisfying an academic requirement of a person other than the person who prepared the product.

(d) It is a defense to prosecution under this section that the actor's conduct consisted solely of action taken as an employee of an institution of higher education in providing instruction, counseling, or tutoring in research or writing to students of the institution.

(e) It is a defense to prosecution under this section that the actor's conduct consisted solely of offering or providing tutorial or editing assistance to another person in connection with the other person's preparation of an academic product to satisfy the other person's academic requirement, and the actor does not offer or provide substantial preparation, writing, or research in the production of the academic product.

(f) It is a defense to prosecution under this section that the actor's conduct consisted solely of typing, transcribing, or reproducing a manuscript for a fee, or of offering to do so.

(g) An offense under this section is a Class C misdemeanor./

16. Virginia Code**[VA Code § 18.2-505 – § 18.2-508]****§ 18.2-505. Preparation, etc., of papers to be submitted for academic credit**

(a) No person shall prepare, cause to be prepared or sell any term paper, thesis, dissertation or other written material for another person, for profit, with the knowledge, or under circumstances in which he should reasonably have known, that such term paper, thesis, dissertation or other written material is to be submitted by any other person for academic credit at any public or private college, university or other institution of higher learning in this Commonwealth.

(b) No person shall make or disseminate, with the intent to induce any other person to enter into any obligation relating thereto, any statement, written or oral, that he will prepare or cause to be prepared, any term paper, thesis, dissertation or other written material, to be sold for profit, for or on behalf of any person who has been assigned the written preparation of such term paper, thesis, dissertation or other written material for academic credit at any public or private college, university or other institution of higher learning in this Commonwealth.

§18.2-506. "Person" and "prepare" defined.

(a) As used in this article, "person" means any individual, partnership, corporation or association.

(b) As used in this article, "prepare" means to put into condition for intended use. "Prepare" does not include the mere typing or assembling of papers, nor the mere furnishing of information or research.

§ 18.2-507. Injunctions against violation of 18.2-505.

Whenever a college, university or other institution of higher learning in this Commonwealth shall duly file a civil action in the circuit court of any county or city against any person alleging violations of the provisions of § 18.2-505, and praying that such party defendant be restrained and enjoined from continuing the acts complained of, such court shall have jurisdiction to hear and determine the issues involved, to issue injunctions pendente lite and permanent injunctions and to decree damages and costs of suit, including reasonable counsel fees to complainants' counsel.

§ 18.2-508. Penalties.

Any person found guilty of violating any provision of 18.2-505 shall be guilty of a misdemeanor and shall be punished by a fine not to exceed \$1,000./

17. Revised Code of Washington [WA Rev Code § 28B.10.580, § 28B.10.582 and § 28B.10.584]

§28B.10.580 Term papers, theses, dissertations, sale of prohibited — Legislative findings — Purpose.

(1) The legislature finds that commercial operations selling term papers, theses, and dissertations encourages academic dishonesty, and in so doing impairs the public confidence in the credibility of institutions of higher education whether in this state or any other to function within their prime mission, that of providing a quality education to the citizens of this or any other state.

(2) The legislature further finds that this problem, beyond the ability of these institutions to control effectively, is a matter of state concern, while at the same time recognizing the need for and the existence of legitimate research functions.

It is the declared intent of RCW 28B.10.580 through 28B.10.584, therefore, that the state of Washington prohibit the preparation for sale or commercial sale of term papers, theses and dissertations: PROVIDED, That such legislation shall not affect legitimate and proper research activities: PROVIDED FURTHER, That such legislation does not impinge on the rights, under the First Amendment, of freedom of speech, of the press, and of distributing information.

§28B.10.582 Term papers, theses, dissertations, sale of prohibited—Definitions.

Unless the context clearly indicates otherwise, the words used in RCW 28B.10.580 through 28B.10.584 shall have the meaning given in this section:

(1) "Person" means any individual, partnership, corporation, or association.

(2) "Assignment" means any specific written, recorded, pictorial, artistic, or other academic task, including but not limited to term papers, theses, dissertations, essays, and reports, that is intended for submission to any postsecondary institution in fulfillment of the requirements of a degree, diploma, certificate, or course of study at any such educational institution.

(3) "Prepare" means to create, write, or in any way produce in whole or substantial part a term paper, thesis, dissertation, essay, report, or other assignment for a monetary fee.

(4) "Postsecondary institution" means any university, college, or other postsecondary educational institution.

§28B.10.584 Term papers, theses, dissertations, sale of prohibited — Violations enumerated — Exempted acts — Civil penalties — Injunctive relief.

(1) No person shall prepare, offer to prepare, cause to be prepared, sell, or offer for sale to any other person, including any student enrolled in a postsecondary institution, any assignment knowing, or under the circumstances having reason to know, that said assignment is intended for submission either in whole or substantial part under a student's name in fulfillment

of the requirements for a degree, diploma, certificate, or course of study at any postsecondary institution.

(2) No person shall sell or offer for sale to any student enrolled in a postsecondary institution any assistance in the preparation, research or writing of an assignment knowing or under the circumstances having reason to know, that said assignment is intended for submission either in whole or substantial part under said student's name to such educational institution in fulfillment of the requirements for a degree, diploma, certificate, or course of study.

(3) Nothing contained in this section shall prevent any person from providing tutorial assistance, research material, information, or other assistance to persons enrolled in a postsecondary institution which is not intended for submission in whole or in substantial part as an assignment under the student's name to such institution. Nor shall any person be prevented by this section from rendering services for a monetary fee which includes typing, assembling, transcription, reproduction, or editing of a manuscript or other assignment: provided, that such services are not rendered with the intent of making substantive changes in a manuscript or other assignment.

(4) Any person violating any provision of RCW 28B.10.580, 28B.10.582 or 28B.10.584 shall be subject to civil penalties of not more than one thousand dollars for each violation. Any court of competent jurisdiction is hereby authorized to grant such further relief as is necessary to enforce the provisions of this section, including the issuance of an injunction.

(5) Any person against whom a judgment has been entered pursuant to subsection (4) of this section, shall upon any subsequent violation of RCW 28B.10.580, 28B.10.582 or 28B.10.584 be subject to civil penalties not to exceed ten thousand dollars. Any court of competent jurisdiction is hereby authorized to grant such further relief as is necessary to enforce the provisions of this section, including the issuance of an injunction.

(6) Actions for injunction under the provisions of this section may be brought in the name of the state of Washington upon the complaint of the attorney general or any prosecuting attorney in the name of the state of Washington./

ภาคผนวก ข
กฎหมายประเทศนิวซีแลนด์

Education Act 1989

292E Offence to provide or advertise cheating services

(1) A person commits an offence if the person provides any service specified in subsection (4) with the intention of giving a student an unfair advantage over other students.

(2) A person commits an offence if the person advertises any service described in subsection (4) knowing that the service has or would have the effect of giving a student an unfair advantage over other students.

(3) A person commits an offence who, without reasonable excuse, publishes an advertisement for any service described in subsection (4).

(4) The services referred to in subsections (1) to (3) are as follows:

(a) completing an assignment or any other work that a student is required to complete as part of a programme or training scheme:

(b) providing or arranging the provision of an assignment that a student is required to complete as part of a programme or training scheme:

(c) providing or arranging the provision of answers for an examination that a student is required to sit as part of a programme or training scheme:

(d) sitting an examination that a student is required to sit as part of a programme or training scheme or providing another person to sit the exam in place of the student.

(5) A person who commits an offence against this section is liable on conviction to a fine not exceeding \$10,000.

(6) In this section,—

programme has the meaning given to it in section 159(1)

student means a student of a programme or training scheme

training scheme has the meaning given to it in section 159(1)./

บรรณานุกรม

หนังสือ

กัญจนา บุญเกียรติ. การลักลอกงานวิชาการและวรรณกรรม (Plagiarism). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลสยามพริ้นติ้ง, 2551.

คณพล จันทน์หอม. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิญญูชน. 2559.

_____. รากฐานกฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2558.

คณิต ณ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2549.

_____. กฎหมายอาญาภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2545.

_____. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2556.

จิตติ ดิงศภัทย์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2555.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. กฎหมายว่าด้วยนิติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ณรงค์ ใจหาญ. กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2543.

_____. หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2550.

ดิเรก ควรสมาคม. คำอธิบายกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2558.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559.

_____. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2551.

ปกป้อง ศรีสนิท. กฎหมายอาญาชั้นสูง. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559.

_____. กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2556.

มานิตย์ จุมปา. เขียนผลงานทางวิชาการอย่างไรไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ลักลอกผลงาน (Plagiarism). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

_____. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2553.

- . คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2550) เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- บรรศักดิ์ อวรรณโณ. กฎหมายมหาชน เล่ม 3 : ที่มาและนิติวิธี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม,
 2538.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.
- วิชญ์ เครื่องงาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ. 2530.
- ศักดิ์ สนองชาติ. คำอธิบายนิติกรรมและสัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ,
 2549.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. กฎหมายรัฐธรรมนูญ หลักการใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- สมยศ เชื้อไทย. หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2550.
- สุรพล นิติไกรพจน์, กฤติน ดิ่งแก้ว. มหาวิทยาลัยไทย: พัฒนาการ มหาวิทยาลัยในกำกับและกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน. กรุงเทพ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.
- เสนีย์ ปราโมช. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2559.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. คู่มือมาตรฐานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- หยุด แสงอุทัย. กฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.
- อุกฤษ มงคลนาวิน. คำบรรยายกฎหมายแพ่งว่าด้วยการจัดการงานนอกสั่งและลาภมิควรได้.
 กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์, 2516.
- อุดม รัฐอมฤต, นพนิติ สุริยะ, และบรรเจิด สิงคะเนติ. การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิ
และเสรีภาพของบุคคลตาม มาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540.
 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2544.
- อิสร์กุล อุณหเกตุ. ระบบค่าปรับทางอาญา. กรุงเทพฯ : เพนไท, 2556.

วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

นรเศรษฐ์ สว่างแจ้ง. “ความรับผิดทางอาญาของผู้บริหารนิติบุคคล: ศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายไทย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.

หทัยภัทร อนันตะยา. “มาตรการลงโทษทางแพ่ง (Civil penalty) แนวคิดการลงโทษในความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.” สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

บทความ

คณิต ฌ นคร. “ปรัชญาและแนวความคิดของการกำหนดความผิดอันยอมความได้.” วารสารกฎหมายธุรกิจบัณฑิตย์. ฉบับที่ 1. ปีที่ 4. (มกราคม – มิถุนายน 2547) : 1-2.

ชัยอนันต์ สมุทรสนิข. “เสรีภาพทางวิชาการ.” วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. (4 ตุลาคม 2530) : 787

“ทุจริตการสอบคุณภาพสะท้อนคุณภาพการศึกษาไทย.” สุขภาพคนไทย. (2557) : 73.

ธานี วรภัทร. “หลักนิติธรรมกับการใช้มาตรการบังคับทางอาญา.” วารสารศาลรัฐธรรมนูญ. ฉบับที่ 48. ปีที่ 16. (กันยายน-ธันวาคม 2557) : 125.

พิชณุรักษ์ ปิตาทะสังข์. “มือปืนรับจ้างทำวิทยานิพนธ์.” กรุงเทพธุรกิจ. (15 มิถุนายน 2547) : 1-2.

ภัทรศักดิ์ ศิริสินธว์, เดชา อุบลพงษ์, ชันติ ชัยสุวรรณ, นาวัน มณีจันทร์, และสุพิชฌาย์ ศิริวัฒนา สัตะสิทธิ์. “กฎหมายอาญาประเทศนิวซีแลนด์.” วารสารกฎหมายเปรียบเทียบศาลยุติธรรม. เล่มที่ 2. ปีที่ 4. (2555) : 139.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. “การกำหนดความผิดอาญาตามกฎหมายเยอรมัน.” ข่าวเนติบัณฑิตยสภา. ฉบับที่ 192. ปีที่ 18. (กรกฎาคม 2548) : 11-12.

อุกฤษ มลคลนาวัน. “ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน.” บทบัณฑิตย์. เล่มที่ 32. ตอนที่ 1. (มีนาคม 2518) : 13-15.

เอกสารอื่น ๆ

กุลพล พลวัน. เสรีภาพทางวิชาการ. รายงานวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

คณะกรรมการส่งเสริมจริยธรรมทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ร่าง) ข้อพึงปฏิบัติและ
ข้อห้ามเกี่ยวกับการลักลอกงานวิชาการ (Plagiarism), กันยายน 2555.

ณรงค์ ใจหาญ. “แนววิเคราะห์ในการกำหนดความผิดทางอาญาที่เหมาะสมในประเทศ.” ในเอกสาร
ประกอบการสัมมนาเพื่อพัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การกำหนดความผิดอาญา
ในกฎหมายไทย : ปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข. จัดโดยสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการ
ยุติธรรม สำนักงานกิจการศาลยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, มีนาคม 2548.

ปกป้อง ศรีสนิท. “อิทธิพลของสำนักความคิดทางกฎหมายที่มีต่อกฎหมายอาญาไทย.” ในงานวิชาการ
รำลึก ศาสตราจารย์จิตติ ติงศภัทิย์ ครั้งที่ 17. จัดโดยคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ, 2555.

ยง ภู่วรรณ. “การลอกเลียนผลงาน (Plagiarism)”. ในเอกสารประกอบการประชุม. จัดโดยสำนักงาน
สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 16 มิถุนายน 2553.

รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษอาญา โดยคณะกรรมการ
ปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ, 2547 (ฉบับย่อ).

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. รายงานการศึกษาระบบสมบูรณ โครงการวิจัยเรื่องศึกษา
ความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา.
จัดทำโดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มิถุนายน 2549.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

จับเข้าคุก ‘ผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาฯ’ กับปัญหา “รับจ้างทำดัชนีนิพนธ์.”
http://www.isranews.org/ข่าว/56-isranews/21998-จับเข้าคุก_ผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย_จุฬาฯ_กับปัญหา_รับจ้างทำดัชนีนิพนธ์.
html?pop=1&tmpl=component&print=1, 12 กุมภาพันธ์ 2560.

“จ้างทำวิทยานิพนธ์ สู้หายนะการศึกษาไทย.” <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9570000082925>, 20 มกราคม 2560.

“จุฬาฯ ถอดป. ดุษฎีบัณฑิต 'ผอ. สนช.'.” www.komchadluek.net/news/crime/133383,
16 มกราคม 2560.

ต่อพงศ์ กิตติยานุพงศ์. "เสรีภาพทางวิชาการ." <https://twelvetables.wordpress.com/2010/11/22/เสรีภาพทางวิชาการ-3>, 13 กุมภาพันธ์ 2560.

“ที่นี่ Thai PBS : ชูริกีสี่เทา รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ (24 ก.ค. 58).” www.youtube.com/Watch

- ?v=LmqxxFuFPes&feature=youtu.be (คลิปข่าว), 20 มกราคม 2560.
- "ทปอ.เล็งลงดาบนศ.จ้างทำวิทยานิพนธ์ ฟันพั้นสภาพนศ." <http://breakingnews.nationtv.tv/home/read.php?newsid=766644>, 12 กุมภาพันธ์ 2560.
- นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณ. "ความแตกต่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ." http://rlc.nrct.go.th/ewt_dl.php?nid=899, 4 กุมภาพันธ์ 2560.
- "บทเรียนจากมหาวิทยาลัยสันติภาพโลก...ปลุกคนไทยเลิกยึดติดใบปริญญา." จาก www.unigang.com/Article/14995, 20 มกราคม 2560.
- "เปิดปม : ธุรกิจหลังใบปริญญา (31 ส.ค. 58)." <https://www.youtube.com/watch?v=yZ5GUd7K-hI> (คลิปข่าว), 20 มกราคม 2560.
- "พบทพุจริตสอบตร.นครบาล แฉจ้างนศ.มหาวิทยาลัยดังแฝงส่งโผยศำตอบ." <http://www.posttoday.com/crime/474023>, 13 มกราคม 2560.
- "ม.รังสิตเผยโงงข้อสอบแพทย์ ส่งคำตอบผ่านนาฬิกา ยันเอาผิดถึงที่สุดทั้งแพ่ง-อาญา!" www.nationtv.tv/main/content/social/378500874/, 16 มกราคม 2560.
- "มหา'ลัยเถื่อนจากสหรัฐโผล่อีก จ่ายครบ 5 แสนรับปริญญาทันที." www.prachachat.net, 20 มกราคม 2560.
- "รับจ้างทำกาบ้านเฟื่อง เต็มรักสบาย - ครูสั่งงานมากเกินไป?" www.posttoday.com/analysis/report/314133, 20 มกราคม 2560.
- ศิระณัฐ วิทยารธรรมัชช. "เสรีภาพในการประกอบอาชีพ : ศึกษาจากกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานบริการ." <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1282>, 9 สิงหาคม 2559.
- "สกอ.เล็งส่งข้อมูล "ม.อดัมสัน-โรชวิลล์" ให้ดีเอสไอตรวจสอบ ส่อเข้าข่ายแบบ ม.สันติภาพหรือไม่." www.matichon.co.th, 20 มกราคม 2560.
- "สั่ง ก.ค.ศ.สอบรับจ้างทำผลงานวิชาการครู." www.thairath.co.th/content/143693, 20 มกราคม 2560.
- "อธิการบดี ม.รามเปิดโปงแก๊งรับจ้างทำวิทยานิพนธ์ ส่งตำรวจ-ดีเอสไอ ไร้ผล manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9580000099113, 20 มกราคม 2560.

Books

Allen Ezell and John Bear. Degree mills : the billion-dollar industry that has sold more than a million fake college diplomas. update edition. USA : Prometheus books, 2012. (ebook version).

Andrew Ashworth and Jeremy Horder. Principles of criminal law. Seventh edition. Great Britain : Oxford University Press, 2013.

AP Simester, JR Spencer, GR Sullivan and GJ Virgo. Simester and Sullivan's Criminal law. Oregon : Hart Publishing, 2013.

Bryan A. Garner, Editor in Chief. Black's Law Dictionary. Tenth edition. USA : Thomson Reuters, 2014.

David Ormerod. Smith and Hogan's Criminal Law. Thirteen edition. USA : Oxford university press, 2011.

Douglas Husak. Over criminalization: the limits of the criminal law. New York: Oxford University Press, 2008.

Gehring, D., & Pavela, G. "Issues and perspectives on academic integrity," Beginning Your Journey. Washington, DC: National Association of Student Personnel Administrators, 1994.

Glanville Williams. Criminal Law: The General Part. 2nd Ed. London : Stevens & Sons, 1961.

Harold J. Noah and Max A. Eckstein. Fraud and Education: the worm in the apple. USA: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2001.

Herbert L. Packer. The Limits of the Criminal Sanction. California: Stanford University Press, 1968.

Jacques Hallak and Muriel Poisson. Corrupt Schools, Corrupt Universities: What Can be Done?. Paris: International Institute for Education Planning, 2007.

Krey, Volker, German criminal law general part : textbook in German and English. Vol. 1. Stuttgart : W. Kohlhammer, 2002.

Kristin Stoll-DeBell, Brandford Dempsey, and Nancy Demsey. Injunctive relief: TROs and preliminary injunctions. Illinois: ABA Publishing, 2009.

Lauterwein, Carl Constantin. The Limits of Criminal law: a comparative analysis of approaches to legal theorizing. Surrey : Ashgate Publishing Limited, 2010.

Mark Finlay Stephen Odgers and Stanley Yeo. Australian Criminal Justice. 2nd ed. Australia : Oxford University Press, 1999.

Max A. Eckstein. Combating academic fraud towards a culture of integrity. Paris: International Institute for Education Planning, 2003.

Nigel Walker. Punishment, Danger and Stigma: The Morality of Criminal Justice. Oxford: Basil Blackwell, 1980.

Philip M. Newton and Christopher Lang. "Custom Essay Writers, Freelancers, and Other paid third parties." Handbook of Academic Integrity. ed. Tracey Bretag, Springer Singapore, 2015.

Rollin M. Perkins and Ronald N.Boyce. Criminal Law. third edition. New York: The Foundation Press, 1982.

Wayne R. LaFave. Criminal Law. 5th Ed. USA : West, a Thomson business, 2010.

Articles

Alan Contreras & George Gollin. "The Real and the Fake Degree and Diploma Mills." Change: The Magazine of Higher Learning. (March/April 2009) : 37.

Brian L. Frye. "Plagiarism is Not a Crime." Duquesne Law review. Vol.54. (winter 2016) : 137.

Darby Dickerson. "Facilitated Plagiarism: The Saga of Term-Paper Mills, and the Failure of Legislation and Litigation to Control Them." Villanova Law Review. Texas Tech University School of Law. Vol. 52. No. 1. (2007) : 24.

Dov Greenbaum. "Research fraud: methods for dealing with an issue that negatively impacts society's view of science." The Columbia Science and Technology Law Review. Vol. X (2009) : 72.

James Smith Page. "CYBER-PSEUDEPIGRAPHY: A NEW CHALLENGE FOR HIGHER EDUCATION POLICY AND MANAGEMENT." Journal of Higher Education Policy and Management. (2004) : 429.

- Joan E. Van Tor. "Detecting, Deterring and Punishing the use of Fraudulent Academic Credentials: A play in two acts." Santa Clara Law Review. Vol. 30. (1990) : 794.
- Joseph W. Ambash. "Trapping Term Paper Cheaters by Statute." American Bar Association Journal. Vol. 59. (February 1973) : 166.
- Kathleen M. Capano. "Stopping Students from Cheating- Halting the Activities of Term-Paper Mills and Enforcing Disciplinary Sanctions against Students Who Purchase Term Papers." journal of college and university law. Vol. 18. No.2. (1991) : 279.
- Leonard Price Stavisky. "Term Paper "Mills," Academic Plagiarism, and State Regulation." Vol. 88. No.3. Political Science Quarterly. (September, 1973) : 447.
- LISA G. LERMAN. "MISATTRIBUTION IN LEGAL SCHOLARSHIP: PLAGIARISM, GHOSTWRITING, AND AUTHORSHIP." SOUTH TEXAS LAW REVIEW. Vol. 42. (2001) : 476.
- Marcin Karcz, MD, Peter J. Papadacos, MD. "The Consequences of Fraud and Deceit in Medical Research." Volume 47.1. Canadian Journal of Respiratory Therapy. (SPRING 2011) : 18.
- Mary Walker & Cynthia Townley. "Contract cheating: a new challenge for academic honesty?." Vol. 10. Issue 1. Journal of Academic Ethics. (March 2012) : 36.
- Robyn Hulsart and Victoria McCarthy. "Utilizing a Culture of Trust to Promote Academic Integrity." the Journal of Continuing Higher Education. (2011) : 92-93.
- ZAIGHAM MAHMOOD. "Contract Cheating: A New Phenomenon in Cyber-Plagiarism." Vol. 10. Communications of the IBIMA. (2009) : 94.

Electronic Media

- "Academic 'Ghostwriting' Still Going Strong In Russia." www.rferl.org/a/russia-students-ghost-writing-cheating-buying-degrees/24824611. Html, January 28, 2017.
- "Chinese academia ghost-writing 'widespread'." <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8442147.stm>, January 28, 2017.

- "China Focus: Exam cheating criminalized as China sits strictest gaokao." http://news.xinhuanet.com/english/2016-06/07/c_135419973.htm. January 9, 2017.
- David A. Tomar. "Detecting and Deterring Ghostwritten Papers: A Guide to Best Practices." www.thebestschools.org/resources/detecting-deterring-ghostwritten-papers-best-practices, January 20, 2017.
- _____. "The Ghostwriting Business: Trade Standards, Practices, and Secrets." www.thebestschools.org/resources/ghostwriting-business-trade-standards-practices-secrets/, January 20, 2017.
- Fabienne Hurst. "Helping Careerists Get Ahead as a Ghostwriter." www.spiegel.de/international/germany/german-ghostwriter-helps-careerists-get-ahead-with-phd-theses-a-883726.html, January 28, 2017.
- "NZQA reviews cheating sites." <http://www.stuff.co.nz/national/education/8746686/NZQA-reviews-cheating-sites>, January 30, 2017.
- "On the Internet, Term Papers Are Hot Items." www.nytimes.com/1997/06/08/us/on-the-internet-term-papers-are-hot-items.html, January 20, 2017.
- "Morocco Students Face Up to 2 Years in Prison for Cheating on College-Entrance Exams." <http://themoroccantimes.com/2016/06/19983/morocco-students-face-up-to-2-years-in-prison-for-cheating-on-college-entrance-exams>, January 16, 2017.
- Patrice M. Jones. "Internet Term Papers Write New Chapter On plagiarism." www.chicagotribune.com, January 20, 2017.
- "Plagiarism in Higher Education, custom essay writing services: an exploration and next steps for the UK higher education sector." www.qaa.ac.uk/en/Publications/Documents/Plagiarism-in-Higher-Education-2016.pdf, January 28, 2017.
- Robert Clarke and Thomas Lancaster. "Eliminating the successor to plagiarism? Identifying the usage of contract cheating sites." <http://www.researchgate.net/publication/228367576>, January 28, 2017.
- "Student Academic Misconduct Procedures." <http://www.otago.ac.nz/administration/policies/otago116850.html>, January 30, 2017.

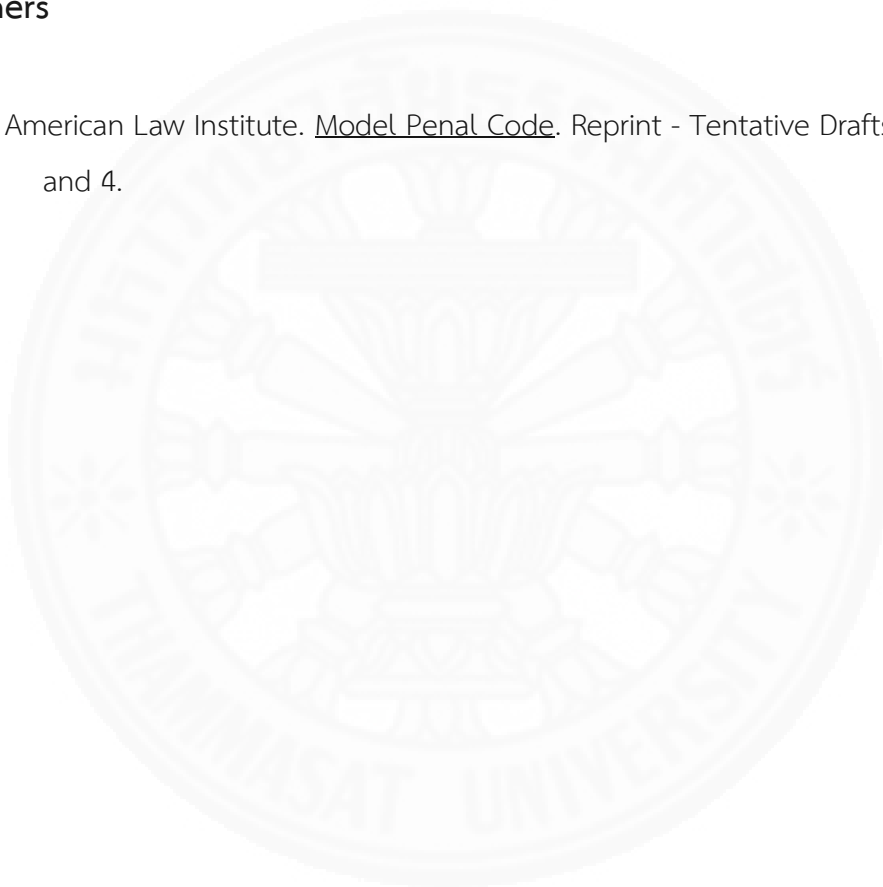
“Students enlist MyMaster website to write essays, assignments.”

www.smh.com.au/national/education/students-enlist-mymaster-website-to-write-essays-assignments-20141110-11k0xg.html, January 28, 2017.

“Woo Suk Hwang.” www.nature.com/news/specials/hwang/index.html, January 17, 2017.

Others

The American Law Institute. Model Penal Code. Reprint - Tentative Drafts Nos. 1, 2, 3, and 4.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวเมษยา โรจนอารีย์
วันเดือนปีเกิด	16 เมษายน 2532
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2553 - นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2553 – สอบผ่านหลักสูตรวิชาว่าความ รุ่นที่ 35 สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภา ทนายความ ปีการศึกษา 2555 - เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ 65 สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ตำแหน่ง	ทนายความอิสระ
ประสบการณ์ทำงาน	2555 – 2558 ทนายความประจำสำนักงาน สุกิจ เจริญสุข ทนายความ